

PŘÍBĚH LOBSANGA RAMPY

LOBSANG RAMPA

Autorova předmluva

„Jen žádnou hořkost," prohlásil pan vydavatel.

„Dobrá," pomyslel jsem si, „ale proč bych měl vůbec být zahořklý? Snažím se jen dělat svou práci — psát knihu, jak mi bylo řečeno."

„A nic proti tisku!" nařídil pan vydavatel. „Nic!!"

„No ne," pomyslel jsem si, „za koho mě má?" Ale ať je po jeho. Nic proti tisku. Konec konců, oni si myslí, že dělají svou práci, jsou-li krmeni mylnými informacemi. Předpokládám, že za to nemohou nést plnou zodpovědnost. Takže můj názor na tisk? Pst, pst, žádný. Ale o tom už dost.

Tato kniha je pokračováním Třetího oka a Lékaře ze Lhasy. Hned na samém začátku vám chci zdůraznit, že všechno, co píš, je Pravda, nikoliv fikce. Všechno, co jsem v předešlých dvou knihách napsal, je pravdivé a jsou to mé osobní zážitky. To, o čem budu psát, se týká košatosti lidské osobnosti a ega, záležitostí, o kterých my z Dálného východu máme hluboké znalosti.

Ale jako předmluva to už stačí. To, o co tu jde, je vlastní kniha!

1. KAPITOLA

Rozeklané hroty drsných Himalájí se zasekly hluboko do živoucího nachu večerního tibetského nebe. Zapadající slunce, ukryté za mohutným pohořím, vrhalo jiskřící duhové barvy na zkyprěný sníh, vanoucí bez přestání z nejvyšších útesů. Vzduch byl křišťálově čistý, svěží a umožňoval téměř neomezenou viditelnost.

Pustá a zmrzlá krajina na první pohled postrádala život. Nikde žádný pohyb, nehýbalo se nic kromě dlouhých fáboreb sněhu vlajících vysoko nahoře. Zdálo se, že v těch bezútesných horských pustinách nemůže být nic živého. Vypadalo to, jako kdyby tu nebyl žádný život od samého počátku času.

Jedině kdyby to člověk věděl, kdyby ho někdo upozornil, pak by byl s obtížemi postřehl nepatrný náznak, že tu žijí lidé. V té drsné a nehostinné končině mohla vést lidské kroky jen důvěrná znalost místa. A pouze tehdy dokázal člověk zahlédnout zastíněný vchod do hluboké a zasmušilé jeskyně, která tvořila pouze předsíň k myriádě tunelů a komor, postupujících toto drsné pohoří.

V minulosti, po dlouhé měsíce se ti nejspolehlivější z lámů v rolích nosičů plahočili stovky kilometrů za Lhasu a nesli starobylá tajemství tam, kde budou nastálo v bezpečí před vandalskými Číňany a zrádnými tibetskými komunisty. Sem byly také s nekonečnou dřinou a strádáním přeneseny zlaté postavy minulých vtělení, aby byly uloženy a uctívány v srdci hor. Svaté předměty, starobylé spisy i ti nejuctívanější a nejučenější z kněží tu byli v bezpečí. Věrní opati, kteří si byli nadcházející čínské invaze plně vědomi, se už v minulých letech pravidelně setkávali na slavnostním shromáždění, aby vyzkoušeli a vybrali ty, kteří měli přesídlit do nového vzdáleného domova. Kněz za knězem, aniž by o tom věděli, byli podrobováni zkouškám a zkoumaly se záznamy o nich, aby byli vybráni jen ti nejlepší a duchovně nejpokročilejší, tedy muži s takovým výcvikem a vírou, aby v případě nutnosti dokázali vydržet i ta největší mučení, jakých jsou Číňané schopni, aniž by vyradili důležité údaje.

A tak ze Lhasy zamořené komunisty nakonec mnoho mnichů přešlo do nového domova. Do takové výšky se nedostalo žádné letadlo s vojenskou výzbrojí. V této vyprahlé zemi postrádající půdu, plné skal, zrádných sesouvajících se balvanů a zejících propastí nemohla přežít žádná nepřátelská vojska. Tato země byla tak vysoko a tak chudá na kyslík, že dýchat tu dokázali jen tvrdí lidé z hor. Konečně tady ve svatyni hor našli Mír. Byl to mír k práci na zajištění budoucnosti, na ochranu starého vědění

a k přípravě na období, kdy Tibet znovu povstane a bude od útočnicka osvobozen.

Před milióny let tu bylo pásmo sopek, které na měnící se tvář mladé Země vyvrhovaly skály a lávu. Svět byl tehdy ještě polotuhý a podstupoval porodní bolesti nového věku. Za nesčetné množství let plameny uhasly a poloroztavené skály zchladly. Naposledy se vyřinula láva a průduchy z hlubokého nitra země byly do ovzduší vypuzeny zbytky plynů, po nichž zůstaly holé a prázdné, nekonečně dlouhé kanály a tunely. Jen několik se jich při sesuvu skal ucpalo, zatímco ostatní zůstaly nedotčené, tvrdé jako sklo a žíhané stopami kdysi roztavených kovů. Někde crčely ze stěn jiskřivé, křišťálově čisté horské pramínky.

Radu staletí zůstaly tunely a jeskyně bez života, bezútěšné a osamělé, známé jen astrálně cestujícím lámům, kteří mohou navštívit a spatřit cokoliv. Tito astrální cestovatelé zkoumali krajinu a po takovýchto útočištích pátrali. Nyní, kdy se tibetskou zemí plížil teror, chodby z dávných dob zabydlela elita duchovního národa, předurčeného k tomu, aby znovu povstal, až se naplní čas.

Když se první pečlivě vybraní mniši vydali k severu, aby v živoucí skále připravili domov, ostatní ve Lhase balili nejdrahocennější předměty a připravovali se na nenápadný odchod. Z lámaserií a ženských klášterů přicházel malý pramínek vyvolených. Pod pláštěm tmy cestovali ve skupinkách ke vzdálenému jezeru, u jehož břehů se utábořili, aby počkali na ostatní.

V „novém domově“ byly založeny Nový řád a Škola záchrany vědění. Opat představený, starý moudrý mnich, kterému bylo přes sto let, putoval

k jeskyním v horách s nevýslovným utrpením. Spolu s ním cestovali i ti nejmoudřejší z celé země, lámové telepati, jasnovidci a mudrci Velké paměti. Radu dlouhých měsíců se zvolna ubírali výš a výš k horským hřebenům, kde s přibývajícím nadmořskou výškou vzduch stále víc řídl. Jejich staříčká těla někdy zvládla nanejvýš necelé dva kilometry denního plahočení přes mohutné skály, kde jim ve vysoko ležících průsmycích věčný vítr rval roucha a hrozil smetením. Někdy je hluboké průrvy přiměly k dlouhým a svízelným oklikám. Staříčkový opat byl přinucen zůstat skoro týden v těsně uzavřeném stanu z jačí kůže, zatímco mu zvláštní byliny a tekuté léky dodávaly život zachraňující kyslík, který ulehčil jeho zmučeným plicím a srdci. S nadlidskou odvahou pak pokračoval ve strašné cestě.

Cíle nakonec dosáhla pouze družina citelně prořídla, protože mnozí se cestou zřítily. Ti zbylí se postupně změněnému životu přizpůsobili. Písaři pečlivě sepsali o cestě zprávu a řezbáři pomalu vytvořili písmena pro ruční

knihitisk. Jasnovidci nahlédli do budoucnosti a předpověděli ji pro Tibet i jiné země. Tito mužové nejvyšší čistoty byli ve styku s vesmírem a se záznamem Akaši, který vypovídá o veškeré minulosti, o bezprostřední přítomnosti a o pravděpodobné budoucnosti. Spoustu práce měli i telepati, kteří do Tibetu vysílali zprávy ostatním a zůstávali v telepatickém spojení se všemi ze svého řádu — tedy i se mnou!

„Lobsangu! Lobsangu!“ zalomozila mi v hlavě myšlenka a vytrhla mě z rozjímání. Telepatické zprávy pro mě nepředstavovaly nic těžkého, byly mi běžnější než telefonický rozhovor, ale tato byla neodbytná a jakýmsi způsobem odlišná. Rychle jsem se v pozici lotosového sedu uvolnil, přiměl mysl, aby se otevřela a tělo aby zůstalo v klidu. Pak už jsem jen čekal na příjem telepatických zpráv. Dobu se nedělo nic, bylo to pouze jemné zkoušení, jako kdyby se někdo díval mýma očima a viděl. Co vlastně? Blátivou řeku Detroit a vysoké mrakodrapy města Detroitu. Na kalendáři proti mně bylo datum 9. duben 1960. A znovu - nic. Náhle jako by „kdośi“ dospěl k rozhodnutí a ke mně znovu dolehl hlas.

„Lobsangu, vytrpěl jsi toho už moc. Vedl sis dobře, ale na sebeuspokojení není teď čas. Je třeba, abys vykonal další úkol.“ Nastala odmlka, jako by mluvícího nečekaně vyrušili, a já v obavách a s těžkým srdcem čekal. Bída a utrpení jsem za uplynulá léta zakusil skutečně víc než dost. Byly to samé změny, štvání a pronásledování. Během čekání jsem zpovzdálí telepaticky zachytil prchavé myšlenky lidí pohybujících se nablízku. Dívka, která netrpělivě podupávala na autobusové zastávce pod oknem, si myslela: „Ach, tahle autobusová doprava je ta nejhorší na světě. Copak to nikdy

nepojede?“ Anebo myšlenky muže doručujícího balík do dveří sousedního domu: „To jsem zvědav, jestli seberu odvalu požádat šéfa, aby mi zvýšil plat. Millie bude určitě šilet, jestli jí co nejdřív neseženu nějaké peníze!“ Právě když jsem netečně uvažoval, kdo to ta Millie je, podobně jako lidé, když čekají u telefonu, naléhavý vnitřní hlas ke mně dolehl znovu.

„Lobsangu! Dospěli jsme k rozhodnutí. Nastává čas, abys zas začal psát. Tato další kniha je životně důležitá. Musíš psát a zdůraznit jedno téma, a sice, že člověk může převzít tělo někoho jiného při jeho plném souhlasu.“

Zmateně jsem sebou trhl, až jsem telepatické spojení skoro přerušil. Já a znovu psát? A o tomhle? Byl jsem „případ, o kterém se vedou spory“, a těžce jsem takové chvíle nesl. Věděl jsem, že všechno to, co o sobě tvrdím, je naprostá pravda, že je absolutní pravda všechno, co jsem kdy napsal, ale k čemu to bude, dát dohromady příběh kvůli tomu, abych vyplnil okurkovou sezónu pošetilého a senzacechtivého tisku? To bylo na mě

příliš. Zůstal jsem celý zmatený a ohlušený a bylo mi těžko u srdce, jako když člověk čeká na popravu.

„Lobsangu!" Telepatický hlas teď zněl dost zatrpkle. Jeho drásající hořkost zapůsobila na můj uklimbaný mozek jako elektrický šok. „Lobsangu! Jsme schopni posuzovat lépe než ty, který jsi zapleten do tenat Západu. My můžeme stát v pozadí a hodnotit. Ty máš jen místní zprávy, my ale máme svět."

Pokorně jsem setrval v klidu a s vnitřním souhlasem, že „oni" evidentně vědí, co je správné, jsem čekal na pokračování poselství. Po nějaké době se hlas znovu vrátil. „Hodně jsi vytrpěl a neprávem, ale bylo to pro dobrou věc. Tvé předchozí dílo přineslo mnoha lidem hodně dobra, ale jsi nemocný a máš chybný úsudek, který je, co se tématu další knihy týká, pokřivený."

Jak jsem naslouchal, natáhl jsem se přitom pro svůj starobylý krystal a držel ho před sebou na matné černé látce. Sklo se rychle zakalilo a zbělelo jako mléko. Objevila se průrva a bílá oblaka ustoupila, jako když se roztáhne záclona, aby mohlo vejít světlo úsvitu. Viděl jsem i slyšel zároveň. Spatřil jsem vzdálený obraz tyčícího se Himaláje s jeho zasněženými vrcholy. Pak se náhle dostavil pocit pádu, který byl tak sugestivní, až se mi zvedl žaludek. Krajina se přibližovala a pak jsem zahlédl jeskyni - nový příbytek Vědění. Uviděl jsem léty sešlou postavu staříčkého patriarchy, sedícího na složené pokrývce z jačí vlny. Přestože se jednalo o vysokého opata, byl oděn prostě do vybledlého rozedraného roucha, které vypadalo skoro stejně tak sešle jak on. Klenutá hlava s vysokým čelem se mu leskla jako starý pergamen a vrásčitá kůže mu stěží držela pohromadě kosti rukou. Byla to ctihodná osobnost s mohutnou aurou, vyzařující sílu a nevýslovnou vyrovnanost, jakou přináší jenom skutečné poznání. V kruhu, jehož byl středem, sedělo sedm lámů vysoké hodnosti v meditační poloze s dlaněmi obrácenými vzhůru a prsty propletenými v pradávnm symbolickém sevření. Všichni seděli s mírně skloněnými hlavami, obrácenými ke mně. Díky krystalu jsem měl dojem, jako kdybych stál před nimi v téže sopečné jeskyni. Povídali jsme si, jako bychom spolu byli téměř ve fyzickém kontaktu.

„Hodně jsi zestárl," pravil jeden.

„Tvoje knihy přinesly mnoha lidem radost a světlo, nedej se odradit těmi několika žárlivci a lidmi nepřátelsky naladěnými," řekl další.

„Železná ruda si může myslet, že ji v peci nesmyslně trýzní, ale když se kalená čepel z nejryzejší oceli podívá nazpět, porozumí...", pověděl třetí.

„Marníme energii a čas," řekl staříčkový patriarcha. „Má nemocné srdce a stojí už ve stínu onoho světa. Nesmíme mu přepínat síly ani zdraví, neboť má před sebou jasně vytyčený úkol."

Znovu se rozhostilo ticho, tentokrát léčivé, protože do mě telepatičtí lámové vlévali životodárnou energii, kterou jsem od svého druhého infarktu tak často postrádal. Obraz přede mnou, jehož součástí jsem se zděl být, se ještě víc rozzářil a byl až neskutečně jasný. Pak stařec vzhlédl a promluvil: „Bratře," řekl, což byla skutečná pocta, třebaže jsem i já byl hodností opat. „Musíme vstítit do povědomí mnoha lidí pravdu o tom, že jedno ego může své tělo dobrovolně opustit a dovolit jinému, aby uprázdněné tělo převzalo a znovu oživilo. Tvým úkolem je toto poznání předat."

To tedy byla opravdu rána. Můj úkol? V souvislosti s takovými věcmi jsem nikdy netoužil získávat publicitu a raději jsem mlčel i tehdy, kdy jsem za své informace mohl získat hmotný prospěch. Byl jsem přesvědčen, že na esotericky slepém Západě by pro většinu lidí bylo lepší o okultním světě ani nevědět. Řada „okultních" lidí, které jsem poznal, měla vědomosti opravdu malé, a mít malé vědomosti je nebezpečné. Opat mě ze zadumání vyrušil. „Jak dobře víš, jsme na prahu Nového věku, během něhož je člověku dáno, aby se očistil od špíny a žil v míru s ostatními i se sebou samým. Zalidněnost se bude udržovat stále na stejné úrovni, nebude růst ani klesat a lidé se oprostí od válečných úmyslů, neboť země při stále se zvyšujícím množství obyvatelstva musí nakonec dospět k válce, aby se získalo víc životního prostoru. Měli bychom lidem dát vědět, že tělo lze odložit jako staré roucho, které nositeli už není k užítku, a předat druhému, který takové tělo potřebuje pro nějaký zvláštní účel."

Bezděky jsem sebou trhl. Ano, to všechno jsem znal, ale nečekal jsem, že o tom budu muset psát. Celý ten nápad mě lekal.

Starý opat se pousmál, když řekl: „Vidím, že z tohoto záměru, tedy úkolu, nemáš vůbec žádnou radost, bratře. A přesto dokonce i na Západě, ve víře zvané křesťanská, je zaznamenána celá řada případů »posedlosti«. Je neštěstí, že se tolik těchto případů považuje za zlo anebo černou magii, a odráží to pouze postoj lidí, kteří toho o celé záležitosti vědí tak málo. Tvým úkolem bude psát tak, aby ti, kdo mají oči, mohli číst a ti, kdo jsou zralí, poznali."

Sebevraždy, pomyslel jsem si. „Lidé se budou vrhat do sebevražd, jednak aby tím unikli dluhům a trampotám, jednak aby poskytnutím těla udělali radost druhým."

„Ne ne, bratře," promluvil starý opat, „to se mylíš. Sebevraždou nemůže nikdo svému dluhu uniknout a nikdo nemůže přenechat svoje tělo někomu druhému, nestane-li se to za zvláštních okolností, které k tomu opravňují. Musíme čekat na definitivní příchod Nového věku a nikdo nesmí tělo neoprávněně opustit, dokud nevyprší čas jemu vymezený. Zatím se to může

stát jen se svolením vyšších sil."

Pozoroval jsem hru zlatého jasu kolem hlav mužů, které jsem před sebou měl, elektrickou modř moudrosti v jejich aurách i mezihru světél jejich stříbrných šňůr. Byl to obraz mužů moudrosti a čistoty v živých barvách, přísných asketických lidí, žijících v odloučení od světa, vyrovnaných a samostatných. „Jim se to řekne," mumlal jsem si sám pro sebe, „když nejsou nuceni žít ve vřavě života na Západě." Přes blátivou řeku Detroit doléhal ve vlnách hřmot dopravního ruchu. Pod oknem mi přeplul ranní parník z Velkých jezer a led před ním pukal a drtil se. Život na Západě? Hluk. Rachot. Vřešticí rádia, která vykřikují přednosti jednoho obchodníka s auty za druhým. V novém domově měli pokoj a klid na práci, byl tam mír k přemýšlení, aniž by člověk musel čekat jako tady, kdo mu kdy pro pár dolarů vrazí nůž do zad.

„Bratře," řekl stařec, „my žijeme ve vřavě obsazené země, kde postavit se tyranovi znamená smrt za pozvolného mučení. Potravu nám musí nosit na vzdálenost skoro dvou set kilometrů zrádnými horskými stezkami, kde chybný krok či uvolněný kámen mohou způsobit, že se člověk zřítí stovky metrů a zabije se.

Žijeme z jedné misky campy na den. Pijeme jen vodu z horského pramene. Čaj je zbytečný přepych, bez něhož se dokážeme obejít, protože Pochoutky, které by druhé vystavovaly riziku, by byly skutečným zlem. Podívej se, bratře, do krystalu pozorněji a my se pokusíme ti ukázat současnou Lhasu."

Vstal jsem z místa u okna a přesvědčil se, že všechny troje dveře do mého pokoje jsou bezpečně zavřené. Věčný dopravní ruch na této kanadské straně řeky a přidušenější bzukot pulzujícího a uspěchaného Detroitu nešlo nikterak utlumit. Mezi mým bydlíštěm a řekou vedla hlavní silnice a šest železničních kolejí. A hluk? Ten neustával nikdy! S posledním pohledem na ubíhající moderní kulisu přede mnou jsem stáhl žaluzie a posadil se zády k oknu na své místo.

Krystal pulzoval modrým světlem, a když jsem se k němu otočil, začalo se měnit a vířit. Jakmile jsem ho zdvihl a krátce ho přiložil k hlavě, abych „spojení" znovu obnovil, začal mě v prstech hřát, což bylo bezpečné znamení, že se do něj z vnějšího zdroje převádí hodně energie.

Staříčkový opat se na mě laskavě díval a přes tvář mu přeběhl prchavý úsměv. Pak jsem měl pocit, jako by nastal výbuch. Obraz se rozmazal a proměnil v nesouvislou zmeť myriády barev a vířících proužků. Pak jako by někdo náhle rozrazil dveře v obloze a já v těch otevřených dveřích stanul. Veškerý pocit, že se jen „dívám do krystalu", se rozplynul. Byl jsem tam!

Ve večerním slunci pode mnou slabě zářila má Lhasa — můj domov, uhnížděná pod ochranou mohutného pohorí, se Šťastnou řekou, která rychle ubíhala zeleným údolím. Znovu mě přepadl krutý stesk po domově. Vzkypělo ve mně nepřátelství a ozvaly se i útrapy života na Západě, až jsem měl pocit, že mi to utrhne srdce. Radosti, strasti i přísný výcvik, který jsem tam podstoupil — prostě při pohledu na rodnou zem se ve mně všechno vzbouřilo proti krutému nepochopení západních lidí.

Ale nebyl jsem tu pro svoje potěšení! Cítil jsem, že se pomalu snáším z oblohy, jako kdybych byl v balónu, který pozvolna klesá. Ve výšce několika set metrů nad zemí jsem zděšeně vykřikl. Letiště? Okolo města Lhasy byla letiště! Plno věcí mi vůbec nepřipadalo povědomých, a jak jsem se rozhlížel, spatřil jsem dvě nové silnice vedoucí přes horské hřebeny a ztrácející se v Indii. Rychle po nich ubíhal automobilový provoz. Řízenými, kteří mě sem přivedli, jsem sestupoval níže a níže, až jsem uviděl výkopy, kde pod ozbrojeným dohledem Číňanů otroci hloubili základy. Hrůza všech hrůz! U samého úpatí slovutné Potaly se táhlo škaredé město z chatrčí, opředené sítí špinavých cest. Budovy byly mezi sebou neuspořádaně propojeny dráty a místu tak dodávaly ucouraný, zanedbaný vzhled. Pohlédl jsem na Potalu a - při svatém Buddhově zubu! - její paláce znesvěcovala čínská komunistická hesla! S pocitem hnusu jsem se odvrátil.

Prach na cestě rozvířilo nákladní auto, projelo přímo skrze mě, protože jsem byl v astrálním těle, tedy nehmotný duch, a po několika metrech hřmotně zastavilo. Z velkého vozidla se s řevem vyhrnuli ošuntělí čínští vojáci, kteří s sebou vlekli pět mnichů. Tlampače na rozích ulic začaly vytrubovat a náměstí, kde jsem se nacházel, se za břeských rozkazů rychle zaplnilo lidmi. Ve spěchu se to dělo proto, že čínští dozorcí popoháněli bičem a píchali bajonetem ty, kteří otáleli. Dav, složený z Tibetanů a nepoddajných čínských kolonistů, vyhlížel sklíčeně a bídně. Lidé nervózně šoupali nohama a zdvihali přitom obláčky prachu, které odnášel večerní vítr.

Pět hubených a zkrvavených mnichů srazili drsně na kolena. Jednoho z nich, který měl levé oko úplně vypadlé z důlku tak, že se mu kývalo po tváři, jsem dobře znal. Býval akolytem, když já už byl lámou. Poté, co se od budovy označené „Oddělení tibetské správy“ přihnul džíp ruské výroby, zasmušilý dav ztichl a znehybněl. Jakmile auto objelo dav a zastavilo asi sedm metrů za nákladním autem, rozhostilo se ticho nabitě napětím.

Stráže se postavily do pozoru a z auta arogantně vystoupil diktátorsky vyhlížející Číňan. Přispěchal k němu voják, který v chůzi odvíjel kabel. Čelem k panovačnému Číňanovi zasalutoval a připravil mikrofon. Než začal do přístroje mluvit, tento vládce nebo správce, či jak se tituloval, se s

opovržením rozhlédl kolem. „Byli jste sem přivedeni," řekl, „abyste byli svědky popravky těchto pěti reakcionářských a podvratných mnichů. Slavnému čínskému lidu pod výkonným předsednictvím soudruha Maa nebude nikdo stát v cestě."

Odvrátil se a do ticha zapraskaly tlampače umístěné na nákladním autě. Velitel pokynul vojákovi, který měl dlouhý zahnutý meč. Ten vykročil k prvnímu spoutanému klečícímu vězni. Rozkročil se a bříškem palce chvíli zkoušel ostří meče. Spokojeně zaujal postoj a jemně se dotkl hrdla spoutaného muže. Pak zdvihl meč vysoko nad hlavu, až se na lesklé čepeli zablýsklo večerní slunce, načež jím prudce máchl dolů. Ozval se čvachtavý zvuk, hned nato ostré křapnutí a hlava odpadla muži od těla. Vyřinula se jasná krev, která pulzovala a pulzovala, až crčel už jen tenounký pramínek. Velitel plivl na škubající se bezhlavé tělo ležící v prachu a zvolal: „Tak zhyňou všichni nepřátelé komuny!"

Mnich, kterému se oko kývalo na tváři, hrdě zvedl hlavu a nahlas vykřikl: »At' žije Tibet! Při Buddhově slávě znovu povstane!" Jeden voják se jej právě chystal probodnout bajonetem, když ho velitel spěšně zarazil. S tváří zkřivenou hněvem začal rvát: „Tak ty budeš urážet náš slavný čínský lid? Za to

budeš umírat pomalu!" Otočil se k vojákům a křikl na ně rozkazy. Muži se rozutíkali do všech stran. Dva odběhli k sousední budově a v poklusu se vrátili s provazy. Druzí mnichovi přesekli pouta, která měl při procesu na ruku a nohu. Velitel dupal a ječel, aby přivedli ještě víc Tibeťanů, kteří měli být svědky té scény.

Tlampače neustále vytrubovaly a vojáci vyváděli z nákladních aut muže a ženy s dětmi, aby „shlédli ukázkou spravedlnosti čínských soudruhů". Jeden voják pažbou pušky udeřil mnicha do tváře, čímž mu kývajícím se okem rozdrtil a rozbil nos. Velitel, který netečně postával opodál, pohlédl na ostatní tři spoutané mnichy, klečící doposud v prachu cesty. „Zastřelte je," řekl. „Střelte je do týla a mrtvoly nechte ležet." Jeden voják postoupil kupředu a vytáhl revolver. Přiložil ho mnichovi přímo za ucho a stiskl spoušť. Muž padl mrtev tváří k zemi a mozek mu začal vytékat na zem. S lhostejným výrazem přistoupil voják k druhému mnichovi a rychle zastřelil i jeho. Když došel k třetímu, ozval se jeden mladý voják: „Nech ho mně, soudruhu, já jsem ještě nikoho nezabil." Kat se souhlasným kývnutím ustoupil stranou, aby přenechal místo vojáčkovi třesoucím se netrpělivostí. Ten vytáhl revolver, namířil na třetího mnicha, zavřel oči a stiskl spoušť. Kulka muži prostřelila tvář a trefila do nohy jednoho přihlížejícího Tibeťana. „Zkus to znovu," řekl první popravčí, „a oči nech otevřené." Ale jemu se ruka strachem a hanbou tak roztrásla, že chybil

úplně, protože viděl, jak ho teď velitel sleduje s pohrdáním. „Dej mu ústí pistole do ucha a potom střel," řekl velitel. Mladý voják znovu přistoupil k odsouzenému mnichovi, ústí pistole mu surově vrazil do ucha a stiskl spoušť. Mnich padl mrtev tváří k zemi vedle svých druhů.

2. KAPITOLA

Na přelomu století tížily Tibet mnohé problémy. Británie spustila velký povyk a začala do celého světa vykřikovat, že k újmě britského impéria se Tibet příliš přátelí s Ruskem. V rozlehlých sálech moskevského paláce halasně vykřikoval car veliké Rusi, že Tibet se nějak moc přátelí s Británií. Královský dvůr Číny se podrážděně ozval s obviněním, že Tibet udržuje příliš těsné styky s Británií a Ruskem a v žádném případě se nechová dost přátelsky vůči Číně.

Lhasa se hemžila špehy různých národností v ubohém přestrojení za žebrařské mnichy, poutníky, misionáře či za cokoliv, nabízejícího přijatelnou výmluvu, co vůbec v Tibetu pohledávají. Pod pochybným příkrovem tmy se pokoutně scházeli všelijací džentlmeni nejrozličnějších ras, aby zjistili, jak by oni z neklidné mezinárodní situace mohli těžit. Slovnatý třináctý, tedy třináctý vtělení dalajlámy a po právu velký státník, zachoval klid, udržel mír a zachránil tak Tibet před zmatkem. Svatý Himálaj křížovala zdvořilá poselství nehynoucího přátelství a neupřímné nabídky „ochrany“ pocházející od hlav těch nejmocnějších států světa.

Do tohoto ovzduší neklidu a potíží jsem se narodil. Jak babička Rampová po pravdě řekla, narodil jsem se, abych trpěl, a od té doby mě utrpení skutečně stále provází, ačkoli sotva kdy trpím z vlastního přičinění! Věštcí a jasnovidci halasně velebili „chlapcův“ vrozený dar jasnovidnosti a telepatie. „Má jedinečné ego," řekl jeden. „Je předurčen, aby se jeho jméno zapsalo do dějin," pravil druhý. „Je pro naši věc velikým světlem," doplnil třetí. A já, ač tak útlého věku, jsem zaníceně pozvedl hlas na protest, že jsem byl takový blázen a znovu se narodil. Jakmile jsem byl schopen jejich řeč pochopit, využila moje rodina každé příležitosti, aby mi připomněla, jak velký hluk trpím. S potěšením tvrdili, že mám ten nejchraplavější a nejméně melodický hlas, jaký kdy měli to neštěstí slyšet.

Otec byl jedním z předních mužů Tibetu. Byl šlechticem vysokého stupně, který měl na záležitosti naší země veliký vliv. I matka se díky své rodině v politických záležitostech těšila značné autoritě. Teď, když se těmi roky dívám nazpátek, jsem ochoten věřit, že rodiče byli skutečně téměř tak významní, jak matka tvrdívala, a to opravdu znamenalo hodně.

Rané dětství jsem strávil v našem domě blízko Potaly, na protějším břehu řeky Kaling Ču, neboli Šťastné řeky. Šťastné proto, že Lhasu oživovala, jak tak ubíhala a prozpěvovala si četnými přítoky, když se klikatě vinula městem. Náš dům byl z pěkného dřeva, plný služebnictva a rodiče žili ve vznešené nádheře. Já jsem ale byl podroben přísné kázní a

mnohému strádání. Otec v průběhu čínské invaze v prvním desetiletí tohoto století velice zatrpkl a choval se, jako by v něm vůči mně vznikl nepochopitelný odpor. Matka, stejně jako mnoho jiných žen na světě, které se pohybují ve společnosti, neměla na děti vůbec čas, pohlížela na ně jako na věci, kterých je třeba se co nejrychleji zbavit a svěřit je nějakému najatému služebníkovvi.

Bratr Pendžó s námi nezůstal dlouho. Před svými sedmými narozeninami odešel do „nebeských krajin“, kde našel klid. Když se to stalo, byly mi čtyři roky a otcova nechut' vůči mně od té doby ještě vzrostla. Sestře Jašódaře bylo v době odchodu našeho bratra šest let a oba jsme plakali, ne pro ztrátu bratra, ale kvůli zvýšené kázni, která nám jeho odchodem nastala.

Dnes už je celá moje rodina mrtvá, vyvražděná čínskými komunisty. Sestru zabili za to, že se stavěla na odpor návrhům okupantů, rodiče proto, že vlastnili pozemky. Dům, odkud jsem očima široce rozevřenýma hleděl na nádherné parky, byl přeměněn na noclehárnu pro zotročené dělníky. V jednom křídle jsou dělnice a ve druhém muži. Všichni jsou ženatí a vdané, a pokud se manželé chovají dobře a odvedou svůj podíl práce, smějí spolu jednou za týden pobýt půl hodiny, načež jsou lékařsky vyšetřeni.

Ale v dávné době mého dětství čekaly tyto věci v daleké budoucnosti. Vědělo se, že mají nastat, ale podobně jako smrt, čekající člověka na konci života, to nebylo příliš naléhavé. Astrologové tyto události skutečně předpověděli, ale nám ubíhal každodenní život v blaženém zapomnění na budoucnost.

Krátce před mými sedmými narozeninami, tedy ve věku, kdy ze života sešel můj bratr, byl uspořádán veliký obřad, při němž státní hvězdáři na základě svých bádání určili, jaká má být moje budoucnost. Zúčastnil se ho tehdy každý, kdo „něco“ znamenal. Mnozí přišli i bez pozvání a uplatili sloužící, aby je pustili dovnitř.

Kněz okolo sebe štrachal a pobrukoval si, jak už to kněží dělávají, a dříve než oznámil hlavní události méjí životní dráhy, předvedl působivé představení. Musím však poctivě přiznat, že astrologové měli úplnou pravdu, když mluvili o celém tom budoucím neštěstí. Pak řekli rodičům, že mám vstoupit do čokporské lámaserie, abych tam vystudoval na mnicha lékaře.

To mě velice rozesmutilo, protože jsem měl pocit, že mi to přinese soužení. Nikdo mě ale nevyslechl a zakrátko nato jsem se ocitl před branou lámaserie, kde jsem vsedě tři dny a noci podstupoval vysilující zkoušku jen proto, aby se ukázalo, jestli mám nezbytnou výdrž, abych se mnichem lékařem dokázal stát. To že jsem obstál, bylo spíš ze strachu z otce než

mojí tělesnou odolností. Začátek mého působení v Čokpori byl ještě tou nejsnadnější etapou, ale naše dny byly dlouhé a bylo skutečně namáhavé zahajovat den o půlnoci s povinností účastnit se náboženských obřadů jdoucích za sebou v pravidelných intervalech po celou noc i den. Probírali jsme běžnou učební látku, náboženské povinnosti, záležitosti metafyzického světa a medicínu, neboť jsme se měli stát mnichy lékaři. Naše východní léčení je takové, že je západní medicínské myšlení stále ještě neumí pochopit. Západní farmaceutické firmy se přesto pracně snaží syntetizovat silně účinné složky obsažené v bylinách, které jsme užívali. Potom prastarý východní lék, nyní uměle vyrobený v laboratořích, dostane vznešeně znějící název a budou jej velebit jako příklad úspěchu Západu. Takový už je zkratka pokrok...

Když mi bylo osm let, prodělal jsem operaci, která mi otevřela „třetí oko“, onen zvláštní orgán jasnovidnosti, který u většiny lidí odumírá, protože jeho existenci popírají. Nazíráním pomocí tohoto „oka“ jsem dokázal vidět lidskou auru a tak předvídat lidské úmysly. Bylo - a je! — velice zábavné naslouchat prázdným slovům těch, kteří z prospěchu předstírají přátelství, přestože ve skutečnosti chovají v srdci vražedné zlo. Aura může vypovědět o celé zdravotní minulosti člověka. Lidé mohou být z nemoci vyléčeni tak, že se určí, co auru chybí, a tento nedostatek je vyrovnán zvláštním zářením.

Protože jsem měl neobvykle silné jasnovidné schopnosti, velmi často si mě k sobě povolával Nejvyšší, velké třinácté vtělení dalajlámy, abych se podíval na auru těch, kteří ho „z přátelství“ navštěvovali. Můj milovaný učitel láma Mingjur Tundrup, velice schopný jasnovidec, mě dobře vycvičil. Zasvětil mě i do těch největších tajemství astrálního cestování, které je pro mě teď snazší než chůze. Téměř každý, bez ohledu na to, k jakému náboženství se hlásí, věří, že existuje „duše“ neboli „jiné tělo“. Skutečně existuje několik „těl“ čili „obalů“, ale o jejich přesný počet teď nejde. Věříme, lépe řečeno víme!, že normální fyzické tělo (to, které vyplňuje oděv!) je možné odložit a v astrální podobě cestovat kamkoli, dokonce i mimo Zemi.

V astrálu se pohybuje každý, dokonce i ti, kteří si myslí, že „to všechno je nesmysl“! Je to stejně přirozené jako dýchání. Většinou se to děje ve spánku, takže není-li člověk trénovaný, nic si nepamatuje. Kolik jen lidí ráno zvolá: „Ach, to se mi ale dneska v noci zdál krásný sen, zdálo se mi o té a té. Byli jsme spolu velice šťastní a řekla, že napíše. Teď už si ale na to vzpomínám jen matně!“ A potom, obvykle za několik málo dní, dopis skutečně dojde. Vysvětlení spočívá v tom, že jedna osoba astrálně cestovala k té druhé, ale protože nebyly vycvičené, vznikl z toho „sen“. V astrálu

dokáže cestovat skoro každý. Kolik je jen ověřených případů, kdy umírající navštívil milovanou osobu ve snu, aby jí dal sbohem? I v tomto případě se jedná o astrální cestu. Umírající, který se už uvolnil z pout tohoto světa, může na odchodu přítele snadno navštívit.

Vycvičený člověk se dokáže položit a relaxovat a potom uvolnit vazby, které poutají jeho ego, čili druhé tělo nebo také duši, to už je jedno, jak ho nazveme, jde pořád o totéž. Pak, když je spojuje už jenom „stříbrná šňůra“, druhé tělo může odplout jako balón přivázaný na provaze. Pokud jste vycvičeni, stačí pomyslet na jakékoli místo a můžete se tam ocitnout za plného vědomí a při bdělých smyslech. Sen vzniká tak, že člověk cestuje astrálem, aniž o tom ví, a nazpět si přináší zmatené a pomíchané vjemy. Není-li trénovaný, má mnoho dojmů, které jeden za druhým přicházejí „stříbrnou šňůrou“ a „snílka“ stále víc matou. V astrálním stavu se můžete vypravit kamkoliv, třeba i za hranice této Země, protože astrální tělo nedýchá ani nejí. Veškeré jeho potřeby zajišťuje „stříbrná šňůra“, která ho během života s fyzickým tělem trvale spojuje.

O „stříbrné šňůře“ se píše i v křesťanské bibli: „Aby stříbrná šňůra nebyla přetržena a zlatý pohár roztržěn.“ „Zlatý pohár“ znamená svatozář neboli nimbus okolo hlavy duchovně vyvinutého člověka. Světelný kruh těch, kteří duchovně vyvinutí nejsou, má barvy úplně jiné! Umělci v dřívějších dobách okolo postav světců zlatou zář malovali, protože ji skutečně viděli, jinak by ji nemalovali. Svatozář představuje pouze velice malou část lidské aury, ale je mnohem viditelnější, neboť bývá o hodně jasnější.

Kdyby vědci zkoumali astrální cestování spolu s aurou, získali by tím klíč k cestám do vesmíru. Místo toho se pouštějí do výroby raket, které na cestě k oběžné dráze tak často selhávají. Prostřednictvím astrální cesty by mohli jiný svět navštívit a určit druh lodi vhodný k vykonání letu ve fyzickém stavu. Pohyb v astrálu má ale jednu velikou nevýhodu: člověk si s sebou nemůže nic hmotného vzít ani si nic takového s sebou nazpátek přinést. Jediné, co si přinést lze, jsou vědomosti. Vědci tedy budou potřebovat kosmickou loď, aby s sebou nazpět přivezli živé vzorky a fotografie, kterými by přesvědčili nevěřící svět. Lidé totiž nedokáží uvěřit, že určitá věc existuje, pokud ji neroztrhají na cucky, aby získali důkaz, že by to snad mohlo přece jenom být pravda.

Vzpomínám si zvláště na jednu cestu do vesmíru, kterou jsem takto vykonal. Je to naprostá pravda a duchovně pokročilí poznají, že je to tak, jak říkám. Co se ostatních týče, nevádí. Pochopí, až i oni dosáhnou vyššího stupně duchovní zralosti.

Tento zážitek se udál před léty, když jsem v Tibetu studoval v

čokporské lámaserii. Přestože už uběhla spousta let, vzpomínám si na něj tak živě, jako kdyby se udál teprve včera.

S mým učitelem lámou Míngjurem Tundrupem a lámou jménem Jigme, který byl ve skutečnosti mým blízkým přítelem, jsme stáli na střeše Čokpori, na Železné hoře v tibetské Lhase. Byla velice chladná noc, téměř čtyřicet stupňů pod nulou. Na nechráněné střeše nám skučící vítr tiskl roucha na roztřesená těla. Třepotal nám jimi kolem boků jako s modlitebními vlajkami, až jsme promrzli na kost a hrozilo nám, že nás i strhne po prudkém svahu hory. V hlubokém předklonu, abychom ve větru udrželi rovnováhu, jsme se rozhlédli kolem a v dále jsme spatřili nejasná světla Lhasy, zatímco zprava tuto mystickou scenérii doplňovala světla Potaly. Zdálo se, že všechna okna jsou ozdobena zářícími máslovými lampami, které, třebaže chráněné mohutnými zdmi, se mihotaly a tančily ve větru. V mdlém světle hvězd se odrážely a třpytily zlatavé střechy Potaly, jako by sám Měsíc sestoupil dolů a hrál si mezi věžičkami a hrobkami na vrcholu slavné budovy.

Ale my jsme se chvěli v kruté zimě, třáslí se a toužili být raději v teplém, kadidlem prosyceném prostředí chrámu pod námi. Jak se láma Míngjur Tundrup vyjádřil, byli jsme na střeše za zvláštním účelem. Teď stál mezi námi a vypadal pevný jako skála, když ukázal vzhůru na jednu velice vzdálenou hvězdu, takový červený svět a řekl: „Bratři, toto je hvězda Zhoro, velice stará planeta, jedna z nejstarších ve své soustavě. Teď už se ale její dlouhá existence blíží ke konci“.

Obrátil se k nám, záda nastavil bodavému větru a pravil: „Při astrálním cestování jste se toho už hodně naučili a tak se nyní společně na tuhle planetu astrálem vypravíme. Těla necháme tady na této větrem bičované střeše a vzlétneme za hranice atmosféry i samotného času“.

Když domluvil, vydal se napříč střechou až k místu, kde jedna vystupující baň skýtala částečný úkryt. Lehl si a pokynul nám, abychom se položili vedle něj, každý z nás z jedné strany. Zahalili jsme se co nejtěsněji do rouch a vzali se za ruce. Tmavě purpurová klenba nebes nad námi byla poseta slabými ostny světél, které byly barevné, protože když v jasném nočním vzduchu Tibetu pozorujeme planety, vidíme, že mají různé barvy. Okolo skučel vítr, ale měli jsme vždycky tvrdý výcvik, a tak nás pobyt na střeše nijak neděsil. Věděli jsme, že to nebude jenom nějaká běžná astrální cesta, neboť tak nemilosrdnému počasí jsme těla často nevystavovali. Když je tělo v nepohodlí, mysl může putovat dál a větší rychlostí a zapamatovat si víc podrobností. Člověk provádí relaxaci a tělu poskytuje pohodlí pouze u krátkých cest po světě naší planety.

Učitel řekl: „Teď se za ruce pořádně uchopíme a vystoupíme společně

mimo Zemi. Držte se u mě, dnešní noc poputujeme daleko a budeme mít neobvyklé zážitky".

Lehli jsme si naznak a rozdýchali se předepsaným způsobem, abychom se k astrální cestě uvolnili. Vnímám jsem skučení větru v provazech modlitebních vlajek, které se nad námi zběsile třepotaly. Pak se mnou cosi škublo a palčivé prsty chladného větru jsem už dál necítil. Přistihl jsem se, jak se vznáším nad svým tělem jakoby v jiném čase a všude byl mír. Láma Mingjur Tundrup už vzpřímeně stál ve své astrální podobě, a když jsem se podíval dolů, viděl jsem, že i přítel Jigme právě opouští tělo. Stoupli jsme si a zavěsili se do sebe, abychom se připojili k našemu učiteli lámovi Mingjuru Tundrupovi. Tento spojovací článek, který se nazývá ektoplazma, se vytváří z astrálního těla pomocí myšlenky. Je to materiál, jehož média používají pro spiritistické úkazy.

Po vytvoření svazku jsme vzlétli k nočnímu nebi. Já, který byl vždycky zvědavý, jsem se podíval dolů. Pod námi zářily naše stříbrné šňůry, to nekonečné předevo, které během života spojuje fyzické a astrální tělo. Letěli jsme stále vzhůru. Země se vzdalovala. Viděli jsme korónu slunce, nahlížejícího přes vzdálená pohoří do míst, která musela ležet na Západě, kam jsme se v astrálu tak často ubírali. Vystoupili jsme ještě výš a pak jsme na sluncem osvětlené části světa uviděli obrysy oceánů a světadílů. Svět teď z naší výšky vypadal jako dorůstající Měsíc, na kterém ale byla vidět polární zář, probleskující na pólech.

Letěli jsme tak pořád dál a stále rychleji, až jsme překonali i rychlost světla, neboť jsme byli odhmotněnými duchy stoupajícími neustále vzhůru, a téměř jsme dosáhli rychlosti myšlenky. Když jsem se podíval kupředu, spatřil jsem přímo před sebou obrovskou a hrozivou rudou planetu. Padali jsme na ni rychlostí, která se nedala odhadnout. Třebaže jsem měl v astrálním cestování bohaté zkušenosti, bolestně mě sevřela úzkost. Astrální podoba lámy Mingjura Tundrupa se telepaticky dobromyslně zakřenila a řekla: „Ach, Lobsangu, i kdybychom do té planety vrazili, nikoho by to nebolelo. Prošli bychom přímo skrz ni a neznamenal by pro nás žádnou překážku".

Konečně jsme se ocitli nad pustým rudým světem: červené skály, červený písek v nehybném rudém moři. Když jsme se snesli k jeho povrchu, uviděli jsme, jak se po břehu strnule pohybují prazvláštní tvorové podobní obrovským krabům. Stáli jsme na rudém skalnatém břehu a dívali se na nehybnou, jakoby mrtvou vodu s červenou páchnoucí pěnou na povrchu. Jak jsme se dívali, kalná hladina se váhavě zavlnila a rozčeřila, načež se vynořila podivná nepozemská obluda s těžkým krunýřem, která měla vystupující klouby a byla také červená. Sténala, jako by byla unavená

a sklíčená, a když dosáhla rudého písku, bezvládně sebou žuchla na břeh nehybného moře. Nad hlavami nám zasmušile žhnulo červené slunce, které vrhalo strašidelné, krvavě rudé, hrubé a křiklavé stíny. Kolem nás se nic nehýbalo, a kromě podivných nestvůr s krunýři, které ležely polomrtvé na zemi, tu nebyly známky života. Třebaže jsem byl v astrálním těle, když jsem se rozhlédl kolem, otrásl jsem se znepokojením. Rudé moře, na němž se vznášela červená pěna, rudé skály, rudý písek, rudé opancéřované příšery a nade vším rudé slunce jako zmírající oharky ohně, který má doblíkávat až doztracena.

Láma Mingjur Tundrup řekl: „Tohle je umírající svět, který se už přestal otáčet. Pluje opuštěný v moři vesmíru jako satelit umírajícího slunce, které se už brzy zhroutí a stane se trpasličí hvězdou bez života, beze světla, trpaslíkem, který se nakonec srazí s nějakou jinou hvězdou, z čehož se zrodí zas další svět. Vzal jsem vás sem proto, že zde na tomto světě je přece jen přítomen život vysokého řádu, který je tady za účelem bádání a výzkumu takovýchto úkazů. Rozhlédněte se kolem.“

Otočil se a pravou rukou ukázal do dálky, kde jsme spatřili tři ohromné věže, tyčící se k rudému nebi, na jejichž vrcholu zářily a jasným žlutým světlem pulzovaly tři jakoby živé zářící křišťálové koule.

Jak jsme tam v údivu stáli, jedno ze světel se změnilo, jedna koule se proměnila v jasnou elektrickou modř. Láma Mingjur Tundrup pravil: „Pojďme, chtějí nás přivítat. Sestoupíme do podzemních prostor, kde žijí.“

Společně jsme zamířili k základně věže, a když jsme pak stanuli pod její konstrukcí, uviděli jsme vchod, silně zpevněný divným kovem, který slabounce zářil a na rudé pusté zemi vystupoval jak jizva. Prošli jsme skrze něj, neboť pro ty, kteří jsou v astrálu, není kov nebo skála či cokoli jiného žádnou překážkou. Přenesli jsme se skrz dlouhé rudé chodby v mrtvé skále, až jsme konečně stanuli ve velice prostorné hale, obklopené grafy, mapami a zvláštními přístroji a zařízeními. V jejím středu byl dlouhý stůl, u něhož sedělo devět velice starých mužů, kteří si vůbec nebyli podobní. Jeden byl vysoký, hubený a měl špičatou, kuželovitou hlavu, zatímco další byl krátký a měl značně robustní vzezření. Všichni se nějak mezi sebou lišili. Bylo nám jasné, že každý je z jiné planety, jiné rasy. Lidské? Lepší slovo, kterým se snad dali označit je — humanoidi. Všichni měli lidské rysy, ale někteří se lidem podobali víc než jiní.

Uvědomil jsem si, že všech devět se jich upřeně dívá směrem k nám. „Ó," pravil jeden z nich telepaticky, „máme tu hosty zdaleka. Viděli jsme, jak jste na naší výzkumné základně přistáli, a tudíž buďte vítáni.“

„Vážení otcové," pravil láma Mingjur Tundrup, „přivedl jsem k vám dva, kteří právě dosáhli stavu lámů a v hledání vědění jsou těmi

nejsvědomitějšími studenty."

„Jsou opravdu vítáni," pravil urostlý muž, který byl zřejmě vůdcem skupiny. „Uděláme pro ně, co bude v našich silách, stejně jako jsme vám dříve pomohli s ostatními."

To pro mě byla opravdu novinka, protože o tak rozsáhlých astrálních výletech svého učitele po vesmíru jsem neměl ani zdání. Nižší muž se na mě podíval a usmál se. Univerzálním jazykem telepatie pravil: „Vidím, mladý muži, že jsi z rozdílnosti našeho vzezření velice zmatený."

„Ctihodný otče," odpověděl jsem poněkud zastrašen lehkostí, se kterou odezřel moje myšlenky, jež jsem se ze všech sil snažil skrýt. „Je to skutečně pravda. Žasnu nad rozdíly ve velikosti a tvarech mezi vámi a napadá mě, že žádný z vás nemůže pocházet ze Země."

„Usuzuješ správně," řekl ten malý mužík. „Všichni jsme lidé, ale vlivem prostředí máme poněkud odlišnou postavu i vzezření, ale podobný jev můžeš spatřit i na svojí planetě. V tibetské zemi jsou mniši vysocí přes dva metry a ty zaměstnáváte jako strážce. Přesto však v jiné zemi vašeho světa máte lidi, kteří jsou poloviční, a nazýváte je pygmeji. Všichni jsou lidé a přes veškeré rozdíly ve velikosti se mohou mezi sebou navzájem rozmnožovat, neboť my všichni jsme lidé z molekul uhlíku. Zde v této konkrétní oblasti vesmíru všechno vychází ze základních molekul uhlíku a vodíku, neboť obě jsou jakési cihly tvořící strukturu vašeho vesmíru. My, kteří jsme procestovali i jiné vesmíry daleko od této zvláštní oblasti naší mlhoviny, víme, že ostatní vesmíry používají stavební prvky jiné. Některé křemík, jiné vápník či nějaký jiný prvek, ale od lidí tohoto vesmíru se liší a ke svému zármutku shledáváme, že s jejich myšlením pokaždé nesouhlasíme."

Láma Mingjur Tundrup řekl: „Přivedl jsem tyto dva mladé lámy proto, aby viděli stádium smrti a rozkladu planety, jejíž atmosféra se vyčerpala a kde se atmosférický kyslík sloučil s kovy, až je tím spálil a všechno zredukoval na nehmatatelný prach."

„Je to tak," pravil vysoký muž. „Těmto mladým mužům bychom rádi ukázali, že všechno, co se narodí, musí i zemřít. Všechno má stanovené rozpětí a tím je počet jednotek života. Životní jednotkou každého živého tvora je úder jeho srdce. Život planety čítá dvě miliardy sedm set tisíc úderů, po nichž umírá, avšak z její smrti se zrodí planety nové. I člověk žije 2 700 000 000 úderů srdce a podobně je tomu i u nejnižšího hmyzu. Hmyz, který žije jen 24 hodin, má za tu dobu 2 700 000 000 pulzací. U planety - samozřejmě to kolísá — může jeden úder pokrýt dobu 27 000 let, načež na tomto světě nastane křeč, kdy se se zachvěním připravuje na další úder. Veškerý život," pokračoval, „má tedy stejné rozpětí, ale někteří tvorové žijí

oproti ostatním v rozdílném měřítku. Pozemská zvířata jako slon, želva, mravenec a pes, ti všichni žijí stejný počet tepů, ale každému bije srdce jinou rychlostí, a tak se může zdát, že žije delší či kratší dobu."

To bylo pro Jigmeho i pro mě úplně strhující a hodně nám to objasnilo mnohé, co jsme už odpozorovali v naší rodné zemi Tibetu. V Potale jsme slyšeli o želvě, která žije spoustu let, i o hmyzu, žijícím jen jediný letní večer. Ted nám už bylo jasné, že se rychlost jejich vnímání musela zvýšit, aby se udrželo tempo s rychlými pulzacemi.

Malý muž, který, jak se zdálo, se na nás díval se zřejmým souhlasem, pravil: „Ano, ale to není všechno. Mnoho zvířat zároveň představuje rozdílné funkce těla. Například kráva, jak si každý může všimnout, je vlastně kráčejší prsní žláza, žirafa znamená krk, pes — inu, každý ví, na co se pes pořád soustřeďuje - čichá vítr, jaké zprávy mu přináší, neboť má špatný zrak, a tak lze psa považovat za nos. I další zvířata představují podobné zrcadlení jiných tělesných orgánů. Třeba na mravenečníka z Jižní Ameriky se dá pohlížet jako na jazyk."

Nějakou dobu jsme si tak telepaticky povídali, a jak už se to v astrálu děje, rychlostí myšlenky jsme se dozvídali mnoho zvláštních věcí. Nakonec se láma Mingjur Tundrup zvedl a prohlásil, že už je čas k odchodu.

Když jsme se vrátili, zlatisté střechy Potaly pod námi už zářily v mrazivém slunečním světle. Ztuhlá a ztěžklá těla nás nechtěla poslouchat, neboť jsme měli klouby napůl promrzlé. „Takže," pomysleli jsme si, když jsme potácivě vstali, „skončil nám zas jeden zážitek, nová cesta. Jaké asi budou ty další?"

Veda, v níž jsme my Tibetané vynikali, bylo léčení bylinami. Až do nynějšíka byl Tibet cizincům odjakživa uzavřen, a ti proto naši faunu a flóru nikdy neprobádali. Vysoko na náhorních plošinách se vyskytují zvláštní rostliny. Například kurare a nedáno „objevený" meskalin byly v Tibetu známé už před staletími. Mnohé nemoci západního světa bychom dokázali vyléčit, avšak tamní lidé by nejdřív museli mít trochu víc víry. Ale většina lidí na Západě jsou stejně blázni, tak proč se tím trápit?

Ti z nás, kteří si v učení vedli nejlépe, se každoročně vydávali ve skupinách na výpravu za sběrem bylin. Pozorně se shromažďovaly rostliny i pyl, kořeny i semena a po zpracování se skladovaly v pytlících z jačí kůže. Dnes zjišťuji, že byliny, které jsem tak dobře znal, tu ani nejsou k sehnání.

Konečně se dospělo k závěru, že už jsem způsobilý podstoupit obřad Malé smrti, který jsem popsal ve Třetím oku. Pomocí zvláštního rituálu mě hluboko pod Potalou uvedli do stavu kataleptické smrti a po stopách záznamu Akaši jsem cestoval do minulosti. Putoval jsem i po různých končinách země. Ale dovolte, abych zde popsal své pocity tak, jak jsem je

tehdy cítil.

Chodba v prahorní skále, stovky metrů pod zmrzlou zemí, byla ledová a vlhká a byla tu tma jako v hrobě. Nesl jsem se tou chodbou, jako kdybych byl kouř vznášející se temnotou, ale jak jsem si na ni postupně přivykal, začínal jsem nejasně vnímat nazelenalé světélkování práchnivějící vegetace, která rostla na skalních stěnách. Občas tam, kde byla vegetace bohatší a světlo jasnější, zahlédl jsem i žlutavou zář zlaté žíly táhnoucí se skalnatým tunelem.

Nehlučně jsem se sunul, nevnímal čas a myslel jen na to, že musím jít dál a dál hlouběji do nitra země, protože dnešní den byl pro mě významný. Byl to totiž den, kdy jsem se vracel z tří denního pobytu v astrálním stavu. Čas plynul a já jsem pronikal stále hlouběji do vzrůstající temnoty podzemní komory, která jakoby zněla a vibrovala.

V představách jsem živě viděl svět nad sebou, do něhož jsem se právě vracel. Vybavoval jsem si známou scénu, která teď byla skrytá v naprosté tmě. Čekal jsem vznášející se ve vzduchu jako oblak kadidlového dýmu v chrámě.

Dolů do chodby postupně dolehl sotva slyšitelný zvuk, který se blížil tak pomalu, že mi trvalo nějakou dobu, než jsem ho vůbec dokázal zachytit, který se však postupně blížil a sílil. Byl to zvuk monotónního zpěvu, stříbrných zvonků a tlumený šustot nohou obutých do kůže. Za dlouhou dobu se konečně objevilo tajemné mihotavé světlo, které se zatřpytilo na stěnách tunelu. Zvuk nyní zesílil. Čekal jsem ve tmě a vznášel se nad skalní stěnou. Prostě jsem čekal.

Pozvolna, bože, jak bolestně pomalu, se tunelem ke mně dolů obezřetně sunuly postavy. Když se přiblížily, zjistil jsem, že to jsou mniši ve žlutých rouchách, nesoucí zářící, drahocenné pochodně z chrámu nahoře, svázané ze vzácného pryskyřičného dřeva a tyčinek kadidla, které voněly, aby odehnaly zápach smrti a rozkladu, a planoucí jasným světlem, které tlumilo a zastíňovalo zlověstné fosforeskování zatuchlé vegetace.

Mniši pomalu vstoupili do podzemní síně. Dva z nich zamířili každý k jedné postranní stěně vedle vchodu a tápavě hmatali po skalních výčnělcích. Pak jedna za druhou oživily mihotavé máslové lampičky. Síň byla teď lépe osvětlena a já jsem se mohl opět rozhlédnout kolem, abych se podíval na to, co jsem si za tři dny neprohlédl.

Byl jsem obklopen mnichy, ale neviděli na mě. Stáli totiž kolem kamenné hrobky, která se tyčila uprostřed síně. Zpěv spolu s vyzváněním stříbrných zvonků zesílil. Všech šest mnichů na znamení starce nakonec umlklo a se supěním a hekáním zvedlo kamenné víko rakve. Když jsem pohlédl dovnitř, uviděl jsem svoje tělo, oblečené do kněžského roucha,

kteřé náleželo hodnosti lámy. Mniši se mezitím rozezpívali hlasitěji:

"Ó duchu lámy poutníka, který se touláš po světě nad námi, vrať se, neboť už nastal třetí den a chystá se uplynout. První tyčinka kadidla je zapálena, aby ducha lámy poutníka přivolala zpět."

Jeden mnich postoupil kupředu, zapálil tyčinku sladce vonícího kadidla červené barvy a ze skříňky vyndal další, když vtom mnichové zanotovali:

"Ó duchu lámy poutníka, který se vracíš k nám, pospěš si, neboť hodina tvého probuzení se blíží. Druhá tyčinka kadidla je zapálena, aby tvůj návrat uspíšila."

Když mnich slavnostně vytáhl tyčinku ze skříňky, kněz zarecitoval:

„O duchu lámy poutníka, čekáme, abychom oživili a nasýtli tvoje pozemské tělo. Pospěš si na cestě, neboť tvá chvíle nastává a s návratem dovršíš další stupeň vzdělání. Třetí tyčinka kadidla je zapálena, aby tě přivedla nazpátek."

Dým lenivě stoupal vzhůru, a když pohltil moji astrální podobu, zachvěl jsem se hrůzou. Bylo to, jako kdyby mě táhly neviditelné ruce, jako by táhly za moji stříbrnou šňůru, stahovaly mě dolů, navíjely a nutily vrátit se do toho studeného a neživého těla. Ucítil jsem chlad smrti, údy se mi roztráslly, astrální vidění se mi zakalilo a pak moje tělo, které se neovladatelně chvělo, zalapalo po dechu. Vysocí kněží se sehnuli do kamenné hrobky, nadzdvihli mi hlavu a ramena a do křečovitě sevřených úst mi vnutili cosi hořkého.

Ach, pomyslel jsem si, už jsem zas zpátky v omezujícím těle, znovu uvězněný.

Měl jsem pocit, jakoby mi v žilách, které po tři dny odpočívaly, koloval oheň. Kněží mi pomalu pomohli vystoupit z hrobky. Podpírali mě, zdvihali, drželi na nohou a obcházeli se mnou kamennou hrobku. Poklekávali přede mnou, klaněli se u mých nohou, recitovali mantry, odříkávali modlitby a zapalovali tyčinky kadidla. Nakrmili mě, umyli a oblékli do čistého roucha.

Do těla se mi vracelo vědomí a z jakéhosi zvláštního důvodu mi myšlenky zalétly do doby před třemi dny, kdy se odehrál podobný obřad. Tehdy mě do oné kamenné rakve položili. Jeden po druhém se na mě lámově podívali a potom rakev přikryli víkem, načež uhasili tyčinky kadidla. Slavnostně odkračeli i se světly kamennou chodbou vzhůru, zatímco já, trochu ustrašený, jsem ležel v kamenné hrobce a navzdory veškerému výcviku, i přesto, že jsem věděl, co nastane, jsem se bál. Dlouho jsem ležel ve tmě a smrtelném tichu. V tichu? Nikoliv, neboť jsem měl vycvičené vnímání, které bylo tak jemné, že když odcházeli, slyšel jsem jejich dech a odeznívající zvuky života. Slyšel jsem šoupání nohou, které postupně sláblo, až pak nastala tma, ticho, nehybnost, nicota.

Sama smrt nemůže být horší, pomyslel jsem si. Jak jsem tam ležel a stále víc prochládal, čas se bez konce vlekl. Náhle svět vybuchl jakoby zlatistým plamenem a já jsem opustil hranice těla, opustil jsem černotu kamenné hrobky a podzemní síň. Rychlostí myšlenky jsem si prorazil cestu skrz ledem sevřenou zem do chladného, čistého povětří, vysoko nad čnějící Himálaj, vysoko nad pevninu i nad oceány, daleko až do vzdálených zákoutí světa. Toulal jsem se v astrálu, sám, jako nehmotný duch, vyhledával na Zemi místa a sídla, kde jsem získával vědomosti pozorováním druhých. Nezůstaly před mnou uzavřeny ani ty nejtajnější trezory, neboť jsem mohl cestovat volně jako myšlenka a vcházet do zasedacích síní celého světa. Před mým zkoumavým pohledem míjeli v nepřetržitém sledu vůdcové všech zemí se svými nahými myšlenkami.

A teď, pomyslel jsem si, když jsem se podpírán lámy v závratí postavil na nohy, teď musím vypovědět o všem, co jsem viděl a zažil, a pak? Možná že brzy budu muset podstoupit ještě jednu podobnou zkušenost a potom odjedu na Západ, abych tam odtrpěl předpovězené strasti.

Po zvládnutí rozsáhlého výcviku a také mnohých útrap jsem se vydal z Tibetu za dalšími zkušenostmi a ještě většími útrapami. Když jsem se ohlédl nazpátek, spatřil jsem paprsky ranního slunce nahlížet přes pohoří a dotýkat se zlatých střech svatých budov a přeměňovat je v nádheru až beroucí dech. Zdálo se, že lhaské údolí ještě spí, a na stožárech se dokonce i modlitební vlajky kývaly jaksi ospale. U Pargo Kalingu jsem si všiml, jak se zástup obchodníků, kteří si přivstali jako já, právě vydává do Indie, zatímco já se obrátil směrem na Čchun-čching.

Zdolali jsme pohoří a prošli stezkami vyšlapanými obchodníky přinášejícími z Číny do Tibetu cihly čaje, který byl spolu s campou jednou z hlavních součástí stravy Tibeťanů. Když jsme vyjeli ze Lhasy a dali se směrem na Čótang, městečko na řece Brahmputře, psal se rok 1927. Odtud jsme pokračovali dál do Kantingu (Čan Tiangu) a svěžími lesy dolů do nížin, údolními plnými páry a překypující vlhkým rostlinstvem. Jeli jsme dál, ale začalo nás trápit dýchání, protože všichni jsme byli zvyklí na vzduch v polohách nad 4 500 metrů. Dusné ovzduší nížin, které na nás doléhalo, nás duševně deptalo, stlačovalo nám plíce a vyvolávalo v nás pocit, jako kdybychom ve vzduchu tonuli. Postupovali jsme den za dnem, až jsme po více než půldruhém tisíci kilometřů dospěli k předměstí čínského Čchun-čchingu.

Utábořili jsme se na poslední společnou noc, neboť další den se moji společníci měli vydat na zpáteční cestu do milované Lhasy, a smutně jsme si povídali. Velice mě skličovalo, že moji druhové a společníci mě už pokládají za člověka pro svět mrtvého, který je odsouzen k životu ve

městech nížin. A tak jsem se nazítří vydal na vysokou školu v Čchun-čchingu, kde se téměř všichni profesori spolu s veškerým personálem usilovně snažili, aby studentům dopomohli k úspěchu, a všemožně jim vycházeli vstříc. Pouze velice malá část z nich dělala těžkosti či nespolupracovala anebo trpěla strachem z cizinců.

V Čchun-čchingu jsem studoval na chirurga a praktického lékaře. Také jsem studoval letectví, neboť jsem měl život předurčen a předpovězen do nejmenších podrobností, a věděl jsem, jak se ostatně potvrdilo, že budu mít v oblasti létání a lékařství hodně práce. Ale v Čchun-čchingu se o válce zatím jen šušovalo a většina tohoto starobylého a zároveň moderního města žila ze dne na den, těšila se z obyčejných radostí a plnila obvyklé povinnosti.

Bylo to poprvé, co jsem fyzicky navštívil nějaké velké město. Kromě Lhasy to byla první skutečná návštěva jiného města, třebaže většinu velkoměst světa jsem už dřív navštívil v astrální podobě. Takto astrálně cestovat dokáže každý, bude-li se o to snažit, neboť na astrálním stavu není nic těžkého ani nic magického. Je to snadné jako chůze, snadnější než jízda na kole, protože na něm člověk musí držet rovnováhu. V astrálu musí pouze použít schopnosti a nadání, které jsme získali už vlastním narozením.

Ještě za studií na vysoké škole v Čchun-čchingu mě povolali zpátky do Lhasy, protože třináctý dalajláma umíral. Přijel jsem tam a zúčastnil se obřadů, které po jeho smrti následovaly, a pak, po vyřízení různých záležitostí ve Lhasě, jsem se zas vrátil do Čchun-čchingu. Při pozdějším rozhovoru s nejvyšším opatem Taj Šu mě přesvědčili, abych přijal jmenování do čínského vojenského letectva a odešel do Šanghaje, což bylo místo, které mě vůbec nelákalo, i když jsem věděl, že ho navštívit musím. Tak jsem byl znovu vyrván z kořenů a odebral se do nového domova. Japonci tady 7. července 1937 zrežírovali roztržku na mostě Marka Pola. To byl faktický začátek čínsko-japonské války, která nám skutečně strašlivě ztížila život. Musel jsem zanechat svojí poměrně výnosné praxe v Šanghaji a být načas k dispozici šanghajské městské radě, ale později jsem věnoval veškerý čas letecké záchranné službě pro čínskou armádu. Létali jsme do míst, kde byla potřeba naléhavých chirurgických zákroků. Měli jsme staré letadlo, pro jiné účely nepoužitelné, ale které pokládali za dost dobré pro ty, kteří nebojovali, ale latali těla.

Japonci mě zajali poté, co mě sestřelili, a zacházeli se mnou velmi surově. Na Čiňana jsem nevypadal, takže nejdřív vůbec nevěděli, kam si mě zařadit, nicméně kvůli mé uniformě a hodnosti se po všech stránkách chovali nanejvýš nepřijemně.

Podářilo se mi uprchnout a vrátit se k čínské armádě v naději, že budu

moci pokračovat ve své práci. Nejprve mě poslali do Čchun-čchingu, abych měl před návratem do aktivní služby určitou změnu prostředí. V té době už byl Čchun-čching jiným městem, než jaké jsem ho znával dřív. Měl nové budovy, nebo spíš některé z těch starých měly teď nové fasády, protože

město prodělalo nálety. Doslova přetévalo lidmi a všechna odvětví obchodu z velkých čínských měst sem byla soustředěna v naději, že tady uniknou válečnému pustošení, které právě zuřilo někde jinde. Když jsem se poněkud zotavil, poslali mě na rozkaz generála Jo dolů k pobřeží. Byl jsem jmenován vojenským lékařem a dostal na starost nemocnici, ale ta „nemocnice“ byla pouhým shromaždištěm na rýžových polích, vydatně nasáklých vodou. Brzy se objevili Japonci, zajali nás a zabili všechny nemocné, kteří nebyli schopni vstát a jít. Znovu mě sebrali, avšak tentokrát se mnou zacházeli ještě podstatně hůř, protože ve mně odhalili toho, kdo jim už jednou uprchl, a Japonci vůbec neměli v lásce ty, kteří utíkají.

Po nějaké době mě odeslali do zajateckého tábora, kde byly ženy všech národností, abych tam dělal vězeňského lékaře. Díky svým hlubokým znalostem bylin jsem tady dokonale využíval místních přírodních zdrojů k léčení pacientek, kterým by jinak byla veškerá léčba odepřena. Japonci nabyli dojmu, že pro zajatkyně dělám až příliš a nenechávám jich dostatečné množství umírat. Proto mě poslali do zajateckého tábora v Japonsku, který, jak říkali, byl pro teroristy. V děravé lodi nás jako stádo přepravili přes Japonské moře a zacházeli s námi skutečně škaředě. Krutě mě mučili, až jsem z neustálého trýznění dostal zápal plic. Nechtěli však, abych zemřel, a tak se o mě svým způsobem začali starat a poskytli mi jakousi léčbu. Když jsem se už už začínal zotavovat — Japoncům jsem nedal znát, jak dobře se mi to daří - země se zachvěla. Myslel jsem, že je to zemětřesení, ale pak jsem se podíval z okna a zjistil, že Japonci v hrůze utíkají. Celá obloha zrudla a vypadalo to, jako by nastalo zatmění Slunce. Ačkoliv jsem to nevěděl, šlo o atomový nálet na Hirošimu - den shození první bomby 6. srpna 1945.

Japonci na mě nemají čas, mají co dělat sami se sebou, pomyslel jsem si a podařilo se mi sebrat uniformu, čepici a jedny těžké sandály. Pak jsem se nehlídanými úzkými dveřmi vypoťácel na vzduch a zamířil dolů k pobřeží, kde jsem našel rybářský člun. Když bomba dopadla, jeho majitel zřejmě v hrůze uprchl, protože v dohledu nikde nebyl. Loďka se v kotvišti líně pohupovala. Na dně bylo pár kusů leklých ryb, které už začínaly páchnout. Vedle ležela pohozená plechovka se zvětralou pitnou vodou, která však byla pitná už jen taktak. Podařilo se mi přeseknout chatrný provaz, kterým byla loďka přivázaná, a odrazit od břehu. Když jsem za nějakou dobu konečně nabral trochu sil, abych na stěžeň vytáhl rozedranou plachtu, vítr ji

najpal a člun zamířil do neznáma. Bylo toho na mě už dost. Ve smrtelných mdlobách jsem se skácel na dno člunu.

Po dlouhé době, jak dlouhé, to nemohu říct, uplynulý čas mohu odhadnout jen podle stupně rozkladu ryb, jsem se probudil do slabého světla rozbřesku. Člun uháněl dál a vlnky narážely do přídě. Zápál plic, který jsem prodělával, byl příliš těžký, než abych měl sílu ze člunu vylévat vodu, a tak jsem musel zadní částí těla ležet ve slané vodě, v tom veškerém neřádstvu, které se kolem mě pohybovalo. Později vyšlo oslepující slunce. Měl jsem pocit, jako by se mi mozek v hlavě vařil a oči jako kdyby mi vyhořely. Zdálo se mi, že mi jazyk v ústech roste, až je veliký jako paže, suchý a bolavý. Měl jsem rozpraskané rty i tváře. Té bolesti už na mě bylo příliš. Bylo to, jako kdyby se mi plíce znovu trhaly, a pochopil jsem, že zápál je znovu zachvátil. Světlo dne ustoupilo a já opět v bezvědomí klesl nazpět do špíny na dně lodi.

Čas ztratil smysl, změnil se na pouhé shluky červených skvrn potečkovaných tmou. Zmítala mnou divoká bolest a vznášel jsem se mezi životem a smrtí. Náhle jsem ucítil prudký náraz a pod kýlem zachrastily oblázky. Stěžej se rozkymácel, že se až málem zlomil, a rozedraný cár plachty se zběsile třepotal dál v ostrém větru. V mdlobách jsem po dně člunu sklouzl kupředu do rozvířené páchnoucí vody.

„Ty, pocém, Hanku, podívej, jakej hnusák tu leží na dně člunu. Podle mě bude tuhej!“ Nosový hlas mě přivedl k jiskřičce vědomí. Ležel jsem a nedokázal se hnout a dát najevo, že jsem ještě živý.

„Co se ti děje? Seš vylekanej z mrtvol? Chcem loďku, ne? Pomož mi a vyhodíme ho ven.“

Člun rozhoupaly těžké kroky a hrozilo mi, že mi rozmáčknu hlavu.

„Ty, počkej!“ promluvil první hlas, „ten chudák určitě chytil úžeh. Možná že eště dechá, co říkáš, Hanku?“

„Á, přestaň fňukat. Je dobrý, že je mrtvěj. Vyhod' ho. Nemáme čas.“

Popadli mě silnýma hrubýma rukama za nohy a za hlavu. Zahoupali mnou poprvé a podruhé a pak mě odhodili přes bok člunu na drsnou pláž z písku a oblázků, kam jsem dopadl s žuchnutím, při kterém ve mně zachřestily všechny kosti. Aniž se ohlédlí, oba se s funěním vzepřeli do člunu. S hekáním a klením se lopotili, až odletovaly kamínky. Konečně se člun uvolnil a se skřípotem vjel pomalu zpátky na vodu. V panice, jejíž důvod mi nebyl jasný, se oba muži zběsile vydrápali dovnitř a po několika nemotorných manévrech odpluli.

Slunce páliło dál. Kousala mě havěť ukrytá v písku a působila mi pekelná muka. Den zvolna odplýval, až konečně krvavě rudé a hroživé slunce zapadlo. O nohy mně pleskala voda a stoupala mi ke kolenům a výš

a výš.

S nesmírným úsilím jsem se odplazil o kousek dál, přičemž jsem se lokty bořil do písku, zmítal sebou a bojoval. Pak přišlo zapomnění.

Po několika hodinách nebo možná i dnech jsem procítl a zjistil, že na mě dopadají sluneční paprsky. Třaslavě jsem otočil hlavou a rozhlédl se kolo sebe. Prostředí bylo úplně neznámé. Byl jsem v chaloupce o jedné místnosti a v dálce se lesklo a jiskřilo moře. Když jsem se otočil, všiml jsem si, že se na mě dívá staříčkový buddhistický mnich. S úsměvem ke mně přistoupil a posadil se vedle mě na zem. Se značnými obtížemi jsme se spolu lámavě dali do řeči. Naše jazyky se sobě podobaly, ale nebyly shodné, a tak jsme se značným úsilím, slovními náhražkami a opakováním slov, probrali situaci.

„Nějakou dobu už vím," promluvil kněz, „že dostanu jakéhosi významného návštěvníka, někoho, kdo má v životě veliký úkol. Přestože mám už věk, setrávám tu dál, dokud svůj úkol neodvedu."

Místnost byla zařízena velice chudě, ale čistě a starý mnich byl zřejmě na pokraji vyhladovění. Byl vychrtlý a ruce se mu třáslly slabostí a stářím. Vybledlé, zteřelé roucho měl poseto úhlednými stehy, jak napravoval škody způsobené zubem času a nehodami.

„Viděli jsme, jak tě vyhodili z loďky," řekl. „Dlouho jsme si mysleli, že jsi mrtvý, a kvůli loupeživým banditům jsme se nemohli dostat na pláž, abychom se přesvědčili. Když padla noc, dva muži z vesnice vyšli ven a přinesli tě sem ke mně. Ale to bylo před pěti dny. Byl jsi opravdu těžce nemocen. Víme však, že budeš žít, abys odešel do daleka, i když to bude tvrdý život."

Tvrdý! Proč jen mi každý tak často říkal, že mě čeká tvrdý život? Mysleli si snad, že mi to dělá radost? Tvrdý můj život ostatně byl od samého začátku a já stejně jako kdokoliv jiný trampoty nenáviděl.

„Tady jsme v Najinu," pokračoval kněz. „Na jeho předměstí. Jakmile to jen dokážeš, budeš muset odejít, protože můj konec se blíží."

Dva dny jsem se opatrně pohyboval po okolí, snažil se nabrat síl, znovu se pokoušel posbírat pramínky života. Byl jsem slabý, vyhladovělý a bylo mi skoro jedno, zda budu žít anebo ne. Přišlo se na mě podívat několik starých přátel kněze, kteří mi poradili, co dělat a jak bych měl cestovat dál. Když jsem se třetího rána probudil, našel jsem vedle sebe starého kněze studeného a ztuhlého. Během noci se uvolnil z žaláře života a odešel. Za pomoci jeho starého přítele jsme vykopali hrob a uložili ho tam. Do kusu látky jsem zabalil trochu zbylého jídla, našel si silnou hůl, abych se měl o co opřít, a vydal se na cestu.

Po necelých dvou kilometrech už jsem byl vyčerpaný. Nohy se mi

třásl, v hlavě mi vířilo a viděl jsem rozmazaně. Nějakou dobu jsem ležel u kraje pobřežní silnice a držel se z dohledu kolemjdoucích, neboť mě varovali, že je to pro cizince vysoce nebezpečná oblast. Tady, jak řekli, může člověk přijít o život kvůli tomu, že se jeho výraz nelíbí ozbrojeným hrdlořezům, kteří se tu volně potulují a terorizují okolí.

Konečně jsem se znovu vzchopil a vydal se na cestu do Undži. Měl jsem podrobné instrukce, jak překročit hranici ruského území. Byl jsem však na tom špatně a často jsem musel odpočívat. Při jedné takové přestávce jsem seděl u kraje cesty a netečně sledoval hustý provoz. Očima jsem bloumal z jedné skupiny na druhou, až moji pozornost zaujalo pět těžce ozbrojených ruských vojáků se třemi obrovskými tarači. Z jakéhosi důvodu se na mě ve stejný okamžik jeden z vojáků náhodou zadíval. Prohodil pár slov ke svým společníkům a ze šňůry vypustil psy, kteří se ke mně s vrčením a vyceněnými tesáky vrhli rychlostí blesku, slintající divokým vzrušením. Vojáci ke mně vykročili, prsty na spouštích samopalů. Když se psi přiblížili, vyslal jsem k nim přátelské myšlenky. Zvířata totiž vůči mně nechovala žádný strach ani nechuť. Najednou byli na mně, vrtěli ocasy, olizovali mě a slintali a z přátelství mě málem zabili, jelikož jsem byl velmi slabý. Ostrý povel, a psi se zas skrčili u nohou vojáků, kteří teď stáli nade mnou. „O," řekl velící desátník, „ty musíš být dobrý Rus a zdejší rodák, jinak by tě psi byli roztrhali na kusy. Právě k tomu jsou vycvičeni. Chvilí počkej a uvidíš."

Poodešli a za sebou táhli neochotné psy, kteří chtěli zůstat se mnou. Za pár minut psi horlivě vyskočili a vrhli se do podrostu při okraji cesty. Ozvaly se výkřiky hrůzy, které náhle zdusilo zpěněné klokotání. Za mnou cosi zašustilo, a když jsem se otočil, k nohám mi dopadla zakrvácená ruka, ukousnutá v zápěstí, zatímco pes stál vedle a vrtěl ocasem!

„Soudruhu," řekl přicházející desátník, „musíš být skutečně náš, když to pro tebe Sergej udělal. Jedeme na naši základnu do Kraskina. Jsi na cestě a chceš se ten kus cesty svézt s pěti mrtvolami?"

„Ano, soudruhu desátníku, byl bych vám velice zavázán," odpověděl jsem. Se psy, kteří mě obklopili a vrtěli ocasy, mě dovedl k obrněnému autu, k němuž byl připojen vlek. Z jednoho rohu z něj vytékal pramínek krve a crčel na zem. Když desátník letmo přehlížel poskládaná těla, zadíval se pozorně na muže, který sváděl marný boj se smrtí. Vytáhl revolver a střelil ho do hlavy, pak zbraň zasunul do pouzdra a odešel k obrněnému autu, aniž se ohlédl.

Posadili mě na zadní sedadlo. Vojáci měli dobrou náladu a chlubili se, že když oni jsou ve službě, hranici žádný cizinec nepřekročí. Říkali, že jejich četa je držitelem řádu Rudé hvězdy. Pověděl jsem jim, že jsem na

cestě do Vladivostoku, abych poprvé spatřil to velké město, a že doufám, že nebudu mít potíže s jazykem. „No ne!“ vybuchl v hlučný smích desátník. „Máme zásobovací auto, které tam zítra jede, veze tam ty psy na odpočinek, protože z tolika lidské krve natolik divočí, že už je nezvládáme. Máš s nimi společnou cestu. Starej se o ně za nás a my tě zítra do Vladi vezmeme. Naší mluvě rozumíš a v téhle oblasti ti porozumí všude — tady to není Moskva!“

A tak já, zatvrzelý odpůrce komunismu, jsem tu noc strávil jako host vojáků pohraniční stráže. Nabídli mi víno, ženy a zpěv, ale já jsem se vymluvil na věk a špatné zdraví. Když jsem v sobě měl po dlouhé, předlouhé době pořádné dobré jídlo, ulehl jsem na podlahu a s klidným svědomím usnul.

Ráno jsme vyrazili do Vladivostoku. Desátník, jeden voják, tři psi a já. A tak jsem se skrze přátelství zuřivých zvířat bez nesnází, bez pochodu a s dobrým jídlem v sobě dostal až do Vladivostoku.

3. KAPITOLA

Cesta byla prašná a plná děr. Cestou jsme míjeli oddíly žen, které pod ozbrojeným dozorem zahazovaly ty nejhlubší díry kamením a vším, co bylo po ruce. Když jsme kolem nich projížděli, vojáci vyřvávali oplzlé poznámky a předváděli názorná jednoznačná gesta.

Projeli jsme hustě obydlenou oblastí a pokračovali dál, až jsme dospěli k pochmurným budovám, které dřív musely sloužit jako vězení. Obrněné auto se valilo dál, až vjelo na dlážděné nádvoří. V dohledu nikdo nebyl. Muži se polekaně rozhlíželi. Teprve když řidič vypnul motor, okamžitě jsme zaslechli strašlivý povyk, mužský křik a zuřivý štěkot psů. Spolu s vojáky jsem spěchal ke zdroji tohoto hluku. Když jsme prošli otevřenými dveřmi ve vysoké kamenné zdi, uviděli jsme silně opločenou ohradu, v níž mohlo být asi tak padesát ohromných taračů.

Jeden muž na okraji zástupu vojáků shromážděných před ohradou nám rychle vydrmolil, co se stalo. Psi z touhy po lidské krvi přestali být ovladatelní a roztrhali a sežrali dva ze svých chovatelů. Najednou nastal rozruch, a když se dav zavlhl a posunul, zahlédl jsem, jak třetí muž, který se držel ve výšce na drátěném plotě, se pustil a spadl mezi psy. Ozval se hrůzný výkřik, při němž krev tuhla v žilách, a pak už nic než vrčení hromady psů.

Desátník se ke mně otočil: „Hej, ty! Ty to se psy umíš.“ Pak se obrátil k vojákovi stojícímu vedle něj: „Požádej soudruha kapitána, aby sem přišel. Řekni, že tady máme člověka, který psy dokáže zvládnout.“

Když voják odběhl, skoro jsem strachy omdlel. Já? Proč mám být v nebezpečí a nesnázích vždycky jen já? Když jsem se ale pak na psy zadíval, řekl jsem si: Proč ne? Tahle zvířata nejsou tak zuřivá jako tibetští tarači, vojáci psům páchnou strachem, a proto psi útočí.

Nadutě se tvářící kapitán prošel davem, který se před ním uctivě rozestoupil- Několik metrů přede mnou se zastavil, prohlédl si mě od hlavy k patě a přes tvář mu přelétl pohrdlivý úšklebek. „Pcha, desátníku,“ řekl povýšeně, „co že to tady máme? Nevědomého domorodého kněze?“

„Soudruhu kapitáne,“ odpověděl desátník, „na tohoto muže naši psi nezaútočili. Sergej jednomu narušiteli hranic ukousl ruku a odevzdal ji jemu. Pošlete ho do ohrady, soudruhu kapitáne.“

Kapitán se zamračil, zašoupal nohama v prachu a čile si začal okusovat nehty. Konečně zvedl hlavu. „Ano, udělám to,“ řekl. „V Moskvě říkají, že další psy zastřelit nesmím, ale co máme dělat, když psi touží po krvi, to neřekli. Jestli tohohle člověka zabijí, inu, bude to nehoda. Kdyby snad

zůstal naživu, což je nepravděpodobné, odměníme ho." Otočil se, chvíli přecházel sem tam, pak se zastavil a zadíval na psy, kteří ohlodávali kosti tří rozsápaných dozorců. Obrátil se na desátníka a řekl: „Dohlédněte na to, desátníku, a jestli to dokážete, jste četařem." Domluvil a rychle se vzdálil.

Desátník chvíli stál s vyvalenýma očima. „Já, četařem? Člověče!" řekl a obrátil se ke mně. „Zkroť ty psy a všichni z pohraniční stráže budou tví kamarádi. Jdi tam!"

„Soudruhu desátníku," odpověděl jsem. „Chtěl bych, aby se mnou dovnitř šli ti tři psi, kteří mě i tamty psy znají."

„Tak jo," odpověděl. „Pojď se mnou a vezmi si je."

Otočili jsme se a vyšli ven k vleku obrněného vozu. Všechny tři psy jsem polaskal a nechal je, aby na mě přenesli svůj pach. Se psy poskakujícími a tlačícími se okolo mě jsem pak zamířil k zahrazenému vchodu do ohrady. Stály u něj ozbrojené stráže pro případ, že by některý pes chtěl uniknout. Rychle pootevřeli branku a hrubě mě vstrčili dovnitř.

Psi se na mě vrhli ze všech stran. Chňapající čelisti těch „mých" tří však většinu z nich odradily, takže se ke mně moc nepřibližovali, ale jedna ohromná divoká bestie, určitě vůdce, mi s vražedným úmyslem skočila po krku. Na to jsem byl dobře připraven, a jen co jsem uskočil stranou, zasadil jsem mu rychlý úder do krku, úder karate, jak to lidé dnes nazývají, který ho zabil dřív, nežli dopadl na zem. Stěží jsem stačil uskočit stranou před zmítající se masou zápasících psů, která pokryla jeho tělo. Vrčení a praskání, které se ozývalo, bylo příšerné.

Několik okamžiků jsem neozbrojený a bezbranný čekal a vysílal ke psům pouze laskavé a přátelské myšlenky, kterými jsem jim sděloval, že se jich nebojím a že jsem jejich vůdce. Pak se odvrátili, a když jsem spatřil holou kostru toho, kdo byl před chvílí jejich vůdcem, na okamžik se mi obrátil žaludek. Psi se ke mně znovu otočili. Sedl jsem si na zem a chtěl, aby udělali totéž. S roztaženými packami se přede mnou v půlkruhu přikrčili, vrčeli, vrtěli ocase a jazyky jim líně visely.

Vstal jsem a zavolal k sobě Sergeje. Položil jsem mu ruku na hlavu a nahlas řekl: „Sergeji, od nynějška se stáváš, vůdcem všech těchto psů a budeš mě poslouchat a dohlížet, aby i oni mě poslouchali."

Zvnějšku ohrady zaburácel spontánní potlesk. Na vojáky jsem úplně zapomněl! Když jsem se otočil, spatřil jsem, jak na mě nadšeně mávají. K drátům se přiblížil kapitán s tváří rozzářenou vzrušením a zařval: „Vynes těla chovatelů či jejich kostry." Zachmuřeně jsem šel k prvnímu tělu, z kterého zbyla jen rozervaná krvavá masa s hrudníkem obnaženým až na holé kosti. Vzal jsem je za paži a zatáhl, ale ta se od ramene odtrhla. Uchopil jsem tedy muže za hlavu a jak jsem ho vlekl, táhly se za ním

vnitřnosti. Všichni se otrásli hrůzou a všiml jsem si, že Sergej běží vedle mě a mužovu ruku mi nese. Pracně jsem odstranil všechna tři těla nebo spíš to, co z nich zbývalo. Vyčerpaný námahou jsem pak přistoupil k brance, aby mě pustili ven.

Přede mnou stanul kapitán. „Smrdíš!“ prohlásil. „Umyj se od toho svinstva z těch těl. Zůstaneš tady měsíc a budeš se starat o psy. Za měsíc se vrátí na hlídky a ty budeš smět jít. Budeš dostávat plat desátníka.“ Otočil se na desátníka a pravil: „Jak jsem ti slíbil, od téhle chvíle jsi četařem.“ Obrátil se celou událostí zjevně potěšen a odešel.

Četař zazářil. „Jsi kouzelník! Nikdy nezapomenu, jak jsi zabil tamtoho psa, ani na to, jak kapitán poskakoval z nohy na nohu, když celé to dění filmoval. Udělal jsi velikou věc a přinese ti to užitek. Když se minule psi vzbouřili, ztratili jsme šest mužů a čtyřicet psů. Moskva, ta kapitánovi dala! Ohlásili mu, co se stane, když přijde o další psy. Bude na tebe hodný, uvidíš. Budeš s námi teď stolovat. Nebudeme se na nic ptát. Ale pojď, protože smrdíš, jak řekl kapitán. Umyj ze sebe všechno to svinstvo. Vždycky jsem Andrejovi říkal, že moc jí a že ošklivě smrdí, a teď, když jsem ho viděl roztrhaného na kusy, vidím, že jsem měl pravdu.“ Byl jsem tak unavený, tak vysílený, že se mnou ten černý humor ani nepohnul.

Několik mužů v jídelně, byli to desátníci, se hlučně rozesmálo a cosi povědělo četaři. Rozeřval se smíchy a spěchal ke mně. „Hahá!“ „Soudruhu knězi,“ zahřměl s očima slzícíma rozjařeností, „říkají, že na sobě máš tolik Andrejových vnitřností, že bys měl teď dostat i všechny jeho svršky, když je teď mrtvý. Žádné příbuzné nemá. Dokud tu s námi zůstaneš, budeme ti říkat soudruh desátník Andrej. Všechno, co bylo jeho, patří teď tobě. A vyhrál jsi mi hodně rublů, když jsem na tebe v ohradě vsadil. Ty jsi můj kamarád.“ Četař Boris byl docela dobrosrdečný chlapík. Neotesaný, hrubých mravů, a aniž by předstíral jakékoli vzdělání, neustále mi projevoval velké přátelství za to, že jsem mu zajistil povýšení - („jinak jsem zůstal desátníkem do konce života,“ řekl), jakož i pro spoustu rublů, které jsem mu vyhrál. Mnoho mužů tvrdilo, že v ohradě nemám šanci. Boris to slyšel a prohlásil: „Můj člověk to umí. Měli jste ho vidět, když jsme na něj poslali psy. Ani se nehnul. Seděl jak socha. Psi si mysleli, že je jeden z nich. On si s těmi neřády poradí, uvidíte!“

„Vsadíš se, Borisi?“ vykřikl jeden muž.

„Dáš mi tříměsíční plat,“ řekl Boris. Celkem mu to vyneslo plat asi za tři a půl roku a byl za to vděčný.

Po velmi vydatné večeři, neboť pohraničníci si žili dobře, jsem tu noc spal v teplém baráku u psí ohrady. Matrace byla dobře vycpaná senem z esparta a muži mi nafasovali nové deky. Měl jsem mnoho důvodů být

vděčný za výcvik, kterým jsem získal takovou znalost zvířecí povahy.

Za rozbřesku jsem se oblékl a šel se podívat na psy. Ukázali mi, kde pro ně skladují potravu, a zjistil jsem, že je živí opravdu dobře. Psi se kolem mě shlukli, vrtěli ocasy a občas se některý postavil na zadní nohy a položil mi packy na ramena. V jednu chvíli jsem se náhodou rozhlédl kolem a uviděl kapitána, pochopitelně za dráty, jak mě pozoruje. „Á, knězi," pravil, „přišel jsem se jen podívat, proč jsou ti psi tak zticha. V době krmení to byly vždycky chvíle šílenství a bojů, kdy chovatel stál venku, potravu házel dovnitř a psi se rvali mezi sebou o svůj díl. Nebudu se tě na nic ptát, knězi, jen mi dej slovo, že tu zůstaneš čtyři nebo pět týdnů, dokud odsud všechny psy zase neodvezou. Můžeš se volně pohybovat, kam chceš, a jít do města, kdy tě napadne."

„Soudruhu kapitáne," odpověděl jsem, „rád vám slíbím, že tady zůstanu, dokud psi neodejdou. Pak zase půjdu svou cestou."

„Ještě něco, knězi," řekl kapitán. „Při příštím krmení přinesu kameru a natočím film, aby nadřízení viděli, v jakém pořádku naše psy chováme. Jdi k ubytovacímu důstojníkovi a vezmi si novou desátnickou uniformu, a najdeš-li někoho, kdo by ti v ohradě pomohl, tak ať ji s sebou pořádně vyčistí. Jestli se ostatní budou bát, tak to udělej sám."

„Udělám to sám, soudruhu kapitáne," odpověděl jsem. „Psi se alespoň nerozdráždí."

Kapitán úsečně přikývl a očividně šťasten, že nyní může ukázat, jak on ty krvelačné psy zvládl, odpochoval.

Tři dny jsem se od psí ohrady nehnul dál než na třicet metrů, zatímco tihle chlapi dychtili po střílení a nemysleli na nic jiného než na to, jak pálit do křoví „pro případ, že by se tam skrývali špehovci", jak se vyjádřili.

Tři dny jsem odpočíval, nabíral sil a sžíval se s mužstvem, abych ho poznal a seznámil se s jeho zvyky. Andrej míval skoro stejnou velikost jako já, takže mi jeho šaty docela slušně padly. Přesto se po něm muselo všechno znovu a znovu přepírat, protože čistotou nebýval zrovna proslulý. Mnohokrát přišel kapitán a snažil se mě vtáhnout do rozhovoru. Přestože se zdálo, že se o mě upřímně zajímá a chová se poměrně přátelsky, já jsem musel mít stále na paměti svou roli prostého kněze, který rozumí pouze buddhistickému Písmu a psům! Náboženství se vysmíval, tvrdil, že žádný posmrtný život neexistuje, žádný Bůh, nic než otec Stalin. Já jsem citoval Písmo, ale nikdy jsem nedal najevo znalosti vyšší než ty, které se dají očekávat od ubohého venkovského kněze.

Při jedné takové rozpravě byl přítomen Boris, který, opřen o psí opevnění, lenivě žvýkal stéblo trávy. „Četaři," zvolal podrážděně kapitán, „kněz nikdy neopustil svoji vesničku. Vezmi ho na projížďku a ukaž mu

město. Vezmi ho na hlídku do Artemu a do Razdolnoje. Ukaž mu život. Zná jenom smrt a myslí si, že je to život." Odplivl si, zapálil si pašovanou cigaretu a odešel.

„Ano, pojd', knězi, jsi s těmi psy už tak dlouho, že se jim začínáš podobat.

I když musím přiznat, že se teď naučil dobrému chování. A vyhrál jsi mi hromadu peněz. Až jsem z toho v sedmém nebi a musím je utratit dřív nežli umřu."

Zamířil k vozu, nastoupil a pokynul, abych udělal totéž. Nastartoval, zařadil rychlost a povolil spojku. Vyjeli jsme, poskakovali po vyježděných cestách a rachotili v úzkých ulicích Vladivostoku. Dole v přístavu bylo mnoho lodí, skoro víc, než jich podle mých představ mohlo na světě být.. „Podívej, knězi," promluvil Boris, „v těch lodích je válečná kořist, zboží, které mělo být Američany »propůjčeno« nějaké jiné zemi. Myslí si, že se ho zmocnili Japonci, ale my ty náklady posíláme po železnici transsibiřskou magistrálou do Moskvy, kde si straničtí předáci vyberou to, co pokládají za nejlepší. My máme přednostní výběr, protože máme dohodu s dokaři. Zavíráme oči před jejich činností a oni zase před tou naší. Měl jsi už někdy hodinky, knězi?"

„Ne," odpověděl jsem. „V životě jsem toho vlastnil jen velmi málo. Poznám čas podle polohy slunce a stínů."

„Musíš mít hodinky, knězi!" Boris přidal na rychlosti a zakrátko jsme už projížděli kolem nákladní lodi kotvící podél doku. Loď byla žíhaná rzí a jiskřila zaschlými sprškami soli. Cesta kolem Zlatého Rohu byla tvrdá a namáhavá. Jeřáby kývaly dlouhými rameny a vykládaly výrobky z jiných částí světa. Muži křičeli, gestikulovali, manipulovali nákladními sítěmi a tahali za těžká lana. Boris vyskočil, vytáhl mě ven a se mnou ve vleku zběsile vtrhl na lodní můstek.

„Chcem hodinky, kapitáne," zahulákal na prvního člověka v uniformě. „Hodinky na ruku."

Objevil se muž, který měl oproti ostatním zdobnější uniformu a zavedl nás do kabiny. „Hodinky, kapitáne," řval Boris. „Jedny pro něj a dvoje pro mě. Chcete jít na břeh, kapitáne? Je tam hezky. Dělejte si, co se vám zlíbí. Děvčata, opijte se, my nezasahovat. My chceme hodinky."

Kapitán se usmál a nalil nám. Boris se hlučně napil a já mu přenechal i svoji porci. „On žádné pití, kapitáne, on kněz, změnit se na hlídač psů, a on dobrý hlídač psů a taky dobrý chlapík," prohlásil Boris.

Kapitán šel ke svému kavalci a zpod něj vytáhl bednu. Otevřel ji a předložil nám možná deset náramkových hodinek. Rychleji, než se dá postřehnout si Boris vybral dvoje zlaté a aniž se zdržoval s natahováním,

navlékl si každé na jednu ruku.

„Vezmi si hodinky, knězi," přikázal Boris.

Natáhl jsem se a vzal si jedny chromované. „Tyhle jsou lepší, knězi," pravil kapitán. „Vodotěsné Omega z nerez oceli jsou mnohem lepší."

„Děkuji vám, kapitáne," odpověděl jsem. „Nemáte-li námitky, vezmu si ty, které vyberete."

„Teď vidím, že jsi skutečně potrhlý, knězi," řekl Boris. „Ocelové hodinky, když můžeš mít zlaté?"

Zasmál jsem se a odpověděl: „Ocelové jsou pro mě dost dobré, vy jste četař, ale já jsem jen velice dočasný desátník."

Z lodi jsme se vydali k vedlejším kolejím transsibiřské magistrály. Pracovní čtyři pilně nakládaly vagony tím nejvybranějším zbožím z lodí. Odsud vozy odjedou do Moskvy, vzdálené asi 10000 kilometrů. Jak jsme tam stáli, jeden vlak začal právě vyjíždět ze stanice. Dvě lokomotivy, každá s pěti páry kol, táhla dlouhé spřežení železničních vozů. Byly to obrovské, dobře udržované stroje, o které posádka pečovala skoro jako o živé bytosti.

Boris jel podél kolejíště. Všude byly stráže. Ozbrojenci v dřách v zemi pečlivě prohlíželi podvozky míjejících vagonů a pátrali po černých pasažérech.

„Zdá se, že se velmi obáváte každého, kdo ilegálně cestuje vlakem," řekl jsem. „Tomu nerozumím. Jakou škodu by to způsobilo, kdyby se lidem dovolilo, aby se svezli?"

„Knězi," odpověděl smutně Boris, „jak řekl kapitán, o životě nic nevíš. Do našich měst by se pokusili vkrást nepřátelé strany, sabotéři a kapitalističtí špióni. Žádnému čestnému Rusovi by se takhle jet nechtělo, ledaže by mu to nařídil jeho komisař."

„Je přesto hodně pokusů o svezení? Co s nimi děláte, když je vidíte?"

„Co s nimi děláme? No, pochopitelně je zastřelíme. Tady jich zrovna moc není, ale zítra jedu do Artemu a vezmu tě s sebou. Tam uvidíš, jak s takovými podvratnými živly zacházíme. Když posádka vlaku někoho chytí, sváže mu ruce, kolem krku mu navlékne provaz a vyhodí ho ven, i když tím zasviní trať a přivábí vlky." Boris se zabořil do sedadla a očima pozorně přejížděl po naložených železničních vozech, které se valily kolem. Jakoby elektrizován se najednou napřímil jako svíčka a sešlápl plyn až na podlahu. Auto poskočilo kupředu a předhonilo vlak. Boris dupl na brzdy, vyskočil ven, popadl samopal a skryl se po straně auta. Kolem pomalu rachotil vlak. Letmo jsem zahlédl, jak se kdosi veze mezi dvěma vagony a už se ozvalo přerývané staccato samopalu. Tělo se sesulo dolů mezi vozy. „Dostal jsem ho!" prohlásil triumfálně Boris, když si do pažby vyrýpal další zářez. „To, knězi, dělá třiapadesát zneškodněných nepřátel státu."

S bolestí jsem se odvrátil, ale bál jsem se to dát najevo, neboť kdyby se Boris býval dozvěděl, že nejsem vesnický mnich, byl by mě zastřelil stejně tak nenucené jako onoho muže.

Vlak projel a Boris vykročil k prostřílenému krvácejícímu tělu. Nohou je otočil, podíval se mu do obličeje a řekl: „Ach, tohohle znám, to je jeden železničář. Neměl se vézt. Asi bych mu měl rozstřílet obličej, aby zbytečně nenastalo nějaké vypytování.“ Jakmile to dořekl, přiložil ústí samopalů k tváři mrtvého a stiskl spoušť. Když za ním zůstala teď už bezhlavá mrtvola, vrátil se k autu a odjeli jsme.

„Nikdy jsem nejel vlakem, Borisi,“ řekl jsem.

„Dobrá,“ odvětil, „zítra pojedeme nákladním vlakem do Artemu a můžeš se porozhlédnout. Mám tam několik dobrých přátel, se kterými se chci vidět, když jsem teď četařem.“

Dlouhou dobu jsem si pohrával s myšlenkou, že se vplížím na nějakou loď a odpluji do Ameriky. Zmínil jsem se Borisovi o černých pasažérech na lodích.

„Borisi,“ řekl jsem, „všechny časy trávíte zadržováním lidí na hranici a zjišťováním, jestli ve vlacích nejsou žádní černí pasažéři. Ale co všechny ty lodě? Kdokoliv může vstoupit na palubu a zůstat tam.“

Boris se opřel zády o sedadlo a vybuchl v smích. „Knězi,“ burácel, „ty musíš být ale skutečně prostáček! Když je loď už tak na kilometr a půl od břehu, přistoupí námořní hlídky a zkontrolují všechny členy posádky. Potom utěsní veškeré poklopy a větráky a do lodních prostor a ostatních míst pustí kyanidový plyn. Nevynechají ani záchranné čluny. Získají tak pěkný úlovek mrtvol reakcionářů, kteří o tomhle nevědí.“

Byl jsem znechucen z toho, že tihle lidé to všechno berou naprosto bezcitně, jako by to byl jenom sport, a chvatně jsem se přestal obírat myšlenkou, že bych se mohl na lodi ukrýt.

Tady jsem se nalézal ve Vladivostoku, ale v životě jsem měl stanovený úkol, a jak stálo v proctví, nejprve jsem se měl dostat do Ameriky, pak do Anglie a pak zas zpátky na severoamerický světadíl. Problém byl v tom, jak se dostat pryč z této části světa. Rozhodl jsem se, že toho o transsibiřské magistrále zjistím co nejvíc, abych věděl, kde končí kontroly a prohlídky a jak to vypadá, když člověk dojedete do Moskvy.

Příští den časně ráno jsem pocvičil psy, nakrmil je, a když byli dobře zaopatřeni, odjel jsem s Borisem a třemi strážci. Jeli jsme asi osmdesát kilometrů k předsunuté hlídce, která měla být vystřídána. Celou cestu si muži povídali o tom, kolik „uprchlíků“ zastřelili, a já tak posbíral pár cenných informací. Dozvěděl jsem se o místě, od kterého už nejsou žádné kontroly, a došel jsem k závěru, že když je člověk pozorný, může dojet až

na předměstí Moskvy, aniž je chycen.

Problémem budou peníze, to jsem věděl. Nějaké jsem si vydělal tím, že jsem držel službu za ostatní, léčil jim nemoce a že jsem díky zprostředkování některých z nich léčil i zámožné straníky přímo ve městě. Po vzoru ostatních jsem navštěvoval lodě a podílel se na kořisti z čerstvých zásilek pro železnici. Veškeré svoje „jmění“ jsem převáděl na ruble. Připravoval jsem se na cestu přes Rusko.

O necelých pět týdnů později mi kapitán ohlásil, že psi se už vrátí do strážních stanic, že je na cestě nový komisař a já musím odejít dřív, než sem dorazí. Začal se ptát, kam půjdu. Protože jsem svého člověka už znal, odpověděl jsem: „Zůstanu ve Vladivostoku, soudruhu kapitáne. Líbí se mi tu.“

Zatvářil se ustaraně. „Musíš odejít, úplně zmizet z oblasti. Zítřa.“

„Ale soudruhu kapitáne, nemám kam jít a nemám žádné peníze,“ odpověděl jsem.

„Dostaneš ruble, jídlo, oblečení, ale z téhle oblasti tě odvezou.“

„Soudruhu kapitáne,“ opakoval jsem, „nemám kam jít. Pilně jsem tady pracoval a chci zůstat ve Vladivostoku.“

Kapitán byl tvrdý jako kámen. „Zítřa posíláme lidi na pomezí našeho území, na vorošílovskou hranici. Vezmou tě s sebou a tam tě nechají. Dám ti dopis, ve kterém bude napsáno, že jsi nám pomohl a že tam odcházíš s naším svolením. To tě pak vorošílovská policie nezatkne.“

To bylo mnohem lepší, než jsem doufal. Do Vorošilova jsem se dostat chtěl, protože tam jsem hodlal vlézt do vlaku. Věděl jsem, že když se mi podaří dostat se na druhou stranu města, budu už v bezpečí.

Druhý den jsem spolu s dalšími nastoupil do rychlého nákladního auta a s rachotem jsme se vydali na cestu do Vorošilova. Tentokrát jsem měl na sobě dobrý oblek a velký batoh napěchovaný věcmi. Měl jsem také chlebník plný jídla. Pomyšlení, že šaty, které mám na sobě, jsou po mrtvém, který chtěl utéct lodí, mi nepůsobilo žádnou nevolnost.

„Nevím, kam půjdeš, knězi,“ řekl Boris, „ale kapitán řekl, že ty psy vycvičil on, takže musíš jít pryč. Dneska můžeš přespat na předsunuté hlídce a ráno se vydej na cestu.“

Tu noc jsem byl neklidný. Harcování z místa na místo mě znechucovalo a vyčerpávalo. Byl to pro mě deprimující a vysilující život pohlízet denně do tváře smrti. Soužití s lidmi, kteří mi byli naprosto cizorodí a tolik vzdálení mému pokojnému způsobu života, bylo nesmírně skličující.

Ráno, po dobré snídani, jsem se s Borisem a ostatními rozloučil, hodil si batoh na záda a vyrazil. Sel jsem kilometr za kilometrem, vyhýbaje se hlavní silnici a pokoušeje se obejít Vorošilov. Najednou za mnou

zaburácelo uhánějící auto, zakvílely narychlo sešlápnuté brzdy, a zjistil jsem, že se dívám do ústí samopalu.

„Kdo jsi? Kam jdeš?“ zavrčel zamračený desátník.

„Jsem na cestě do Vorošilova,“ odvětil jsem. „Tady mám dopis od soudruha kapitána Vasilije.“

Vyšklubl mi dopis z ruky, roztrhl obálku a zamračeně se soustředil na čtení. Pak se mu tvář roztáhla do širokého úsměvu.

„Právě se vracíme od četaře Borise,“ řekl. „Nastup si, odvezeme tě do Vorošilova a vysadíme tě, kde budeš chtít.“

To byla komplikace. Snažil jsem se tomu městu vyhnout! Přesto jsem se vyhoupl do hlídkového vozu, který mě bleskurychle dovezl do Vorošilova. Seskočil jsem u policejního komisařství, a když auto zajelo do garáže, přidal jsem do kroku ve snaze ujít do setmění co nejdelší kus cesty. Měl jsem v úmyslu utábořit se vedle železnice, a dřív než vlezu do vlaku, sledovat, co se děje v noci i během dne.

Osobní vlaky zastavovaly a procházely kontrolou ve Vorošilovu, ale nákladní stavěly až za městem, zřejmě proto, aby si místní lidé nevšimli, kolik černých pasažérů je zabito. Dlouho jsem se díval, až jsem došel k závěru, že mám šanci dostat se dovnitř jedině, když se vlak rozjíždí.

Druhého dne v noci očekávaný vlak zastavil. Byl to vlak, o kterém mi zkušenost napovídala, že obsahuje mnoho nákladu, který „se hodí“. Ten bych neměl propást, pomyslel jsem si, když jsem se protahoval mezi vagóny, nakukoval pod ně, zkoušel uzamčené dveře a otevíral ty, které byly odemčené. Čas od času se ozval výstřel následovaný žuchnutím padajícího těla. Zde nepoužívali psy z obavy, že by je kola zabila. Vyválel jsem se v prachu a snažil se, abych se co nejvíc umazal.

Okolo začaly procházet stráže, nahlížely do vlaku, pokřikovaly na sebe a blýskaly silnými baterkami. Jejich pozornost poutal jedině vlak sám a nikdo z nich nepomyslel podívat se za něj. Ležel jsem za jejich zády čelem k zemi a myslel jsem si: „To mí psi by byli daleko schopnější. Hned by mě našli!“

Uspokojeni prohlídkou muži odkráčeli. Dokutálel jsem se k vlaku a vrhl se pod kola. Rychle jsem se vyšplhal na nápravu a za vystupující výčnělek uchytil přichystaný provaz. Když jsem ho připevnil ke druhé straně, vytáhl jsem se vzhůru a přitáhl se k podlaze vozu — do jediné polohy, která mohla důkladné kontrole uniknout. Na tohle jsem se připravoval celý měsíc. S trhnutím, které mě téměř shodilo, se vlak rozjel, a jak jsem očekával, poděl něj uháněl džíp s ozbrojenými strážemi, opatřený pátracím světlem kontrolujícím nápravu. Přitáhl jsem se těsněji k podlaze a cítil se jako naháč na shromáždění jeptišek! Džíp vyrazil kupředu, otočil se a vracel zpátky,

načež mi zmizel z dohledu i ze života. Vlak rachotil dál. Tu bolestivou polohu jsem vydržel osm až deset kilometrů, a s přesvědčením, že nebezpečí už minulo, jsem se pak pomalu uvolnil z provazu a přemístil se na jeden z krytů nápravy, kde jsem se snažil udržet rovnováhu.

Nějakou dobu jsem se snažil co nejvíc uvolnit a do zchromlých a rozbolavělých údů se mi navracel život. Pak jsem se zvolna a opatrně přesunul na konec vozu, kde jsem se zachytil za železnou tyč. Dobrou půlhodinu jsem seděl na sprážení vozů a potom jsem se vytáhl na kývající se plošinu, po jejímž okraji jsem se poslepu plazil dál až na střechu. Byla úplná tma, svítily jen hvězdy. Měsíc doposud nevyšel, a věděl jsem, že si musím pospíšet, abych se dostal dovnitř dřív, než mě v sibiřském měsíčním světle zahlédne nějaký slídívý železničář. Na střeše jsem si okolo pasu uvázal provaz, druhý konec jsem provlékl za střešní mřížku a popouštěním provazu jsem opatrně sklouzl dolů. Otloukal a odíral jsem se o ostré hrany, až se mi za chvíli podařilo odemknout dveře klíčem, který jsem si pro tento účel sehnal ve Vladivostoku. Hodil se do všech vlakových zámků. Ukázalo se, že když jsem rozhoupaný jako kyvadlo, je odsunutí dveří neuvěřitelně obtížné, ale pohled na první paprsky jasného měsíce mi potřebnou sílu dodal, dveře se odsunuly a já jsem se vyčerpaně vplazil dovnitř. Rozvázal jsem provaz, za jeho uvolněný konec jsem trhl a táhl, dokud jsem ho neměl celý v ruce. Roztřesený z naprostého vyčerpání jsem zasunul dveře a padl na podlahu.

Za dva nebo tři dny - člověk za takových podmínek ztrácí pojem o čase — jsem ucítil, že vlak zpomaluje. Přiskočil jsem ke dveřím, kousek je odsunul a vyhlédl ven. Nebylo vidět nic nežli sníh, proto jsem se vrhl na druhou stranu. Železniční strážce honily skupinu uprchlíků. Očividně bylo zahájeno veliké pátrání. Popadl jsem svoje věci a vyskočil do sněhu. Uskoky a klíčkováním mezi koly se mi podařilo stopy ve sněhu úplně zmást. Když jsem byl ještě pod vagóny, vlak se dal do pohybu. Zoufale jsem hmátl po nejbližším zledovatěném sprážení. Měl jsem veliké štěstí, že se mi jedno z nich podařilo rukama obejmout, takže jsem se za ně zavěsil, přičemž se mi nohy dole kývaly, dokud mi náhlé drcnutí nepomohlo dostat je nahoru.

Když jsem se postavil, zjistil jsem, že se nacházím na konci vagónu zakrytého zmrzlou a ztuhlou plachtou. Uzly byly samý led a těžká plachtovina jako ze železa. Stál jsem na kymácejícím se zledovatěném sprážení a zápasil s ledovými uzly. Dýchal jsem na ně v naději, že změknu, ale dech přimrzal a led ještě sílil. Smýkal jsem provazem přes železnou bočnici vagónu. Když jsem oddělil poslední roztřepený pramen lana, tma už ustupovala. S nesmírným úsilím se mi podařilo vypáčit okraj

plachty a nasoukat se dovnitř. Jen co jsem dopadl na podlahu, kdosi se po mně vrhl a švihl mě po krku ostrým železem. Instinkt a návyky mi přispěchaly na pomoc a muž se brzy držel za zlomenou ruku a sténal. Vyzazili na mě další dva, jeden s železnou traverzou a druhý s rozbitou lahví se špičatými hroty. Pro člověka s mým výcvikem nepředstavovali žádný problém a brzy byli odzbrojeni. Vládl tu zákon džungle a nejsilnější byl králem! Teď když jsem je přemohl, stali se mými sluhy!

Vagón byl plný obilí, které jsme jedli jen tak. Na pití jsme sbírali sníh nebo cucali led, který jsme sráželi z plachty. Nemohli jsme si zatopit, neboť tu nebylo nic ke spálení a posádka vlaku by byla zahlédla kouř. Já jsem zimu dokázal vydržet, ale ten muž se zlomenou rukou jednu noc zmrzl na kost a museli jsme ho přes postranici vyhodit ven.

Sibiř, to není jen sníh, jedna její část je hornatá jako kanadské Skalisté hory a jiné části jsou zase zelené jako Irsko. Nyní nás ale trápil sníh, neboť tohle bylo k cestování to nejhorší období.

Zjistili jsme, že nám obilí působí těžké zdravotní potíže. Nadmuli jsme se a dostali těžkou úplavici, která nás natolik oslabil, že nám bylo už skoro jedno, jestli jsme živí či mrtví. Konečně úplavice ustoupila a začali jsme trpět krutým hladem. Spustil jsem se po provaze dolů a seškrábal kolomaz z ložisek nápravy. Snědli jsme ji a strašně se pozvraceli.

Vlak rachotil dál podél pobřeží jezera Bajkal směrem na Omsk. Tady, jak jsem věděl, přechází na jinou kolej a budou ho přepojovat, takže bylo třeba se z něj dostat dřív, než dojedeme do města, a naskočit do jiného přeřazeného vlaku. Nemá smysl, abych tu podrobně popisoval všechna ta nebezpečí a trýzeň přestupování, ale ve společnosti Rusa a Číňana se mi podařilo dostat se do spěšného nákladního vlaku, který jel do Moskvy.

Byl to dobře udržovaný vlak. Pečlivě opatrovaným klíčem jsem odemkl vagón a pod příkrovem bezměsíčné noci jsme do něj vlezli. Byl přečpaný zbožím, a tak jsme se dovnitř museli dostat násilím. Nepronikal tam ani záblesk světla a o tom, co obsahuje, jsme neměli ani potuchy. Ráno nás čekalo příjemné překvapení. Měli jsme hlad a v jednom rohu jsem si všiml naskládaných balíků Červeného kříže, které zjevně nedošly na místo určení, protože je Rusové „osvobodili“. Teď jsme si žili dobře. Čokoláda, konzervy, kondenzované mléko, všechno. Dokonce jsme v balíku našli i malá kamínka se zásobou pevného paliva, které nevydávalo kouř.

Při průzkumu žoků jsme zjistili, že jsou plné šatstva a věcí, které vypadaly, jako by byly ukořistěné z šanghajských obchodů. Fotoaparáty, dalekohledy, hodinky. Pořídili jsme si nové oblečení, neboť to naše bylo v hrozném stavu. Naším největším nedostatkem teď byla voda. Museli jsme vystačit se sněhem, který jsme seškrabávali z lišt.

Po čtyřech týdnech a deseti tisíci kilometrech cesty z Vladivostoku se vlak přiblížil k Noginsku, ležícímu asi padesát až šedesát kilometrů od Moskvy. Všichni tři jsme se začali radit, a jelikož vlakový doprovod už začínal být čínorodý — slyšeli jsme je přecházet po střeše — rozhodli jsme se, že bude moudřejší, když odejdeme. Velmi pečlivě jsme jeden druhého prohlédli, abychom se ujistili, že na nás není nic podezřelého, pak jsme si nabrali pořádnou zásobu jídla a „poklady“ na výměnný obchod. Číňan šel první. Jakmile jsme však za ním zasunuli dveře, uslyšeli jsme výstřel z pušky. O tři nebo čtyři hodiny později vyskočil Rus, kterého jsem po půlhodinovém intervalu následoval já.

Plahočil jsem se tmou. Byl jsem si jistý směrem, neboť Rus, rodilý Moskvan, kterého poslali do vyhnanství na Sibiř, nás důkladně poučil. Do rána jsem ušel dobrých třicet kilometrů, ale velice mě soužily nohy, které jsem měl ze zajateckých táborů zle poničené.

V jedné veřejné jídelně jsem ukázal svoje papíry desátníka pohraniční strážce. Patřily Andrejovi a mně bylo řečeno, že si smím ponechat vše, co mu náleželo, i když mi nikdo nedal víc než jeho úřední papíry a průkaz totožnosti. Číšnice se zatvářila pochybovačně a zavolala policistu, který stál venku. Vešel dovnitř a nastalo velké dohadování. Ne, žádný přidělový lístek na jídlo nemám, z nepozornosti jsem ho zapomněl ve Vladivostoku a strážce tam neměly nařízenou kontrolu stravování. Policista si chvíli pohrával s mými doklady a pak řekl: „Budeš muset jít na černém trhu, než se dostaneš na potravinový úřad, aby ti vystavili nový průkaz. Nejdřív se budou muset spojit s Vladivostokem.“ S tím se obrátil a odešel. Číšnice pokrčila rameny. „Dej si co chceš, soudruhu, bude tě to ale stát pětkrát víc, než je úřední cena.“ Přinesla mi kousek černého a kyselého chleba s nějakou ohyzdně vypadající a ještě hůř chutnající pomazánkou. Špatně pochopila můj posunek o „pití“ a přinesla mi cosi, z čehož jsem skoro vypustil duši. Jen jsem usrkl a hned mě napadlo, že mě otrávil. To mi stačilo, ale číšnice mi naučtovala dokonce i vodu, zatímco tu odpornou brečku, za kterou jsem tak draze zaplatil, do sebe hodila sama.

Když jsem vyšel ven, čekal tam na mě policista. Když jsem ho minul, přidal do kroku. „Je to dost nezvyklé, soudruhu, že takhle jdeš s rancem na zádech. Říkám si, jestli bych tě neměl vzít na stanici k výslechu. Máš u sebe nějaké hodinky navíc, soudruhu, abych na svoji povinnost zapomněl?“

Tiše jsem zalovil v kapse a vytáhl jedny, které jsem si vzal ve vlaku. Policista je sebral, prohlédl si je a pravil: „Na Moskvu pořád rovně. Vyhni se hlavní třídě a bude to v pořádku.“ Nato se otočil a odešel.

Plahočil jsem se po vedlejších cestách, dávaje si dobrý pozor na policisty, kteří by mohli vyžadovat hodinky. Z vlastní zkušenosti jsem

dospěl k přesvědčení, že Rusové hodinky zbožňují. Častokrát ani nešly, ale pouhá skutečnost, že hodinky vlastní, je jakýmsi zvláštním způsobem uspokojovala. Vyzábly muž, potácející se přede mnou, náhle zakolísal a padl tváří do strouhy u kraje silnice. Kolemjdoucí na něj ani nepohlédli a šli dál svou cestou. Vykročil jsem, že k němu půjdu, když vtom přímo za mnou nějaký starý muž zamumlal: „Opatrně, soudruhu cizince, jestli k němu půjdeš, policie si bude myslet, že ho chceš okrást. Stejně je mrtvý z hladu. Denně se to tady stává stovkám lidí.“

Přikývnutím jsem poděkoval a šel dál. Tohle je ale strašlivé místo, pomyslel jsem si, když každý jedná proti svým bližním. Musí to být proto, že nemají žádné náboženství, které by je vedlo.

Tu noc jsem spal za drolicí se zdí opuštěného kostela, ve společnosti asi tři set dalších. Batoh mi sloužil za polštář. Během noci jsem ucítil, jak se něčí ruce snaží nepozorovaně uvolnit popruhy. Rychlým úderem do krku jsem odrazil potenciálního zloděje, který zavrával a s vyraženým dechem se dal na ústup. Pak už mě nikdo neobtěžoval

Ráno jsem si koupil jídlo na státním černém trhu, neboť v Rusku provozuje černý trh vláda a pak jsem pokračoval v cestě. Rusové mi ve vlaku poradili, abych se vydával za turistu, a pověsil si na krk fotoaparát, (který jsem si tam vzal). Neměl jsem žádný film a v té době sotva kdo rozeznal jednu stranu fotoaparátu od druhé.

Brzy jsem se ocitl v nejlepší části Moskvy, v té, kterou zná obyčejný turista, neboť ten nevidí za „kulisy“ - bídu, beznaděj a smrt, které v postranních špinavých ulicích překypují. Přede mnou tekla řeka Moskva a nějakou chvíli jsem šel podél nábřeží, než jsem se obrátil vzhůru k Rudému náměstí. Kreml a Leninovo mauzoleum mě vůbec nenadchly. Byl jsem zvyklý na vznešenou a jiskřivou krásu Potaly. U vchodu do Kremlu apaticky postávala urovaná skupina lidí, kteří vypadali, že je sem nahnali jako dobytek. Se zašuměním vyrazila ven tři velká černá auta, projela náměstí a zmizela ve skrytu ulic. Poněvadž ti lidé hleděli tupě směrem ke mně, napůl jsem jakoby pozdvihl fotoaparát. Náhle mě do hlavy vystřelila příšerná bolest. Na okamžik jsem si myslel, že na mě padá dům. Sesul jsem se k zemi a přístroj mi byl vyražen z rukou.

Nade mnou se tyčili sovětští strážníci a jeden z nich mě soustavně a bezcitně kopal do žeber, aby mě přiměl vstát. Pro mě, napůl omráčeného, to bylo těžké, a tak se dva policisté sehnuli a hrubě mě vyzdvihli na nohy. Chrlili na mě otázky, ale mluvili tak rychle a s takovým „moskevským přízvukem“, že jsem jim nerozuměl ani slovo. Jelikož na kladené otázky nedostávali odpověď, konečně je to unavilo, a odpochoovali se mnou přes Rudé náměstí, na každé straně jeden a třetí za mnou, s ohromným

revolverem bolestně zabořeným do mých zad.

Zastavili jsme u pochmurně vyhlížející budovy a sklepními dveřmi vešli dovnitř. Hrubě mě dostrkali - lepší výraz by byl šoupli - po několika kamenných schodech dolů do malé místnosti. U stolu seděl jakýsi důstojník a u zdi stály dvě ozbrojené strážce. Starší policista, který mě zatkl, důstojníkovi vydrmolil zdlouhavé vysvětlení a položil před něj na zem můj batoh. Důstojník cosi napsal, zřejmě převzetí mě a mého zavazadla, načež se policista otočil a odešel.

Surově mě zatlačili do další poměrně rozlehlé místnosti a s ozbrojenou stráží po obou stranách mě nechali stát před ohromným psacím stolem. Za nějakou dobu vešli tři muži, posadili se za stůl a začali probírat obsah mého batohu. Jeden zazvonil pro dozorce. Když vstoupil, s úsečnými pokyny mu předal můj fotoaparát. Muž se otočil a tu neškodnou věc opatrně odnesl, jako kdyby to byla bomba, která co nevidět vybuchne.

Pokračovali v otázkách, kterým jsem nerozuměl. Konečně zavolali tlumočníka, pak dalšího a ještě dalšího, dokud nenašli jednoho, který se se mnou dokázal dorozumět. Vysvlékli mě a prohlédl mě lékař. Prozkoumali všechny švy na mých šatech a některé z nich celé rozpárali. Nakonec mi hodili zpátky šatstvo zbavené knoflíků a pásku a vrátili boty bez tkaniček. Strážce mě na rozkaz vystrčily z místnosti, vzaly mi šaty a vydaly se se mnou pochodem z jedné chodby do druhé. Nedělaly žádný hluk, na nohou měly plstěné trepky a nemluvíly ani mezi sebou. Jak jsme tak tiše pochodovali, ozval se výkřik, při kterém skutečně tuhla krev v žilách, a chvějivě dohasínal v nehybném vzduchu. Mimoděk jsem zpomalil, ale strážce za mnou mě uhodil do ramene takovou silou, až jsem si myslel, že mi snad zlomil krk.

Konečně jsme zastavili u rudých dveří. Strážce je odemkly a strčily do mě tak, že jsem stfemhlav sletěl přes tři kamenné schody dolů. Byla to temná a velmi vlhká cela. Necelé dva metry široká a asi tři a půl metru dlouhá, s hnusnou zapáchající matrací na podlaze. Nemám tušení, jak dlouho jsem v té tmě čekal, stále hladovější, a přemítal, proč má lidstvo tak krutou povahu.

Po velmi dlouhé době jsem dostal skývu černého kyselého chleba a džbánek poloslané vody. Mlčenlivý strážce mi pokynul, abych se napil. Sotva jsem polkl jeden doušek, odtrhl mi džbán od úst, vylil vodu na zem a vyšel ven. Dveře se tiše zavřely. Kromě občasných příšerných výkřiků, které byly násilím rychle umlčeny, tu nebyl slyšet žádný zvuk. Čas se vlekl dál. Okusoval jsem černý kyselý chléb. Měl jsem hlad a myslel jsem si, že bych dokázal sníst všechno, ale tenhle chléb byl prostě strašný. Páchl, jako by ho byli protáhli žumpou.

Po nekonečně dlouhé době, až jsem měl strach, že na mě úplně zapomněli, do cely tiše vešly ozbrojené strážce. Nikdo nepronesl ani slovo, jen pokynuly, abych šel s nimi. Nemaje na vybranou, uposlechl jsem a plahočili jsme se nekonečnými chodbami, které budily dojem, že se čas od času vracíme stejnou cestou, aby se tím ve mně vyvolala nejistota. Konečně jsme vpochodovali do dlouhé místnosti, na jejímž konci byla jasně bílá zeď. Strážce mi hrubě svázaly ruce za záda a otočily mě tváří ke zdi. Dlouhou dobu se nic nedělo, potom se rozsvítila velice silná, oslepující světla, která se od bílé zdi odrážela. Měl jsem pocit, jako by mi to i přes zavřená víčka vypalovalo oči. Strážce si nasadily tmavé brýle. Světlo ke mně doléhalo ve vlnách. Byl to pocit, jako by mi někdo do očí vrážel jehly.

Dveře se měkce otevřely a zase zavřely. Zavrzaly židle a zašustil papír. Bylo slyšet tichý, mumlavý hovor, kterému jsem nerozuměl. Pak jsem dostal ránu pažbou pušky mezi lopatky a výslech začal. Proč mám fotoaparát, když v něm není žádný film? Proč mám doklady pohraniční strážce s působištěm ve Vladivostoku? Jak? Proč? Kdy? Hodinu za hodinou stále stejně přitroublé otázky. Světlo planulo dál a působilo mi úpornou bolest hlavy. Když jsem odmítal odpovědět — rána pažbou. Jedinou úlevou bylo pár okamžiků, když se každé dvě hodiny strážce a vyšetřovatelé střídali s čerstvými, neboť to jasné světlo vyčerpávalo i je.

Po nekonečných hodinách, kterých však ve skutečnosti nemohlo být víc nežli šest, jsem se zhroutil na zem. Strážce mě zcela chladnokrevně začaly bodat špičatými bajonety. Zvednout se na nohy s pažemi svázanými vzadu bylo obtížné, ale znovu a znovu jsem to musel zvládat. Když jsem omdlel, vylili na mě vědro vody ze žumpy. Výslech ubíhal hodinu za hodinou. Začaly mi otékat nohy. Kotníky jsem měl silnější nežli stehna, jak se tělní tekutiny stáhly dolů a tkáně se nasákly.

Pořád stejné otázky a stejná brutalita. Šedesát hodin vestoje. Sedmdesát. Svět už byl teď jenom červená mlha a já jen stojící mrtvolou. Bez jídla, odpočinku, úlevy. Pouze mi vnutili do úst nápoj z jakési drogy zabraňující spánku. Otázky, otázky, otázky. Sedmdesát dvě hodiny a víc už jsem neslyšel a neviděl. Otázky, světla i bolest, všechno to zmizelo a udělala se tma.

Uplynul nějaký čas neurčité délky a já jsem zas přišel k vědomí na chladné vlhké zemi v páchnoucí cele, kde jsem plný bolesti ležel na zádech. Každý pohyb mi působil muka a měl jsem pocit, jako bych měl z masa bláto a místo páteře rozbité sklo. Nedoléhal sem žádný zvuk, který by naznačil, že ostatní jsou naživu, pražádný záblesk světla, aby odlišil noc ode dne. Nic než neustálá bolest, žízeň a hlad. Konečně sem šterbinou proniklo světlo, když stráž vsunula jídlo na podlahu. Vedle rozlila

plechovku s vodou. Dveře se zavřely a znovu jsem zůstal sám se svými myšlenkami.

Po delší době se strážě opět vrátily a odvěkly mě - nebyl jsem schopen jít - do výslechové místnosti. Musel jsem si tam sednout a napsat svůj životopis. Totéž se opakovalo po pět dní za sebou. Vždycky mě odvedli do té místnosti, dali mi pahýl tužky a papír a řekli, abych o sobě všechno napsal. V cele jsem zůstal tři týdny a zvolna se zotavoval.

Ještě jednou mě znovu dovedli do té místnosti a tam jsem stanul před třemi vysokými důstojníky. Jeden z nich letmo pohlédl na ostatní, podíval se do papírů, které držel v ruce, a řekl mi, že jistí vlivní lidé potvrdili, že jsem vladivostockým lidem pomáhal. Jeden z nich také dosvědčil, že jsem jeho dceři pomohl uprchnout z japonského zajateckého tábora.

„Budeš propuštěn," pravil důstojník, „a odvezen do Stryje v Polsku. Jede tam jeden náš vojenský oddíl. Pojedeš s ním." Zpátky do cely - tentokrát lepší — dokud jsem nenabral dostatek sil, abych se mohl vydat na cestu. Konečně jsem vyšel z bran moskevského vězení Ljubljanka s vědomím, že se musím dostat na Západ.

4. KAPITOLA

Před Ljubljankou čekali tři vojáci. Vězeňský dozorce, který mě vystrčil z otevřených dveří, podal staršímu desátníkovi nějaký papír. „Tady to, soudruhu, podepište, že potvrzujete příjem deponovaného.“ Desátník se nejspíše podrbal na hlavě, naslinil tužku a než váhavě naškrábal svoje jméno, otřel si ruce o kalhoty. Vězeňský dozorce se beze slova otočil a dveře Ljubljanky se zabouchly - tentokrát naštěstí ve chvíli, kdy jsem stál na venkovní straně.

Desátník se na mě zamračil. „Tak a teď jsem kvůli tobě musel podepsat nějaký papír. Jen Lenin ví, co se může stát, taky bych mohl skončit v Ljubljance já sám. No tak, hni sebou!“

Desátník zaujal místo přede mnou a s vojákem po každé straně jsem byl veden moskevskými ulicemi k nádraží. Neměl jsem co nést, oblek, který jsem měl na sobě, bylo veškeré moje vlastnictví. Rusové mi sebrali batoh, hodinky, všechno kromě oblečení, jež jsem měl právě na sobě. A jaké oblečení to bylo? Měl jsem těžké boty s dřevěnými podrážkami, kalhoty a sako. Nic jiného. Žádné spodní prádlo, peníze ani jídlo. Nic. Ačkoliv, něco jsem přece jen měl! V kapse jsem měl papír, kde bylo napsáno, že jsem deponován z Ruska a že mohu volně cestovat až do Ruskem okupovaného Německa, kde se mám hlásit na nejbližší policejní stanici.

Na moskevském nádraží jsme si sedli a v mrazivém chladu čekali. Vojáci si jeden po druhém odbíhali a zase se vraceli, aby mohl jít další. Já jsem seděl na kamenném nástupišti a třásl se. Měl jsem hlad. Cítil jsem se nemocný a slabý. Po dlouhé době se konečně objevil četař spolu s přibližně stovkou mužů. Jak šel po nástupišti, pohlédl na mě.

„Chceš, aby zemřel?“ zařval na desátníka. „Musíme ho do Lwova doručit živého. Dohlédni, aby se najedl. Do odjezdu vlaku zbývá šest hodin.“

Desátník a řadový voják mě vzali v podpaží a postavili na nohy. Četař se mi podíval do tváře a pravil: „Hm, ty nejsi špatný chlapík. Snaž se nám nedělat žádné potíže a my ti je taky nebudeme dělat.“ Podíval se do papíru, které měl u sebe desátník. „Můj bratr byl taky v Ljubljance,“ pronesl, když se přesvědčil, že žádný z jeho mužů není v doslechu. „Taky nic neudělal, a poslali ho na Sibiř. Teď tě musím dát nakrmit. Pořádně se najez, protože až dojedeme do Lwova, budeš se o sebe muset postarat.“ Obrátil se a zavolal na dva desátníky. „Ujměte se ho a dohlédněte, aby dostal najíst a napít, kolik chce. Musí od nás odejít v dobrém stavu, nebo komisař řekne, že vězně zabíjíme.“

Malátně jsem odešel v doprovodu dvou desátníků. V malé jídelně-za stanicí objednal starší desátník velké misky zelné polévky a bochníky černého chleba. Ta břecha páchla shnilou zeleninou, ale spořádal jsem to, protože jsem měl příšerný hlad. Také jsem si vzpomněl na „polévku“ v japonských zajateckých táborech, kde se sbíraly kousky chrupavek, které Japonci vyplivli spolu se zbytky jídla, a z toho se vařila „polévka“ pro vězně.

Když jsme měli jídlo v sobě, chystali jsme se odejít. Desátník si poručil další chleba a tři výtisky Pravdy. Když se ujistil, že zamýšlenou operaci neznesvětime žádný Stalinův portrét, zabalil chleba do novin a vrátili jsme se na nádraží.

Čekání bylo hrozné. Šest hodin v mrazivé zimě vsedě na kamenném nástupišti. Nakonec nás všechny v houfu nahnali do starého, sešlého vlaku a vyrazili jsme do Kijeva. Tu noc jsem spal opřený mezi dvěma chrápajícími ruskými vojáky. Na ležení nebylo pro nikoho z nás místo, byli jsme tam těsně namačkáni jeden na druhém. Tvrdá dřevěná sedadla byla nepohodlná, a přál jsem si, abych si mohl sednout na podlahu. Vlak kodrcal dál, a zdálo se, že skřípavě zastavil pokaždé, jakmile se mi jen podařilo usnout. Po krušné cestě, asi osm set kilometrů dlouhé, jsme pozdě v noci následujícího dne vjeli do druhořadého nádraží v Kijevě. Byl tu samý shon a křik a všichni jsme odpochoďovali na nocleh do místních kasáren. Strčili mě do cely a za několik hodin mě ze spaní probudil příchod komisaře a jeho pomocníka. Začali mi klást nekonečné množství otázek a teprve asi za dvě a půl hodiny zase odešli.

Nějakou dobu jsem sebou házel a převracel se, ve snaze usnout. Náhle mě přes tvář drsně pleskly čísi ruce a uslyšel jsem křik: „Vstávej, vstávej, cožpak jsi mrtvý? Tady je jídlo. Pospěš si - do odjezdu máš jenom chvíli.“

Jídlo? Zase zelná polévka, kyselý černý chléb a voda. Ze strachu, že budu muset odejít dřív, než to mizerné jídlo dojím, jsem to svinstvo spolkl jedním douškem. Zhltl jsem to a čekal. Celé hodiny. Pozdě odpoledne vešli dva vojenští policisté, znovu mě podrobili výslechu, znovu mi odebrali otisky prstů a pak řekli: „Máme zpoždění. Na jídlo už není čas. Můžeš si něco dát na nádraží.“

Před kasárny čekala tři vojenská auta. Do jednoho, ač se vám to bude zdát neuvěřitelné, nacpali čtyřicet vojáků a ještě i mě, zatímco ostatní se vyšplhali do zbývajících dvou vozidel, a s nebezpečným kymácením jsme vyrazili k nádraží. Byli jsme tak těsně namačkáni, že jsem sotva dýchal. Zdálo se, že řidič našeho vozu přišel o rozum, byl daleko před ostatními auty. Jel, jako by se za ním hnali všichni démoni komunismu. Vzadu to s

námi houvalo a házelo, jak jsme všichni stáli, protože nikde nebylo místo. Sjížděli jsme dolů šílenou rychlostí, když vtom se ozvalo pronikavé zaskřípění prudce sešlápnutých brzd a vozidlo se smýklo stranou. Po nárazu do silné kamenné zdi se přede mnou v záplavě jisker odtrhla bočnice. Výkřiky, ječení, kletby a moře krve — a pak jsem si uvědomil, že letím vzduchem. Před sebou jsem zahlédl roztrášené vozidlo, kterého se už zmocňovaly plameny. Pocit pádu, drtivý náraz a udělala se tma.

„Lobsangu!" promluvil nade vše milovaný hlas mého učitele, lámy Mingjura Tundrupa. „Jsi velice nemocný, Lobsangu, tvoje tělo je doposud na Zemi, ale teď jsi tu u nás ve světě vyššího astrálu. Pokusíme se ti pomoci, protože tvůj úkol na Zemi ještě neskončil."

Mingjur Tundrup? K smíchu! Vždyť ho proradně zabili komunisti, když se v Tibetu pokoušel ujednat mírovou dohodu. Viděl jsem ty strašné bodné rány v jeho zádech. Od té doby, co se odebral do nebeských krajín, jsem ho však pochopitelně viděl už několikrát.

Do zavřených očí mě zasáhlo světlo. Napadlo mě, že se znovu dívám do té zdi ve vězení v Ljubljance a že mě vojáci zase budou mlátit pažbami do zad. Ale tohle bylo jiné světlo a oči nedráždilo. Bude to asi nějaká myšlenková asociace, pomyslel jsem si zasmušile.

„Lobsangu, otevři oči a podívej se na mě!" zahřál mě laskavý hlas mého učitele a vyslal do mě záchvěv radosti. Otevřel jsem oči a rozhlédl se kolem. Spatřil jsem lámu, jak se nade mnou sklání. Vypadal lépe, než jak jsem ho znal kdy na Zemi. Měl věčně mladou tvář a auru z nečistších barev beze stopy vášni pozemšťanů. Šafránové roucho měl z nepozemského materiálu a doslova zářilo, jako by bylo prostoupeno vlastním životem. Usmál se na mě dolů a řekl: „Chudáku Lobsangu, v tvém případě lidská nelidskost vůči bližnímu skutečně překonala sebe sama, ale přežil jsi, co by kohokoliv jiného na tvém místě zabilo mnohokrát za sebou. Jsi tady na oddechnutí, Lobsangu, na odpočinku ve světě, který nazýváme Říší zlatého světla. Tady už nepodléháme zákonu převtělování. Pracujeme tu, abychom pomáhali lidem mnoha rozdílných světů, nikoliv pouze toho, který se jmenuje Země. Máš potlučenou duši a rozbité tělo. Musíme tě, Lobsangu, dát dohromady, protože úkol je třeba dovést do konce a není nikdo, kdo by tě nahradil."

Rozhlédl jsem se kolem a zjistil, že se nacházíme v jakési nemocnici. Z místa, kde jsem ležel, byl výhled do krásné krajiny, v níž se popásala či dováděla zvířata. Zdálo se, že jsou to jeleni, lvi a všechna ta zvířata, která na Zemi mezi sebou nemohou žít v míru. Tady z nich byli přátelé, kteří skotačili jako členové jedné rodiny.

Pravou ruku, která mi ochable visela přes postel, mi olízl drsný jazyk.

Když jsem se podíval, uviděl jsem, že to je Šalu, obrovský hlídací kocour z Čokpori, jeden z mých prvních přátel. Mrkl na mě a já jsem cítil, jak mi naskakuje husí kůže, když řekl: „O kamaráde, Lobsangu, jsem rád, že tě zase aspoň na chvílku vidím. Až odsud odejdeš, na nějaký čas se budeš muset vrátit na Zem, odkud se potom k nám za několik krátkých let navždycky vrátíš.“

Mluvící kočka? Telepatickou kočičí řeč jsem znal dobře a dokonale jí rozuměl, ale tenhle kocour na rozdíl od telepatických zpráv právě pronesl slova. Hlasitý smích mě přiměl, abych vzhlédl ke svému učiteli, lámovi Míngjuru Tundrupovi. Opravdu se baví — na můj účet, pomyslel jsem si. Kůže na hlavě mě znovu zabrněla. Šalu stál na zadních u lůžka a prackami se o ně opíral. S lámou se na mě podívali, pak pohlédli jeden na druhého a oba se dali do smíchu. Přisahám, že oba dva!

„Lobsangu," pravil můj učitel, „ty víš, že žádná smrt neexistuje, víš, že při odchodu ze Země, při takzvané "smrti," duše přecházejí do sféry bytí, kde nějakou dobu odpočívají, aby se připravily na nové vtělení, které jim poskytne příležitost k podstoupení dalších lekcí a vývoje, směřujícího stále výš. Kdo dosáhne úrovně, kde jsme teď my, ten už se zpátky nepřevtěluje. Tady, jak vidíš, žijeme v harmonii, v míru a máme schopnost dostat se kamkoli a v kterýkoli okamžik pomocí toho, co lze nazvat astrálním cestováním vyššího řádu. Tady se zvířata a lidé, ale i jiné formy života dorozumívají jak řečí, tak i telepaticky. Řeč užíváme pro přímý kontakt, telepatii na dálku.“

V dále jsem zaslechl tichouňkou hudbu, takovou, kterou jsem dokonce i já chápal. Nad mojí neschopností cokoli zazpívat nebo zahrát, moji učitelé v Čokpori dlouho bědovali. Jejich srdce by potěšilo, pomyslel jsem si, kdyby viděli jak se mi tahleto hudba líbí. Po jasné obloze se vlnily a prokmitávaly barvy, které jako by hudbu doprovázely. Zde, v této úchvatné krajině, byla zeleň zelenější a voda modřejší. Žádné stromy tu nebyly znetvořené nemocí, žádný list nebyl rezavý. Byla tady jen dokonalost. Dokonalost? Co tady potom dělám? Velmi dobře jsem věděl, jak tuze mi toho k dokonalosti chybí.

„Vedl jsi dobrý zápas, Lobsangu, a podle svých zásluh jsi zde na dovolené a pro povzbuzení." Můj učitel se v hovoru laskavě usmíval.

Znovu jsem si lehl, ale pak jsem se zděšeně posadil. „Moje tělo, kde je moje pozemské tělo?“

„Odpočívej, Lobsangu, odpočívej," odvětil láma. „Odpočívej, a až budeš silnější, ukážeme ti víc.“

Zlaté světlo v pokoji se zvolna vytrácelo do poklidného nachového šera. Na čele jsem ucítil pevnou chladnou ruku a v pravé dlani mi spočinula

měkká chlupatá tlapka. Dál už jsem nevěděl nic.

Zdalo se mi, že jsem opět na Zemi. Nevzrušeně jsem se díval dolů, jak ruští vojáci pátrají v troskách vojenského auta, aby vyprostili ohořelá těla a jejich zbytky. Spatřil jsem jednoho muže, jak se dívá vzhůru a někam ukazuje. V odpověď na jeho posuňky obrátili všichni hlavy vzhůru a já se tam podíval také. Nahoře na vysoké zdi se houpalo moje rozbité tělo. Z nosu a úst se mu řinula krev. Sledoval jsem, jak ho sundali ze zdi a naložili do sanitky. Když auto ujíždělo k nemocnici, vznášel jsem se nad ním a všechno to pozoroval. Všiml jsem si, že stříbrná šňůra je neporušená. Trpytila se jako modravá ranní mlha v údolí.

Ruští zřízenci nepříliš ohleduplně vytáhli nosítka ven. Dokodrcali s nimi na operační sál a tělo převalili na stůl. Sestry odřezaly krví potřísněné oblečení a hodily je do odpadkového koše. Na rentgenu se zhotovily snímky a viděl jsem, že mám zlomená tři žebra, z nichž jedno vniklo do levé plíce. Levou ruku jsem měl nadvakrát zlomenou, jakož i levou nohu v kolenu a v kotníku. Zlomený konec bajonetu jednoho vojáka mi prorazil levé rameno, přičemž jen těsně minul životně důležitou tepnu. Lékařky hlasitě vzdychaly, když zvažovaly, kde začít. Zdalo se, že se vznáším nad operačním stolem, dívám se a zvažuji, zda budou dostatečně zručné, aby mě vyspravily. Jemné škubnutí za stříbrnou šňůru a přistihl jsem se, že stoupám vzhůru skrze strop a dívám se přitom na pacienty na lůžkách v hořejších patrech. Odplouval jsem vzhůru, ven do vesmíru mezi nekonečné hvězdy za hranice astrálního světa, skrz jednu éterickou úroveň za druhou, až jsem opět dospěl do Říše zlatého světla.

Škubl jsem sebou, pokoušeje se prohlédnout nachové šero. „Vrátil se,“ řekl jemný hlas a šero ustoupilo, aby dalo průchod nádhernému světlu. Můj učitel, láma Mingjur Tundrup, stál vedle mě a díval se ven. Šalu ležel vedle na lůžku a jemně předl. V místnosti byly dvě další významné osobnosti. Dívaly se z okna a pozorovaly lidi krácející v hloubce mnoha metrů pod námi.

Muži se poté, co jsem vydechl překvapením, ke mně obrátili a usmáli se. „Jsi velmi nemocný,“ pravil jeden, „báli jsme se, že to tvé tělo nevydrží.“

Druhý, jehož jsem i přes významné postavení, které na Zemi zaujímal, dobře znal, vzal moje ruce do svých. „Vytrpěls toho příliš, Lobsangu. Svět je k tobě přespříliš krutý. Mluvili jsme o tom a máme pocit, že bys to možná rád vzdal. Budeš-li pokračovat, přinese ti to spoustu dalšího utrpení. Můžeš se teď svého těla vzdát a navěky tady zůstat. Chtěl bys to tak radši?“

Srdce mi v těle poskočilo. Klid, po všem tom utrpení, které by bylo ukončilo můj život už před léty nebýt zvláštního tvrdého výcviku, který

jsem prodělal. Zvláštní výcvik... Ano, ale nač tedy? Abych viděl lidskou auru a dokázal ovlivnit smýšlení směrem k jejímu výzkumu. A jestliže to vzdám - kdo bude v úkolu pokračovat? „Svět je k tobě příliš krutý. Pokud to vzdáš, nebude ti přikládána žádná vina." To si musím pečlivě promyslet. Žádná vina vůči ostatním, avšak s vlastním svědomím bych pak já musel žít celou věčnost. Vždyť co je to vlastně život? Jen několik let strastí. Několik dalších let útrap, soužení, nepochopení a pak, za předpokladu, že podle svých možností vykonám vše, budu mít svědomí klidné. Navěky.

„Ctihodný pane," odpověděl jsem, „dal jste mi na vybranou a budu tedy sloužit tak dlouho, dokud mi tělo vydrží pohromadě. V současné době na ně není spolehnutí," dodal jsem. U shromážděných mužů se objevil šťastný souhlasný úsměv. Šalu hlasitě zapředl a na znamení lásky mi uštědřil jemné a hravé kousnutí.

„Tvoje pozemské tělo, jak říkáš, je z těch útrap opravdu v žalostném stavu," pravil ten významný muž. „Než se rozhodneš s konečnou platností, musíme ti něco povědět. V Anglii jsme objevili jedno tělo, jehož majitel se nemůže dočkat, až z něj bude smět odejít. Jeho aura je v základní harmonii s tvou. Později, pokud si to okolnosti vynutí, budeš jeho tělo moci převzít."

Leknutím jsem málem spadl z lůžka. Já že mám převzít jiné tělo? Můj učitel se rozesmál: „Nuže, Lobsangu, kdepak je tvoje vzdělání? Je to skoro stejné, jako když se převezme něčí roucho. A do sedmi let od převzetí se to tělo molekula po molekule stane úplně tvoje, i s jizvami, které k tobě patří. Zpočátku to bude trochu zvláštní, jako když sis poprvé oblékl západní šaty. Dobře si na to vzpomínám, Lobsangu."

Význačný muž se přidal: „Máš na vybranou, milý Lobsangu. S čistým svědomím můžeš hned teď svoje tělo opustit a zůstat tady. Jestliže se ale vrátíš na Zemi, čas na výměnu těl bude muset teprve dozrát. Než se rozhodneš, povím ti, že pokud se vrátíš, vrátíš se do utrpení, nepochopení, nedůvěry a skutečné nenávisti, neboť tam působí síly zla, které se v souvislosti s vývojem lidstva pokoušejí zmařit vše dobré. A s těmito silami zla se budeš muset utkat."

„Smířil jsem se s tím," odpověděl jsem. „Dali jste mi na vybranou a já jsem se rozhodl pokračovat, dokud svůj úkol nedokončím, a jestliže budu muset převzít jiné tělo, dobrá, ať se tak stane."

Padla na mě těžká ospalost. Oči se mi přes veškeré úsilí zavřely. Okolí zmizelo a upadl jsem do bezvědomí.

Zdálo se mi, že se se mnou celý svět točí. Do uší mi proniklo hučení a změť hlasů. Měl jsem pocit, že mě něco jakýmsi nevysvětlitelným způsobem svazuje. Jsem znovu ve vězení? Chytili mě Japonci? Byla moje cesta přes Rusko snem a byl jsem opravdu v Říši zlatého světla?

„Přichází k sobě," promluvil drsný hlas. „Hej, PROBUĎ SE!" zaječel mi někdo do ucha. Ospale jsem otevřel bolavé oči. Do tváře se mi dívala zamračená Ruska. Tlustá doktorka vedle ní se lhostejně rozhlížela po nemocničním pokoji. Pokoji? Byl jsem tu možná se čtyřiceti či padesáti dalšími muži. Potom se přihlásila bolest. Spalovala mi celé tělo. Těžce se mi dýchalo a nemohl jsem se hnout.

„A, dostane se z toho," řekla doktorka s kamennou tváří, když se spolu se sestrou obrátily a odcházely. Ležel jsem a krátkými nádechy lupal po vzduchu, protože mě bolela celá levá strana. Tady nedávali žádné léky na úlevu od bolesti. Člověk tu žil nebo umíral v osamění, aniž by čekal na nějaký soucit nebo úlevu v utrpení.

Opodál přešly tělnaté sestry a vahou chůze zatřáslly postelí. Každé ráno mi drsné prsty strhaly obvazy a vyměnily je za jiné. S ostatními lidskými potřebami zůstával člověk závislý na službách pacientů, kteří byli pohybliví a ochotní.

Sestrami i lékaři skoro zapomenut jsem tady proležel dva týdny. Ostatní pacienti mi pokud možno pomáhali, ale když nemohli nebo do toho neměli chuť, prožíval jsem muka. Ke konci druhého týdne přišla lékařka s kamennou tváří, kterou doprovázela tělnatá sestra. Z levé paže a nohy mi hrubě sundaly sádku. Takové zacházení s pacientem jsem nikdy předtím nezažil, a když jsem začal jevit známky, že se skácím, statná sestra mě podepřela za rozbitou levou paži.

Během dalšího týdne jsem se belhal po pokoji a pomáhal pacientům, jak nejvíc to šlo. Jediné, co jsem měl na sobě, byla pokrývka, a byl jsem zvědav, jestli dostanu oblečení. Dvacátého druhého dne mého pobytu v nemocnici vešli do pokoje dva policisté. Strhli ze mě pokrývku, hodili po mně oblek a křikl: „Pospěš si, budeš deponován. Měl jsi odjet už před třemi týdny."

„Ale jak jsem měl odjet, když jsem byl v bezvědomí, aniž by to byla má vina?" namítl jsem.

Rána do tváře mi byla jedinou odpovědí. Druhý policista významně uvolnil revolver v pouzdře. Postrkovali mě po schodech dolů do kanceláře politického komisaře.

„Když jsme tě přijímali, neřekl jsi nám, že jsi deportován," řekl hněvivě. „Dostal jsi léčbu pod falešnou záminkou a teď za ni musíš zaplatit."

„Soudruhu komisaři," odpověděl jsem, „přivezli mě sem v bezvědomí a zranění mi způsobila špatná jízda ruského vojáka. Utrpěl jsem tím mnoho bolesti a škody."

Komisař si zamyšleně zamnul bradu. „Hmmm," řekl „a jak to všechno víš, když jsi byl v bezvědomí? Musím se na celou tu záležitost podívat."

Otočil se na policistu a pravil: „Odved' ho a nech ho v cele na policejní stanici, dokud vám nedám vědět.“

Znovu mě vedli ulicemi plnými lidí jako trestance. Na stanici mi znovu odebrali otisky prstů a vsadili mě do cely hluboko pod úroveň země. Dlouhou dobu se nedělo nic, až pak mi stráž přinesla zelnou polévku, černý chléb a jakousi umělou kávu z žaludů. Na chodbě neustále svítilo světlo a nedala se rozeznat noc ode dne ani určit, kolik uplynulo hodin. Konečně mě vzali do místnosti, kde se nějaký přísný muž probíral v papírech. Podíval se na mě přes brýle.

„Jsi shledán vinným," pravil, „že jsi zůstal v Rusku poté, co jsi byl odsouzen k deportaci. Pravda, zapletl jsi se do nehody, kterou jsi si sám nepřivodil, ale jakmile jsi přišel k vědomí, na svoje postavení jsi měl okamžitě upozornit nemocničního komisaře. Tvoje léčení stálo stát spoustu peněz," pokračoval, „ale Rusko je milosrdné. Dvanáct měsíců budeš pracovat na silnicích v Polsku, abys přispěl na splacení léčby.“

„Ale zaplatit byste měli vy mně," vyhrkl jsem. „Chybou ruského vojáka jsem byl těžce zraněn.“

„Ten voják tady není, aby se mohl hájit. Vyvázl bez zranění a tak jsme ho zastřelili. Tvůj rozsudek platí. Zítra tě odvezou do Polska, kde budeš pracovat na silnicích.“ Stráž mě drsně popadla za rameno a odvedla do cely.

Příští den mě spolu se dvěma dalšími vyvedli z cely a odpochovali jsme na nádraží. Nějakou dobu jsme pod dohledem policistů stáli. Pak se objevila četa vojáků. Velitel policistů šel k četaři, který jim velel, a předložil mu k podpisu formulář. Znovu jsme byli v péči ruské armády.

Další dlouhé čekání, až nás konečně odvedli do vlaku, který s námi nakonec dorazil do Lwova.

Bylo to neveselé místo. Krajina posetá naftovými vrty a silnice následkem těžkého vojenského provozu ve strašném stavu. Na těchto cestách pracovali muži i ženy. Rozbíjeli kameny, kterými vyplňovali díry, a s hladovou stravou se snažili přežít. Ti dva muži, kteří se mnou jeli z Kijeva, se od sebe hodně lišili. Jakub, který měl škaredou povahu, běhal za strážemi s jakoukoliv báhorkou, kterou si dokázal vymyslet. Jozef byl úplně jiný a dalo se na něj spolehnout, že se „umí činit". Protože jsem měl potíže s nohama a nedokázal jsem dlouho stát, dostal jsem na práci vsedě při okraji silnice rozbíjet kameny. Zjevně se nebralo v úvahu, že moje rozbitá levá ruka a sotva zahojená žebra a plíce jsou pro mě určitou nevýhodou. Vydržel jsem to měsíc a dřel jenom za jídlo. Dokonce i ženám, které pracovaly, platili za každý rozbitý kubík kamene dva zloté. Koncem měsíce jsem se zhroutil a začal kašlat krev. Ležel jsem u silnice a Jozef mi

přišel na pomoc navzdory povelům stráží. Jeden z vojáků zdvihl pušku a střelil Jozefa do krku, ale našťastí minul životně důležitá místa. Leželi jsme vedle sebe při kraji cesty, dokud okolo nejel jakýsi zemědělec s koňským povozem. Stráž ho zastavila a drsně nás hodili na náklad se lnem. Stráž naskočila vedle něj a odkodrcali jsme do vězeňské nemocnice. Celé týdny jsem proležel na pryčně, která mi sloužila za lůžko, až pak vězeňský lékař prohlásil, že budu muset odejít. Řekl, že jsem na umření a že by se dostal do potíží, kdyby v tom měsíci zemřel ještě nějaký další vězeň, protože už překročil kvótu!

V nemocniční cele se odehrála neobvyklá porada s velitelem věznice, lékařem a starším strážným. „Budeš muset odjet do Stryje,” řekl velitel. „Není to tam tak přísné a kraj je tam zdravější.”

„Ale veliteli,” odpověděl jsem, „pročpak bych se měl stěhovat? Nejsem ve vězení za žádný přestupek, neboť jsem neprovedl nic špatného. Proč se mám stěhovat a mlčet? Každému, koho potkám, povím, jak se to zařídilo.”

Vypukl náramný křik a hašteření, až nakonec já, vězeň, jsem přišel s řešením. „Veliteli,” řekl jsem, „abyste se zachránil, požadujete můj odchod. Nenechám se v tichosti strčit do dalšího vězení. Jestli chcete, abych mlčel, nechte mě s Jozefem Košinou odejít do Stryje jako svobodné lidi. Dejte nám šaty, abychom slušně vypadali. Dejte nám trochu peněz, abychom si mohli koupit jídlo. Budeme zticha a přes Karpaty hned odejdeme.”

Velitel bručel a klel, a všichni chvatně opustili celu. Příští den se velitel vrátil a řekl, že četl moje spisy a zjistil, že jsem „čestný člověk”, jak se vyjádřil, který je vězněm nespravedlivě. Udělá, co jsem navrhl.

Týden se nedělo nic, neřekli ani slovo. Osmého dne ve tři hodiny ráno vešel do cely strážný, drsně mě probudil a řekl, že mě chtějí „v kanceláři”, Rychle jsem se oblékl a následoval ho. Otevřel dveře a vstrčil mě dovnitř. V místnosti, kde seděl strážný, byly dvě hromádky šatstva a dva ruské vojenské batohy. Na stole bylo jídlo. Pokynul mi, abych byl zticha a přistoupil k němu blíž.

„Povezou vás do Stryje,” zašeptal. „Až tam dojedete, požádejte řidiče — bude jenom jeden — aby vás odvezl ještě o kousek dál. Jestli se vám ho podaří dostat na opuštěnou cestu, přemozte ho, svažte ho a nechte u cesty. Ty jsi mi pomohl, když jsem byl nemocný, tak já ti povím, že mají v úmyslu zastřelit vás jako uprchlíky.”

Dveře se otevřely a vešel Jozef. „Teď se nasnídejte,” řekl strážný, „a pospěšte si. Tady jsou peníze na cestu.” Byla to docela velká částka. Zjevně tu tedy šlo o spiknutí. Náčelník věznice potom prohlásí, že jsme ho oloupili a uprchli.

Po snídani jsme šli ven k autu. Byl to džíp s pohonem na čtyři kola. U

volantu seděl nerudný řidič a vedle sebe na sedadle měl položený revolver. Stroze nám pokynul, abychom nastoupili, zařadil rychlost a vyrazil otevřenou branou ven. Po šedesáti kilometrech jízdy - osm kilometrů před Stryjí - jsem si řekl, že nastal čas jednat. Rychle jsem se naklonil dopředu a řidiči zasadil malý úder karate pod nos, zatímco jsem druhou rukou popadl volant. Řidič se skácel, přičemž mu noha zůstala na plynu. Chvatně jsem zamířil s autem k okraji cesty a vypnul motor. Jozef to celé sledoval s otevřenými ústy. V rychlosti jsem mu pověděl o spiknutí.

„Pospěš si, Jozefe,“ řekl jsem. „Svlékni si šaty a obleč si ty jeho. Budeš muset dělat řidiče.“

„Ale Lobsangu,“ bědoval Jozef, „neumím řídit, a ty nevypadáš jako Rus.“

Strážného jsme odstrčili stranou, a já se posadil na řidičovo sedadlo, nastartoval a vjel zpátky na silnici. Ujeli jsme kousek a zastavili. Řidič se už znovu začínal hýbat a tak jsme ho vytáhli na nohy. Přitiskl jsem mu pistoli k boku.

„Strážný,“ vykřikl jsem, jak nejdříve jsem uměl, „je-li ti život milý, uděláš, co ti teď řeknu. Provezeš nás kolem předměstí Stryje a dál až do Skolje. Tam tě necháme jít.“

„Udělám všechno, co říkáte,“ kňučel řidič, „ale jestli chcete překročit hranice, nechte mě jít s vámi, nebo mě zastřelí.“

Jozef se posadil na zadní sedadlo džípu, pozorně opatroval pistoli a se značným zalíbením upřeně hleděl na řidičův týl. Seděl jsem vedle strážného, pro případ, že by se chtěl pokusit o nějaký trik, jako sjet z cesty anebo zahodit klíčky od zapalování. Uháněli jsme dál a vyhýbali se hlavním cestám. Jak jsme stoupali vzhůru do Karpat, krajina se stávala stále hornatější. Lesy houstly a skýtaly lepší úkryt. Na vhodném místě jsme zastavili, abychom si protáhli nohy a trochu se najedli, přičemž jsme se podělili i s řidičem. Ve velkém Bereznyji, kde už nám docházel benzín, jsme zastavili a džíp ukryli. S řidičem mezi sebou jsme ostražitě pokračovali dál. Byli jsme v „pohraničním pásmu“ a museli jsme být opatrní. Každý, kdo k tomu má dostatečný důvod, může přejít hranici kterékoliv země. Vyžaduje to pouze trochu důmyslu a odvahy. Při ilegálním přecházení hranic jsem nikdy neměl ani ty nejmenší potíže. Těžkosti se objevovaly jen tehdy, když jsem měl pas a ten byl úplně v pořádku. Doklady nevinného poutníka pouze obtěžují, způsobují, že je vydán na pospas grotesknímu úřednickému šimlovi. Ten, kdo hranice přejít musí, obejde se stejně vždycky bez pasu. Pasy však patrně musejí být, aby se týrali nevinní cestující a hordám často velice nepříjemných úředníků se poskytla práce. Tohle však není návod k ilegálnímu překračování hranic, a

tak pouze povím, že všichni tři jsme bez obtíží přešli na území Československa. Strážný šel svou cestou a my také.

„Bydlím v Levicích," řekl Jozef. „Chci jít domů. Můžeš se mnou zůstat, jak dlouho chceš."

Zamířili jsme do Košic, Zvolena a dál do Levic. Pěšky, občas nás i někdo svezl nebo jsme jeli vlakem. Jozef ten kraj dobře znal a věděl, kde se dají sehnat brambory, řepa či něco jiného k jídlu.

Po dlouhé době jsme konečně kráčeli ubohou levickou ulicí vzhůru k malému domku. Jozef zaklepal, a protože nikdo neodpovídal, zaklepal znovu. Velice opatrně se asi na dva centimetry poodhrnula záclona. Vyhlízející uviděl Jozefa a poznal ho. Dveře se prudce otevřely a Jozef byl vtažen dovnitř. Dveře se mi zabouchly před nosem. Venku jsem přecházel sem tam. Dveře se konečně znovu otevřely, Jozef vyšel ven a vypadal ztrápeněji, než jsem si dovedl představit.

„Matka tě nepustí dovnitř," řekl. „Říká, že kolem je plno špehů, a kdybychom měli někoho doma, mohli by nás zavřít všechny. Je mi to líto..." S těmito slovy se zahanbeně otočil a vrátil se do domu.

Dlouhou dobu jsem tam zůstal v ohromení stát. Zasloužil jsem se o to, že se Jozef dostal z vězení, a zachránil jsem ho před zastřelením. Vlastním úsilím jsem ho dostal až sem, a teď se ke mně otočil zády a opustil mě, abych si poradil, jak nejlíp dovedu. Smutně jsem se obrátil a znovu se vracel ulicí dolů na hlavní silnici. Žádné peníze ani jídlo, a řeči jsem vůbec nerozuměl. Netečně jsem šel dál, sklíčený zradou toho, koho jsem nazýval „přítelem".

Hodinu za hodinou jsem se plahočil po hlavní silnici. Několik aut, která mě minula, si mě ani nevšimlo. Na to, abych na sebe upoutal pozornost, bylo „na pochodu" příliš mnoho lidí. Několik kilometrů předtím jsem trošinku zmírnil hlad tím, že jsem si posbíral nahnilé brambory, které nějaký rolník vyhodil prasatům. S pitím nebyl problém, neboť tu všude tekli nějaký ten potůček. Už dlouho předtím jsem se dozvěděl, že potůčky a potoky jsou bezpečné, ale řeky jsou znečištěné.

Na rovné silnici jsem v dálce před sebou spatřil něco rozměrného. Zdálo se, že vypadalo jako policejní auto nebo silniční zátaras. Několik minut jsem seděl u kraje silnice a díval se. Nic nenaznačovalo, že by tam byla policie nebo vojáci, a tak jsem velmi obezřetně pokračoval v cestě. Když jsem přišel blíž, uviděl jsem muže, jak něco dělá v motoru. Když jsem ho míjel, vzhlédl a řekl něco, čemu jsem nerozuměl. Opakoval to v jiném jazyce a pak v dalším. Konečně jsem zhruba pochopil, co říká. Motor se zastavil a nemůže ho přimět k chodu. Vyznám se v motorech? Podíval jsem se a začal přemýšlet, zkontroloval kontakty a zkusil startér. Benzínu bylo

dost. Když jsem se podíval na kabely pod palubní deskou, všiml jsem si, že v místě, kde byla prodřená izolace, se dva obnažené kabely dostaly k sobě, jak auto na cestě nadskakovalo, a tím se přerušilo zapalování. Neměl jsem izolační pásku ani žádné náčiní, ale omotat kabely proužkem látky a bezpečně je utáhnout bylo otázkou chvilky. Motor naskočil a začal jemně příst. Tady mi něco nehraje, pomyslel jsem si. Ten motor běží až příliš dobře, na to, aby to bylo staré auto nějakého sedláka!

Ten člověk skákal radostí. „Bravo, bravo,“ provolával. „Zachránil jsi mě!“

Trochu rozpačitě jsem se na něj podíval. Jak jsem ho nastartováním motoru mohl „zachránit“? Pozorně si mě prohlížel. „Už jsem tě jednou viděl,“ dal mi najevo. „V Levicích jste s jedním mužem přecházeli po mostě přes řeku Hron.“

„Ano,“ odvětil jsem, „a teď jsem na cestě sám.“

Pokynul, abych nasedl do auta. Za jízdy jsem mu pověděl o všem, co se stalo. Z jeho aury jsem viděl, že je to důvěryhodný a dobromyslný člověk.

„Válka mi vzala mou profesi,“ řekl, „ale musím žít a starat se o rodinu. Ty se vyznáš v autech a já zas potřebuji řidiče, který na silnici nezůstane třet. Dodáváme potraviny a trochu přepychového zboží z jedné země do druhé. Jediné, co musíš dělat, je řídit a starat se o auto.“

Zatvářil jsem se pochybovačně. Pašování? Nikdy v životě jsem to nedělal. Muž se na mě podíval a řekl: „Žádné drogy ani zbraně, nic škodlivého. Jídlo, aby se lidé udrželi naživu, a trochu přepychových věcíček pro ženy, aby byly spokojené.“

Zdálo se mi to zvláštní. Československo nevypadalo na zem, která by si mohla dovolit vyvážet jídlo a přepychové zboží. Zmínil jsem se o tom a muž odpověděl: „Naprosto správně, všechno to pochází z jiné země, my to jen přepravujeme. Rusové okrádají okupované národy a berou jim veškerý majetek. Všechno cenné zboží nakládají na vlaky a odesílají tak hromady věci vysokým funkcionářům strany. My pouze vyhmátneme vlaky, vezoucí ty nejlepší zásoby, které můžeme poslat do jiných zemí, kde jich mají nedostatek. Jede v tom celá pohraniční stráž. Jenom bys řídil a já bych seděl vedle tebe.“

„Dobrá,“ řekl jsem, „ukaz mi vnitřek auta. Jestli tam nemáš žádné drogy nebo cokoliv škodlivého, odvezu tě, kamkoliv si budeš přát.“

Zasmál se a pravil: „Tak pojď dozadu. Můžeš se podívat, kam chceš. Můj stálý řidič je nemocný, a já jsem si myslel, že to s autem můžu dokázat sám. Ale nezvládnou to, protože o technických věcech nic nevím. Ve Vídni jsem býval velice známým právníkem, než jsem vinou války o živnost přišel.“

Vzadu jsem všechno prošťoural a zpřevracel. Jak řekl, bylo tam pouze jídlo a pár kousků hedvábí pro ženy. „Jsem spokojen," řekl jsem. „Povezu tě."

Pokynul, abych se posadil na sedadlo řidiče a vydali jsme se na cestu, která nás zavedla přes Bratislavu do Rakouska a přes Vídeň a Klagenfurt až do Itálie, kde ve Veroně skončila. Hlídky pohraniční stráže nás stavěly, dělaly, že zboží kontrolují, a pak, když jim byl do rukou strčen balíček, nám mávly na odjezd. Jednou se před nás vyřítilo policejní auto a zastavilo tak prudce, až jsem musel doslova dupnout na brzdy. Vyrazili k nám dva policisté s napřaženými revolvéry. Po předložení jistých dokladů se s rozpačitým výrazem a mumláním četných omluv obrátili nazpátek. Zdálo se, že můj nový zaměstnavatel je se mnou velmi spokojen. „Můžu tě seznámit s člověkem, který posílá vozy do Lausanne ve Švýcarsku," řekl, „a bude-li spokojen stejně jako já, může tě poslat k někomu, kdo tě dostane do Ludwigshafenu v Německu."

Lenošili jsme týden v Benátkách, zatímco náš náklad vykládali a nakládali zas jiné zboží. Po té únavné cestě jsme si chtěli odpočinout. Benátky na mě zapůsobily hrozným dojmem. Zjistil jsem, že se mi v takové nížině obtížně dýchá. Připadalo mi, že to město je otevřená stoka.

Z Benátek jsme jeli jiným nákladním autem do Padovy, Vicenzy a Verony. Všichni úředníci s námi jednali jako s veřejnými dobrodinci, a já jsem přemýšlel, kdo to ten můj zaměstnavatel ve skutečnosti je. Z jeho aury, a aura lhát neumí, bylo jasné, že to je dobrý člověk. Neptal jsem se, protože jsem se o to ani příliš nezajímal. Jediné, o co mi šlo, bylo dostat se dál a pokračovat ve svém životním úkolu. Jak jsem věděl, nemohl jsem začít, dokud se neusadím a nezbavím toho věčného přebíhání z jedné země do druhé.

Můj zaměstnavatel za mnou přišel do mého pokoje ve veronském hotelu. „Mám jednoho člověka, se kterým tě chci seznámit. Přejde dnes odpoledne. Ach Lobsangu, udělal bys ale líp, kdyby sis oholil plnovous. Zdá se, že Američané mají k vousům odpor, a ten člověk je Američan, který opravuje nákladní vozy a osobní auta a převáží je z jedné země do druhé. Co ty na to?"

„Poslyš," odpověděl jsem, „jestli se Američanům či komukoliv jinému moje vousy nelíbí, budou tu nechuť muset snášet dál. Čelisti mi roztržili holíčkami Japonci, a plnovous nosím proto, abych následky zranění skryl."

Zaměstnavatel se mnou dost dlouho hovořil, a než jsme se rozloučili, dal mi velice slušnou částku peněz s tím, že když jsem v obchodě svůj úkol splnil, on zase splní ten svůj.

Američan byl nablýskané individuum a mezi silnými rty se mu

převaloval ohromný doutník. Zuby měl hojně poseté zlatými plombami a šaty mu křiklavě zářily. Kolem něj poskakovala nápadně odbarvená blondýna, jejíž ošacení sotvaže zakrývalo anatomické části, které západní zvyklosti zakrývat nařizují.

„No né," zakňourala, když se na mě podívala, „není roztomilej? Není to fešák?"

„Hele, zavři zobák, bejby," řekl muž, jenž si ji vydržoval. „Zmizni a jdi se projít. Máme teď práci." S našpulenými rty a s kolébáním, které ji celou nebezpečně roztrásl a nebezpečně napnulo tenoučkou látku, se „bejby" vrhla ven a šla hledat něco k pití.

„Potřebujeme vyvézt přímá mercedes," řekl Američan. „Tady na něj není kupec, ale v jiný zemi hodí balík. Patřil jednomu z velkejch Mussoliniho zvířat. Zachránili jsme ho a dali do novýho laku. Mám skvělejší kontakt na Karlsruhe v Německu. Jestli se mi ho tam povede dostat, ručím za to, že bude balík."

„Proč si ho neřídíš sám?" zeptal jsem se. „Švýcarsko ani Německo neznám."

„Páni, já že bych ho měl řídit? Dělal jsem to až příliš často, všechny pohraniční strážce už mě znají."

„Takže chceš, aby chytili mě?" odpověděl jsem. „Došel jsem už moc daleko a příliš nebezpečným způsobem, než abych se teď nechal zastavit. Ne, takovou práci nechci."

„Ale člověče, pro tebe je to v suchu. Vypadáš počestně a můžu ti zařídít papíry, že to auto je tvoje a ty že jsi turista. Bud si jistej, že ti můžu opatřit všechny papíry." Zalovil ve velké aktovce, kterou si přinesl, a vyložil přede mě celý svazek dokladů a formulářů. Netečně jsem na ně pohlédl. Lodní inženýr! Všiml jsem si, že se vztahují na nějakého muže, lodního inženýra. Byla tu odborářská legitimace i všechno ostatní. Lodní inženýr! Kdyby se mi ty doklady povedlo získat, mohl bych se dostat na loď. V Čchung-čchingu jsem vedle medicíny a chirurgie studoval také inženýrství a měl jsem hodnost bakaláře inženýrských věd, stejně jako jsem byl plně kvalifikovaným pilotem... Hlava mi pracovala na plné obrátky.

„No, nejsem nijak zvlášť nadšený," řekl jsem. „Je to moc riskantní. Na těch dokladech není má fotografie. Kde mám jistotu, že se v nevhodný okamžik neobjeví skutečný majitel?"

„Ten chlapík je mrtvý. Mrtvý a pohřbený. Opil se, vlez do fiata a nasadil přílišnou rychlost. Myslím, že usnul. Každopádně se rozmaširoval o betonovou zed mostu. Dozvěděli jsme se o tom a vzali si jeho doklady."

„Kolik mi dáš, jestli to přijmu, a jestlipak si tyhle doklady můžu pak ponechat? Pomůžou mi přes Atlantik."

„Beze všeho, kamaráde, klidně. Dám ti dvě stě padesát dolarů, plus hradím veškeré výdaje a všechny papíry si nech. Necháme na ně dát tvoji fotku místo té jeho. Mám styky. Narafičím to opravdu dobře!“

„Tak dobrá,“ odpověděl jsem, „to auto ti do Karlsruhe odvezu.“

„A vezmi si s sebou tu holku, bude ti dělat společnost a mě přestane otravovat. Beztak už mám vyhlídnutou jinou.“

Nějakou chvíli jsem na něj ohromeně zíral. Zjevně si špatně vysvětlil můj výraz. „Buď klidnej, ta je pro každou legraci. Užiješ si s ní spoustu zábavy.“

„Ne!“ vykřikl jsem. „Tu ženu s sebou nevezmu. V jednom autě s ní bych nevydržel. Jestli ke mně nemáš důvěru, zrušme to, anebo se mnou pošli jednoho, dva muže, ale žádnou ženu.“

Zaklonil se v křesle a s ústy dokořán se rozeřval smíchy. Ta přehlídka zlata mi připomněla zlaté předměty vystavené v tibetských chrámech. Doutník mu spadl na zem a ve spršce jisker uhasl. „Ta dáma,“ řekl, když byl konečně schopen slova, „mě přijde na pět set dolarů týdně. Nabízím ti ji na tenhle výlet a ty nechceš. No to je teda v hajzlu!“

Za dva dny byly mé doklady připravené. Byla na nich má fotografie. Příjemní úředníci papíry pozorně prozkoumali a dali na ně nezbytná razítka. Veliký mercedes se třpytil v záři italského slunce. Jako obvykle jsem zkontroloval palivo, olej a vodu, nasedl a nastartoval. Když jsem odjížděl, Američan mi přátelsky zamával.

Úředníci na švýcarské hranici předložené doklady velmi pečlivě prozkoumali. Pak obrátili pozornost k autu. Kontrola palivové nádrže pro ujištění, že v ní není žádná tajná schránka, poklepávání na karoserii, aby se ujistili, že za plechem není nic ukryto. Dva strážníci prohlédli spodek, prostor pod blatníky, a dokonce se podívali i do motoru. Když už jsem byl odbaven a rozjížděl se, ozvalo se za mnou volání. Rychle jsem zabrzdil. Doběhl mě udýchaný celník. „Vzal byste jednoho člověka do Martiny?“ zeptal se. „Jede z naléhavého důvodu a má dost naspěch.“

„Zajisté,“ odpověděl jsem. „Jestli je připravený, vezmu ho.“ Celník zamával a z kanceláře pohraniční správy vyběhl nějaký člověk. Uklonil se, nastoupil a posadil se vedle mě. Z jeho aury bylo vidět, že je to úředník a že mu jsem podezřelý. Zjevně přemýšlel, proč jedu sám, bez přítelkyně.

Byl to velký mluvka, ale s otázkami, kterými na mě chtěl dorážet, si dal na čas. Byly to otázky, na které jsem dokázal odpovědět. „Žádná žena, pane? To je ale neobvyklé. Máte snad jiné zájmy?“

Zasmál jsem se a pravil: „Myslíte všichni jen na sex. Máte pocit, že člověk, který cestuje sám, je nějaký divný, jaksi podezřelý. Já jsem turista a dívám se na pamětihodnosti. Ženy jsou k vidění kdekoliv.“

Podíval se na mě s jistým pochopením a já jsem řekl: „Povím vám jeden příběh, o kterém vím, že je pravdivý. Je to jiná verze rajské zahrady.

V průběhu dějin byly ve všech velkých náboženských dílech světa zaznamenány příběhy, kterým někteří lidé věří, avšak jiní, patrně ti s větším rozhledem, je pokládají jenom za legendy formulované tak, aby se nestalo, že by toto vědění náhodou padlo do rukou člověka, který ho není hoden, protože v jeho rukou by mohlo být nebezpečné.

Takový je i příběh neboli legenda o Adamovi a Evě v rajské zahradě, kde Evu pokoušel had a kde pojedla ovoce ze stromu poznání. Když po hadově pokoušení pojedli ze stromu poznání a pohlédli na sebe, uviděli, že jsou nazí... Poté, co získali zakázané vědění, nesměli už v rajské zahradě dál zůstat.

Rajská zahrada je samozřejmě ta země nevědomosti, kde se člověk ničeho nebojí, protože ničemu nerozumí, kde je prostě po všech stránkách a v každém ohledu trouba. Zde je však esoteričtější verze tohoto příběhu.

Muž a žena nejsou pouhou hmotou z protoplazmy, masem přilepeným ke kostře. Člověk je, anebo může být, cosi mnohem většího. Zde, na Zemi, jsme pouhými loutkami našeho nadvědomí, které se přechodně zdržuje v astrálu a získává zkušenosti prostřednictvím hmotného těla, které je loutkou, nástrojem astrálu.

Fyziologové spolu s ostatními lidské tělo rozpitvali a všechno zredukovali na hmotu z masa a kostí. Mohou diskutovat o té či oné kosti, přit se o různých orgánech, ale to všechno jsou jenom záležitosti hmoty. Neobjevili, a ani se o to nepokusili, tajnější, neuchopitelné skutečnosti, takové, které Indové, Číňané a Tibetané znali už řadu staletí před Kristem.

Páteř je opravdu velice důležitá struktura. Ukřívá v sobě míchu, bez níž by člověk byl ochrnutý a lidsky neužitečný. Ale páteř má význam mnohem větší. Přímo středem páteřního nervu, míchy, probíhá kanál, který se táhne až do jiné dimenze. Tímto kanálem, jestliže se probudí, může stoupat síla, známá jako kundalíni. Ve spodku páteře je to, co lidé na Dálném východě nazývají hadí oheň. Je to sídlo života samého. U průměrného západního člověka je tato ohromná síla nevyužitá, dřímající a nečinností téměř ochrnutá. Vypadá skutečně jako had stočený ve spodku páteře, který má nesmírnou sílu, který však z různých důvodů nemůže prozatím uniknout za svoje hranice. Toto mýtické zpodobnění hada je známé jako kundalíni a u probuzených lidí z Dálného východu se může hadí síla v kanálu páteřního nervu zdvihnout, stoupat přímo vzhůru do mozku a dál až do astrálu. Když stoupá, její mocná síla zaktivizuje každou čakru čili energetické centrum, jako pupek, hrdlo a různé jiné oblasti. Probudí-li se tato centra, člověk se stává vitálním, silným a dominantním.

Úplným ovládnutím hadí síly může člověk docílit téměř všeho. Dokáže pohnout horami či kráčet po vodě, levitovat nebo se může nechat pohrbit do země v zapečetěné schránce, z níž vyjde živý ve kteroukoliv stanovenou dobu.

V legendě se tedy uvádí, že Evu pokoušel had. Jinými slovy, Eva se nějakým způsobem o kundalíni dozvěděla. Podařilo se jí hadí sílu, svinutou v základně páteře, uvolnit a ta stoupala, postupovala páteřním kanálem a probuzením mozku jí poskytla vědění. Tak se v příběhu dá prohlásit, že pojedla ze stromu poznání nebo-li okusila jeho ovoce. Získala vědění a jeho pomocí začala vidět auru — ono silové pole kolem lidského těla. Spatřila auru Adama, jeho myšlenky a úmysly, a také on, jsa Evou pokoušen, probudil svoji kundalíni, a tak také uviděl Evu, jaká opravdu byla.

Pravda je, že každý zíral na toho druhého, díval se na jeho nahé astrální vzezření vysvěcené z lidského těla, a tak si četli všechny myšlenky, všechna přání a vědomosti, což neodpovídalo stupni jejich vývoje.

Pradávným kněžím bylo známo, že auru lze za určitých podmínek vidět a také to, že se kundalíni může probudit prostřednictvím sexu. A tak už za starých časů kněží začali učit, že sex je hříšný, že je kořenem všeho zla, a protože Eva Adama pokoušela, označili sex za zkázu světa. Jak už jsem řekl, učili to proto, že i sex někdy může kundalíni rozhýbat, zatímco jinak u většiny lidí nečinně odpočívá ve spodní části páteře.

Hadí síla je dole stočená jako ohromné silné pero od hodin. I ona může způsobit stejnou škodu jako pero, když se náhle uvolní. Tato zvláštní síla je umístěna ve spodní části páteře, v místě, které leží blízko rozmnožovacích orgánů. Lidé z Dálného východu si to uvědomují, někteří hinduisté používají sex při náboženských obřadech. K dosažení specifických účinků používají odlišné formy sexuálního projevu a jiné sexuální polohy, jimiž těchto výsledků skutečně dosahují. Před mnoha a mnoha staletími naši předkové sex uctívali. Vyznávali falus. V chrámech se odehrávaly určité obřady, které kundalíni probouzely, poskytující tak člověku jasnovidnost, telepatii a mnoho ostatních esoterických schopností.

Sex, který se v lasec správně a určitým způsobem provozuje, může člověku zvýšit vibrace. Může vyvolat to, co lidé z Dálného východu nazývají otevírání lotosových květů (otevírání čakr), a obejmout duchovní svět. Je schopen vyvolat vzednutí kundalíni, která probudí určitá centra. Sexu a kundalíni by se však nikdy nemělo zneužívat. Jedno by mělo doplňovat a vyvažovat druhé. Náboženství, která tvrdí, že mezi manžely by neměl být žádný sex, se tragicky mýlí. To často obhajují mnohé z pochybnějších křesťanských kultů. Římští katolíci se pravdě přibližují víc, když manželům sexuální zkušenosti doporučují, ale obhajují je slepě, aniž

by věděli proč, a jsou přesvědčeni, že je to pouze k plození dětí, což ale není hlavním posláním sexu, třebaže si to většina lidí myslí.

Takže náboženství, která hlásají, že člověk by neměl mít žádné sexuální zkušenosti, se pokoušejí potlačit vývoj jednotlivců i celé rasy.

Funguje to následujícím způsobem: v magnetismu se získá silný magnet uspořádáním molekul látky do jednoho směru. Na příklad v kousku železa jsou normálně všechny molekuly různě nasměrovány jako nedisciplinovaný dav. Jsou náhodně uspořádány, ale když se zapůsobí určitou silou (v případě železa silou magnetizující), všechny molekuly se obrátí stejným směrem, takže člověk získá velikou magnetickou sílu, bez níž by nebylo žádné rádio nebo elektřina, bez níž by nebyly silnice ani železniční či letecká doprava.

Když se v člověku kundalíni probudí, když hadí oheň oživne, všechny molekuly se v těle nastaví jedním směrem, protože je kundalíni při probuzení do tohoto směru přetáhne. Lidské tělo pak začne pulzovat životem a zdravím, stane se mocným ve věděni a dokáže vidět všechno.

Jsou různé způsoby, jak kundalíni probudit úplně, ale pro nesmírnou sílu a vyniknutí nad ostatními, které by takové probuzení přivodilo, by se to s výjimkou těch dostatečně duchovně vyspělých nemělo provádět, protože této síly se dá i zneužít ke zlu. Kundalíni se ale dá probudit i jenom částečně a milováním může manželský pár navodit oživení určitých center. Ve skutečné extázi důvěrného styku se molekuly těla nastaví tak, že mnoho z nich ční jedním směrem, čímž lidé získají velikou dynamickou sílu.

Až všechnen falešný stud a nepravé učení o sexu pomínou, pak člověk opět povstane jako veliká bytost a znovu bude schopen zaujmout své místo poutníka ke hvězdám."

5. KAPITOLA

Auto si pobrukovalo a překypovalo silou, takže ho nemohl zastavit ani zdržet žádný horský průsmyk. Cestující seděl tiše vedle mě a ozval se jen občas, když ukazoval na výjimečně krásná místa v krajině. Jakmile jsme se přiblížili k Martigny, promluvil. „Člověk s vaší protřelostí uhádne, že jsem vládní úředník. Udělal byste mi tu radost a poobědval se mnou?“

„Bude mi potěšením, pane,“ odvětil jsem. „Měl jsem sice původně v úmyslu dojet bez zastávky až do Aigle, ale zdržím se tedy v tomhle městě.“

Pokračovali jsme v jízdě a on udával směr, až jsme dojeli k přepychovému hotelu. Zavazadla mi odnesli dovnitř, s autem jsem zajel na druhou stranu do garáže a vydal pokyny pro údržbu.

Oběd byl velmi chutný a můj bývalý pasažér, nyní hostitel, když vůči mně překonal počáteční podezíravost, se teď ukázal jako zajímavý společník. Podle staré tibetské zásady „kdo nejvíc naslouchá, nejvíc se dozví“, jsem ho nechal povídat. Rozhovořil se o příhodách na celnici a pověděl mi o nedávném případu, kdy drahé auto mělo falešné výplně, za nimiž byly ukryté drogy. „Jsem obyčejný turista,“ pravil jsem, „a jednou z věcí, vůči kterým mám v životě tu největší nechuť, jsou drogy. Dal byste moje auto prohlédnout, jestli v něm nejsou nějaké falešné výplně? Právě jste mi vyprávěl o případu, kdy tam byly uloženy bez vědomí majitele.“ Na moje naléhání auto odvezli na velitelství místní policie, kde si ho nechali přes noc, aby ho mohli prohlédnout. Ráno mě pozdravili jako starého a důvěrného přítele. Na autě prozkoumali každíčký centimetr a přesvědčili se, že je v pořádku. Poznal jsem, že švýcarská policie je zdvořilá a přívětivá, neustále připravená turistovi pomáhat.

Jel jsem dál, sám se svými myšlenkami, a přemítal, co pro mě asi má budoucnost přichystáno. Věděl jsem, že to budou další nesnáze a strádání, neboť mi to všichni věštcí jednoduše vtloukli do hlavy! V zavazadlovém prostoru za sebou jsem měl zavazadla muže, jehož doklady jsem převzal. Neměl žádné příbuzné a vypadalo to, že byl na světě sám jako já. V jeho — teď už spíš mém - kufříku bylo několik knih o námořním inženýrství. Zastavil jsem a jednu příručku vyndal. Za jízdy jsem si pročetl různé předpisy, které jako lodní inženýr budu muset znát. Měl jsem v úmyslu nastoupit na loď jiné linky. Námořní knížka mi ukáže, kterým tratím se mám vyhnout, aby mě nepoznali.

Kilometry pode mnou ubíhaly. Aigle, Lausanne a přes hranici do Německa, kde pohraniční stráž byla velice důkladná a zkontrolovala všechno, dokonce i čísla motoru a pneumatik. Kromě toho úplně postrádala

smysl pro humor a byla velice strohá.

Jel jsem dál a dál. V Karlsruhe jsem dojel na stanovenou adresu, a bylo mi řečeno, že muž, se kterým se mám setkat, je v Ludwigshafenu. Jel jsem tedy do Ludwigshafenu a tam jsem Američana našel v nejlepším hotelu. „A hele, kámoš," řekl, „přes ty horské cesty jsem s tím autem nemohl, mám špatné nervy. Tuším, že asi moc chlastám." „Tužil" jsem to i já. Jeho hotelový pokoj připomínal dokonale vybavený bar i s barmankou! Tahle měla na ukazování víc než ta, kterou zanechal v Itálii, a taky se činila! V hlavě jí sídlily pouhé tři myšlenky a sice v tomto pořadí: německé marky, pití a sex. Američan byl se stavem auta náramně spokojen. Nemělo ani škrábnutí a bylo celé naleštěné. Uznání vyjádřil tím, že mě obdaroval značnou částkou amerických dolarů.

Pracoval jsem pro něj tři měsíce, do různých měst jsem odvážel ohromné nákladní vozy a zpátky přivázel auta, která potřebovala opravit nebo připravit k revizi. Nevěděl jsem, co to všechno má znamenat, a nevím to dodnes, ale byl jsem dobře placen a měl jsem čas na studium knih o námořním inženýrství. Ve městech, která jsem navštívil, jsem si pokaždé zašel do místního muzea a pozorně prozkoumal všechny modely lodí a lodních motorů.

Po třech měsících přišel Američan do mého chudého pokojíku, který jsem si pronajal, a s čadícím doutníkem, jenž místnost v pravém slova smyslu zamořil, sebou plácl na postel. „Tébůh, kámoši," řekl. „Ty teda určitě o přepych nestojíš! Vězeňská cela v Americe je pohodlnější než tohle. Mám pro tebe džob, velikej džob. Bereš to?"

„Jen když se tím dostanu blíž k moři, do Le Havru nebo Cherbourgu," řekl jsem.

„No, dostaneš se tím do Verdunu, a je to úplně legální. Koupil jsem nákladák, co má víc kol než housenka nohou. Umět to ale řídit je kumšt. Hodí to moře dolarů."

„Pověz mi o tom víc. Řekl jsem ti, že umím jezdit se vším. Máš papíry k proclení do Francie?"

„Jo," řekl. „Čekám na ně už tři měsíce. Nechávali jsme si tu práci pro tebe a zatím ti umožnili vydělat nějaké kapesné. Věř ale, že bych byl nikdy neřekl, že žiješ v takové díře."

Vstal a pokynul mi, abych ho následoval. Venku měl auto i s přítelkyní. „Jed ty," řekl, když se usadil se ženou vzadu. „Povedu tě." Zastavili jsme za Ludwigshafenem na místě, kde to vypadalo jako na opuštěném letišti. V ohromném hangáru stál ten nejpodivnější stroj, jaký jsem kdy viděl. Zdálo se, že jeho základ tvoří především žluté nosníky podepřené celou řadou více než dvoumetrových kol. Nepřiměřeně vysoko nad zemí byla zasklená

kabina. Na zádi tohoto výtvoru byla připevněna řada příhradových nosníků a ohromná ocelová lžice. Opatrně jsem se vyšplhal na sedadlo. „Povíídám," zaječel Američan, „nechceš příručku?" Natáhl se a podal mi návod pojednávající o tomto zařízení. „Měl jsem jednoho chláпка," zvolal, „kteřej jel doručit pouliční zametací stroj. Ten stroj byl novej. On si tu knížku nepřečet, a když dorazil na místo, zjistil, že měl celou tu dobu zapnutý kartáče, který se tím úplně opotřebovaly. Nechci, abys ty rozbil silnici odsud až do Verdunu."

Když jsem prolistoval knížku, nahodil jsem motor. Rámusil, jako když startuje letadlo. Opatrně jsem sepnul spojku, a mamutí stroj vyjel se hřmotem z hangáru na bývalou rozjezdovou dráhu. Několikrát jsem přešel tam a zpátky, abych si na stroj zvykl, a když jsem se otočil, že vjezu zpátky do hangáru, přihnalo se německé policejní auto. Vystoupil z něj policista, divoce vyhlížející chlapík, který vypadal, jako by právě zahodil odznak gestapa. „Řídíte to bez závozníka" vyštěkl.

Závozníka? pomyslel jsem si. Myslí si, že potřebuji, aby mě někdo hlídal? Popojel jsem k němu. „O co vám jde?" rozkřikl jsem se. „Tohle je soukromý pozemek. Klid'te se odsud" K mému velkému úžasu to udělal! Nasedl do auta a zajel mimo pozemek.

Američan k němu vykročil. „Co se ti děje, kamaráde?" zeptal se.

„Přišel jsem vám říct, že s tímhle strojem se smí jezdit po silnici jedině tehdy, když vzadu je přítomen závozník, aby hlídal předjíždějící vozidla. Pokud nemáte vpředu a vzadu policejní auto, dá se s tím jet jedině v noci." Na okamžik jsem měl pocit, že dodá „Heil Hitler!". Ale on se pak otočil, nasedl do auta a odjel.

„Tě péro," řekl Američan. „To je teda nadělení. To teda jo! Mám jednoho Němce, jmenuje se Ludwig, a ten..."

„To není nic pro mě," zvolal jsem zaníceně. „Němce ne, ti jsou pro mě moc nestravitelní."

„O.K., šéfe, O.K., žádnou zelnou hlávku. Nic si z toho nedělej a nebuď podrážděnej. Mám jednoho Francouze, ten se ti bude líbit. Jen pojď. Pudem se na něj podívat." Zaparkoval jsem stroj do hangáru, zkontroloval, jestli je všechno vypnuté, zamkl dveře a vyšli jsme ven. „Nikdy nepropadáš zbrklosti?" zeptal se Američan. „Byl bych radši, kdybys, až pojedete, ten stroj řídil ty."

Marcela jsme museli vytáhnout z baru. Když jsem ho poprvé uviděl, měl jsem dojem, že mu do obličeje šlápl kůň. Druhý pohled mě přesvědčil, že kdyby mu do něj byl opravdu šlápl, byl by vypadal líp. Marcel byl ošklivý, ale bylo v něm něco, co způsobilo, že se mi zalíbil na první pohled. Nějakou chvíli jsme seděli v autě, prodiskutovali podmínky a pak jsem

se vrátil ke stroji, abych si s ním ještě trochu zajezdil a zvykl si na něj. Jak jsem rachotil po dráze, všiml jsem si, že přijelo staré otlučené auto. Vyskočil z něj Marcel a zuřivě mával. Zastavil jsem vedle něj. „Mám to, mám to,“ křičel Marcel celý rozčilený. S ještě divočejšími posuňky se otočil k autu - a málem si rozbil hlavu o nízké dveře. Třel si ji a spílal strašlivé kletby na adresu výrobců malých aut, načež zaštrachal na zadním sedadle a vylezl s velkým balíkem. „Mikrofon, my mluvit, ano? Ty tam, já tady, mezi námi drát, mluvíme pořád. Dobrý?“ Rval zplna hrdla a přitom vylezl na rypadlo a natáhl přes něj dráty s koncovkami. „Ty chytíš sluchátka, ne?“ ječel. „Ty slyšet mě tak mnohem líp. Mě. Já mít mikrofon.“ Z té vřavy, kterou působil, jsem došel k závěru, že žádný mikrofon není potřeba. Snadno přeřval i mohutný hučící kolos.

Znovu jsem se rozjel, zkoušel si zatáčky a sžíval se s tím strojem. Marcel se procházel od předku k zádi a žvanil, omotáváje kabely kolem nosníků. Došel k mojí budce, prostrčil ruku otevřeným oknem, poplácal mě po rameni a zařval: „Sluchátka, nasad' si je, ano? Tak slyšet dobře. Počkej, jdu dozadu!“ A už pelášil přes nosníky, až sebou zuchnul na sedadlo na druhé straně stroje a zavřískal do mikrofonu. „Ty slyšet dobře? Ano? Jdu!“ V rozjařenosti zapomněl, že i já mám mikrofon. Než jsem mu stačil odpovědět, byl zpátky a tloukl na okno: „Dobrý? Dobrý? Ty slyšet dobře?“

„Povídám,“ řekl Američan, „odjedete, chlapi, ještě dnes v noci. Tady jsou všechny papíry. Marcel ví, kudy tě vést až do Paříže a aspoň má šanci vydělat si za cestu nějaký ten frank. Je to fajn, že jsme se poznali.“ A Američan odešel. Odešel z mého života. Možná že se k němu tato kniha dostane a prostřednictvím vydavatele se se mnou spojí. Odjel jsem do svého osamělého pokoje. Marcel odešel do místní hospody. Celý zbytek dne jsem prospal.

S příchodem tmy jsem se najedl a k hangáru si vzal taxíka. Zavazadlo, nyní zredukované na minimum, jsem si schoval do prostoru za sedadlem. Nastartoval jsem motor, tlak byl v pořádku. Ukazatel paliva udával plnou nádrž. Světla fungovala normálně. Stroj se vyvalil ven a já jsem s ním objel celou dráhu, aby se zahřál. Měsíc stoupal stále výš a po Marcelovi ani stopa. Vypnul jsem motor a začal se procházet kolem. Po dlouhé době na pozemek konečně dorazilo auto, z něhož vystoupil Marcel. „Večírek, party, na sbohem!“ řval. „Teď' jedeme, ne?“

Znechuceně jsem znovu nastartoval, rozsvítil silná světla a vyjel na silnici. Marcel ječel tak hlasitě, že jsem si dal sluchátka na krk a úplně na něj zapomněl. Po ujetí několika kilometrů přede mnou zastavilo německé policejní auto. „Váš dohlížející spí. Jedete-li bez člověka, který má vzadu dávat pozor, porušujete předpisy.“ Marcel vyskočil. „Já? Spát? Vy se

nedíváte pořádně, policisto. Děláte potíže, protože jsem se uvelebil pohodlně." Policista přistoupil blíž a pozorně mi zkoumal dech. „Ne, ten je svatý," prohlásil Marcel. „Nepije a ani nechodí za ženskýma," dodal.

„Vaše doklady!" požádal policista. Pečlivě si je prohlížel, hledaje nějakou záminku, aby mohl způsobit těžkosti. Pak uviděl, že mám doklady inženýra amerického námořnictva. „Tak? Vy jste Američan? Nu, s vaším konzulem nechceme mít žádné potíže. Pokračujte v jízdě." Strčil mi zpátky papíry, jako by byly infikované morem, rychle se vrátil k vozu a odjel. Když jsem Marcelovi pověděl, co si o něm myslím, odeslal jsem ho dozadu na sedadlo, a jeli jsme nocí dál. Při třiceti pěti kilometrech za hodinu, což byla předepsaná cestovní rychlost, se sto dvacet kilometrů k francouzské hranici zdálo být nekonečných. Kousek před Saarbrückenem jsme zastavili, zajeli mimo silnici, abychom nepřekáželi provozu, a připravili se na den. Po jídle jsem vzal naše papíry a odešel na místní policejní stanici, abych zařídil proclení. S policejními motocykly před sebou i vzadu jsme se plahočili vedlejšími silnicemi, až jsme dojeli k celnímu úřadu.

Marcel byl ve svém živlu, že si může popovídat s francouzskými krajany. Usoudil jsem, že spolu s jedním celníkem, s kterým se zúčastnil odboje, vybojovali válku prakticky sami dva. Po kontrole dokladů nám dovolili vjet na francouzské území. Marcelův známý celník si ho s sebou odvedl na celý den a já se stočil vedle nosníků stroje a usnul.

Marcel se vrátil opravdu velmi pozdě v doprovodu dvou francouzských policistů. Mrkli na mě, a jak byl bez sebe, připoutali ho k sedadlu a bodře mi zamávali na cestu. Hřměl jsem dál nocí, pod sebou mohutný stroj a vzadu opilý „pozorovatel". Celou dobu jsem si dával pozor na každé číhající policejní auto. Jedno z nich přisvištělo, z okénka se vyklonil policista, směrem k Marcelovi udělal posměšný posunek, zamával na pozdrav -a uháněl dál.

Když jsem měl za sebou Metz a Marcel nejevil známky života, zajel jsem ke straně cesty, vystoupil a šel se na něj dozadu podívat. Tvrdě spal. Ať jsem s ním třásl sebevíc, neprobudil se, takže jsem zase jel dál. Když se začalo rozednívat, vjžděl jsem do ulic Verdunu. Jel jsem dál, až na velké parkoviště, které bylo mým cílem.

„Lobsangu," ozval se ze zadu ospalý hlas. „Jestli si nepospíšíš, přijedeme tam pozdě." „Pozdě?" pronesl jsem. „Jste ve Verdunu!" Nastalo mrtvé ticho. Pak vybuchl: „Ve Verdunu?"

„Poslouchej, Marceli," pravil jsem. „Přinesli tě opilého a bezvládného a připoutali tě k sedadlu. Musel jsem udělat veškerou práci za tebe a sám si najít i cestu. Tak teď se do toho dej a přines mi snídani. Hni sebou." Marcel zahanbeně odklusal ulicí dolů, až se nakonec vrátil se snídání.

Po pěti hodinách dorazil ve starém renaultu malý a snědý muž. Aniž by k nám pronesl jediné slovo, obešel rypadlo, pozorně si ho prohlížel a hledal škrábance nebo cokoliv jiného, na co by si mohl stěžovat. Silné obočí měl spojené jako závoru nad kořenem nosu, který měl kdysi zlomený a který mu špatně srostl. Konečně k nám přišel. „Kdo z vás je řidič?“

„Já," řekl jsem.

„Odvezeš si to zpátky do Metzu," prohlásil.

„Ne," odpověděl jsem. „Dostal jsem zapláceno, abych to dovezl sem. Všechny papíry jsou na to vystavené. Tím končím."

Tvář mu zrudla hněvem a k mému údivu vytáhl z kapsy vyskakovací nůž. Dokázal jsem ho snadno odzbrojit, nůž mi přeletěl přes rameno a snědý muž ležel naznak. Když jsem se rozhlédl kolem, ke svému překvapení jsem si všiml, že se kolem nás shromáždilo plno dělníků. „Srazil na zem šéfa," řekl jeden. „Musel ho zaskočit," zamumlal druhý. Snědý muž prudce vyskočil

ze země jako gumový míč. Vběhl do dílny, popadl ocelovou tyč na konci ozubenou, která se používá na otvírání přepravních beden. S kletbami vyrazil a švihl s ní, aby mi rozpáral krk. Padl jsem na kolena, popadl za kolena jeho a strčil. Strašlivě vykřikl a se zlomenou nohou se svalil na zem. Ocelová tyč mu vypadla z bezvládné ruky a smýkla se po zemi, až se kdesi s třesknutím zastavila o nějaké železo.

„No, šéfe," řekl jsem, když jsem vstal. „Můj žádný šéf tedy nejsi, je ti to jasné? A teď se hezky omluv, nebo dostaneš ještě další nakládačku. Chtěl jsi mě zabít."

„Zavolejte doktora, doktora," chrčel. „Umírám."

„Nejdřív se omluvíš," opáčil jsem zuřivě, „nebo budeš volat rovnou hrobníka."

„Co se to tady děje? Ale? O co jde?" Dva francouzští policisté se protlačili davem, podívali se na »šéfa« a hlučně se rozesmáli. „Ha! Ha!" burácel jeden. „Tak přece jenom nakonec potkal někoho lepšího! To stojíš za všechno trápení, které jsme si s ním užíli." Policisté se na mě s respektem podívali a pak si vyžádali moje papíry. Byli s nimi spokojeni, a když vyslechli hlášení od kolemstojících, obrátili se a odešli. Se slzami pokoření se »bývalý šéf« omluvil, načež jsem k němu poklekl, srovnal mu nohu a namísto dlahy přiložil dvě prkna z bedny. Marcel zmizel. Utekł před nepřijemnostmi i z mého života.

Zavazadla jsem měl těžká. Vyndal jsem si je z rypadla a vykročil na ulici, čímž jsem vstoupil do dalšího období své cesty. Neměl jsem práci a nikoho neznal. Marcel se ukázal jako nespolehlivý člověk, který má mozek naložený v lihu. Verdun mě v tu chvíli nijak nevábil. Zastavoval jsem

kolemjdoucí, jednoho za druhým, aby mi poradili, jak se dostanu k nádraží, abych si tam mohl uložit zavazadla. Každý se tvářil, jako že si myslí, že bych měl raději zjišťovat cestu někam na bojiště než hledat nádraží, ale nakonec mi přece jen poradili. Plahočil jsem se po Rue Poincaré, každou chvíli jsem odpočíval a přemítal, co bych mohl zahodit, abych zavazadla odlehčil. Knihy? Ne, ty jsem musel velmi pečlivě opatrovat. Uniformy obchodního námořnictva? Ty pro mě jsou rozhodně nezbytné. S nevolí jsem dospěl k závěru, že s sebou nesu opravdu jenom to nejnnutnější. Vlekl jsem se dál k Place Chevert. Zabočil jsem doprava a přišel na nábřeží Quai de la République. Když jsem sledoval provoz na řece Meuse a přemýšlel o lodích, rozhodl jsem se, že se na chvíli posadím a odpočinu si. Objevil se velký projíždějící citroen, zpomalil a nakonec přede mnou zastavil. Vysoký tmavovlasý muž si mě krátce prohlédl a pak vystoupil. Zamířil ke mně a řekl: „Vy jste ten muž, který si vysloužil naši vděčnost za to, že nařezal »šéfovi«?"

„Ano, jsem," odpověděl jsem. „Chce ještě přidat?"

Muž se zasmál a odvětil: „Po léta terorizoval celou čtvrt', dokonce i policie se ho bála. Prý že za války vykonal veliké skutky, tvrdí on. A co vy, chtěl byste nějakou práci?"

Dřív než jsem odpověděl, pozorně jsem si ho prohlédl. „Ano, chci," odpověděl jsem, „když bude legální."

„Práce, kterou vám chci nabídnout je naprosto legální." Zarazil se a usmál se na mě. „Víte, vím o vás všechno. Marcel vás měl podle pokynů ke mně přivést, ale utekl. Marcel doručil od Američana dopis o vás a pak ode mě utekl, stejně tak jako od vás." Jaképak to budou nitky, přemýšlel jsem. Ale co, utěšoval jsem se, tihle Evropané dělají věci jinak než my z Dálného východu.

Muž mi pokynul. „Dejte si kufry do auta, vezmu vás na oběd, abychom si mohli pohovořit." To bylo docela rozumné. Přinejmenším mě to na nějaký čas osvobodilo od těch příšerných zavazadel. Celý spokojený jsem je uložil do kufru a přisedl k němu. Vzal mě do nejlepšího hotelu du Coq Hardi, kde ho zjevně všichni dobře znali. Poté, co se mnohokrát rozhorlil nad mými skromnými požadavky ve výběru chodů, přešel k věci.

„Jsou zde dvě obstarožní dámy, jedna čtyřiaosmdesátiletá a druhá devětasedmdesátiletá," řekl a pozorně se rozhlédl kolem. „Velice rády by navštívily syna jedné z nich, který žije v Paříži. Bojí se banditů — staří lidé takové obavy mívají, taky prošly dvěma krutými válkami — a hledají nějakého schopného muže, který je dokáže ochránit. Dobře zaplatí."

Ženy? Staré? Lepší než mladé, pomyslel jsem si. Ale přesto se mi ten nápad moc nelíbil. Pak jsem vzal v úvahu svá těžká zavazadla. Uvažoval

jsem, jak se dostanu do Paříže. „Jsou to štědré, staré dámy," řekl muž. „Má to jen jeden háček. Nesmíte překročit šedesát kilometrů za hodinu." Nenápadně jsem přehlédl velikou halu. Dvě staré dámy! Seděly o tři stoly dál. Při svatém Buddhově zubu, řekl jsem si. Do čeho jsem se to zamotal? V mysli mi vyvstal obraz zavazadel, těch těžkých kufrů, z nichž jsem nemohl nic postrádat. A taky peníze. Čím víc jich budu mít, tím snadněji se v Americe protluču, dřív než si najdu práci. Žalostně jsem si povzdechl a pravil: „Říkal jste, že platí dobře. A co auto? Nazpátek se s ním nevracím."

„Ano, příteli, platí neobyčejně dobře. Hraběnka je bohatá žena. Auto? Veze synovi nového fiata jako dar. Pojd'te, seznámte se s nimi." Vstal a zamířil k oběma starým dámám. Když se uklonil, a to tak hluboce, že mi to připomnělo poutníky na svaté cestě ve Lhase, představil mě. Hraběnka na mě nadutě pohlédla přes lorňon.

„Tak vy, milý brachu, se pokládáte za tak schopného, abyste nás dokázal bezpečně vézt?"

Podíval jsem se na ni stejně povýšeně a odpověděl jsem: „Já nejsem žádný váš milý brach, madam. A pokud jde o bezpečnost, svůj život si cením stejně tak vysoko jako jistě i vy ten svůj. Byl jsem požádán, abych tuto cestovní záležitost s vámi probral, ale přiznám se, že teď jsem na pochybách."

Dlouhou chvíli na mě ledově civěla, ale pak se jí čelisti, ztuhlé jako kámen, uvolnily, a ona vybuchla v docela dívčí smích. „Ach!" zvolala. „Trochu duchaplnosti mám opravdu ráda. Je jí tak málo v těchto nelehkých dobách. Kdy můžeme vyrazit?"

„Ještě jsme neprobrali cenu, ani jsem neviděl vaše auto. Kdy chcete jet, přijmu-li vaši nabídku? A proč chcete, abych jel právě já? Určitě by se našla spousta Francouzů ochotných jet."

Nabídnutá cena byla štědrá a důvody, které udala, rozumné. „Dávám přednost smělému muži, který je duchaplný, zcestovalý a zná život. Kdy vyjdeme?" „Jakmile budete připraveny."

Dal jsem jim dva dny a pak jsme v přepychovém fiatu vyrazili. Klouzali jsme silnicí směrem na Reims, asi 140 kilometrů daleko, kde jsme strávili noc. Lelkování při rychlosti padesát až šedesát kilometrů za hodinu mi poskytlo chvíle, abych si prohlédl krajinu a věnoval se svým myšlenkám, na které jsem při cestování jinak těžko nacházel čas. Vyrazili jsme v poledne následujícího dne a do Paříže přijeli v době odpoledního čaje. Zaparkoval jsem auto v domě jejího syna na předměstí a se svými dvěma zavazadly se opět vydal na cestu. Tu noc jsem spal v laciné pařížské noclehárně. Další den jsem se začal rozhlížet po něčem, čím bych se dostal do Cherbourgu nebo Le Havru.

Jako první jsem si vybral obchodníky s auty. Chce někdo doručit auto do Cherbourgu nebo Le Havru? Byly to kilometry plahočení od jednoho k druhému. Ne, mé služby nikdo nechtěl. Na sklonku dne jsem se vracel do malé laciné ubytovny a tam se stal svědkem nehody. Policista a jeden z hostů vnášeli dovnitř nějakého člověka. U kraje chodníku ležel rozbitý bicykl a přední kolo měl úplně zkroucené. Muž, který se vracel z práce, se přes rameno podíval dozadu, přední kolo mu zapadlo do kanálu a vyhodilo ho to, až přeletěl přes řidítka. Měl ošklivě vymknutý pravý kotník. „Přijdu o práci, přijdu o práci," sténal. „Zítřa musím jet do Caen rozvážet nábytek."

To jméno mi něco mlhavě připomínalo. Caen? Vyhledal jsem si to na mapě. Město, asi 210 km od Paříže, ležící na cestě do Cherbourgu, to znamená zhruba 130 km od něj. Promyslel jsem si to a zamířil k muži.

„Chci se dostat do Cherbourgu nebo Le Havru," řekl jsem mu. Pojedu stěhovacím vozem za něj a odvedu jeho práci, pokud se najde někdo, kdo vůz přiveze nazpátek. Práci si může nechat proplatit sobě, mně bude stačit ta cesta.

Radostně ke mně vzhlédl. „Ale ano, to se dá zařídit, šoféruje můj kamarád, musíme naložit nábytek z jednoho zdejšího velkého domu, odvézt ho do Caen a tam vyložit." Rychle jsme se dohodli. Nazítří budu neplaceným pomocníkem stěhováka.

Pro Henriho, řidiče, by bývalo snadné získat potvrzení o naprosté nekompetentnosti. Byl uznávaným odborníkem v jedné jediné věci. Znal všechny vytáčky, které si lze představit, aby se zbavil práce. Sotva byl dům z dohledu, zastavil a řekl: „Řid' ty, jsem unavený," a uchýlil se dozadu. Tam se položil na ten nejpohodlnější kus nábytku, jaký dokázal najít, a usnul. Řídil jsem já.

V Caen prohlásil: „Začni s vykládáním, musím dát podepsat tyhle papíry." Než se vrátil, bylo v domě všechno, kromě věcí, které musí nést dva. Znovu se odlouдал pryč a vrátil se spolu se zahradníkem, který mi pomohl odnést nábytek dovnitř. Henri nás „řídil", abychom neotloukli zdi! Když bylo všechno vyloženo, vylezl jsem na řidičovo sedadlo a Henri se bezmyšlenkovitě posadil vedle mne. Obrátil jsem vůz a zajel k nádraží, které, jak jsem si všiml, bylo o kousek výš. Tam jsem zastavil, vyndal svoje dva kufry a ohlásil Henrimu: „Teď řid' ty!" S tím jsem se otočil a vešel do nádraží.

Vlak do Cherbourgu odjížděl za dvacet minut. Koupil jsem si lístek, něco jsem snědl a vlak právě vjel do stanice. S rachotem jsme uháněli do houstnouceho soumraku. Na městském nádraží v Cherbourgu jsem si uložil kufry a sešel dolů po nábřeží Quai de l'Entrepot, abych se porozhlédl po nějakém ubytování. Nakonec jsem našel noclehárnu pro námořníky. Vešel

jsem dovnitř, zamluvil si velice skromný pokoj, předem zaplatil a došel si zpátky pro zavazadla. Protože jsem byl unavený, hned jsem si lehl a usnul.

Ráno jsem se snažil co možná nejvíc se seznámit s ostatními ubytovanými námořníky, kteří čekali na loď. Šťastným řízením osudu se mi během několika málo následujících dní podařilo navštívit strojovny lodí v přístavu. Celý týden jsem obcházel lodní jednatele, abych získal jmenování, které mi pomůže dostat se přes Atlantik. Jednatelé se dívali do papírů, zkoumali moji služební knížku a ptali se: „Tak ty jsi zůstal bez peněz na prázdniny? A chceš vzít cestu jen tam? Dobrá víme o tobě, a až se něco objeví, dáme ti vědět.“ Sbližoval jsem se s námořníky stále víc, učil se jejich hantýrce a snažil se dozvědět všechno možné o osobnostech v jejich kruzích. Především jsem se naučil, že čím méně člověk mluví a čím víc poslouchá, tím víc si získá pověst inteligentního člověka.

Asi za deset dní mě konečně zavolali na úřad námořního jednatele. Vedle jednatele seděl podsaditý, svalnatý muž. „Můžete vyplout ještě dnes v noci, bude-li potřeba?“ zeptal se jednatel. „Mohu hned teď, pane,“ odpověděl jsem. Podsaditý muž si mě pozorně prohlížel. Potom mě zasypal spoustou otázek s přízvukem, který nebyl dvakrát srozumitelný. „Tenhle velitel je Skot, jeho třetí strojník onemocněl a odvezli ho do nemocnice. Chce, abyste s ním hned nastoupil na palubu,“ překládal jednatel. S velkým soustředěním se mi podařilo zachytit zbytek Skotovy promluvy a uspokojivě odpovědět na jeho otázky. „Pober si svoje věci,“ řekl konečně „a přijď na palubu“.

Na ubytovně jsem rychle vyrovnal účet, sbalil kufry a taxíkem dojel až k lodi. Byla to otřískaná stará kocábka celá žíhaná rzi, bolestně postrádající nový nátěr a na přeplutí Atlantiku nicotně malá.

„Jo,“ prohlásil v doku jeden muž, „není to už žádná mladice, víš, a na rozbouřeném moři se houpá, až se ti vobrací žaludek!“

Rychlým krokem jsem přešel můstek, nechal kufry u kuchyně a s klapotem seběhl po železném žebříku dolů do strojovny, kde čekal první strojník Mac. Povídal si se mnou o motorech a s odpověďmi byl spokojen. „O.K., chlapče,“ řekl konečně, „půjdem sepsat smlouvu. Stevard tě zavede do tvojí kajuty.“ Spěchali jsme zpátky na námořní správu, podepsali smlouvu a potom se vrátili na loď. „Hned teď máš službu mládenče,“ řekl Mac. A tak patrně poprvé v historii zaujal tibetský láma, vydávající se za Američana, místo dozorcího strojníka na lodi. Těch osm hodin, které jsem poprvé sloužil na zakotvené lodi, mi bylo požehnáním. Intenzivní četbu jsem teď doplnil určitou praktickou zkušeností, takže jsem získal pocit jistoty.

S vyzváněním zvonů a hlasitým syčením páry se lesklá ocelová táhla

začala opakovaně zvedat a spouštět. Kola se točila stále rychleji a přiváděla tím loď k životu. Byl cítit pach spáleného oleje a páry. Život tu pro mě byl stejně tak podivný, jako by byl pro strojníka Maca v lámaserii. Ten teď nehnutě postával s dýmku mezi zuby a jednou rukou zlehka spočíval na lesklém ovládacím kole.

Zvonek opět zacinkal a telegrafní ciferník ukázal „Napůl vzad“. Mac se zběžně podíval, otočil kolem a přehodil páku. Dunění stroje zesílilo a trup lodi se začal lehce zachvívat. „Stop!“ ukázal telegrafní ciferník, po kterém rychle následovalo „Napůl vpřed“. Ještě dřív než Mac stačil otočit ovládáním, zvonek znovu zacinkal „Plnou parou vpřed“. Loď zvolna nabírala rychlost. Mac ke mně přistoupil: „Á, mládenče,“ řekl, „voddělal jsi si svejch vosům hodin. Di už. A zastav se u stevarda, že chci svý kakao!“

Kakao, jídlo! Připomnělo mi to, že jsem nejedl víc než dvanáct hodin. Chvatně jsem vyšplhal po ocelových žebřících vzhůru na palubu a na čerstvý vzduch. Vodní tříšť se rozbíjela o boky, a jak jsme směřovali ven na otevřené moře, loď se trochu kymácela. Vzadu ve tmě se ztrácela světla Francie. Ostrý hlas za mnou mě přivedl zpátky do přítomnosti: „Kdo jsi, kamaráde?“ Otočil jsem se a vedle sebe spatřil prvního důstojníka.

„Třetí strojník, pane,“ odpověděl jsem.

„Proč tedy na sobě nemáš uniformu?“

„Jsem strojník na výpomoc, pane,“ připojil jsem se v Cherbourgu a okamžitě nastoupil do služby.

„Hmmm,“ řekl důstojník. „Ihned si obleč uniformu, tady musíme mít kázeň.“ Poté důstojník odkráčel, jako by byl prvním důstojníkem na některé z královských lodí, a ne na špinavém, rezatém a starém nákladním parníku.

Za dveřmi kuchyně jsem předal rozkaz velitele Maca. „Ty jsi ten nový třetí?“ zeptal se za mnou nějaký hlas. Otočil jsem se a uviděl druhého důstojníka, který právě vstoupil. „Ano, pane,“ odvětil jsem. „Zrovna si jdu pro uniformu a pak se chci najíst.“

Přikýval. „Pudu s tebou. Důstojník si právě stěžoval, že na sobě nemáš uniformu. Říkal, že si už myslel, že si černej pasažér. Řek sem mu, žeš právě nastoupil a šel rovnou do služby.“ Doprovodil mě a ukázal na moji kajutu, která byla přes uličku naproti té jeho. „Zavolej, až budeš hotovej,“ pravil „pudeme na večeři“.

Musel jsem si dát vyměnit uniformu, aby mi padla. Když jsem teď stál oblečený jako důstojník obchodního loďstva, přemítal jsem, co by tomu řekl můj učitel láma Mingjur Tundrup, kdyby mě viděl. Usmál jsem se při pomýšlení, jaké by bylo ve Lhasě pozdvižení, kdybych se tam v takovém oblečení objevil. Zavolal jsem na druhého důstojníka a šli jsme dozadu do důstojnické jídelny na večeři. Kapitán, který byl už u stolu, na nás

zamračeně pohlédl zpod hustého obočí.

„Fuj!“ prohlásil druhý důstojník, když se před ním objevil první chod. „Pořád to stejný žrádlo pro prasata! Copak tady se nikdy neudělá nějaká změna?“

„Pane!“ Kapitánův hlas nás skoro zvedl ze židle. „Pane! Vy si pořád jen stěžujete. Až připlujeme do New Yorku měl byste přejít na jinou loď.“

Někdo se začal pochechtávat, ale když se tím směrem kapitán hněvivě podíval, chichotání se změnilo v rozpačitý kašel. Zbytek večere proběhl v tichosti, dokud kapitán, který byl hotov dřív, neodešel. „Pekelná loď,“ prohlásil jeden z důstojníků. „Ten dědek byl za války Jimmy-jednička (první důstojník) v britském námořnictvu. Byl na dopravní lodi a nemůže se toho zvyku zbavit.“

„Ale chlapi, nebuďte blbí, pořád jen takhle poffňukávat,“ promluvil druhý hlas.

„Ne,“ zašeptal Druhý, „tenhle není Američan, to je jen Portorikánec, který viděl příliš mnoho filmů.“

Byl jsem unavený a před spaním jsem si vyšel na palubu. Na závětrné straně muži sypali do moře horký popel a zbavovali se nahromaděných odpadků z pobytu v přístavu. Loď se trochu houpala a tak jsem odešel do kabiny. Stěny byly polepené obrázky modelek, které jsem strhal a hodil do odpadkového koše. Když jsem se svlékl a svalil na kavalec, věděl jsem, že vykonávat svoje povinnosti dokážu.

„Vstávat!“ zaječel čísi hlas, a něčí ruka otevřela dveře a otočila vypínačem. Už vstávat? pomyslel jsem si. Jak to, přišlo mi, že jsem právě teď usnul. Pohlédl jsem na hodinky a vymotal se ven. Umyl jsem se, oblékl a šel se nasnídat. Jídelna byla v tu dobu opuštěná, byl jsem tam sám a rychle jsem se najedl. Venku jsem letmo pohlédl přes bok lodi na první paprsky světla a už jsem po ocelových žebřících spěchal dolů do strojovny. „Jste přesný,“ pravil druhý strojník. „Tak se mi to líbí. K hlášení nemám nic, jenom to, že v tunelu jsou dva údržbáři. No dobrá, jdu,“ řekl a široce zívł.

Stroje rytmicky a monotónně duněly, jak nás každou obrátkou přenášely blíž k New Yorku. Venku v kotelně „černá parta“ topičů pečovala o oheň, roštovala, házela lopatou a udržovala tlak páry těsně pod červenou ryskou. Z tunelu, zakrývajícího kardanový hřídel, vylezli dva propocení a špinaví muži. Měl jsem štěstí, teplota ložisek byla normální, takže nebylo co hlásit. Strčili mi umolousané papíry se spotřebou uhlí, procenty kysličníku uhličitého a ostatní údaje. Podepsal jsem je, sedl si a vypsals záznam o vykonané službě dozorčího strojovny.

„Jak to šlape, pane šéf?“ řekl Mac, když s klapotem sešel do podpalubí.

„Všechno v pořádku," odpověděl jsem. „Všechno jde normálně."

„Dobře," řekl Mac. „Byl bych rád, kdyby se ten kapitán choval normálně. Tvrdí, že jsme na poslední cestě spálili přespříliš uhlí. A co mám dělat?"

Říct mu, aby se veslovalo?" Povzdechl si, nasadil si brýle s ocelovými obroučkami, přečetl si záznam a podepsal ho.

Lod' supěla přes drsný Atlantik. Den za dnem ubíhal v monotónní jednotvárnosti. Nebyla to šťastná lod', palubní důstojníci vrčeli na mužstvo ze strojovny a kapitán byl mrzout, který si myslel, že velí linkovému parníku, místo vlekoucí se staré nákladní lodi. I počasí bylo špatné. Jednu noc jsem nemohl spát kvůli rozbouřenému moři, které lodí zmítalo a házelo, a tak jsem vyšel na palubu. Vítr skučel v lanoví skličujícím žalozpěvem, který mi neodolatelně připomínal dobu, kdy jsme s lárou Mingjurem Tundrupem a Jigmem stáli na střeše Čokpori a podnikali astrální cestu. Uprostřed závětrné strany lodi se k zábradlí zoufale tiskl osamělý člověk a zvracel a zvracel, až si skoro „obrátil žaludek naruby", jak později řekl. Vůči mořské nemoci jsem byl dočista imunní, a pohled na letité námořníky, kteří z ní byli tak vyřízeni, mě značně pobavil. Světlo kompasnice na můstku vrhalo vzhůru jemnou zář. V kapitánově kabině byla tma. Přes před' se přelila vodní tříšť a hnala se k zádi, kde jsem stál. Lod' se kolébala, házela sebou, jako kdyby se pomátla, a stožáry kreslily po noční obloze ztřeštěné oblouky. Po pravoboku nás v dálce míjel zaoceánský parník celý zářící světly, který se dral kupředu rychlostí, z níž museli být cestující nešťastní. S větrem v zádech měl dobrý čas a jeho ohromná nadstavba fungovala jako plachta. Brzy bude v southamptonských vodách, pomyslel jsem si, když jsem se otočil, abych sestoupil dolů.

Když bouře vrcholila, prudkými pohyby lodi se v jejím dně cosi přesunulo a ucpal se vtok do jednoho čerpadla, takže jsem musel jít hned dolů a dohlížet na muže, kteří na tom pracovali. Kloubový hřidel se chvěl, jak se šroub zběsile otáčel ve chvíli, kdy byla záď ve vzduchu, a pak se zas hlasitě otrásal, když se vnořila do vody, nežli se znovu vyhoupla na hřeben další vlny.

V podpalubí námořníci horečně pracovali, aby připevnili těžký koš stroje, který se utrhl. Zdálo se mi to velice divné, že je na lodi tolik třenic, vždyť všichni jsme svou práci dělali, jak nejlépe jsme uměli. Co záleží na tom, zda jeden pracuje u strojů v podpalubí, zatímco druhý chodí po palubě či stojí na můstku a dívá se, jak kolem lodi ubíhá voda?

Práce? Bylo jí tady spousta. Prohlížela se čerpadla, vyměňovala se těsnění, zkoušely se ucpávky a v rámci příprav na přistání v New Yorku se kontrolovala lana navijáků.

První důstojník Mac byl sám o sobě dobrý pracovník a poctivý člověk. Svě stroje miloval jako matka prvorozené dítě. Jedno odpoledne jsem seděl na mřížoví a čekal na nástup do služby. Po obloze letěly lehké bouřkové mraky a všechno naznačovalo, že přijde silný liják. Seděl jsem za ventilátorem a četl si. Náhle mi na rameni spočinula těžká ruka a dunivý skotský hlas pravil: „A hochu, říkal sem si, co asi děláš ve volném čase. Co je to? Western, či sex?“

„Lodní motory,“ odpověděl jsem a s úsměvem mu podal knihu. „Pro mě jsou zajímavější než westerny — nebo sex!“

Když prošel knihu, souhlasně zavrčel a podal mi ji zpátky. „Toho se drž, chlapče,“ řekl. „Ještě z tebe uděláme inženýra a jestli vydržíš, brzy se staneš prvním důstojníkem.“ Strčil si znovu do úst starou otlučenou dýmku, přivětivě pokývl a pravil: „Už můžeš nastoupit, chlapče.“

Na lodi vznikl rozruch. „Kapitán dělá inspekci,“ zašeptal Třetí Druhému. „Je to blázen, myslí si, že je na parniku a prohlíží celou loď, kabiny, všechno -a to dělá při každé cestě.“

Když kapitán, následovaný prvním důstojníkem a palubním hospodářem, vstoupil ke mně, právě jsem stál vedle kavalce. „Hmmm,“ zamumlal »velký muž«, když se pohrdlivě rozhlédl kolem. „Žádné nalepené dívky?“ řekl. „Myslel jsem si, že v Americe každý sílí po pěkných nohách!“ Pohlédl na knihy a kolem úst mu přeběhl cynický úsměv. „V tom technickém přebalu je román?“ zeptal se. Beze slova jsem k němu přistoupil a namátkově otvíral knihu za knihou, až jsem je předvedl všechny. Potom kapitán tu a tam přešel prstem po žebřinách, pod kavalcem a přes vrchní hranu dveří. Když se podíval na stále čisté konečky prstů, zklamaně pokýval hlavou a důstojně vyšel ven. „Tentokrát jsi ho dostal, toho čmouchavýho ...!“ usmál se uznale Druhý.

Nastal čas napjatého očekávání. Muži vytahovali vycházkové obleky, dávali si je do pořádku a zvažovali, jak projít s balíky přes celnici. Vyprávěli o svých rodinách, o přítelkyních. Všem se rozvázal jazyk a odvrhli veškerou rezervovanost. Brzy už budou na břehu a půjdou za přáteli a za svými milovanými. Jen já jsem neměl kam jít a ani neměl nikoho, o kom bych mohl mluvit. Jediný já vystoupím na pevninu v New Yorku jako neznámý cizinec bez přátel.

Na obzoru vyvstaly lijákem omyté vysoké věže Manhattanu, zářící v slunečním svitu. Jednotlivá okna odrážela paprsky změněné v naleštěné zlato. Před námi se v dále rýsovala Socha svobody - všiml jsem si, že stojí k Americe otočená zády. „Napůl vpřed,“ zazvonil telegraf. Loď zpomalila a s poklesem hnací síly zmizela i malá vlnka na přídi. „Stop!“ zazněl telegraf, když jsme přídi stanuli v kotvišti. Začala se vyhazovat lana a upevňovat se

a zase byla loď připoutána k zemi. „Vypnout stroje," zavelel telegraf. S naříkavým pískotem přestávala proudit pára potrubím. Obrovité ojnice se zastavily a loď se začala lehce pohupovat v kotvišti, kde ji však občas vyrušily brázdý za míjejícími loděmi. Otáčeli jsme ventily a spouštěli pomocná zařízení, zvedáky a navijáky.

Nahoře na palubě se vyrojili muži, vyklepávali klíny z poklopů, stahovali dehtové plachty a otvírali lodní prostory. Na palubu vstoupili námořní jednatelé následování dokaři. Z lodi se brzy stal blázinec plný chraplavých hlasů, řvoucích rozkazy. Zarachotily a zabafaly jeřáby a neustále se ozývalo dupání těžkých nohou. Zástupce přístavního zdravotnického úřadu se zabral do záznamů o posádce. Na palubu se dostavila policie a odvedla jednoho nešťastného černého pasažéra, o kterém jsme se my ze strojovny ani nedozvěděli. Nebožáka vedli v poutech a eskortovali ho dva tělnatí, hrubě vyhlížející policisté, kteří jej odvedli k čekajícímu policejnímu vozu a nesmlouvavě ho do něj natlačili.

Postavili jsme se do fronty, vyzvedli si peníze, podepsali jejich převzetí a pokračovali dál, abychom dostali zpátky služební knížky. Mac do té mé napsal: „Velká oddanost vůči povinnostem. Všestranně schopný. Jako námořník kdykoliv vítán." Jaká škoda, pomyslel jsem si, že to všechno musím dát stranou a že nemohu pokračovat.

Vrátil jsem se do kabiny, uklidil, složil pokrývky a dal je stranou. Zabalil jsem knihy, oblékl si civilní šaty a svůj majetek uložil do dvou kufrů. Naposledy jsem všechno přehlédl, vyšel ven a zavřel za sebou.

„Nerozmyslíš si to?" zeptal se Mac. „Seš dobrej lodník, a až se vrátíme, rád bych tě zařadil jako Druhýho."

„Ne, šéfe," odpověděl jsem. „Chci se trochu kolem porozhlédnout a získat nějaké další zkušenosti."

„Zkušenost je báječná věc. Tak hodně štěstí."

Sešel jsem po můstku se svými dvěma kufry. Pryč podél kotvících lodí. Před sebou jsem měl další život. Jak jen jsem nenáviděl to věčné stěhování, všechnu tu nejistotu, aniž bych měl někoho, koho bych mohl nazývat přítelem.

„Kde jste narozen?" zeptal se celník.

„V Pasadeně," odpověděl jsem, maje na zřeteli papíry, které jsem držel v ruce.

„Co si vezete?" ptal se dál.

„Nic," odpověděl jsem. Ostře se na mě podíval. „Dobrá, otevřete to," zavrčel. Položil jsem před něj kufry a otevřel je. Šťoural a šťoural, pak všechno vyklopil a zkoumal švy. „Sbalte si to," řekl nakonec a nechal mě jít.

Znovu jsem zavřel kufry a vyšel ze vrat. Venku jsem se ve zběsilem burácejícím provozu na chvíli zastavil, abych se zorientoval a popadl dech. „Co tady civíš, chlape! Tohlejeňujórk!“, promluvil za mnou drsný hlas. Otočil jsem se a uviděl policistu, jak na mě upřeně hledí.

„Je to snad zločin, když se člověk zastaví?“ zeptal jsem se.

„Á, pohyb,“ zahřměl.

Pomaloučku jsem zdvihl kufry a vydal se ulicí vzhůru. Žasl jsem nad umělými kovovými horami Manhattanu a nikdy jsem se necítil osaměleji než teď, v této části světa, která mi byla naprosto cizí. „Tosevňujórkunedělá! Jasný?“ hřímá za mnou uječený policajt na nějakou další oběť. Lidé tu vypadali utýraně a znaveně. Kolem šílenou rychlostí projížděla auta. Neustále svištěly pneumatiky a byl cítit pach spálené gumy.

Šlapal jsem dál. Konečně jsem před sebou uviděl nápis Ubytovna pro námořníky a vděčně jsem zabočil do dveří. „Vyplnit!“ promluvil chladný, neosobní hlas. Pozorně jsem vyplnil formulář, který mi byl drsně předhozen, a s poděkováním jsem ho podal zpátky. „Neděkujte mi,“ pronesl chladný hlas, „nedělám vám žádnou laskavost, je to jen moje práce.“ Stál jsem a čekal. „No, co je?“ řekl hlas. „Pokoj třinula-tři, jak je to napsáno na formuláři a na visače od klíče.“

Odvrátil jsem se. Jak by se člověk mohl pít s lidským automatem. Zamířil jsem k jednomu muži, patrně námořníkovi, který seděl v křesle a prohlížel časopis. „My chlapi určitě jdeme Janičce na nervy,“ řekl dřív, než jsem stačil promluvit. „Jaké že máte číslo pokoje?“

„Tři-nula-tři,“ odpověděl jsem sklíčeně. „Jsem tady poprvé.“

„Do třetího patra,“ řekl. „Bude to třetí pokoj »na pravém boku.«“ S díky jsem zamířil ke dveřím označeným jako „výťah“. „Jděte a stiskněte tlačítko,“ řekl muž v křesle. Jak jsem to udělal, za několik okamžiků se rozletěly dveře a černošský chlapec pokynul, abych vešel. „Číslo?“ zeptal se.

„Tři-nula-tři,“ odpověděl jsem. Stiskl tlačítko a místnůstka se rychle pohnula vzhůru a náhle zastavila. Černoušek otevřel dveře a pravil: „Třetí.“ Dveře se za mnou zavřely a opět jsem osaměl.

Znovu jsem se přitrouble podíval na přívěsek klíče, abych zkontroloval číslo, a pak jsem se vydal dál, abych našel svůj pokoj. Ano - tady je to - nad třetími dveřmi vpravo byla malá cedulka s číslem 303. Vsunul jsem klíč a otočil jím. Dveře se otevřely a já vešel dovnitř. Byl to úplně malý pokojíček, něco jako lodní kajuta. Hned jak jsem zavřel dveře, všiml jsem

si tištěného ubytovacího řádu. Když jsem ho pozorně přečetl, zjistil jsem, že mohu zůstat jen dvacet čtyři hodin, ledaže bych byl přijat na nějakou loď. Potom by maximální povolená doba pobytu činila čtyřicet

osm hodin. Dvacet čtyři hodin! Takže ani tentokrát jsem neměl klid. Položil jsem kufry, oprášil se a vyšel ven, abych se poohlédl po nějakém jídle a novinách, zda neinzerují nějakou práci, kterou bych mohl dělat.

6. KAPITOLA

New York působil dojmem náramně nevlídného města. Lidé, které jsem se pokoušel zastavit, abych se zeptal na cestu, na mě pokaždé vrhli ustrašený pohled a spěchali dál. Když jsem se vyspal a nasnídal, nastoupil jsem na autobus do Bronxu. Z novin jsem získal dojem, že tam bude podnájem levnější. U Bronx parku jsem vystoupil a plahočil se ulicí, hledaje nějaký nápis „Pokoje k pronajmutí“. Vtom se mezi dvěma dodávkovými vozy mihlo uhánějící auto, vjelo do protisměru, dostalo smyk, vletělo na chodník a zleva do mě narazilo. Znovu jsem zaslechl lámání kostí. Svezl jsem se k zemi, a než mě obestřelo milosrdné bezvědomí, zahlédl jsem nějakého muže, jak chňapá po mých dvou kufrech a utíká pryč...

Ovzduší bylo plné hudby. Po letech útrap jsem byl šťastný a spokojený. „Ó!“ zvolal hlas lámy Mingjura Tundrupa. „Takže jsi už zase tady, vid?“ Když jsem otevřel oči, spatřil jsem ho, jak se nade mnou sklání a oči mu září nejvyšším slitováním. „Život na Zemi je těžký a hořký, a tys zažil věci, kterých je většina lidí naštěstí ušetřena. Je to jen mezihra, Lobsangu, pouze nepříjemná mezihra. Po dlouhé noci přijde probuzení do nádherného dne, kdy už nebude třeba, aby ses vracel na Zem, ani do žádného jiného z nižších světů.“ Povzdechl jsem si. Bylo tu nádherně a ještě víc to zdůrazňovalo odporu a nespravedlnost pozemského života. „Ty můj Lobsangu,“ řekl mi učitel, „na Zemi prožíváš svůj poslední život. Tvá karma vrcholí, a současně vykonáváš závažný úkol, který se síly zla pokoušejí mařit.“

Karma! V mysli mi živě vytanula lekce, kterou jsem kdysi absolvoval v daleké milované Lhase...

Cinkání stříbrných zvonků ustalo. Údolím Lhasy dozněl pronikavý hlas trubek, které v řídkém a mrazivém vzduchu tak ostře zněly. Kolem vládlo zlověstné ticho, které by nemělo být. Ze snění jsem se probral právě ve chvíli, když v chrámu mnichové začali hlubokými tóny zpívat litanii za mrtvé. Za mrtvé? Ano! Ovšem, byla to modlitba za starého mnicha, který krátce předtím zemřel. Ukončil život plný strádání, prodchnutý pomocí druhým a plný nepochopení a nevděku.

„Ten ale musel mít ošklivou karmu,“ říkal jsem si v duchu. „Jaký to musel být hříšný člověk v minulém životě, že si zasloužil takovou odplatu.“

„Lobsangu!“ zazněl za mnou hlas jako rachot vzdáleného hromu a na moje chvějící se tělo začaly pršet rány, které bohužel z tak velké dálky nepřicházely. „Lobsangu! Schováváš se tady a našemu mrtvému bratrovi

projevuješ neúctu. Tumáš a tumás!" Rány a spílání náhle jakoby zázrakem ustaly. Otočil jsem rozbolavělou hlavu a pohlédl vzhůru na obrovitou postavu, tyčící se nade mnou, která ve zdvižené ruce dosud třímala těžký klacek.

„Dozorce," pravil nade vše milovaný hlas, „pro malého chlapce je tento trest opravdu tvrdý. Co provedl, že musel tolik vytrpět? Znesvětil chrám? Projevil neúctu Zlatým postavám? Mluv a zdůvodni svoji krutost."

„Pane Mingjure Tundrupe," zakňučel vysoký dozorce chrámu, „ten chlapec tady snil s otevřenýma očima, když měl být se svými druhy na zpěvu litanie."

Láma Mingjur Tundrup, který sám také nebyl nikterak malý, se smutně zadíval na dvoumetrového muže z Kchamu, stojícího před ním. „Můžeš jít, dozorce, vyřídím si to sám," promluvil pevným hlasem. Když se dozorce uctivě uklonil a odešel, můj učitel, láma Mingjur Tundrup, se ke mně obrátil: „Ted pojďme do mého pokoje, Lobsangu, abys mi mohl povyprávět o svých, tak vydatně ztrestaných prohřešcích." S těmito slovy se něžně sehnul a postavil mě na nohy. Za celý můj krátký život byl on jediný, kdo mi dával najevo laskavost, a tak jsem jen těžko zadržoval slzy vděčnosti a lásky.

Láma se otočil a pomalu stoupal vzhůru dlouhou a prázdnou chodbou. S pokorou, ve které byla i horlivost, jsem se ubíral za ním, protože jsem věděl, že z tohoto velkého člověka nemůže nikdy vzejít žádná nespravedlnost.

U vchodu do svého pokoje se zastavil, obrátil se ke mně a položil mi ruku na rameno: „Pojď, Lobsangu, neprovedl jsi žádný zločin. Pojď dovnitř a pověz mi o té mrzutosti." S těmito slovy mě postrčil dovnitř a pokynul, abych si sedl. „Jídlo, Lobsangu, jídlo, že myslíš taky na jídlo, vid? Ano, k našemu povídání si musíme dát jídlo a čaj." Nenucené zacinkal zvonkem a vstoupil sloužící.

Seděli jsme tiše, dokud před námi nestanulo jídlo a pití, a já přemýšlel, kde se vzala ta neomylnost, s níž se vždycky přišlo na všechny mé přestupky, za které jsem byl potrestán téměř ještě dřív, než jsem je stačil spáchat. Úvahy mi znovu přerušil hlas: „Lobsangu! Ty se už zase utápíš v snách! Jídlo, Lobsangu, před sebou máš jídlo a ty, ty jediný ze všech ho nevidíš." Laskavý, žertovný hlas mě přivedl k vědomí, a skoro bezděčně jsem se natáhl po sladkých cukrových sušenkách, které moje chutě pokaždé přiváděly do takového vytržení. Byly to sladkosti přivážené z daleké Indie pro dalajlámu, které jsem ale díky jeho laskavosti směl ochutnat i já.

Nějakou chvíli jsme seděli a jedli, či spíše já jedl, zatímco láma se na mě shovívavě usmíval. „A teď, Lobsangu," pravil, když jsem začínal jevit

známky přesycení, „co se to vlastně stalo?“

„Pane,“ odpověděl jsem, „uvažoval jsem nad strašnou karmou toho mnicha, který zemřel. V mnoha minulých životech to musel být velice zlý člověk. Při tom přemýšlení jsem úplně zapomněl na bohoslužbu v chrámě, a než jsem stačil utéct, přišel na mě dozorce.“

Dal se do smíchu: „Takže, Lobsangu, kdyby to bývalo šlo, byl by ses pokusil utéct své vlastní karmě, že?“ Zachmuřeně jsem se na něj podíval, protože jsem věděl, že jenom málokdo dokáže předběhnout atletické dozorce, kteří mají tak hbité nohy.

„Lobsangu, k té záležitosti s karmou, ach, jak špatné ji někteří dokonce i tady v chrámu chápou. Udělej si pohodlí, protože ti o té záležitosti trochu obsírněji porozprávím.“

Trochu jsem se zavrtěl, abych dal najevo, že si dělám pohodlí. Byl bych si raději hrál venku s ostatními, protože i od tak významného člověka, jako byl láma Mingjur Tundrup byla přednáška pořád jen přednáškou, stejně tak jako i medicína s příjemnou chutí zůstává přece jen dál pouhou medicínou. „To všechno, Lobsangu, znáš, lépe řečeno, znát bys měl, kdybys byl učitelům věnoval pozornost, (o čemž pochybuji!), ale znovu ti to připomenu, neboť se obávám, že pozornost dosud jaksi postrádáš.“ Poté na mě vrhl pronikavý pohled a pokračoval. „Na Zem přicházíme jako do školy. Přicházíme se učit své lekce. Při první návštěvě školy jsme v nejnižší třídě, protože jsme nevědomí a ještě nic neumíme. Na konci období nám vymezeného buď zkoušky složíme, anebo propadneme. Jestliže projdeme, postoupíme do vyšší třídy, kam se po prázdninách vracíme, Jestliže neuspějeme, vracíme se do stejné třídy, kterou jsme opustili. Propadneme-li, dejme tomu, jen v jediném předmětu, může nám být dovoleno do vyšší třídy postoupit, ovšem s tím, že i tam se dál budeme obírat předmětem našeho neúspěchu.“

Promlouval jazykem, kterému jsem dobře rozuměl. Věděl jsem všechno o zkouškách, o selhání v určitém předmětu a o nutnosti postoupit do vyšší třídy, o soutěžení s většími chlapci, ale i o studiu v době, kdy jsem měl mít volno, o učení pod orlím zrakem nějakého starého, zplesnivělého lámy, který už dosáhl takového věku, že dávno úplně zapomněl na vlastní dětství.

Cosi třesklo, až jsem leknutím málem nadskočil. „No vida, Lobsangu, tak přece jsi konečně zareagoval,“ řekl můj učitel, když sebral stříbrný zvonek, který za mémi zády upustil. „Několikrát jsem na tebe mluvil, ale zase jsi byl v myšlenkách kdoví kde.“

„Omlouvám se, ctihodný lámo,“ odpověděl jsem, „ale přemýšlel jsem, jak srozumitelná je vaše přednáška.“

Láma potlačil úsměv a pokračoval. „Přicházíme na Zemi jako děti do

školy. Jestliže během života jednáme dobře a učíme se to, co zapříčinilo náš příchod, pak se rozvíjíme a čeká nás další život na vyšším stupni. Jestliže se svoje lekce nenaučíme, vracíme se zpátky skoro do stejného typu těla a podmínek. V některých případech člověk v minulém životě projevoval vůči druhým mnoho krutosti. Musí se vrátit na Zem a snažit se svoje přestupky odčinit. Musí se vrátit a vůči druhým projevovat laskavost. Kolo života se otáčí, jednomu přináší nejprve bohatství a druhému chudobu a potom zas naopak, takže dnešní žebrák může být zítřejším princem, a tak to pokračuje z jednoho života do druhého."

„Ale, ctihodný lámo," vložil jsem se do toho, „znamená to tedy, že když je člověk dnes žebrákem s jednou nohou, musel dát v minulém životě useknout nohu někomu jinému?"

„Ne, Lobsangu, tak to bezpodmínečně být nemusí. Znamená to spíš, že ten člověk potřeboval být chudý a potřeboval trpět ztrátou nohy, aby se naučil svoji lekci. Když se potřebuješ naučit číslice, vezmeš si břídicovou tabulku s pisátkem. Když se máš učit řezbářství, vezmeš si nůž a kousek dřeva. Bereš do ruky nástroje, které jsou k danému úkolu žádoucí. Stejně tak je to s typem těla, které máme. Naše tělo i životní podmínky jsou ty nejvhodnější pro úkol, který potřebujeme zvládnout."

Přemýšlel jsem o zemřelém mnichovi, který stále nařikal na svoji „zlou karmu", a uvažoval jsem, co asi provedl, že si zasloužil tak těžký život. „Ach ano, Lobsangu," promluvil učitel, který mi četl myšlenky. „Neosvícení lidé

stále jen nařikají na řízení karmy. Neuvědomují si, že někdy jsou skutečně obětí špatných činů druhých, a třebaže nyní nespravedlivě trpí, bude jim to v dalším životě plně vynahrazeno. Znovu ti, Lobsangu, připomínám, že stupeň evoluce u člověka nemůžeš posuzovat podle jeho současné situace na Zemi, ani ho nemůžeš zatratit jako zlého, když se zdá být v tísní. Ani bys ho neměl odsuzovat, neboť dokud neznáš všechny skutečnosti, ke kterým v tomto životě ani proniknout nelze, nemůžeš mít správný úsudek."

Hlas chrámových trubek, jejichž ozvěna zněla síněmi a chodbami, nás od hovoru zval k návštěvě večerní bohoslužby. Byly to chrámové trubky? Anebo veliký gong? Přišlo mi, že mám ten gong někde v hlavě, že neustále duní a že mě rozechvívá a přivádí zpátky do života na Zemi.

Unaveně jsem otevřel oči. Kolem mého lůžka visely plenty a hned vedle kyslíková láhev. „Probudil se, doktore," promluvil nějaký hlas. Ozvaly se šouravé kroky a šustění silně naškrobené látky. V zorném poli jsem uviděl červenou tvář. „Á," řekl americký doktor. „Tak jste se vrátil do života! Vy jste byl ale zřízený!" Netečně jsem se na něho zahleděl.

„Co moje zavazadla?" zeptal jsem se. „Jsou v pořádku?" „Ne, utekl s nimi nějaký chlapík a policie ho nemůže vypátrat."

Ještě ten den se k mému lůžku dostavila policie, aby získala informace. Kufry byly pryč. Muž, jehož auto mě srazilo a těžce zranilo, nebyl pojištěný. Byl to nezaměstnaný černoch. Znovu jsem měl přeraženou levou ruku, zlomená čtyři žebra a potlučené nohy. „Do měsíce budete venku," řekl doktor povzbudivě. Pak se přidal oboustranný zápal plic. V nemocnici jsem se zdržel devět týdnů. Jakmile jsem byl schopen vstát, informovali mě o otázce placení. „V náprsní tašce jsme u vás našli dvě stě šedesát dolarů, a za váš pobyt si jich budeme muset vzít dvě stě padesát." Zděšeně jsem se na muže podíval. „Ale nebudu mít žádnou práci, nic," řekl jsem. „Jak budu živ s deseti dolary?"

Muž pokrčil rameny. „Jó, to budete muset zažalovat toho černocha. Poskytli jsme vám léčbu a tu musíte zaplatit. S tím případem nemáme vůbec nic společného. Podejte žalobu na toho, kdo vám ty potíže způsobil."

Nejistě jsem sešel ze schodů. Žádná práce, žádné místo, kde bych mohl žít. Problém byl jak vůbec žít. Vrátný do mě šťouchl palcem: „Jděte ulicí nahoru a tam je pracovní úřad, tam se zkuste zeptat." Netečně jsem přikývl a odešel za svojí jedinou nadějí. V sešlé postranní ulici jsem zahlédl otřískaný nápis „Pracovní nabídky". Vystoupit do kanceláře ve třetím poschodí bylo téměř nad moje síly. Nahoře jsem se chytil zábradlí a lapal po dechu, dokud se mi neudělalo o trochu líp.

„Umíš uklízet, kámo?" zeptal se muž se žlutými zuby, který mezi silnými rty převaloval ožvýkaný doutník. Prohlédl si mě odshora dolů. „Řekl bych, že jdeš rovnou z káznice anebo ze špitálu," pravil. Pověděl jsem mu o všem, co se mi přihodilo, jak jsem přišel o majetek a peníze. „Takže chceš fofrem nějaký dolary," řekl, když se natáhl pro formulář a vyplnil v něm nějaké údaje. Podal mi ho a řekl, abych to donesl do jednoho hotelu zvučného jména. Jel jsem tam, přestože jsem si tím utratil drahocenné centy za autobus.

„Dvacet dolarů týdně a jedno jídlo," řekl personální ředitel. A tak jsem denně deset hodin umýval hory špinavých talířů a drhl nekonečně dlouhé schody za „dvacet dolarů a jedno jídlo za den".

Dvacet dolarů týdně a jedno jídlo. Strava podávaná personálu nebyla tak kvalitní jako ta, kterou dostávali hosté. Jídlo pro zaměstnance bylo přísně odměřované a pod dohledem. Mzdu jsem měl natolik ubohou, že jsem si nemohl ani dovolit pronajmout pokoj. Domovem se mně staly parky, místa pod výklenky a pod mosty, a naučil jsem se přemísťovat se v noci, ještě než revírem prošel policajt s holí a drsným „Dej-si-odchod-ano?" Naučil jsem se vycpávat si šaty novinami, abych se uchránil před ostrým větrem, který v

noci vymetal pusté ulice New Yorku. Svůj jediný oblek jsem měl obnošený a špinavý a neměl jsem prádlo na výměnu. Abych si ho vypral, zamkl jsem se vždycky na pánském záchodku, svlékl ho, opět si oblékl kalhoty a v umyvadle vypral prádlo, které jsem potom usušil na parním potrubí, protože jinak jsem odtamtud nemohl odejít. V botách jsem měl děravé podrážky, a tak jsem je vyplnil lepenkou a přitom hlídal odpadkové koše, kdyby snad nějaký host vyhodil lepší pár obuvi. Bylo tu ale příliš mnoho pozorných očí a horlivých rukou, které prozkoumaly odpadky po hostech dřív, než se dostaly ke mně. Žil a pracoval jsem při jednom jídle denně a spoustě vody. Postupně jsem se zmohl na výměnu šatstva, na obnošený klobouk a boty. Pomalu jsem si našetřil sto dolarů.

Jednoho dne, když jsem pracoval u dveří pro personál, zaslechl jsem hovor dvou hostů. Probírali neúspěch inzerátu, který měl přinést odpovědi na požadovaný typ muže. Pracoval jsem stále pomaleji. „Znalost Evropy, příjemný hlas, zkušenost v rozhlase...” Něco do mě vjelo, vyběhl jsem zpoza dveří a zvolal: „Já se na to hlásím!” Muži na mě ohromeně pohlédli, načež propukli v hlučný smích. Přirtil se vrchní číšník se svým zástupcem, oba se zuřivým výrazem v tváři. „Ven!” vyjel na mě vrchní a vztekle mě popadl za límec, přičemž mi chatrné sako roztrhl odshora dolů. Otočil jsem se a hodil mu obě pŕlky do tváře: „Dvacet dolarů týdně vás neopravňuje zacházet takhle s člověkem!” řekl jsem hněvivě. Jeden z mužů na mě v tichém zděšení pohlédl: „Říkal jste dvacet dolarů týdně?”

„Ano, pane, tolik mi platí, a jedno jídlo denně. Spím po parcích a policie mě honí z místa na místo. Přijel jsem do téhle »Země příležitosti“ a hned druhý den mě jeden člověk přejel autem, a když jsem byl v bezvědomí, o všechno mě oloupil jakýsi Američan. Chcete důkaz, pane? Dám vám ho a pak si můj příběh ověřte!” Přirtil se ředitel celého patra, lomil rukama a skoro vzlykal. Uvedli nás do jeho kanceláře. Ostatní se posadili, jenom mě nechali stát. Starší z obou mužů zatelefonoval do nemocnice a po jistém zdržení se moje vyprávění naprosto přesně potvrdilo. Ředitel mi vtiskl dvacetidolarovou bankovku: „Tumáš a kup si nové sako,” pravil, „a klid’ se odsud!” Vrátil jsem mu peníze do ochablých rukou. „Jen si je nech, budeš je potřebovat víc nežli já.” Otočil jsem se a odcházel pryč. Když jsem však došel ke dveřím, natáhla se po mně ruka a ozvalo se: „Počkejte!” Starší muž mi upřeně pohlédl do očí. „Myslím, že byste se nám mohl hodit. Uvidíme. Přijedte zítra do Schenectady. Tady je moje navštívka.” Obrátil jsem se k odchodu. „Ještě okamžik — tady je padesát dolarů na cestu.”

„Pane,” odpověděl jsem, odmítaje nabízené peníze, „dostanu se tam za svoje. Nepřijmu peníze, dokud si nebudete jistý, že vaše požadavky splňuji, neboť bych vám je už dost dobře nemohl vrátit, kdybyste mě pak nechtěli.”

Otočil jsem se a vyšel z místnosti. V šatně pro personál jsem si ze skříňky vyzvedl svůj nuzný majetek a vyšel na ulici. Neměl jsem kam jít, jediné na lavičku do parku. Žádné přístřeší, nikdo, komu bych mohl říct na shledanou. V noci se spustil nemilosrdný déšť, který mě na kůži promočil. Jen šťastnou náhodou jsem si udržel „nový“ oblek suchý, a to tím, že jsem na něm seděl.

Ráno jsem si dal šálek kávy se sendvičem a zjistil, že nejlevnější cestování z New Yorku do Schenectady je autobusem. Koupil jsem si lístek a usadil se na sedadle. Nějaký cestující na něm nechal výtisk Morning Times, a tak jsem si v něm četl, abych se uchránil úvah o své značně nejisté budoucnosti. Autobus předl a polykal kilometry. Po obědě jsem dorazil do města. Navštívil jsem veřejné lázně, co nejlépe se upravil, oblékl si čisté šaty a vyrazil.

V rozhlasovém studiu čekali oba muži. Celé hodiny mě zaplavovali otázkami. Postupně vstupovali lidé a zase odcházeli. Konečně znali celý můj příběh. „Říkáte, že máte uložené doklady u přítele v Šanghaji?“ zeptal se starší muž. „Dobře, tak my vás zaměstnáme přechodně a mezitím zatelegrafujeme do Šanghaje a dáme sem vaše věci poslat. Jakkmile tu ty doklady budeme mít, získáte místo natrvalo. Za sto deset dolarů týdně. Probereme to ale podrobněji, až si ty doklady prohlédneme. Necháme je poslat na naše náklady.“

Druhý muž promluvil: „Řekl bych, že by se mu určitě hodila nějaká záloha.“

„Dejte mu měsíční zálohu,“ řekl ten první. „Ať začne pozítří.“

A tak nastalo šťastné období mého života. Práce se mi líbila a plně mě uspokojovala. Časem došly moje doklady, staříčkový krystal a několik málo ostatních věcí. Oba muži všechno zkontrolovali a přidali mi patnáct dolarů týdně. Říkal jsem si, že život se na mě začíná usmívat.

Po nějaké době, během níž jsem si našetřil celkem dost peněz, jsem začal mít pocit, že se nikam nedostávám, že v předurčeném životním úkolu nepokračuji. Starý pán ve mně mezitím našel zalíbení, a tak jsem za ním zašel a o tomto problému s ním promluvil. Slíbil jsem mu ale, že odejdu teprve tehdy, až za mě najdou vhodnou náhradu. Zůstal jsem ještě další tři měsíce.

Mezi věcmi, které mi přišly ze Šanghaje, byl i pas vydaný britskými úřady při britské koncesi. Ve vzdálených válečných dnech si mě Britové velice oblíbili, protože používali mých služeb. Svůj pas a ostatní doklady jsem zanesl na velvyslanectví Spojeného království v New Yorku a po mnoha potížích a velkých průtazích se mi podařilo získat nejprve vízum a potom i pracovní povolení v Anglii.

Konečně za mě získali náhradníka. Zůstal jsem ještě dva týdny, abych mu ukázal „jak na to“, a pak jsem odjel. Amerika je jedinečná v tom, že člověk, který se tady vyzná, může skoro všude dojet zadarmo. Prohlížel jsem různé noviny, až jsem pod rubrikou „Přeprava“ objevil následující:

„Kalifornie, Seattle, Boston, New York.

Benzín zdarma, volejte 000000 XXX, dálkové jízdy.“ Americké firmy potřebují dopravovat auta po celém území. Mnoho řidičů chce zase cestovat, tudíž dobrý a levný způsob pro rádoby profesionální řidiče je vstoupit do spojení s firmou pro dopravu aut. Po jednoduchém přezkoušení z jízdy dostane dotyčný poukázky na benzín pro určité vybrané čerpací stanice na trase.

Zavolaal jsem na Dálkové jízdy a řekl, že chci zavést auto do Seattlu. „To není vůbec žádný problém, vůbec žádný,“ řekl muž s irským přízvukem. „Hledáme dobrého řidiče, aby tam zavezl jednoho lincolna. Svezete mě kousek a podíváme se, jakpak jste na tom.“ Za jízdy mi pověděl o různých užitečných věcech. Zdálo se, že se mu docela zamlouvám, načež mi řekl: Já jsem vás poznal po hlase. Vy jste ten hlasatel.“ To jsem mu potvrdil.

„Mám krátkovlnné rádio,“ řekl, „které používám, abych zůstal ve spojení se starou vlastí. Něco se v něm ale porouchalo a krátké vlny už nejdou. Zdejší lidé tomuhle typu nerozumějí, vy snad ano?“

Ujistil jsem ho, že se na to podívám. Ten večer mě pozval k sobě domů, a dokonce mi půjčil auto, abych se tam dostal. Jeho irská manželka byla neobyčejně příjemná a probudila ve mně lásku k Irsku, která ještě zesílila, když jsem tam odešel žít.

Ten rozhlasový přijímač byl velmi známý anglický model, výjimečně pěkný Eddystone, kterému se nic nevyrovná. Štěstí se na mě usmálo. Ir nadzdvihl jednu ze zapojených cívek, a jak ji držel, zadíval jsem se na ni. „Dejte mi tu cívku,“ řekl jsem. „Máte lupu?“ Měl ji, a po krátké prohlídce vyšlo najevo, že nesprávným zacházením s cívkou ulomil drát od jedné svorky. Ukázal jsem mu to. „Máte páječku s pájkou?“ zeptal jsem se. Ne, ale má ji soused. Odběhl a přinesl ji. Přiletovat drátek bylo otázkou minut - a přístroj zas hrál. Jednoduchá úprava a doladění jeho výkon ještě zlepšily, a tak jsme se už za chvíli zaposlouchali do londýnského vysílání BBC z Anglie.

„Už jsem se chystal poslat rádio zpátky do Anglie, aby ho spravili tam,“ řekl Ir. „Teď udělám zase něco já pro vás. Majitel lincolnu chce, aby mu ho jeden z řidičů naší firmy přivezl do Seattlu. Je to boháč. Zanesu vás do naší výplatní listiny, abyste dostal zapláceno. Dáme vám osmdesát dolarů a jemu naučtujeme sto dvacet. Stačí? Jestli to stačí? Samozřejmě, to se mi

náramně hodí."

V pondělí ráno jsem se dal na cestu. První můj cíl byla Pasadena. Chtěl jsem se ujistit, že lodní inženýr, jehož doklady jsem používal, opravdu nemá žádné příbuzné. New York, Pittsburg, Columbus, Kansas City, kilometry jen ubíhaly. Nespěchal jsem však, protože na ten výlet jsem měl celý týden. Abych ušetřil výdaje za hotel, spával jsem v noci v tom velkém autě, s kterým jsem pokaždé zajel mimo silnici, kdekoliv se to hodilo. Brzy jsem dojel k úpatí Skalistých hor, kde jsem začal vychutnávat lepší vzduch, a čím výš auto šplhalo, tím větší jsem z něho měl požitek. Celý den jsem se loudal přes pohoří a pak zajel do Pasadeny. Ani sebepečlivějším pátráním se mi nepodařilo odhalit, že by strojník měl nějaké příbuzné. Zdálo se, že to byl mrzutý člověk, který dával přednost sobě samému před jakoukoli společností.

Pokračoval jsem přes národní park Yosemite, potom přes národní park Crater Lake a Portland až do Seattlu. Tam jsem auto odevzdal do garáže, kde ho důkladně prohlédli, promazali a umyli. Pak si mě zavolal ředitel garáží.

„Pojďte," řekl, „kupec chce, abychom mu auto předali." Jel jsem s lincolnem a ředitel jiným autem, abychom se pak zase dostali nazpátek. Stoupali jsme širokou cestou vzhůru k velkému domu, u něhož se objevili tři muži. K ledově se tvářícímu muži, který si lincolna objednal, se ředitel choval náramně uctivě. Dva zákaznickovy lidé, automobiloví inženýři, podrobili lincolna důkladné prohlídce. „Jelo se s ním velice pečlivě," vyjádřil se starší inženýr, „dodávku můžete brát s naprostou důvěrou."

Ledově se tvářící muž na mě blahosklonně pokývl. „Pojďte do mé pracovny," pravil, „dám vám prémii sto dolarů - pouze vám - protože jste tak pozorně řídil."

„No teda, člověče!" řekl později ředitel. „To od něj bylo ohromné, musel jste na něho udělat dojem."

„Hledám nějaký džob, který by mě dostal do Kanady," řekl jsem. „Můžete mi pomoci?"

„Dobrá," odpověděl ředitel, „vy ale chcete do Vancouveru, a já tím směrem zrovna nic nemám, ale vím o jednom člověku, který čeká na nového De Soto. Žije v Oroville, přímo na hranici. Takovou dálku nebude řídit. Byl by moc rád, kdyby mu to auto někdo doručil. Je důvěryhodný, zavolám mu."

„Dej pokoj, Hanku!," zarazil muže v telefonu. „Přestaň už s tím svým smlouváním a řekni, jestli toho De Soto chceš?" Chvilí poslouchal a pak ho přerušil: „No, copak ti to neříkám? Mám tady chlapíka, který cestou do Kanady jede do Oroville. Přivezl z New Yorku Lincolna. Co říkáš,

Hanku?" Hank v dalekém Oroville mlel ostošest. Jeho hlas ke mně doléhal jako zmatená směsice zvuků. Ředitel podrážděně vzdychl. „Nejseš ty nemožný stvoření?" opáčil. „Můžeš dát šek do banky, řekl bych, že tě znám přes dvacet let, tak žádnéj strach, že mě převezješ." Poslouchal ještě chvíli. „Óóó-kay," řekl konečně. „Udělám to. Jó, přidám to k účtu." Zavěsil sluchátko a dlouze si pro sebe hvízdal. „Řekněte, mistře, vyznáte vy se v ženských?" Ženy? Co si myslí, že o nich vím? Kdo o nich vůbec co ví? Vždyť jsou hádankou dokonce i samy sobě! Ředitel si všiml mého prázdného výrazu a pokračoval: „Takový Hank, pokud vím, je čtyřicet let starý mládenec. A teď po vás chce, abyste mu přivezl nějaké ženské tretky. No, řek bych, že se začíná pouštět. Zeptám se té svojí, co poslat."

Ke konci téhož týdne jsem vyrazil ze Seattlu v úplně novém De Soto s nákladem dámského prádla. Paní ředitelová byla tak rozvážná, že Hankovi zavolala, aby zjistila, co si vlastně představuje za věci! Ze Seattlu do Wenetchee, do Oroville. Hank byl spokojený, takže jsem ztratil jen málo

času a rychle vjel do Kanady. Pár dní jsem zůstal v Osoyoos. S nemalým štěstím se mi podařilo přejet Kanadu z Trail přes Ottawu, Montreal a Quebec. Podrobněji se o tom rozepisovat teď nemá smysl, protože cesta byla natolik neobvyklá, že se může stát, že bude tématem pro další knihu.

Quebec je krásné město, které má jenom tu nevýhodu, že v některých jeho částech je člověk nevitán, pakliže nemluví francouzsky. Moje znalost tohoto jazyka stačila tak právě na to, abych se přes něj dostal! Začal jsem navštěvovat přístavní čtvrť, a když se mi podařilo získat průkaz svazu námořníků, nastoupil jsem na loď jako lodník. Nebyla to zrovna nejlépe placená práce, ale umožnila mi, abych si cestu přes Atlantik znovu odpracoval. Byl to špinavý nákladní parník. Kapitán a důstojníci už dávno ztratili jakékoliv nadšení pro moře a pro svoji loď. Moc se neuklízelo. Byl jsem neoblíbený, protože jsem nehrál hazardní hry a nevyprávěl o dobrodružstvích se ženami. Báli se mě, protože snahy lodního rváče si mě podříditi skončily jeho křikem o milost. Dva z jeho party d'opad'li ještě hůř, a byl jsem předveden ke kapitánovi a pokárán za to, že zneschopňuji členy posádky. Nikdo nebyl ochoten vzít v potaz, že se jen bráním! Kromě těch bezvýznamných roztržek proběhla cesta bez událostí a loď si brzy razila cestu vzhůru kanálem La Manche.

Měl jsem volno a byl na palubě, když jsme minuli Needles a vpluli do Solentu, toho vodního pruhu ohraničeného ostrovem Wight a pevninou. Pomalu jsme se prodírali kolem Netley Hospital a jejích velice malebných pozemků, vzhůru okolo rušných přívozů ve Woolstonu a do přístavu Southampton. Kotva se zbluňknutím klesla ke dnu a v otvorech přídě

zachrastil řetěz. Lod' se houpala čelem k proudu, ve strojovně zazvonil telegraf a slabé záchvěvy stroje ustaly. Na palubu vstoupili úředníci, kontrolovali lodní dokumentaci a zvědavě nahlíželi do ubikací mužstva. Úředník přístavní zdravotnické služby nám vydal potvrzení a loď pomalu vjela do svého kotviště. Coby člen posádky jsem zůstal na palubě, dokud loď nevyložili, načež jsem si spolu s výplatou pobral svůj skrovný majetek a vyšel na břeh.

„Něco k proclení?" zeptal se celník.

„Vůbec nic," odpověděl jsem a na pokyn otevřel zavazadlo. Prohlédl si pár mých věcí, zavřel kufr a křídou na něj naškrábal podpis.

„Jak dlouho se zdržíte?" optal se.

„Hodlám se tady usadit, pane," odpověděl jsem.

Podíval se mi do pasu, na vízum a pracovní povolení a souhlasně kývl. „V pořádku," a pokynul, abych vyšel branou. Vykročil jsem a naposledy se ohlédl za lodí, kterou jsem právě opustil. Omračující úder mě málem strhl k zemi. Rychle jsem se otočil. Srazil se se mnou další celník, který přibíhal z ulice, protože měl zpoždění v nástupu do služby, a teď skoro omráčený seděl na ulici. Chvíli tam tak zůstal, a tudíž jsem k němu popošel, abych mu pomohl na nohy. Vztekle mě odstrčil, takže jsem popadl kufr, že půjdu dál. „Stop!" zaječel.

„To je v pořádku, pane," řekl úředník, který mě odbavoval. „Nic nemá a doklady jsou v pořádku."

„Prohlédnu si ho sám," zaječel starší celník. Další dva úředníci stanuli vedle mě s poněkud ustaranou tváří. Jeden z nich se pokusil o námitku, ale bylo mu hrubě řečeno, aby „držel hubu".

Odvedli mě do jedné místnosti a brzy se objevil naštvaný úředník. Prohlédl mi kufr a věci vyházel na zem. U toho otráskaného starého kufru zkoumal podsazení a dno. Sklícen, že tam nic nenašel, si vyžádal pas. „Á," zvolal. „Máš vízum a pracovní povolení, ale úředník v New Yorku neměl žádné oprávnění aby obojí vystavil. To závisí pouze na našem uvážení tady v Anglii..." Vítězoslavně se rozzářil a s teatrálním gestem mi roztrhl pas a hodil ho do odpadkového koše. Z jakéhosi popudu útržky potom zas vybral a nacpal si je do kapsy. Zazvonil a z vedlejší kanceláře přišli dva muži. „Tenhle člověk je bez dokladů," ohlásil. „Bude třeba ho deportovat, dejte ho do cely."

„Ale pane!" ozval se jeden z nich. „Vždyť já jsem ty doklady viděl a byly v pořádku."

„Pochybujete o mých slovech?" zařval starší muž. „Vykonejte, co říkám!"

Muž mě smutně uchopil za paži. „Pojďte," řekl. Vyvedl mě ven a

umístil do prázdné cely.

„Bože můj, kamaráde!“ řekl nablýskaný mladík z ministerstva zahraničí, když mnohem později vešel do mé cely. „Všechno je to hrozný malér, co?“ Pohládl si dětskou bradičku a hlasitě vzdychl. „Víš, tvoje postavení, starý brachu, je skutečně naprosto zoufalé! Musel jsi doklady mít, jinak by tě úředníci v Quebecu nepustili na loď. Teď nemáš žádné. Musely ti spadnout do moře. Q.E.D.*¹ Co, kamaráde? Chci tím říct...“

Zamračil jsem se a poznamenal: „Moje doklady byly záměrně roztrhány. Žádám, abych byl propuštěn a bylo mi dovoleno odejít.“

„Ano, ano,“ odvětil mladík, „můžeš to ale dokázat!“ K uším se mi doneslo, co se ve skutečnosti stalo. Musíme ale držet při našem uniformovaném sboru, nebo se do toho vloží tisk. Loajálnost, pocit solidarity a podobně.

„Takže vy,“ pravil jsem, „ačkoli znáte pravdu, že mi byly zničeny doklady, v téhle honosně vynášené »svobodné zemi«, dokážete netečně stát stranou a přihlížet takovému bezpráví?“

„Milý příteli, měl jsi pouze rezidentský pas anektovaného státu, ale nejsi rozeným členem Commonwealthu. Obávám se, že jsi poněkud mimo naši sféru. Takže, kamarádičku, jestliže nesouhlasíš, že tvoje doklady — hmm — se ztratily na palubě, budeme z toho muset vyvodit případ ilegálního vstupu. To by tě mohlo přijít až na dva roky v chládku. Když s námi ale budeš hrát poctivou hru, pouze tě vrátíme do New Yorku.“

„Do New Yorku? Proč do New Yorku?“ podivil jsem se. „Kdyby ses vrátil do Quebecu, mohl bys nám tam působit potíže. Můžeme dokázat, že jsi příplul z New Yorku a to ti musí stačit. New York anebo až dva roky jako nedobrovolný host Jejího Veličenstva.“ A ještě dodal: „Samozřejmě by tě pak stejně deportovali, až by sis odseděl trest, a úřady by ti klidně zkonfiskovaly peníze, které máš. Náš návrh ti umožňuje o ně nepřijít.“

Nablýskaný mladík vstal a z neposkvrněného saka si oprášil pomyslné smítko prachu. „Promysli si to, kamaráde, promysli, nabízíme ti dokonalý způsob, jak se dostat ven jako kouzlem!“ S těmito slovy se otočil a nechal mě v cele samotného.

Přinesli těžce stravitelné anglické jídlo, které jsem se pokoušel krájet tím nejtupějším nožem, jaký jsem kdy držel v ruce. Asi si mysleli, že ve své svízelné situaci pomyslím na sebevraždu. Nu, s takovým nožem by tedy sebevraždu nedokázal spáchat opravdu nikdo.

Den ubíhal. Laskavý dozorce mi dovnitř hodil nějaké anglické noviny. Po prvním pohledu jsem je odložil, protože bylo vidět, že pojednávají

¹ Quod erat demonstrandum = Což bylo potřeba dokázat... (Pozn. překl.)

pouze o sexu a skandálech. S příchodem tmy jsem dostal veliký hrnek kakaa a krajíc chleba s margarínem. Noc byla studená a tak strašně vlhká, že mi připomínala hroby a tljící těla.

Dozorce mě ráno pozdravil s úsměvem, který mu hrozil rozlomit jeho kamennou tvář. „Zítřa odjízďte," řekl. „Kapitán lodi souhlasí, že vás vezme, když si cestu odpracujete. Po příjezdu vás předají newyorské policii."

Později toho rána se dostavil úředník, který mi to oficiálně ohlásil a řekl, že budu vykonávat tu nejtěžší práci, a sice házet uhlí v kotelně staříckého nákladního parníku, postrádajícího veškerá zařízení k ulehčení dřiny. Nedostanu žádný plat a budu muset podepsat prohlášení, že s takovými podmínkami souhlasím. Odpoledne mě za policejního doprovodu odvedli dolů k námořnímu zmocněnci, kde jsem v přítomnosti kapitána podepsal prohlášení.

Po dvaceti čtyřech hodinách za stálého dozoru mě odvedli na loď a zamkli do malé kabiny a bylo mi řečeno, že tam budu muset zůstat, dokud loď nebude za hranicemi územních vod. Dunění starého motoru brzy loď probralo k lenivému životu. Nade mnou se ozýval dupot těžkých bot a podle zdvihání a klesání paluby jsem poznal, že směřujeme na otevřené moře. Nepustili mě dřív, dokud Portland Bill po pravoboku nezmizel v dálce. „Začni rozbíjet uhlí, kámo," vyzval mě topič a podal mi otřískanou lopatu s pohrabáčem. „Vyčisti to, sou tam haldy škváry. Vodnes to na palubu a vysyp to. A pust se do toho!"

„Á, helemese!" zahulákal obrovitý chlap z místnosti pro mužstvo, do níž jsem později vešel. „Máme tady šikmovokýho Číňana anebo Japončíka. Hej, ty," řekl a přitom mě uhodil do tváře, „vzpomínáš si na Perlovej záliv?"

„Nechej ho, Butchi", ozval se druhý muž, „dou po něm poldové."

„Haha!" zahřměl Butch. „Tu žlutou hubu si za Perlovej záliv vezmem do prádla." Pustil se do mě, až mu pěsti pracovaly jak píсты, ale když mě ani jednou netrefil, začal být ještě zuřivější. „Ty kluzkej hajzle, jen počkej," chrochtal, jak se mě snažil popadnout za krk a škrtit. V dalekém Tibetu mě starý Cu spolu s ostatními na podobné chvíle dobře připravili. Hbitě jsem se shýbl v okamžiku, kdy se Butch v rozmachu vyřítil kupředu. Zakopl o mne, a jak tvář uhodil do hrany stolu, přerazil si čelist a skoro si uřízl ucho o džbán, který se v pádu roztrhl. S posádkou jsem potom už neměl prázdné potíže.

Pomaloučku před námi vyvstávaly obrysy New Yorku. Brázdili jsme hladinu a na obloze za sebou nechávali vlát černý kouř z podřadného uhlí, kterým jsme topili. Přisedl si ke mně topič Lascar a bojácně se rozhlédl přes

rameno. „Brzy pro tebe přijdou poldové," řekl. „Tys dobrý člověk, slyšel jsem hlavního strojníka, jak povídal, co mu vyprávěl kapitán. Nesměj do toho strkat nos." Podal mi sáček na tabák z voskovaného plátna. „Dej si do něho peníze, a než tě vyvedou na břeh, tak vyskoč." Důvěrně mi pošeptal, kudy policejní člun projíždí, a řekl mi, kde se mám schovat, podobně jako to kdysi udělal i on. Dával jsem bedlivý pozor, když mi vysvětloval, jak uniknout policii, až skočím přes palubu. Dal mi jména a adresy lidí, kteří mi pomohou, a slíbil mi, že se s nimi spojí, jakmile vystoupí na břeh. „Měl sem podobný potíže," řekl. „Falešně mě vobvinili kvůli barvě mé kůže."

„Hej, ty!" zařval hlas na můstek. „Kapitán ti něco chce. Rychle di k němu!" Spěchal jsem na můstek a důstojník palcem ukázal k navigační místnosti. Kapitán seděl za stolem a probíral se nějakými papíry. „Á," řekl, když ke mně vzhledl. „Mám tě odevzdat policii. Nemáš něco, co bys mi předtím chtěl říct?"

„Pane," odpověděl jsem, „měl jsem doklady úplně v pořádku, ale vysoký úředník celní správy mi je roztrhal."

Pohlédl na mě a pokýval hlavou, načež se znovu zahleděl do papírů, až jsem měl pocit, že se k čemusi rozhoduje. „Znám toho člověka, o kterém mluvíš. I já sám jsem s ním měl maléry. Je třeba zachovat tvář byrokracie bez ohledu na to, kolik to lidem způsobí utrpení. Já vím, že mluvíš pravdu, protože mám na té celnici známého, který mi tvou verzi potvrdil." Pak znovu sklopil oči a začal obracet papíry. „Mám tady udání, že jsi byl černý pasažér."

„Ale, pane!" zvolal jsem, „britské velvyslanectví v New Yorku může potvrdit, kdo jsem. Námořní správa v Quebecu taktéž."

„Můj drahý," odvětil trpce kapitán. „Ty nevíš, jak to na Západě chodí. Do žádného šetření se nikdo nepustí. Vysadí tě na břeh, strčí do cely, podrobí výslechu, odsoudí a převedou do vězení. Pak se na tebe zapomene. Až budeš mět být propuštěn, ještě tě zdrží, než tě deportují zpátky do Číny."

„To by mě zabilo, pane," odpověděl jsem.

Přikývl. „Ano, ale byrokracii bude učiněno zadost. My tady na lodi si někteří pamatujeme, co se nám stalo ještě za dob prohibice. Zatkli nás na základě pouhého podezření a uložili nám těžkou pokutu, ačkoliv jsme byli úplně nevinní."

Otevřel zásuvku, kterou měl před sebou, a vyndal z ní něco malého. „Povím policii, že jsi byl křivě obviněn, pokusím se ti pomoci, jak jen to půjde. Možná ti nasadí pouta, ale prohledávat tě nebudou, dokavad nebudeš na břehu. Tady je klíček, který se hodí do policejních pout. Nedám ti ho, ale nechám ho tady ležet a poodejdu." Položil lesklý klíč přede mnou a šel se

podívat do námořní mapy, kterou měl za zády. Vzal jsem klíč a strčil ho do kapsy.

„Děkuji vám, pane," řekl jsem. „Je mi líp, protože mi důvěřujete."

V dále jsem zahlédl příjízďet policejní člun s kaskádou vodní tříště na přidi. Dorazil k boku, provedl zručný půlobrat a zvolna přirazil k naší lodi. Spustili žebřík a na palubu vešli dva policisté. Provázení nevrlymi pohledy mužstva se vydali k můstku. Kapitán je pozdravil a nabídl jim pití a cigarety. Pak vzal ze stolu papíry. „Tenhle muž pracoval dobře a mám za to, že byl vládním úředníkem křivě obviněn. Kdyby se mu poskytl čas, aby se spojil s britským velvyslanectvím, svoji nevinu by jistě prokázal."

Starší policista se zatvářil cynicky: „Všichni tihle výtečníci jsou nevinní.

Podle jejich řeči jsou vězení plná samých nevinných lidí, kteří byli křivě obviněni. Nám jde jen o to strčit ho pěkně do cely a máme padla. Tak pojď, chlape!" řekl mi. Otočil jsem se, abych si vzal kufr. „Á, to nebudeš potřebovat," řekl a strkal mě před sebou. Dodatečně mi kolem zápěstí zacvakl pouta.

„Ale to je přece zbytečné", zvolal kapitán. „Nemá kam utéct a jakpak má takhle sejít k vám do člunu?"

„Může do té louže spadnout a my ho vylovíme," odpověděl s drsným smíchem policista.

Sešplhat po žebříku nebylo snadné, ale ke zjevné lítosti policie jsem to bez nehody zvládl. Jakmile jsem byl na člunu, už si mě nevšimali. Uháněli jsme okolo mnoha lodí a rychle se blížili k policejnímu molu. Už je čas. Ted! pomyslel jsem si a rychlým skokem se přehoupl přes bok a potopil se. S velkými obtížemi jsem vsunul klíč do zámku a otočil jím. Pouta odskočila a klesla ke dnu. Pomalu, velice pomalu jsem stoupal k hladině. Policejní loď už byla o kus dál, ale muži mě zahlédli a začali střílet. Kulky pleskaly všude okolo mě, když jsem se znovu potápěl. Usilovně jsem plaval a vynořil se až tehdy, kdy už jsem cítil, že se mi rozskočí plíce. Policie byla daleko a pátrala v bodě, kde předpokládala, že polezu z vody. Vyplazil jsem se na břeh na tom nejméně očekávaném místě, ale pro případ, že by nějaký další nešťastník potřeboval úkryt, ho neupřesním.

Několik hodin jsem pak celý roztřesený a bolavý ležel na napůl potopených kládách, kolem kterých vířila zpěněná voda. Náhle se ozval skřípot vidlic a o vodu pleskla vesla. Objevila se pramice se třemi policisty. Sklouzl jsem z trámu, až mi nad hladinu vyčnívaly jen nosní dírky. Přestože jsem byl ukrytý za dřevem, chystal jsem se na okamžitý únik. Člun slídl sem tam. Za dlouhou, předlouhou dobu se ozval chraplavý hlas: „Řek bych, že teď už musí bejt tuhej. Tělo se objeví pozdějc. Podťe, dem někam na kafe." Člun odplul z dosahu. Po dalším dlouhém čekání jsem

znovu vytáhl rozbolavělé tělo na trám a téměř nezvladatelně se roztřásl.

Den končil. Pokradmu jsem krok za krokem postupoval k žebříku, napůl shnilému. Obezřetně jsem vyšplhal vzhůru, a když jsem viděl, že v dohledu nikdo není, střemhlav jsem se vrhl do úkrytu kůlny. Strhal jsem ze sebe šaty a vyždímal je, jak jen to nejvíc šlo. V dálce, na konci přístavní hráze, se objevil muž. Byl to Lascar. Když došel až ke mně a stanul přede mnou, potichoučku jsem hvízdil. Zastavil se a sedl si na sloup k upevňování lan. "Můžeš vopatrně vylézt," řekl. „Poldové teď určitě slídějí na druhý straně. Človče, tys ty hochy ale pořádně naštvál." Vstal, protáhl se a rozhlédl

kolem. „Pojď za mnou," řekl, „jestli tě ale chytnou, neznám tě. Jeden černej pán na tebe čeká s nákladákem. Jakmile k němu dojdem, skoč vzadu na korbu a přikrej se plachtou."

Odcházel a já, když jsem mu nechal dostatečný náskok, jsem vykročil za ním a přitom přebíhal mezi stíny budov. Šplouchání vody u mola a vzdálené vytí policejního vozu byly jediné zvuky, které rušily večerní mír. Náhle se ozvalo zavrčení startujícího motoru a přímo přede mnou se objevila koncová světla. Ohromný černocho pokýval na Lascara a na mě, který jsem šel za ním, přátelsky zamrkal a pokynul na zadní část vozu. Bolestně jsem se vyšplhal nahoru a přetáhl přes sebe starou plachtu. Nákladní auto se rozjelo a vzápětí se znovu zastavilo. Oba muži vylezli ven a jeden z nich řekl: „Musíme teď něco naložit, popolez dopředu." Přesunul jsem se k řidičově kabině a bylo slyšet bouchání nakládaných beden.

Auto se s drncáním znovu rozjelo po nerovné cestě. Vzápětí opět zastavilo a nějaký hrubý hlas zajechel: „Co to tam, lidi, vezete?"

„Akorát vodpadky, pane," odvětil černocho. Kolem mě přešly těžké kroky a kdosi nahlédl do haraburdí vzadu. „O.K.," řekl hlas. Jed'te!"

Zařinčela brána, černocho zařadil rychlost a vyjeli jsme ven do noci. Připadalo mi, že jedeme celé hodiny, až nakonec vůz prudce zabočil, přibrzdil a zastavil se. Plachta se odhrnula a za ní stál Lascar s černochem, který se na mě zubil. Zemdeně jsem se pohnul a sáhl pro peníze. „Zaplatím vám," řekl jsem.

„Nic neplaťte," řekl černocho.

Lascar dodal: „Butch mě chtěl zabít, dřív než dojedeme do New Yorku. Zachránil jsi mě a teď jsem zas zachránil já tebe a tak jsme se pustili do boje proti diskriminaci vůči nám. Pojď dovnitř."

Na rase, vyznání a barvě nezáleží, pomyslel jsem si. Všichni lidé krvácejí červeně. Zavedli mě do teplé místnosti, kde byly dvě světlejší černošky. Brzy mě zabalily do teplých přikrývek a daly mi teplé jídlo. Potom mi ukázaly, kde budu spát a já jsem vklouzl do spánku.

7. KAPITOLA

Spal jsem dva dny a dvě noci, zatímco moje vyčerpané tělo se vznášelo mezi dvěma světy. Život ke mně byl odjakživa tvrdý a přinášel mi utrpení a velké nepochopení. Ale nyní jsem spal.

Tělo jsem nechal za sebou, odložil jsem ho na Zemi. Když jsem stoupal vzhůru, všiml jsem si, jak jedna z žen s velkou lítostí shlíží na moji prázdnou schránku. Potom se odvrátila, sedla si k oknu a zadívala se do špinavé ulice. Uvolněný z tělesných pout jsem viděl barvy astrálu ještě jasněji. Tihle lidé, barevní lidé, kteří mi pomohli, když ti z bílé rasy mě jenom pronásledovali, byli hodní. Utrpení a strasti jim pročistily ego a svým netečným postojem pouze zakrývali vnitřní pocity. Moje peníze, všechno, co jsem v útrapách, strádání a v sebezapření vydělal, ležely zastrčené pod polštářem a byly u těch lidí ve stejném bezpečí jako schované v tom nejpevnějším sejfu.

Stoupal jsem dál a dál, překročil hranice času a prostoru a procházel jedním astrálním světem za druhým. Konečně jsem dospěl do Říše zlatého světla, kde čekal můj učitel, láma Mingjur Tundrup, aby mě přijal.

„Opravdu velmi trpíš," pravil, „ale všechno, co jsi přestál, bylo pro dobrý účel. Přemýšleli jsme o obyvatelích Země i o lidech, kteří tam vyznávají pochybné a scestné kulty, o těch, kteří tě pronásledovali a pronásledovat ještě budou, poněvadž málo chápou. Teď ale musíme probrat tvou budoucnost. Tvoje současné tělo se blíží ke konci života, kdy už nebude použitelné, a proto záměry, které pro tento případ máme, se musí uskutečnit." Kráčel vedle mě po břehu nádherné řeky. Voda jiskřila a vypadala jako živá.

Po obou březích se rozprostíraly tak překrásné zahrady, že jsem stěží věřil svým očím. Připadalo mi, že se životem chvěje i samotný vzduch. Z dálky se k nám pomalu blížila skupina lidí oblečených do tibetských rouch. Můj učitel se na mě pousmál. „Je to důležité setkání," pravil, „neboť ti musíme naplánovat budoucnost. Musíme se podívat, jak by se dal podnitit výzkum aury. Všimli jsme si totiž, že když na Zemi padne zmínka o auře, většina lidí se hned pokouší změnit téma."

Když skupina přišla blíž, poznal jsem v ní ty, před nimiž jsem kdysi stával v posvátné úctě. Teď se na mě shovívavě usmívali a zdravili mě jako sobě rovného. „Pojďme na pohodlnější místo," navrhl jeden, „abychom si mohli popovídat a věci prodiskutovat v pohodlí." Vraceli jsme se po pěšině, která se o kus dál stáčela stranou, dokud se před námi neobjevil veliký palác, který byl tak nevýslovně krásný, že jsem se až mimoděk zastavil a

blaženě vzdychl. Měl zdi jakoby z toho nejčistšího křišťálu s jemnými pastelovými odstíny a podtóny barvy, která se při pohledu měnila. Stezka pod nohama byla měkká a můj učitel na mě musel poněkud naléhat, aby mě přiměl vstoupit.

Vešli jsme dovnitř a bylo to, jako bychom se ocitli ve velkém chrámu, kde ale nevládne žádné přití, který je projasněný a z jehož atmosféry člověk prostě cítí, že tohle je Život sám. Prošli jsme hlavní chrámovou lodí, až jsme stanuli před čímsi, co bych na Zemi nazval pokojem opata. Vládla tu útulná prostota s jediným obrazem vyšší pravdy na stěně. Po zdech se pnuly živé rostliny a širokými okny se dala přehlédnout skvostná rozloha parků.

Sedli jsme si na podušky rozložené po zemi jako v Tibetu. Cítil jsem se doma, byl jsem nesmírně spokojený. Myšlenky na pozemské tělo mě ale pořád rušily, protože dokud stříbrná šňůra zůstává netknutá, je třeba se vrátit. Opat — budu ho tak nazývat, třebaže byl na mnohem vyšším stupni — se kolem sebe rozhlédl a potom promluvil. „Sledovali jsme odsud všechno, co se ti na Zemi přihodilo. Nejdřív ti chceme připomenout, že nestrádaš řízením karmy, ale naopak, jednáš coby nástroj našeho výzkumu. Za všechno zlo, kterým teď trpíš, dojdeš odměny.“ Usmál se na mě a dodal: „I když ti to teď není moc platné, dokud na Zemi strádaš, vid’? Třebaže jsme se toho už dozvěděli mnoho,“ pokračoval, „přesto jsou tady ještě určité záležitosti, které by měly být zahrnuty. Tvoje nynější tělo už vytrpělo přespříliš a brzy začne vypovídat službu. Navázali jsme spojení do země Anglie. Je tam člověk, který chce své tělo opustit. Uvedli jsme ho do astrální úrovně a všechno s ním probrali. Už se nemůže dočkat, až ze Země odejde, a je ochoten udělat, co po něm chceme. Nežije šťastně a z vlastní vůle přerušil styky s příbuzenstvem. Nikdy se s nikým nepřátelil. Je s tebou v určité harmonii. Prozatím to nebudeme dál rozebírat, jelikož později, než jeho tělo převezmeš, se podíváš alespoň na část jeho života. Tvým současným úkolem je dostat své tělo zpátky do Tibetu, aby se mohlo uchovat. Pracně a odříkáním sis našetřil nějaké peníze, ale na zaplacení jízdného jich budeš potřebovat ještě o trochu víc. Přijdou díky tvému neustálému snažení. Ale dost už o tom, pro tuto chvíli to stačí. Po zbytek dne se raduj z návštěvy, dřív než se zas vrátíš do těla.“

Byl to opravdu ráj, když jsem mohl pobývat se svým učitelem, lámou Mingjurem Tundrupem, ale ne jako dítě, nýbrž jako dospělý, který dokáže ocenit neobvyklé schopnosti a povahu tohoto velkého člověka. Seděli jsme sami na mechem porostlém svahu a přehlíželi úžasnou modř zátoky. Stromy se houपालy v mírném vánku a nesly k nám vůni cedrů a borovic. Zůstali jsme tak celé hodiny, povídali si a vzpomínali na minulost. Ta moje

pro něj byla otevřená kniha, a teď mi vyprávěl o té své. Tak uplynul den, a když se na mě snesl nachový soumrak, věděl jsem, že už je čas jít a vrátit se na usouzenou Zem s jejím neúprosným lidstvem a zlomyslnými jazyky, které na ní vyvolávají zlo.

„Hanku! Slyšíš, Hanku! On se probudil!“ Ozvalo se vrznutí odsouvané židle, a když jsem otevřel oči, spatřil jsem, jak se nade mnou sklání ten velký černochoch. Už se neusmíval, na tváři se mu teď zračila uctívost a snad i bázeň. Žena na mě pohlédla, pokřižovala se a lehce se uklonila. „Co se děje? Co se stalo?“ zeptal jsem se jich.

„Užřeli jsme zázrak. My všichni,“ promluvil potichu veliký černochoch.

„Způsobil jsem vám nějaké nesnáze?“ zeptal jsem se.

„Ne, pane, přinesl jste nám jen radost,“ ozvala se žena.

„Rád bych vás obdaroval,“ řekl jsem a sáhl pro peníze.

Černochoch mírně promluvil: „Sme chudá rodina, ale peníze si od vás nevezmeme. Buďte tu jako doma, dokud se nepřipravíte k odchodu. My víme, co uskutečňujete.“

„Já bych vám ale chtěl projevit svoji vděčnost,“ odpověděl jsem. „Bez vás bych býval zahynul.“

„A odešel na věčnou slávu!“ pronesla žena a dodala: „Pane, vy nám můžete dát něco důležitějšího než peníze. Naučte nás, jak se modlit!“

Na chvíli jsem se odmlčel, jak mě ta žádost zaskočila. „Dobře,“ řekl jsem. „Naučím vás modlit se tak, jak to učili mě.“

„V sílu modlitby věří veškerá náboženství, ale jen málokdo chápe mechanismus tohoto procesu a málokomu je jasné, proč něčí modlitby jsou vyslyšeny a něčí zdánlivě ne. Většina obyvatel Západu si myslí, že lidé na Dálném východě se modlí buď k nějaké vytesané soše, nebo se nemodlí vůbec. Obě tato tvrzení jsou mylná, a já vám teď povím, jak můžete modlitbu vyloučit z říše mysticismu a pověřivosti a použít ji k pomoci druhým, neboť modlitba je naprosto skutečná věc. Je to jedna z největších sil na Zemi, jestliže se jí užívá tak, jak se patří.“

Většina náboženství zastává víru, že každý člověk má anděla strážného nebo někoho, kdo na něj dává pozor. To je sice pravda, ale anděl strážný je součástí nás samých, je naším druhým Já, které se nachází v jiné dimenzi (mimo smyslový svět). Málo, velice málo lidí, dokud jsou na Zemi, je schopno tohoto anděla vidět, ale ti, kteří to dokážou, ho umí podrobně popsat.

Tento ochránce — abychom ho nějak pojmenovali - nemá hmotné tělo jako my na Zemi. Vypadá jako duch a jasnovidce ho někdy vidí jako modravou jiskřící postavu v nadživotní velikosti, která je spojena s fyzickým tělem tím, co je známo jako stříbrná šňůra, která pulzuje a třpytí

se životem, jak mezi nimi doručuje zprávy. Tento ochránce nemá stejné tělo jako je pozemské, ale přesto dokáže dělat stejné věci a ještě i spoustu jiných, kterých pozemské tělo není schopno. Ochránce se např. může bleskem ocitnout kdekoliv na světě. Je to on, kdo vykonává astrální cestování a skrze stříbrnou šňůru tělu přenáší nazpátek vše, co je třeba.

Když se modlíte, pak se modlíte k sobě, k vašemu druhému Já, k vašemu vyššímu Já. Kdybychom se uměli správně modlit, posílali bychom modlitby stříbrnou šňůrou. Jelikož je ale »telefonní linka«, kterou používáme, opravdu nedokonalá, modlitby musíme opakovat, aby byla jistota, že zpráva dojde. A proto když se modlíte, mluve tak, jako kdyby to bylo přes velmi dlouhé telefonní vedení, mluve naprosto zřetelně a skutečně myslíte na to, co povídáte. Ještě bych dodal, že chyba je v nás, kteří jsme na tomto světě, a spočívá v nedokonalosti našeho těla, a ne v našem ochránci. Modlete se prostými slovy a ujistěte se, že vaše prosby jsou vždycky jedině kladné.

Jestliže jste tedy svoji modlitbu sestavili tak, že je naprosto kladná a dokonale oproštěna od jakéhokoliv možného nedorozumění, opakujte ji, řekněme, třikrát. Uveďme příklad: předpokládejme třeba, že máte člověka, který je nemocný a trpí a chcete mu nějak pomoci. Měli byste se tedy modlit, aby se mu od utrpení ulevilo. Měli byste se pomodlit třikrát a pokaždé opakovat přesně totéž a představovat si tu nezřetelnou, nehmotnou postavu, jak se skutečně ubírá do pacientova domu a prochází stejnou cestou, kudy byste šli vy sami, a jak vchází do domu a na nemocného přikládá ruce, čímž provádí léčbu. K tomuto zvláštnímu tématu se za okamžik vrátím, ale předtím mi dovolu, abych ještě doplnil — postup opakujte tolikrát, kolikrát to bude nezbytné. Jestliže tomu skutečně budete věřit, zlepšení nastane.

A co se úplného uzdravení týče, nu, má-li kdo amputovanou nohu, nevrátí mu ji ani sebevětší množství modliteb. Ale pokud má rakovinu nebo nějakou jinou těžkou chorobu, to se dá zastavit. Je samozřejmé, že čím méně je choroba závažná, tím snadněji se léčba provádí. Každý ví o historicky zaznamenaných zázračných vyléčeních všude na světě. Lurdy a mnoho dalších míst jsou proslavené vyléčeními, které uskutečňuje druhé Já, ochránce člověka, a k čemuž přispívá i věhlas těchto míst. Takže vzhledem k tomu, že např. Lurdy jsou ve světě proslulé jako místo zázračných vyléčení, přicházejí sem mnozí v hlubokém přesvědčení, že se vyléčí, a tato víra je často zachycena i jejich ochráncem, čímž uzdravení nastává velice snadno. Některým lidem se líbí představa, že je to nějaký světec či anděl anebo nějaká prastará relikvie světce, kdo uzdravení vykoná, ale ve skutečnosti se každý z nás vyléčí sám. Jestliže se léčitel

sejde s někým, koho má v úmyslu uzdravit, pak léčba probíhá skrze ochránce nemocného. To všechno, jak jsem už uvedl dřív, je ohlášeno vašemu Já, skutečnému Já, kterým se stáváte, když opustíte tento stínový život a vstoupíte do vyšší skutečnosti. Dokud jsme na Zemi, všichni máme sklony věřit, že jedině na tomhle záleží, ale Země, tento svět — ne, to je svět iluzí a strastí, kam se přicházíme učit životní lekce, které v laskavějším a štědrějším světě, do něhož se vracíme, se tak snadno naučit nelze.

Vy sami můžete mít nějaký neduh, jste třeba nemocní anebo postrádáte vytouženou esoterickou sílu. Dá se to vyléčit a lze to napravit, jestliže věříte a opravdu chcete. Předpokládejme, že máte velké přání, že palčivě toužíte pomáhat druhým, že se chcete stát léčitelem. Pak se modlete v ústraní svého pokoje, například v ložnici. Měli byste se uvolnit v té nejpohodlnější poloze, jakou dokážete najít, pokud možno tak, aby se chodidla navzájem dotýkala a ruce jste drželi s propojenými prsty, tedy ne v obvyklém modlitebním postavení, a nýbrž s prsty mezi sebou pospojovanými. Tímto způsobem si udržíte a ještě zvětšíte magnetické proudění v těle, aura zesílí a stříbrná šňůra bude schopna přenášet zprávy přesněji. Potom, co jste zaujali patřičnou polohu a dostali se do správného rozpoložení, byste se měli začít modlit.

Můžete se např. modlit takto: »Dej mi léčivou sílu, ať můžu uzdravovat druhé - dej mi léčivou sílu, ať můžu uzdravovat druhé - dej mi léčivou sílu, ať můžu uzdravovat druhé.« Pak ještě chvilenu zůstaňte v uvolněné poloze a představujte si, jak jste obklopeni nezřetelnými obrysy svého těla.

Jak už jsem dříve vysvětlil, musíte si představit trasu, kudy se vydáte k domu nemocného, a pak ve své představivosti toto tělo přimět, aby se vydalo do domu pacienta, kterého toužíte léčit. Představte si, jak vy, vaše nadvědomí, dorazí do domu a najde tam člověka, kterému chcete pomoci. Představte si, jak zdviháte paži a rukou se ho dotýkáte. Dívejte se, jak do toho člověka z vaší paže a prstů přechází proud životodárné energie v podobě živoucího modrého světla. Představujte si, že se ten člověk postupně uzdravuje. S vírou a určitým tréninkem se to dá dokázat a na Dálném východě se to také běžně provádí.

Je užitečné pomyslně té osobě položit jednu ruku na šíji a druhou na postižené místo anebo přes ně. A budete se muset uvedeným způsobem modlit po třech modlitbách několikrát denně, dokud se žádané výsledky nedostaví. Znovu opakují, jestliže věříte, výsledky přijdou. Ale dovolte mi, abych tu pronesl vážné, opravdu vážné varování. Touto cestou nemůžete zvýšit své vlastní bohatství. Existuje prastarý okultní zákon, který člověku brání, aby modlitbami posiloval svůj zisk. Pro sebe sama je provádět nemůžete, jedině ku pomoci ostatním, a musíte být upřímně přesvědčeni, že

to druhým pomůže. Znam skutečný případ, kdy jeden člověk, který měl průměrný příjem a poměrně slušně si žil, dostal nápad, že když vyhraje irskou sazku koňských dostihů, pomůže ostatním a stane se velikým dobrodincem lidstva.

S určitým, ale nedostačujícím množstvím esoterických znalostí, si stanovil ohromné plány, co všechno uskuteční. Začal s pečlivě připraveným programem modliteb a dva měsíce se modlil způsobem popsaným v této kapitole. Modlil se, aby vyhrál tu irskou sazku. Dva měsíce se modlil tři modlitby třikrát denně - tedy devět modliteb každý den. Jak správně předvídal, v irské sazce skutečně vyhrál a byla to jedna z nejvyšších cen.

Konečně měl peníze, ale stouply mu do hlavy. Na všechny dobré úmysly a předsevzetí zapomněl. Zapomněl na sliby, na všechno kromě toho, že teď má obrovské množství peněz a může si dělat, co chce. Zasvětil peníze vlastnímu potěšení. Několik měsíců, během nichž byl stále zatvrzelejší, si žil báječně. Potom však začal působit nemilosrdný zákon a místo toho, aby si peníze udržel pro pomoc druhým, přišel o všechno, co získal, i o to, co vlastnil předtím. Nakonec zemřel a uložili ho do hrobu pro chudinu.

Tvrdím, že když správně užíváte sílu modlitby, aniž byste mysleli na osobní prospěch a vzestup, pak jste vstoupili do spojení s jednou z největších sil na Zemi, se silou, která je tak mocná, že kdyby se dalo dohromady trochu ryzích lidí, kteří by se modlili za mír, pak by mír zavládl, války by odezněly a válečné úmysly vymizely."

Nějakou dobu bylo ticho, jak vstřebávali, co jsem jim pověděl, a pak se ozvala žena: „Ráda bych, abyste tu nějaký čas zůstal a učil nás! Viděli jsme zázrak, ale Někdo sem vstoupil a řekl nám, abychom o tom nemluvili."

Několik hodin jsem odpočíval, pak jsem se oblékl a napsal dopis přátelům na úřadech v Šanghaji, kde jsem jim vyložil, co se mi stalo s doklady. Leteckou poštou mi poslali nový pas, což bezpochyby moje postavení zlepšilo. Letecky přišel i dopis od jedné velice zámožné ženy. „Už delší čas," psala, „se pokouším vypátrat vaši adresu. Má dcera, kterou jste zachránil před Japonci, žije teď se mnou a úplně se uzdravila. Zachránil jste ji před znásilněním a ještě mnohem horšími věcmi a já vám chci splatit alespoň částečně náš dluh. Řekněte, co bych pro vás mohla udělat."

Napsal jsem jí, že se chci vrátit zemřít domů do Tibetu. „Na jízdenku do přístavu v Indii peníze mám," odpověděl jsem, „ale nestačí mi na cestu přes vnitrozemí. Jestli mi tedy opravdu chcete pomoci, kupte mi lístek na přejezd Indie z Bombaje do Kalimpongu." Bral jsem to za žert, ale za čtrnáct dní jsem dostal dopis s lodním lístkem první třídy a s jízdenkou na vlak až do Kalimpongu. Hned jsem jí napsal, vyjádřil vděčnost a sdělil jí,

že zbylé peníze hodlám dát černošské rodině, která při mně tak stála.

Všichni byli smutní, že se chystám odejít, ale měli i radost, že budu poprvé v životě cestovat v pohodlí. Bylo dost obtížné přimět je, aby si peníze vzali. Nakonec jsme si je rozdělili mezi sebe. „Je tady ještě jedna věc,“ pronesla přátelsky černoška. „Vy jste věděl, že ty peníze přijdou, protože poslouží dobru. Vyslal jste kvůli tomu to, čemu říkáte ztvárněná myšlenka, nebo myšlenková forma?“

„Ne,“ odpověděl jsem, „aby se toho docílilo, musel zasáhnout zdroj, který je od tohoto světa velice vzdálen.“

Zatvářila se zmateně. „Slíbil jste, že nám o myšlenkových ztvárněních povíte, ještě než odejdete. Měl byste teď čas?“

„Ano,“ odpověděl jsem. „Posadte se a já vám povím takový příběh.“

Usedla a založila si ruce. Když jsem se pustil do vyprávění, její muž zhasl světlo a usedl zpátky do křesla.

„Žhnoucím pískem se v zářícím slunci ubírala skupinka mužů těsnými uličkami mezi šedivými kamennými stavbami. Po několika minutách se zastavili u omšelých dveří, zakleпали a vstoupili. Utrousili několik mumlavých vět, načež se chopili praskajících pochodní, které okolo sebe rozstříkovaly kapičky pryskyřice. Pomalu procházeli chodbami a sestupovali stále hlouběji do egyptského písku. Vládl tu dusný a zatuchlý vzduch. Pronikal do chřipí a ulpíval na sliznici, až to vyvolávalo nevolnost.

Nikde ani zákmít světla kromě toho, které vycházelo od nosičů pochodní, postupujících v čele malého průvodu. Jak pronikali dál a dál do podzemí, ucítili silnou vůni kadidla, myrhy a zvláštních cizokrajných orientálních bylin. Bylo tu cítit také pach smrti, rozkladu a tlejících rostlin.

U vzdálené zdi stály seřazeny malé nádoby, obsahující srdce a útroby balzamovaných lidí. Byl na nich pečlivě vyznačen obsah a datum zapečetění. Průvod je minul, aniž by hnul brvou, a pokračoval dál kolem nátronových lázní, v nichž těla zůstávala ponořena po devadesát dní. I v této chvíli plavala při povrchu a občas k nim přistoupil sluha, aby je dlouhým bidlem stlačil dolů a převrátil. Průvod na těla jen letmo pohlédl a vstoupil do vnitřní komory. Tady, na prknech z voňavého dřeva, pevně zabalené do lněných obvazů, vydatně zasypané aromatickými bylinami a pomazané mastmi, leželo tělo mrtvého faraóna.

Jakmile muži vstoupili dovnitř, čtyři nosiči uchopili tělo, otočili ho a uložili do světlé dřevěné rakve, která stála opřená o stěnu. Potom ji zdvihli na ramena, obrátili se a následovali nosiče pochodní z podzemní komory ven, kolem nátronových lázní, až vyšli z místností egyptských balzamovačů. Skoro u povrchu odložili tělo do jiné místnosti, kam slabě pronikalo denní světlo. Tady ho vyndali z hrubé dřevěné rakve a uložili do

jiné, která měla přesný obrys jeho těla. Ruce mu zkřížili na prsou a obvazem je pevně stáhli. Přivázali k nim papyrus, který život mrtvého popisoval.

Za nějaký čas vešli kněží zasvěcení Osiridovi, Isidě a Horovi. Odzpívali tu úvodní modlitby provázající duši podsvětím, načež tu kouzelníci a čarodějové starého Egypta připravili myšlenková ztvárnění, která měla tělo mrtvého faraóna střežit a bránit vandalům, aby se do hrobky vloupávali a rušili jeho klid.

Egyptskou zemí se nesla provolání o trestech, které dopadnou na každého, kdo hrobku zhanobí. Trest byl tento: znesvětiteli se nejprve vytrhne jazyk a pak mu budou uťaty ruce v zápěstí. Za několik dní bude vykuchán a po krk pohřben do horkého písku, kde si odtrpí pár zbývajících hodin života.

Tutanchámonova hrobka se zapsala do dějin svojí kletbou, která dopadla na všechny, kteří ji znesvětili. Každý, kdo do ní vstoupil, brzy zemřel nebo ho postihly záhadné nevyлéčitelné choroby.

Egyptští kněží totiž ovládali vědu, kterou už dnešní svět nezná. Uměli vytvářet tato myšlenková ztvárnění - myšlenkové formy, aby vykonávaly úkoly přesahující možnosti lidského těla. Toto vědění však není zapomenuto, protože s určitým výcvikem a vytrvalostí dokáže každý člověk zformovat myšlenkové ztvárnění, které pak bude sloužit dobru či zlu.

Ten básník, který napsal: »Jsem kapitánem své duše...«, tím vyjádřil velikou pravdu, možná dokonce větší než si sám uvědomoval, protože člověk kapitánem své duše skutečně je. Západní společnost se věnuje hmotným a mechanickým záležitostem a všemu, co se týká světských věcí. Pokouší se probádat vesmír, ale selhává ve výzkumu toho nejhlubšího tajemství - lidského podvědomí, neboť devět desetin člověka spočívá v podvědomí, což znamená, že si uvědomujeme pouhou desetinu své bytosti. Jen jedna desetina lidského potenciálu je předmětem volních příkazů. Člověk, který obsáhne jednu a půl desetiny svého vědomí, to už je génius, i když pozemští géniové jsou zaměřeni vždycky jen jednostranně a v jiných směrech mívají poměrně hluboké nedostatky.

Za časů faraónů Egyptané znali sílu podvědomí velice dobře. Faraóny pohřbívali v hlubokých hrobkách a svojí dovedností a znalostí lidské povahy formulovali zařikávání. To znamená, že tvořili myšlenkové formy, které střežily hrobky zesnulých faraónů a pod trestem hrozných chorob bránily vetřelcům vstoupit.

Můžete ale tvořit myšlenkové formy konající dobro, jenom se přesvědčte, že jde skutečně o dobro, protože myšlenkové ztvárnění rozdíl

mezi dobrem a zlem nerozezná. Bude působit jedním či druhým směrem, ale myšlenkové ztvárnění záporné, nakonec jako pomsta dopadne zpátky na svého stvořitele.

Pohádka o Aladinovi je vlastně příběh vyvolaného myšlenkového ztvárnění. Vychází z jedné ze starých čínských legend, které jsou do písmene pravdivé.

Představivost je ta největší síla na Zemi. Má naneštěstí nesprávné pojmenování, protože když člověk použije výraz »představivost«, automaticky se tím myslí na frustrovanou osobu postiženou neurotickými sklony. A přesto není pravdě nic vzdálenějšího. Všichni velcí umělci, ať už malíři, spisovatelé a další, musejí vládnout brilantní obrazotvorností, jinak by nemohli dohlédnout konce díla, které se snaží vytvořit.

Kdybychom uměli používat představivost v běžném životě, dokázali bychom věci, na které jinak pohlížíme jako na zázrak. Například někdo, koho milujeme, může trpět nemocí, na kterou medicína doposud nenašla lék. Ten člověk se dá vyléčit tím, že ztvárníme myšlenku, jež vstoupí do spojení s pacientovým nadvědomím a pomůže mu vytvářet nové části organismu. Tak by si např. osoba trpící cukrovkou mohla při vhodné pomoci vytvořit znovu zničené části slinivky, která chorobu vyvolává.

Jak se ztvárňuje myšlenka? Nu, je to snadné a hned se k tomu dostaneme. Ze všeho nejdřív se člověk musí rozhodnout, čeho chce docílit, a musí si být jistý, že to poslouží dobru. Pak musí do hry zapojit obrazotvornost a musí si přesně vybavit výsledek, kterého chce dosáhnout. Předpokládejme, že někdo je nemocný, že má některý orgán zasažen chorobou. Jestliže hodláme ztvárnit myšlenku tak, aby pomohla, musíme si toho člověka dokonale představit, jak stojí před námi. Musíme se pokusit představit si postižený orgán. Když si ho pro sebe v duchu vyobrazíme, je nutné si představit, jak se postupně uzdravuje a nezbytně musíme zároveň vyslat příslušná kladná ujištění. Takže vybavením si toho člověka začneme ztvárňovat myšlenku a pak si tuto myšlenkovou formu představíme, jak stojí vedle postiženého a prostřednictvím zvláštních sil zasahuje do jeho nemocného těla a léčivým dotykem způsobuje zmizení nemoci a vyvolává uzdravení.

Po celou dobu musíme k tomuto myšlenkovému ztvárnění, které jsme vytvořili, promlouvat pevným a rozhodným hlasem. Nesmí v něm nikdy být náznak ničeho záporného, ba ani jakákoliv nerozhodnost. Musíme hovořit tím nejprostším jazykem a co možná nejsrozumitelněji. Musíme se na něj obracet stejně, jako kdybychom mluvili k zaostalému dítěti, protože tato myšlenková forma nemá rozum a je schopna přijmout pouze přímý rozkaz anebo jednoduché prohlášení.

Některý orgán může být poškozen a tehdy musíme myšlenkové formě nařídit: »Ted' ten a ten orgán uzdravíš. Tkáň se hojí.« Měli byste to opakovat několikrát denně, a jestliže si skutečně myšlenkové ztvárnění budete umět představit, jak se pouští do práce, potom doopravdy pracovat bude. Když to účinkovalo u Egyptanů, může to fungovat i u dnešních lidí.

Existuje mnoho hodnověrných případů hrodek, které obchází nehmotná postava. Je to proto, že buďto zemřeli nebo jiní ze sebe vydali natolik silné myšlenky, že vlastně stvořili postavu z ektoplazmy. Egyptané v dobách faraónů pohřbívali jejich nabalzamovaná těla, ale zároveň činili extrémní opatření, aby se jejich myšlenkové formy oživily i po tisíciletích. Pomalu a bolestivě zabíjeli otroky a tvrdili jim, že na onom světě dojdou úlevy, pokud při umírání vytvoří nezbytnou sílu, z níž se dá provést mocné myšlenkové ztvárnění. V archeologických záznamech je mnoho zpráv o hrobkách s opodstatněnými strašidelnými a prokletými místy, ale tyto věci jsou pouhým výsledkem úplně normálních přírodních zákonů.

Myšlenkové ztvárnění může vytvořit každý, kdo má jen trochu zkušeností, ale musíte se v něm soustředit vždycky jen na dobro, protože kdybyste se pokusili vytvořit jeho zápornou variantu, myšlenkové ztvárnění se zcela určitě obrátí proti vám a způsobí vám ty nejtěžší škody v oblasti tělesné, duševní anebo astrální."

Nastalo několik horečných dní, kdy se musela opatřit víza, vykonat poslední přípravy, zabalit věci a poslat je nazpátek přátelům do Šanghaje. Tam byl také vrácen můj pečlivě zabalený krystal, abych ho v budoucnu mohl zas používat, stejně tak jako i mé čínské doklady, které mimochodem vidělo mnoho věrohodných lidí.

Nechal jsem si jen minimum osobních věcí, které se skládaly z jednoho obleku a nezbytného náhradního prádla. Protože jsem už žádnému úředníkovi nevěřil, nechal jsem si ode všeho udělat kopie: pasu, jízdenek, lékařského osvědčení, prostě všeho! „Půjdete mě vyprovodit?“ zeptal jsem se svých černošských přátel.

„Ne," odpověděli. „Kvůli naší barevné odlišnosti by nás nepustili dál!"

Nadešel poslední den a já jsem autobusem odjel k přístavu. S malým kufříkem v ruce jsem byl po předložení jízdenek dotázán, kdeže je zbytek mých zavazadel. „To je všechno," odpověděl jsem. „Nic víc si nevezu."

Úředník byl zjevně na rozpacích — a podezřavý. „Počkejte tady," zamumlal a odběhl do kanceláře. Za několik minut se vrátil v doprovodu staršího úředníka. „Vy máte jen tohle jediné zavazadlo, pane?" zeptal se i tento člověk.

„Ano," odpověděl jsem.

Zamračil se, zkontroloval mi lístky, porovnal podrobnosti s údaji ve

svém úředním registru, načež odkráčel s jízdenkami i s knihou. Za deset minut se celý ustaraný vrátil. Podal mi jízdenky spolu s nějakými dalšími papíry a pravit: „Je to velice neobvyklé, taková cesta až do Indie a žádné kufry!“ a potřásaje hlavou se obrátil k odchodu. I první úředník se očividně rozhodl, že si s tou záležitostí nebude špinit prsty, neboť se otočil a na moji otázku, kdeže je loď, ani neodpověděl. Nakonec jsem se podíval do nových papírů, které jsem držel v ruce, a všiml si, že jeden z nich je místenka, na které jsou všechny potřebné podrobnosti.

K lodi to bylo daleko, a když jsem tam dorazil, spatřil jsem policistu, jak se poflakuje kolem, ale přitom pozorně sleduje cestující. Pokračoval jsem dál, ukázal lístek a vyšel po můstku nahoru. Za hodinu či víc do mé kabiny vešli dva muži a jeden z nich se mě zeptal, proč nemám žádné zavazadlo. „Ale, drahý pane,“ odpověděl jsem. „Domníval jsem se, že tohle je země svobody. Proč bych měl cestovat obtížený zavazadly? Kolik si toho vezu, je moje věc, jasné?“ Reptal a mumlal si něco pro sebe, pohrával si s papíry a nakonec řekl: „Musíme se přece ujistit, že je všechno v pořádku. Kolega úředník si myslel, že se pokoušíte uniknout spravedlnosti, když nemáte žádné kufry. Jenom se snažil se přesvědčit.“

Ukázal jsem na svůj kufr. „Všechno, co potřebuji, je zde. Do Indie mi to postačí a tam si vyzvednu další.“

Vypadal, že se mu ulevilo. „Ach tak! Vy máte ostatní zavazadla v Indii? Pak je to všechno v pořádku.“

Usmál jsem se pomyšlení, že při každém přechodu hranic mám potíže jedině tehdy, když to činím legálně a když mám v pořádku veškeré doklady, které úřední šiml vyžaduje.

Život na palubě byl nudný, ostatní pasažéři byli třídě náramně uvědomělí a zvěst, že jsem přišel jen s jedním kufrem, mě očividně vyřadila z okruhu lidské společnosti. Jelikož jsem se nepodřídil snobské úrovni, byl jsem tam stejně osamělý, jako kdybych byl ve vězeňské cele, ovšem s tím velkým rozdílem, že jsem se mohl volně pohybovat. Bylo zábavné pozorovat ostatní cestující, jak volají na stewarda, aby jim přenesl lehátko trochu dál ode mě.

Vypluli jsme z newyorského přístavu směrem k Gibraltarskému průlivu. Pak jsme přešli Středozevní moře, zastavili v Alexandrii a pokračovali dál k Port Saidu, propluli Suezským průplavem a vstoupili do Rudého moře. Vedro mě těžce sužovalo. Rudé moře se skoro vařilo, ale nakonec se přece jen všechno nachýlilo ke konci. Překonali jsme Arabské moře a konečně zakotvili v Bombaji. Měl jsem tu několik přátel, buddhistické mnichy i obyčejné lidi, a než jsem se vydal na cestu přes Indii do Kalimpongu, strávil jsem s nimi týden. Kalimpong byl plný komunistických špehů a

novinářů. Pro nově příchozí se tady život stával utrpením vinou nekonečného a nesmyslného vyzvídání, na které jsem nikdy nereagoval, a ze svojí činnosti se nenechal vyrušit. Sklon lidí ze Západu strkat nos do záležitostí druhých pro mě byl naprostou záhadou a vůbec jsem ho nechápal.

Byl jsem rád, když jsem se dostal z Kalimpongu pryč a zamířil do svojí vlasti - Tibetu. Byl jsem očekáván a převzat skupinkou vysokých lámů, přestrojených za žebravé mnichy a obchodníky. Zdraví se mi prudce zhoršovalo, což vyžadovalo časté zastávky a odpočinek. Konečně jsme až asi za deset týdnů dosáhli odloučené lámaserie v himalájských výšinách, která shlížela do lhaského údolí a byla tak malá a nedostupná, že se s ní čínští komunisté ani neobtěžovali zabývat.

Několik dní jsem odpočíval, abych zas nabral trochu sil, zotavoval se a meditoval. Byl jsem zpátky doma a poprvé po letech znovu šťastný. Věrolomnost a zrádnost západní společnosti se mi zdály být pouhou noční můrou. Denně ke mně přicházely skupinky mužů, aby mi pověděly o událostech v Tibetu a poslechlly si vyprávění o podivném a drsném světě za hranicemi.

Účastnil jsem se všech bohoslužeb a v důvěrném obřadu nacházel potěšení a úlevu. A přesto jsem byl jiný, byl jsem člověk, který má zemřít a zase oživnout, ten, kdo má podstoupit jeden z nejpodivnějších zážitků, jaký se kdy v osudu živé bytosti může přihodit. Ale bylo to opravdu natolik výjimečné? Mnoho našich vyšších zasvěcenců to tak provádí z života do života, stejně tak jako každý, i dalajláma, přebírá čas od času nové tělo, ovšem novorozence. U mě byl rozdíl v tom, že jsem měl převzít tělo dospělého člověka a sobě ho přizpůsobit, tedy vyměnit postupně kromě mysli celé tělo, molekulu za molekulu. I když jsem nebyl křesťan, studia ve Lhasě vyžadovala i četbu bible a přednášky o ní. Věděl jsem, že je v ní psáno, že do těla Ježíše, syna Marie a Josefa, vstoupil „Duch Syna božího“ a teprve pak se stalo Kristem. Bylo mi také známo, že křesťanští kněží uzavřeli v roce 60 našeho letopočtu dohodu, podle níž začali některá z Kristových učení zakazovat. Do klatby uvrhli převtělování i přebírání těl druhých spolu s mnoha a mnoha dalšími záležitostmi, které Kristus učil.

Nezaskleným oknem jsem pohlédl na Lhasu, ležící hluboko pode mnou. Bylo těžké se smířit s tím, že tam teď vládnou nenávidění Číňané. Dopusud se snažili zvítězit nad mladými Tibeťany velkolepými sliby. Říkali jsme tomu „med na noži“. Čím víc se med olizuje, tím dřív se ukáže ostrá čepel... Čínští vojáci hlídkovali u Pargo Kalingu, stáli při vchodech do našich chrámů jako policejní hlídky při stávce na Západě a vysmívali se našemu prastarému náboženství. Uráželi mnichy, dokonce s nimi i hrubě

zacházeli a povzbuzovali negramotné rolníky a pasáky, aby dělali totéž.

Tady nad téměř neschůdným srázem jsme byli před komunisty v bezpečí. Celý kraj kolem byl posetý jeskyněmi a vedla sem jen jedna velice příkrá stezka, vinoucí se těsně při okraji propasti, která hrozila pádem z více než šesti set metrů každému, kdo by uklouzl. Kdo opatrně vyšel ven, bral si šedivé roucho, ve kterém splýval se skalnatou stěnou. Šedé hávy nás ukrývaly před náhodnými pohledy Číňanů, kteří byli vybaveni dalekohledy.

V dálce bylo vidět čínské odborníky s teodolity a měřícími tyčemi. Lezli kolem jak mravenci, do země zapichovali kolíky a do knih si dělali poznámky. Jednomu vojákovy překřížil cestu jakýsi mnich. Číňan mu vrazil

bajonet do nohy. Skrze svůj dvacetkrát přibližující triedr — můj jediný přepych, který jsem si přivezl, jsem zahlédl prýšticí krev a sadistický úšklebek na Číňanově tváři. Byl to výkonný dalekohled a dobře ukazoval hrdou Potalu i moje Čokpori. Ve skrytu vědomí mě najednou cosi zarazilo. Něco tam chybělo. Znovu jsem zaostřil a podíval se. Ve vodách jezera Hadího chrámu se nic nehýbalo. V ulicích Lhasy nečenichali v hromadách odpadků prázdní psi. Ani vodní ptactvo, ani psi, nic! Obrátil jsem se na mnicha po svém boku. „Komunisté je všechny vybili na jídlo. Psi nepracují, proto nebudou jíst, řekli, ale poslouží tím, že nám poskytnou jídlo. Dnes je přestupkem vlastnit psa nebo kočku či jakékoliv jiné zvíře, které člověku dělá společnost." Instinktivně jsem se znovu zahleděl k Čokpori. „Co se stalo s našimi kočkami?" zeptal jsem se.

„Vytloukli je a snědli," zaznělo v odpověď.

Vzdychl jsem si a pomyslel: Ach! Kdybych tak mohl lidem o komunismu povědět pravdu, jak s lidmi ve skutečnosti zacházejí. Jen kdyby na Západě nebyli tolik přecitlivělí!

Myslel jsem na komunitu mnišek, o níž jsem nedávno slyšel od jednoho vysokého lámy, který na svých cestách narazil na jedinou, která přežila, a jejíž příběh vyslechl, než mu zemřela v náručí. Vypověděla, že jejich komunita byla přepadena divokými hordami čínských vojáků. Zneuctili svaté předměty a pokradli všechno, co mělo nějakou hodnotu. Staříčkou představenou svlékli a potřeli máslem. Pak ji zapálili a smáli se a na její řev reagovali radostným jásosem. Její ubohé zčernalé tělo zůstalo nakonec ležet bezvládné na zemi a jeden voják ji probodala bodákem, aby bylo jisté, že je mrtvá.

Staré jeptišky svlékli a vrazili do nich do ruda rozžhavené železo, aby zemřely v mukách. Ty mladší před ostatními znásilnili, a to i dvacetkrát až třicetkrát v průběhu tří dnů, po které tam zůstali. Pak je ta „zábava" omrzela nebo se vyčerпали, neboť se na ženy vrhli v posledním záchvatu zuřivé krutosti. Některým odřezali části těla, jiné zas rozpárali. Ostatní,

stále nahé, pouze vyhnali do kruté zimy.

Narazila na ně skupina mnichů, cestujících do Lhasy. Pokusili se jim pomoci. Poskytli jim svá roucha a snažili se v nich udržet slaboučké, mihotající plamínky života. Čínští komunističtí vojáci, kteří rovněž vyrazili do Lhasy, však na ně přišli a naložili s mnichy tak brutálně, že v knize to ani nelze uvést. Mnichové, natolik zmrzačení, že neměli naději přežít, byli vypuštěni na svobodu nazí a krvácející, až nakonec všichni pomřeli na ztrátu krve. Přežila jediná žena. Spadla do jámy a zůstala přikrytá pod modlitebními prapory, které Číňané vyrvali ze stolanů. Po dlouhé době přišel k tomuto příšernému výjevu onen láma se svým akolytem a ze rtů umírající mnišky společně vyslechli celý příběh.

Ach! Moci tak západnímu světu povědět o komunistickém teroru, pomyslel jsem si, ale jak jsem měl později k vlastní újmě zjistit, o pravdě se na Západě psát či vyprávět nedá. Všechny hrůzy se musejí učesat a všechno musí mít patinu „decentnosti“. Jsou ale komunisté „decentní“, když znásilňují, mrzačí a vraždí? Kdyby jen západní společnost naslouchala pravdě těch, kteří trpěli, uchránila by se nebezpečí podobných hrůz, protože komunismus je zákeřný jako rakovina, a dokud jsou lidé ochotni tento strašný kult chápat jen jako odlišnou politiku, pak jsou národy celého světa skutečně ohroženy. A jako jeden z těch, kteří v něm trpěli, bych řekl - ukažte lidem slovem i obrazem (nesejde na tom nakolik úděsně), co se za železnou oponou děje.

Zatímco jsem dumal o těchto záležitostech a občas pohlédl do kraje před sebou, do mého pokoje vešel staříčkový sehnutý muž, opírající se o hůl. Tvář měl zbrázděnou od mnohého utrpení a výrazně mu vystupovaly kosti, které pokrývala jen pergamenově tenká a vyschlá kůže. Všiml jsem si, že nevidí, a tak jsem vstal, abych ho vzal za ruku. V očních důlcích mu zely zanícené rudé otvory a pohyboval se nejistě jako ten, kdo oslepl teprve nedávno. Posadil jsem ho vedle sebe, jemně ho držel za ruku a říkal si, že tady, v téhle obsazené zemi už není nic, čím bychom jeho utrpení ztišili a zmenšili bolest zanícených očních důlků.

Odevzdaně se usmál a pravil: „Přemýšlíš o mých očích, vid' bratře? Byl jsem na Svaté cestě a k zemi se ukláněl před svatyní. Když jsem vstal, podíval jsem se na Potalu, a nešťastnou náhodou postával ve směru mého pohledu čínský důstojník. Obvinil mě, že jsem prý na něho arogantně hleděl, že jsem se na něho urážlivě díval. Provazem mě přivázali k zádi jeho auta a vlekli po zemi na náměstí. Tam shromáždili diváky, před nimi" mi vydlobali oči a hodili je po mně. Na těle, jak lze vidět, mám ještě mnoho ran zahojených jen napůl. Ostatní mě sem dovedli a já jsem rád, že tě teď můžu pozdravit."

Když odkryl roucho, zachvátila mě hrůza, neboť z vláčení po silnici se z jeho těla stala celistvá rudá masa. Tohoto muže jsem dobře znal. Pod ním jsem jako akolyt studoval předměty týkající se mysli. Poznal jsem ho, když jsem se stal lámou, neboť byl jedním z mých patronů. Byl mezi lámy, s nimiž jsme sešli hluboko pod Potalu, když jsem měl podstoupit rituál Malé smrti. Teď seděl vedle mě, a já jsem věděl, že jeho smrt není daleko.

„Cestoval jsi daleko a mnoho jsi toho viděl a vytrpěl," řekl. „Teď je mým posledním úkolem tohoto vtělení, abych ti skrz záznam Akaši pomohl letmo nahlédnout do života jistého Angličana, který se už nemůže dočkat, až se zbaví svého těla, které ty budeš moci převzít. Budou to jenom záblesky, neboť to vyžaduje mnoho energie a oba jí máme málo." Odmlčel se a pak s mdlým úsměvem na tváři pokračoval: „Tou námahou se můj současný život ukončí a já jsem rád, že mám skrz tento poslední úkol příležitost k získání zásluh. Díky ti, bratře, že mi to umožňuješ. Až se sem z astrální cesty vrátíš, najdeš mě vedle sebe ležet mrtvého."

Záznam, neboli kronika Akaši! Jaký je to úžasný zdroj vědění. Je tragické, že lidé místo zahrávání si s atomovými bombami nezkoumají jeho možnosti. Všechno, co děláme, a všechno, co se stane, je nesmazatelně vtisknuto do Akaši, tohoto subtilního média, které proniká veškerou hmotou. Každý pohyb, který se na Zemi od jejího vzniku odehrál, je dostupný těm, kdo mají nezbytný výcvik. Dějiny světa leží před těmi, kdo mají „oči" otevřené. Starodávná věštba praví, že až skončí toto století, vědci se naučí záznamu Akaši používat k náhledům do historie. Bylo by zajímavé vědět, co Kleopatru opravdu řekla Antoniovi a jakéžto byly ty pověstné poznámky páně Gladstonovy. Pro mě by bylo potěšením, kdybych spatřil tváře svých kritiků, až uvidí, jací jsou oslové, když budou muset přiznat, že jsem přece jenom psal pravdu. Smutné však je, že už tu žádný z nás nebude.

Co se však záznamu Akaši týče, můžeme ho nějak srozumitelněji vysvětlit? Všechno, co se přihodí, se „vtiskne" do onoho média, které prostupuje i vzduch. Vydá-li se jednou nějaký zvuk nebo započne určitá činnost, je to navěky zaznamenáno. S pomocí vhodných přístrojů by ho byl schopen vidět každý. Podívejte se na to z hlediska světla neboli vibrací, které nazýváme světlem a viděním. Světlo se pohybuje určitou rychlostí. Jak je každému vědci známo, v noci vidíme hvězdy, které už nemusí existovat. Některé z nich jsou natolik vzdálené, že jejich světlo, které k nám přichází teď, se mohlo vydat na cestu ještě dřív, než tato Země vůbec vznikla. Žádným způsobem se nemůžeme přesvědčit, jestli ta hvězda nezanikla třeba už před miliónem let, protože její světlo by k nám letělo možná ještě další milión let. Zvuk by snad mohl být ještě vhodnějším

příkladem. Vidíme záblesk a teprve později slyšíme zvuk. To, co způsobuje zpoždění zvuku po zahlédnutí blesku je jeho malá rychlost. Nízká rychlost světla by mohla umožnit vznik zařízení k „vidění“ minulosti.

Kdybychom se dokázali okamžitě přemístit na planetu, která je tak daleko, že by k ní světlo z planety, kterou jsme právě opustili, letělo jeden rok, viděli bychom světlo, které vyletělo rok před námi. Kdybychom měli nějaký, dosud pomyslný, nesmírně silný a citlivý teleskop, který bychom odtamtud mohli zaostřit na kteroukoliv část Země, spatřili bychom na ní události staré jeden rok. Kdyby nám byla dána možnost přemístit se s tímto superteleskopem na planetu natolik vzdálenou, že by to k ní světlu ze Země trvalo milión let, pak bychom mohli uvidět Zemi, jak vypadala před miliónem let. Přemístěním se do ještě větší vzdálenosti, pochopitelně okamžitým, bychom nakonec dosáhli bodu, z něhož bychom dokázali spatřit vznik Země, nebo i dokonce Slunce.

Právě to nám záznam Akaši umožňuje. Pomocí zvláštního výcviku se můžeme přemístit do astrálního světa, kde neexistuje čas ani prostor a kde vládou jiné dimenze. Pak člověk vidí všechno. Panují tam odlišné zákony časoprostoru. Dobrá, pro jednoduchý příklad předpokládejme, že někdo má kilometr tenké nitě nebo vyšívací bavlnky. Musí se přesunout z jedné strany nitě na druhou. Jak už to na Zemi bývá, nemůže se přemístit skrze bavlnku ani kolem jejího obvodu. Musí putovat podél povrchu ke konci vzdálenému jeden kilometr a pak další kilometr zas nazpátek. A to je dlouhá cesta. V astrálu bychom jen prošli napříč. Příklad je to velice jednoduchý, ale pohyb záznamem Akaši je stejně prostý, jestliže člověk ví jak postupovat!

Záznam Akaši se nemůže použít pro zlé účely, nedá se využít k získání informací, které by druhému uškodily, ani nikdo bez zvláštního svolení nesmí nahlížet do soukromých záležitostí někoho jiného a posléze o nich mluvit. Lze ovšem shlédnout a analyzovat takové děje, které náleží mezi historické události. Nyní jsem měl spatřit záblesky soukromého života druhého člověka a pak se konečně rozhodnout: mám toto tělo převzít, aby nahradilo moje? To mezitím rychle chátralo a pro dokončení stanoveného poslání jsem nějaké mít musel a postupně jeho molekuly vyměnit za svoje. Usadil jsem se a čekal, až slepý láma promluví.

Jak můžeme myšlenku ztvárnit? Nu, to je snadné. Hned se k tomu dostaneme. Nejdřív se musí člověk rozhodnout, čeho chce docílit, a musí si být jistý, že jeho cílem je dobro. Pak musí do hry zapojit obrazotvornost a musí si přesně vybavit výsledek, kterého chce dosáhnout. Předpokládejme, že nějaký člověk je nemocný, že některý jeho orgán byl zasažen chorobou. Jestliže hodláme ztvárnit myšlenku tak, aby pomohla, musíme si toho

člověka dokonale představit, jak stojí před námi. Musíme se pokusit představit si postižený orgán. Když si ho pro sebe vyobrazíme, musíme si představit, jak se postupně uzdravuje a je nutné, abychom vyslali kladné ujištění. Takže vybavením si toho člověka ztvárníme myšlenku, představíme si ji, jak stojí vedle postiženého a prostřednictvím zvláštních sil zasahuje do jeho nemocného těla a léčivým dotykem vyvolá zmizení nemoci.

Po celou dobu musíme k této myšlenkové formě, kterou jsme vytvořili mluvit pevným a rozhodným hlasem. Nesmí v něm nikdy být náznak něčeho záporného ani žádná nerozhodnost. Musíme hovořit tím nejjednodušším jazykem a co možná nejsrozumitelněji. Musíme se na něj obracet stejně, jako kdybychom mluvili k zaostalému dítěti, protože toto ztvárnění nemá rozum a je schopno přijmout pouze přímý rozkaz nebo jednoduché prohlášení.

Některý orgán může být poškozen a my musíme myšlenkovému ztvárnění říci: „Ted ten a ten orgán uzdravíš. Tkáň srůstá.“ Měli byste to opakovat několikrát denně, a jestliže si skutečně představíte myšlenkové ztvárnění, jak se dává do práce, pak doopravdy pracovat bude. Účinkovalo to u Egypťanů a může to fungovat i u současných lidí.

8. KAPITOLA

Slunce pozvolna zapadalo za vzdálená pohoří a v posledním záblesku zvýraznilo jeho vrcholky. Tenounké potůčky z vysoko se ryčících skalnatých štítů zachytávaly mizející světlo a odrazily myriády odstínů, které se měnily a kolísaly podle vrtochů mírného večerního vánku. Z děr se vykrádaly tmavě nachové stíny, připomínající noční tvory, kteří si vyšli hrát. Sametová tma se postupně šplhala po základech Potaly a stoupala stále výš, až nakonec už jenom zlaté střechy odrazily poslední záblesk a pak se i ony ponořily do rozpínající se tmy. Jeden po druhém se začaly objevovat slaboučké záblesky světél jako živoucí klenoty, které byly pro lepší vyniknutí rozprostřeny na černém pozadí.

Horský štít nad údolím se drsně tyčil a světlo za ním sláblo. Zde, v našem skalním domově, jsme zachytili poslední zákmit zapadajícího slunce, jak ozářil skalnatý průsmyk. Potom jsme se i my ocitli v tmách. Neměli jsme žádné světlo, všechno nám bylo odepřeno z obavy před prozrazením našeho útočiště. Nezůstalo nám nic než noční tma, a když jsme pohlédli na svoji zrádně obsazenou zem, přidaly se i temné myšlenky.

„Bratře," promluvil slepý láma, na jehož přítomnost jsem při chmurných úvahách téměř zapomněl. „Půjdeme, bratře?" Společně jsme se posadili do lotosové pozice a meditovali o tom, jaký úkol před námi leží. Mírný noční vítr potichu sténal, jak si ve vytržení hrál kolem útesů a vrcholků skal a šeptal do našich oken. Se škubnutím, ne právě příjemným, které však takovýto druh uvolnění dost často provází, jsme se slepým lámou - teď už slepoty zbaveným - vystoupili z našich pozemských těl do svobody jiného světa.

„Jak je to hezké zase vidět," řekl láma, „neboť člověk si váží zraku teprve tehdy, když ho ztratí." Společně jsme se vznášeli známou cestou k místu, které nazýváme Síní paměti. Když jsme potichu vstoupili, uviděli jsme ostatní, jak jsou zabráněni do zkoumání Akaši, avšak to, co viděli, pro nás ostatní bylo neviditelné, podobně jako naše vlastní záběry měly zůstat neviditelné jim.

„Kde začneme, bratře," zeptal se starý láma. „Zachovejme diskrétnost," odpověděl jsem. „Měli bychom se ale podívat, o jakého člověka se jedná."

Když se nám před očima zformovaly ostré a jasné obrazy, na chvíli jsme se odmlčeli. „Jé!" zvolal jsem a poplašeně vyskočil. „Je ženatý. Co s tím mám co dělat? Já jsem přece mnich v celibátu. Jdu od toho!" Celý rozčilený jsem se otočil, ale zarazil mě pohled na toho starého muže, který se notně natřásal smíchy. Dlouho se smál, že nemohl ani promluvit.

„Bratře Lobsangu," ozval se konečně, „podstatně jsi mi oživil poslední chvíle života. Vyskočil jsi tak vysoko, že jsem měl pocit, že tě pokousal snad celý zástup d'áblů. Nu, bratře, to nebude vůbec žádný problém, ale nejdřív mi dovol, abych si do tebe přátelsky rýpnul. Vyprávěl jsi mi o lidech na Západě a jejich podivné víře. Dovol tedy, abych ti citoval z bible: — Poctivěť je u všech manželství — (Epištola sv. Pavla k Židům, kap. 13, verš 4)." Znovu ho přepadl záchvat smíchu, a čím zasmušileji jsem se na něj díval, tím víc se smál, a přestal, až když už nemohl dál.

„Bratře," pokračoval, když zas byl schopen mluvit, „Ti, kteří nad námi bdí a pomáhají nám, si toho byli vědomi. Ty a ta dáma spolu můžete žít v pouhém přátelském vztahu. Cožpak někdy naši mnichové s jeptiškami nežijí pod jednou střechou? Nehledejme potíže tam, kde nejsou. Pojd', budeme pokračovat v Akaše."

S upřímným povzdechem jsem tiše přikývl. Jakákoliv slova se mi pro tu chvíli zdála zbytečná. Čím víc jsem o tom všem přemýšlel, tím méně se mi to zamlouvalo. Vzpomněl jsem si na svého učitele, lámu Mingjura Tundrupa, jak sedí v pohodlí někde nahoře v Říši zlatého světla. Výraz se mi musel zakabonit ještě víc, protože starý láma se začal znovu smát.

Konečně jsme se oba uklidnili a společně se pustili do sledování živoucích obrazů záznamu Akaši. Spatřil jsem muže, jehož tělo, jak bylo zamýšleno, mám převzít. Obraz se pohnul dál, a spatřili jsme město Londýn v Anglii, jako bychom se vmísili do tamního davu lidí. Ulicemi rámusily ohromné červené autobusy, obtěžkané velkým množstvím lidí, a proplétaly se provozem. Ozval se pekelný jekot a kvílení, a spatřili jsme lidi, jak běží do úkrytu v podivných kamenných stavbách zbudovaných na ulicích. Ustavičně vybuchovaly protiletadlové granáty a oblohou přelétávaly stíhačky. Když z jednoho letadla vypadly bomby a svištěly dolů, instinktivně jsme se odvrátili. Chvilenu vládlo iluzorní ticho a potom prásk! Budovy vylétávaly do vzduchu a padaly zpátky dolů v podobě prachu a suti.

Hluboko dole v podzemní dráze žili lidé podivným životem jeskynních tvorů, kdy na noc vstupovali do úkrytu a ráno jako krcti zas vycházeli ven. Zjevně tu žily i celé rodiny. Lidé spali na provizorních palandách a snažili se získat trochu soukromí tím, že zavěšovali deky na každý dostupný výčnělek hladkých, dlaždicemi obložených stěn.

Měl jsem pocit, jako bych stál na kovovém podstavci vysoko nad vrcholky londýnských střech, odkud je dobrý výhled na budovu, kterou lidé nazývali „palác". Z oblak se vynořilo osamělé letadlo a na dům anglického krále se řítily tři bomby. Rozhlédl jsem se kolem. Když se člověk dívá na záznam Akaši, „vidí" to, co vnímá hlavní osoba, takže spolu se starým

lámou jsme viděli všechno tak, jako kdybychom byli oba dva zkoumanou hlavní osobou. Připadalo mi, jako když stojím na záchranném žebříku, jaké se tyčily ke špičkám londýnských střech. Takové věci jsem už viděl, ale svému společníkovi jsem musel vysvětlit jejich použití. Pak se mi rozbřeslo, že on — postava, kterou jsme sledovali — pátrá po letadlech, aby varoval ty dole, kdyby hrozilo bezprostřední nebezpečí. Znovu se ozvaly sirény, aby oznámily, že už je po všem, a viděl jsem, jak ten muž šplhá dolů a sundává si přilbu civilní protiletdecké obrany.

Starý láma se na mě s úsměvem otočil: „Je to nesmírně zajímavé, události na Západě jsem nesledoval, můj zájem se omezil na naši zem. Teď chápu, co máš na mysli, když říkáš, že jeden obraz vydá za tisíc slov. Podíváme se, co bylo dál.“

Jak jsme tak seděli a sledovali záznam, uviděli jsme zatemněné londýnské ulice s auty, vybavenými zvláštními kryty reflektorů. Lidé naráželi do sloupů a jeden do druhého. Vlaky podzemní dráhy, dřív než vyjely na povrch, zhasly normální světla a rozsvítily pochmurné modré žárovky. Paprsky světlometů prohledávaly noční oblohu a občas ozářily boky šedé balónové přehrady. Starý láma se díval na balóny s nesmírným okouzlením. Astrálnímu cestování rozuměl velice dobře, ale tato vysoko upoutaná šedá monstra, neklidně se kývající v nočním větru, ho skutečně ohromila. Připouštím, že jsem výraz mého společníka shledával stejně zajímavým jak vlastní záznam Akaši.

Sledovali jsme onoho muže, jak vystupuje z vlaku a kráčí ztemnělými ulicemi, až došel k velkému modernímu činžáku. Viděli jsme, jak vešel dovnitř, ale nešli jsme za ním. Místo toho jsme pozorovali rušný provoz venku. Domy byly rozbombardované a lidé neustále kopali, aby vyhrabali živé i mrtvé. Záchranné práce přerušilo vytí sirén. Vysoko nahoře, jako mûry mihotající se ve světle lampy, byly křížujícími se reflektory zachyceny nepřátelské bombardéry. Třpytivý jas jednoho z nich přilákal náš pohled, ale potom jsme poznali, že to, co se leskne, jsou bomby, letící dolů. Potom se zablesklo a rozlétla se sprška zdiva. Lidé se řinuli z budovy ven do pochybného bezpečí ulic.

„Bylo to v Šanghaji horší, bratře?“ zeptal se starý láma.

„Mnohem horší,“ odpověděl jsem. „Neměli jsme žádnou obranu a veškeré vybavení bylo nedostatečné. Jak víš, nějakou dobu jsem dokonce zůstal zasypaný ve zničeném krytu a vyvázl jsem jen s velkými obtížemi.“

„Posuneme se trochu v čase?“ otázal se můj společník. „Nemusíme se donekonečna dívat, neboť oba máme oslabené zdraví.“

Pohotově jsem přikývl. Potřeboval jsem jenom vědět, co je to za člověka, jehož tělo mám převzít. Vůbec mě nezajímalo plést se do

záležitostí druhých. Procházeli jsme záznamem, namátkově se zastavovali a zase šli dál. Ráno bylo zašpiněné kouřem mnoha požárů. Uplynulá noc byla peklem. Zdálo se, že je v plamenech snad půlka Londýna. Muž scházel ulicí posetou troskami, která byla těžce rozbombardovaná. U provizorního zátarasu ho zastavil záložní policista. „Pane, dál už jít nemůžete, domy jsou nebezpečné.“ Pak jsme viděli, jak se objevil ředitel městské správy a mluvil s mužem, jehož život jsme sledovali. Pronesli pár slov k policistovi, podlezli provaz a společně došli k zasažené budově. Ze všech poschodí stříkala voda z roztrženého potrubí. Instalace a elektrické dráty trčely beznadějně zamotané, jako když si kotě pohraje s klubíčkem vlny. V nejisté rovnováze visel sejf a tiše se pohupoval přímo u okraje veliké jámy. V mírném větru žalostně pleskaly mokré hadry a z přilehlé budovy se jako uhlově černý sníh snášely oharky papíru. Já, který jsem toho ve válce už viděl a utrpení zažil víc než dost, jsem přesto měl z toho nesmyslného ničení pocit hnusu. Záznam ubíhal dál...

Nezaměstnanost v Londýně za války! Ten člověk se snažil o přijetí k záložní válečné policii. Pokoušel se marně. Měl ve zdravotních dokladech čtvrtý stupeň, tedy k výkonu nezpůsobilý. Teď, když vinou bombardování přišel o zaměstnání, kráčel ulicemi a hledal práci. Firmy, jedna za druhou, ho odmítaly. Zdálo se, že nemá žádnou naději, že není nic, co by prosvětlovalo temnotu jeho těžkých dní.

Konečně díky příležitostné návštěvě korespondenční školy, kde dřív studoval a udělal tam dobrý dojem díky své bystrosti a pili, mu nabídli zaměstnání v jenom z úřadů, které v těch válečných dobách měli mimo Londýn. „Je to moc hezká končína,“ řekl člověk, který mu práci nabízel. „Dostanete se tam zelenou autobusovou linkou. Vyhledejte Josefa, měl by tam někde být, jinak se vás ujmou ostatní. Udělejte si s manželkou výlet. Já sám se tam snažím nechat přeložit.“ Ta vesnice tedy byla pěkná díra! Žádná moc hezká končína, jak ho ujišťovali. Vyráběla se tam vojenská letadla, zkoušela se a pak odlétávala do jiných částí země.

V kanceláři korespondenčních kursů byl život dost nudný. Jak jsme při sledování záznamu Akaši viděli, spočíval ve čtení tiskopisů a dopisů lidí a zasílání návrhů, jaký druh korespondenčního kursu by si měli vybrat. Můj osobní závěr byl ten, že pokud člověk nemá v daném oboru zároveň možnost praktického výcviku, je korespondenční výuka vyhazování peněz.

Do uší nám pronikl podivný zvuk, jakoby vadného motocyklového motoru. Jak jsme se rozhlédli, ve vzduchu se objevil podivný letoun, který neměl pilota ani posádku. Vydal ze sebe křečovitě zakašlání a zhasl mu motor. Letadlo začalo padat střemhlav dolů a těsně nad zemí vybuchlo. „To je německý automatický letoun,“ řekl jsem starému lámovi. „Zdá se, že V 1

a V 2 byly opravdu nepříjemné věci." Další automatické letadlo se přiblížilo k domu, kde žil onen muž s manželkou. Vyrázilo okna na jedné straně domu a vzápětí i na protilehlé a zastavilo se nárazem do zdi.

„Zdá se, že moc přátel nemají," poznamenal starý láma. „Myslím, že jsou takové duševní úrovně, že ji povrchní pozorovatel přehlédne. A mám opravdu pocit, že spolu žijí spíš jako bratr a sestra než jako manželé. To by tě mělo uklidnit, bratře!" prohlásil stařec a zase se zasmál.

Záznam Akaši pokračoval a rychlostí myšlenky nám zobrazoval mužův život. Ted už jsme při přecházení od jednoho úseku k druhému mohli určité pasáže vynechávat, či se čas od času na určitou životní událost soustředit. Ten muž si začal postupně uvědomovat, že se mu děje řada náhod, které čím dál tím víc obracejí jeho myšlenky na Východ. Ve „snech" se mu ukazoval život v Tibetu, což ve skutečnosti byly astrální výlety pod vedením starého lámy. „Jednou z drobných potíží, které jsme měli," promluvil starý muž, „bylo, že kdykoliv mluvil s někým z nás, chtěl nás oslovovat titulem Mistře."

„Ach," odpověděl jsem, „to je jedna z častých chyb lidí ze Západu, kteří milují používání slov zosobňujících moc nad druhými. Co jsi mu řekl?"

„Pronesl jsem k němu malou řeč a také jsem se ho přiměl, aby se pokusil, méně se vyptávat. Povím ti, co jsem mu řekl, protože je to užitečné k pochopení jeho vnitřního založení. Řekl jsem: Pro nás obyvatele Dálného východu je to nepřijatelný výraz. Slovo Mistr budí dojem, že člověk hledá nadvládu nad druhými, že usiluje o svrchovanost nad těmi, kteří k užívání titulu Mistr nemají právo. Mistr by měl být něco jako učitel, který se ve škole snaží vštěpovat žákům znalosti. U nás Mistr znamená totiž Mistr vědění, který je zdrojem vědomostí, anebo ten, kdo ovládl pokušení těla." „Až na to že my," doplnil jsem, „dáváme přednost pojmenování guru či adept." A žádný skutečný Mistr, pokud to slovo dobře chápeme, by nikdy nehledal způsob, jak studenta ovlivnit, ani jak do něj vložit své vlastní názory. Na Západě existují určité skupiny a kulty, které se domnívají, že mají klíč od nebeských bran. Určitá náboženství se uchylovala i k mučení, aby si vynutila obrácení na vlastní víru. Připomněl jsem mu nápis vytesaný na jednom z našich klášterů: tisíc mnichů — tisíc náboženství.

Starý láma dál vysvětloval: „Zdalo se, že velmi dobře chápe, o čem mluvím, a tak jsem mu v duchu myšlenky »kuj železo, dokud je žhavé« objasnil o trochu víc. Pověděl jsem mu, jak v Indii, v Číně i v Japonsku žák, který se uchází o přijetí, sedává u nohou svého gurua a hledá poučení bez toho, že by se ptal, protože moudrý žák nikdy neklade otázky, aby nebyl odehnán. Vyptávání se totiž pro gurua znamená, že žák není doposud zralý, aby odpovědi na tyto své otázky dostal. Někteří žáci čekají na

poučení a zodpovězení nevyslovené otázky i sedm let. Během této doby pečuje žák o guruovy osobní potřeby, stará se o jeho oděv, stravu a pár dalších potřeb. Po celou dobu má uši nastražené, protože tím, že přijme poučení, třeba jen vyslechnutím toho, co je určeno jiným, může moudrý žák odvozovat a činit závěry. Jakmile guru svojí moudrostí pozná, že žák činí pokroky, tento guru s ním v pravý čas a vhodným způsobem pohovoří, a pokud shledá, že některá z žákových vědomostí je mylná anebo neúplná, pak guru opět v pravou chvíli tato opomenutí a nedostatky opraví.

Lidé na Západě se vyjadřují takto: Tak a teď mi pověz! - Paní Blavatská prohlásila, že - Biskup Ledbetter říká - Billy Graham tvrdí - Co říkáte? - Myslím, že se mýlíte! — atd. Lidé na Západě kladou otázky pro hovor sám, aniž by věděli, co chtějí říct, aniž by věděli, co chtějí slyšet, avšak když třeba laskavý guru odpoví na otázku, může se stát, že žák okamžitě argumentuje a řekne: O ano, slyšel jsem, že ten a ten taky říkal to nebo ono tak nebo úplně jinak.

Jestliže žák guruovi položí otázku, musí být zřejmé, že odpověď nezná, ale má za to, že guru ji zná. Pakliže ale žák guruovu odpověď začne hned rozebírat, ukazuje to, že je neznalý věci a že si učinil představu naprosto mylného ideálu slušnosti a všeobecných mravů. Tvrdím, že jediný způsob, jak získat odpovědi na otázky, spočívá v tom, že je člověk ponechá nevyslovené a bude sbírat poučení, vyvozovat a usuzovat. Potom, až se čas naplní, a za předpokladu, že bude mít srdce čisté a zvládne astrální cestování, jakož i další esoteričtější formy meditace, mu bude umožněno nahlédnout do záznamu Akaši, který nelže, který neodbíhá mimo souvislosti a který neposkytuje názor či informace zabarvené osobní zaujatostí. Lidští příživníci upadají do mentální přeplácánosti a je smutné vidět, jak svůj vývoj a duchovní růst odkládají. Jaká k těmto cílům vede cesta? Spočívá v čekání a pozorování. Jinak to nejde, neexistuje žádný jiný způsob, jak vlastní duchovní rozvoj urychlit, než když tě přímo vybidne guru, který tě dobře zná a tvůj vývoj záhy uspíší, jestliže usoudí, že toho jsi hoden."

Měl jsem pocit, že by tohle ponaučení mohlo být ku prospěchu většině západních lidí, ale nejsme tu proto, abychom vyučovali, nýbrž abychom se podívali na sled živých scén z života muže, který má zakrátko opustit svoji pozemskou schránku.

„Je zajímavé," promluvil starý láma, který přivedl moji pozornost zpátky k výjevům v záznamu, „že to stálo mnoho příprav, ale jakmile zjistil, jak je to žádoucí, už neměl námitek." Trochu zmateně jsem se zahleděl na scénu, ale pak se mi rozbřesklo. Ano, byla to právní poradna a doklad, o němž se jednalo, byl formulář žádosti o změnu jména. Ano, bylo

to tak, vzpomněl jsem si, že změnil jméno, protože to původní mělo špatné vibrace, jak naznačila naše numerologie. Se zájmem jsem si ten doklad přečetl a zjistil, že nové jméno ještě není tak docela správné, i když už téměř vyhovovalo.

Co se týče mužova utrpení, přestál ho spousta. Návštěva u zubaře mu natropila spousta škody, takže nakonec se musel nechat operovat na jedné klinice. I když pomínu technický zájem, sledoval jsem tyto záběry s velkou pozorností.

Muž, na jehož život jsme se dívali, začal mít pocit, že ho zaměstnavatel úplně přehlídí. My, kteří jsme to sledovali, jsme měli dojem stejný, a byli jsme proto rádi, že nakonec dal z kanceláře pro vyučování korespondenčními kursy výpověď. Nábytek naložili na dodávkový vůz, některý prodali a odstěhovali se do úplně jiného okrsku. Nějaký čas žili v domě jedné podivné stařeny, která „předpovídala budoucnost“ a měla úžasnou představu o vlastní důležitosti. Muž se stále pokoušel získat zaměstnání. Jakékoliv, které by mu umožnilo počestně vydělat na živobytí.

Starý láma se ozval: „Teď se blížíme k rozhodující fázi. Jak uvidíš, pořád jen spílá osudu. Nemá prázdnou trpělivost. Bojím se, že když si nepospíšíme, odejde z života násilně.“

„A co chceš, abych udělal?“ zeptal jsem se ho.

„Máš vyšší hodnost než já,“ řekl stařec, „ale já osobně bych byl rád, kdyby ses s ním ty setkal v astrálu a pak mi sdělil svůj názor.“

„Samozřejmě,“ odpověděl jsem. „Půjdeme spolu.“ Na okamžik jsem zůstal pohroužen do myšlenek a pak jsem navrhl: „Ve Lhase jsou dvě hodiny v noci. V Anglii bude osm večer, protože jsou časově za námi. Počkáme, tři hodiny si odpočineme, a pak toho člověka přivedeme do astrálu.“

„Dobře,“ odvětil starý láma. „Spí v pokoji sám, takže to provést lze. Do té doby si tedy odpočínáme, už jsme dost unaveni.“

Vrátili jsme se do svých těl usazených bok po boku ve slabé záři hvězd. Světla Lhasy už nespítila. Slabé záblesky přicházely jen z obydlí mnichů a jasnější světla ze strážních stanovišť čínských komunistů. Zurčení potůčku za našimi zdmi se od nočního ticha odráželo nezvykle silně. Vysoko nahore zachrastila sprška kamínků, které rozmetal vítr. Zarachotily kolem nás, a jak se odrážely, uvolňovaly i větší kameny. Ty se řítily po horských svazích, až s rachotem dopadly na hromadu u čínských kasáren. Zableskla světla, rozlehly se výstřely z pušek do vzduchu, a vojáci se z obavy před útokem lhaských mnichů rozběhli po okolí. Rozruch však brzy ustal a noc se opět naplnila mírem a tichem.

Starý láma se jemně pousmál a řekl: „Mně je tak divné, že lidé, kteří

nežijí v naší zemi, nejsou schopni pochopit astrální cestování. Jak je od nich pošetilé si myslet, že je to všechno jen fantazie. Cožpak by se jim to nemohlo podat tak, že dokonce i výměna těla za jiné je pouhým přestupem, jako když řidič přesedne z jednoho auta do druhého? Zdá se mi nepochopitelné, že by lidé s takovým technickým pokrokem mohli být vůči duchovním záležitostem natolik slepí."

Já, který jsem měl se Západem bohaté zkušenosti, jsem odpověděl: „Kromě nepatrné menšiny v sobě bohužel západní lidé pro spirituální záležitosti nemají místo. Jediné, co je zajímá, je válka, sex, sadismus a právo strkat nos do cizích věcí."

Dlouhá noc se vlekla, odpočívali jsme a občerstvovali se čajem a campou. Konečně za našimi zády zpoza vrcholků hor vysvitly první nesmělé proužky světla. Údolí pod našima nohama leželo doposud zahalené v tmách. Odněkud se ozvalo zabučení jaka, který jako by cítil, že brzy procitne nový

den. Pět hodin ráno tibetského času. Usoudil jsem, že v Anglii teď bude asi jedenáct večer. Jemně jsem se dotkl starého lámy, který lehounce dříral. Je čas vydat se do astrálu!" připomněl jsem mu.

„Pro mě to bude naposled," odvětil, „neboť se do svého těla už nevrátím."

Pomalou, docela beze spěchu jsme vstoupili do astrálního stavu. Zvolna jsme dorazili k danému obydlí v Anglii. Ten člověk tam spal, malinko sebou házel a na tváři měl výraz vrcholné nespokojenosti. Jeho astrální podoba obklopovala jeho fyzické tělo a dosud nejevila známky, že se oddělí.

„Tak jdeš?" zeptal jsem se v astrálu. „Tak už pojď!" přidal se starý láma. Pomalu, skoro váhavě se mužova astrální podoba zdvihla nad jeho fyzické tělo. Vznesla se a začala nad ním plout, a jak to u člověka probíhá, astrální hlavou se převrátila k nohám fyzického těla. Astrální tělo se kývalo a nadskakovalo. Náhlý zvuk uhánějícího vlaku ho skoro zahnal zpátky do fyzického těla. Potom, jako by došlo k náhlému rozhodnutí, astrální tělo se mu napřímilo a postavilo se. Promnul si oči, jako když se člověk ze spánku probouzí, a zahleděl se na nás. „Takže ty chceš skoncovat se svým tělem?" zeptal jsem se ho. „Jistěže chci, nenávidím to tady!" vykřikl prudce.

Stáli jsme a dívali se jeden na druhého. Působil na mě dojmem člověka, kterého nikdo nechápe a jehož život v Anglii zůstane nedocenen, který však by v Tibetu býval určitě dostal příležitost. Kysele se zasmál: „Tak ty chceš moje tělo? Uvidíš, jak toho budeš litovat! V Anglii nezáleží na tom, co umíš, jako spíš na tom, koho znáš. Nemůžu sehnat práci, a dokonce neberu ani podporu v nezaměstnanosti. Uvidíme, jestli si povedeš líp." „Ale jdi,

kamaráde," ozval se starý láma, „je vidět, že nevíš, koho máš před sebou. Třeba ti v získání práce brání tvá sveřepost."

„Budeš si muset nechat narůst vousy," řekl jsem, „jestliže totiž tvé tělo zabydlím, to moje ho časem nahradí, a abych zakryl jizvy na tváři, musím mít vousy. Můžeš si je nechat narůst?"

„Ano, pane," odvětil. „Udělám to."

„Tak dobře," řekl jsem. „Vrátím se za měsíc a tvé tělo převezmu. Osvobodím tě a časem mé vlastní tělo nahradí tohleto získané. Pověz mi, jak se na tebe poprvé obrátili mí lidé?"

„To už je dlouho, pane," řekl. „Nenávidím život v Anglii, zdejší nespravedlnost a protekcionářství. Celý život se zajímám o Tibet a země Dálného východu. Prostě jsem odjakživa měl »sny«, v nichž jsem viděl, nebo mi připadalo, že vidím Tibet, Čínu a jiné země, které jsem neznal. Nedávno jsem pocítil silný popud, abych si úředně dal změnit jméno a to jsem udělal."

„Dobře," poznamenal jsem. „O tomhle všechno vím, ale jak se na tebe nedávno obrátili a co jsi viděl?"

Maličko zapřemýšlel a pak řekl: „Mám-li to vylíčit, měl bych to říct podle svého, ale některé věci, vzhledem k tomu, co jsem pochopil nedávno, mohou vypadat nesprávně."

„To nevadí," odpověděl jsem, „klidně mi to pověz podle svého a veškerá mylná pojetí můžeme opravit později. Jestliže mám tvoje tělo převzít, musím tě trochu blíž poznat, a tohle je způsob, jak toho dosáhnout."

„Snad bych měl začít od prvního skutečného »kontaktu« a mezitím si třeba budu schopen myšlenky lépe srovnat." Z nádraží nad silnicí dolehl pronikavé dunění vlaku přivázejícího opozdilce z vnitřního Londýna. Za okamžik se vlak znovu ozval, neboť se rozjížděl, a muž znovu navázal na svoje vyprávění, zatímco já a starý láma jsme pozorně poslouchali.

„Rose Croft, Thames Ditton," začal, „bylo to docela roztomilé místo. Byl to dům, posazený kus od silnice, který měl vpředu docela malou zahrádku. Zadní zahrada byla mnohem větší. Dům měl vzadu balkón, který poskytoval celkem pěkný výhled do kraje. V zahradě jsem trávil hodně času, zvláště v té přední, protože nějaký čas zůstala zanedbaná, a tak jsem se snažil dát jí zas do pořádku. Trávu nechali přerůst tak vysoko, že sahala málem do metrové výšky, a největším problémem bylo, jak se jí zbavit. Starým indickým nožem Gurkhů jsem ji vysekal už do poloviny. Byla to dřina, protože jsem se musel vkleče tvrdě ohánět a vždycky po několika úderech nůž znovu brousit. Také jsem se zajímal o fotografování a nějakou dobu jsem se pokoušel vyfotografovat sovu, přebývající na nedaleké staré

jedli, bohatě obrostlé pnoucím se břechťanem. Jednou mou pozornost upoutal pohled na něco, co se mi mihotalo kousek nad hlavou. Vzhlédl jsem a k radostnému překvapení jsem uviděl mladou sovičku, jak se drží větve a třepetá sebou oslněná prudkým sluncem. Tiše jsem odložil nůž a běžel domů pro fotoaparát. S nataženou spouští jsem šel ke stromu a potichu, či spíš co nejtíšeji jak jen to šlo, jsem se vyšplhal na první větev. Pokradmu jsem se po ní posouval dál. Pták, který mě v jasném světle nemohl vidět, ale který mě cítil, popolézal k jejímu konci. Aniž bych myslel na nebezpečí, sunul jsem se pořád dál, a s každým mým hnutím si pták odsedal dál, až byl skoro už na konci větve, která se pod mojí tíhou začínala už nebezpečně prohýbat."

Náhle jsem udělal prudký pohyb a vtom se ozvalo ostré zapraskání, při kterém jsem ucítil pach zetlelého dřeva. Ta větev byla shnilá a povolila pode mnou. Letěl jsem po hlavě dolů. Připadalo mi, že těch několik metrů pádu trvá úplnou věčnost. Vzpomínám si, že tráva nikdy předtím nebyla zelenější, zdála se být větší, než ve skutečnosti je, a viděl jsem každé stéblo i s nepatrným hmyzem. Vzpomínám si také, jak jedno slunéčko sedmitečné leknutím uletělo, a pak se dostavila oslepující bolest, jako by vzplanul barevný blesk a udělala se tma. Nevím, jak dlouho jsem ležel jako zmačkaná beztvará hmota pod větvemi staré jedle, ale najednou jsem si uvědomil, že se uvolňuji z fyzického těla, a vnímal jsem věci zřetelněji než kdy předtím. Barvy byly nové a překvapivě svěží.

Opatrně jsem se postavil na nohy a rozhlédl se kolem. K svému zděšení a úžasu jsem zjistil, že moje tělo leží čelem k zemi. Nebylo vidět žádnou krev, ale přímo nad pravým spánkem se zřetelně rýsovala ošklivá boule. To mě poněkud vyvedlo z míry, protože tělo přerývaně dýchalo, a bylo zřejmé, že je na tom dost zle. Smrt, pomyslel jsem si. Jsem mrtvý, teď už se nikdy nevrátím zpátky. Uviděl jsem tenkou šňůru, jakoby z kouře, která od hlavy těla stoupala ke mně. Nic se v ní nehýbalo a vůbec nepulzovala, až se mě zmocnila ošklivá panika. Rozvažoval jsem, co mám dělat. Zdálo se mi, že jsem strachy či z nějakého jiného důvodu k tomu místu přirostl. Vtom moji pozornost upoutal náhlý pohyb, jediný v tomto podivném světě, že jsem až skoro vykřikl, nebo bych vykřikl, kdybych byl býval měl hlas. Přes trávník se ke mně blížila postava tibetského lámy, oblečená do šafránového roucha vysoké hodnosti. Nohy měl několik centimetrů nad zemí a přesto ke mně přicházel pevným krokem. Zíral jsem na něj v naprostém úžasu.

Dospěl až ke mně, napřáhl ruku a usmál se. Řekl: »Nemáš se čeho bát. Není, co by tě mělo trápit.« Měl jsem pocit, že ta slova pronesl v jiném jazyce, snad tibetský, ale rozuměl jsem mu, i když jsem neslyšel nic. Nebylo slyšet vůbec žádný zvuk. Neslyšel jsem ani ptáky, ani svištění větru

mezi stromy. »Ano,« pravil, když uhádl moje myšlenky, »nepoužíváme řeč, ale telepatii. Teď s tebou mluvím telepaticky.« Pohlédli jsme jeden na druhého a potom na tělo, ležící na zemi mezi námi. Tibeťan se na mě podíval znovu, usmál se a pravil: »Překvapuje tě moje přítomnost? Jsem tady, protože mě to k tobě přitáhlo. Právě jsem opustil tělo a přitáhlo mě to k tobě, protože tvoje osobní vibrace jsou v základní harmonii s člověkem, za kterého jednám. Přišel jsem proto, že chci tvoje tělo získat pro někoho, kdo potřebuje pokračovat v životě na Západě, jelikož musí vykonat poslání, které nesnese žádné přerušení.«

Zděšeně jsem na něho pohlédl. Ten člověk sílí, když říká, že chce moje tělo! I já ho chci, vždyť je to přece moje tělo. Takhle si od nikoho svůj majetek vzít nedám. Byl jsem proti své vůli ze svého fyzického těla vyhnán a vrátím se zpátky. Ale Tibeťan moje myšlenky znovu zachytil. Řekl: »Na co se vůbec můžeš těšit? Na nezaměstnanost, nemoc, strádání, na šedivý život v šedivém prostředí a pak v nepřilíš vzdálené budoucnosti na smrt a na to, že všechno začne zase nanovo. Dosáhl jsi v životě něčeho? Podařilo se ti něco, na co bys mohl být hrdý? Uvažuj o tom a zamysli se nad tím.«

A to jsem také udělal. Přemýšlel jsem o minulosti, o nezdařech, nepochopení a zoufalství. Přerušil mě: »Chtěl bys mít zadostiučinění z vědomí, že tvoje karma bude smazaná, protože jsi konkrétně přispěl k poslání pro lidstvo nanejvýš prospěšné?" Namítl jsem, že o tom tedy nic nevím, lidstvo se ke mně moc dobře nezachovalo a není mi jasné, proč bych se tedy měl obtěžovat?

Řekl: »Ne, na Zemi jsi vůči skutečné realitě slepý. Nevíš, co říkáš, ale až uplyne čas a budeš v jiné sféře, uvědomíš si příležitosti, které jsi propásl. Chci tvoje tělo pro někoho jiného.« Řekl jsem: »Dobrá, ale co s tím mám dělat? Nemůžu se přece donekonečna potloukat kolem jako duch, ani nemůžeme stejné tělo vlastnit zároveň oba.«

Víte, vzal jsem to všechno úplně doslova. V tom muži bylo cosi přesvědčivého, něco naprosto ryzího. Ani na chvíli jsem nepochyboval, že by nebyl schopen odebrat moje tělo a nechat mě odejít někam jinam, ale chtěl jsem toho vědět víc, chtěl jsem tomu, co mám udělat, dobře rozumět. Konejšivě se na mě usmál a pravil: »Ty budeš, příteli, odměněn, unikneš svojí karmě, přejdeš do jiné sféry působnosti a za tento čin se tvoje hříchy zahladí. Ale bez tvého souhlasu, se ti tělo vzít nesmí.«

Ten nápad se mi vůbec nezamlouval. Tělo mi patřilo nějakých čtyřicet let a docela jsem k němu přilnul. Nelíbila se mi představa, že si je vezme někdo jiný a odejde si v něm. Ostatně, co by asi tak řekla moje manželka soužití s cizím člověkem, aniž by o tom vůbec co věděla? Znovu se na mě podíval a řekl: »Cožpak neumíš vůbec myslet na lidskou společnost?

Cožpak nejsi ochoten udělat něco pro vykoupení vlastních chyb, abys svému průměrnému životu dodal určitý cíl? Budeš to ty, kdo tím získá. Člověk, za kterého jednám, převezme tvůj těžký úděl.«

Rozhlédl jsem se kolem. Podíval jsem se na tělo mezi námi a pomyslel si: »No dobrá, co na tom záleží? Vždyť je to svízelný život a bude mi bez něj dobře.« A tak jsem navrhl: »Ukažte mi tedy ale, kam půjdu, a když se mi tam bude líbit, přijmu to.« V tom okamžiku jsem uviděl nádhernou scenérii, která byla tak velkolepá, že ji slovy nelze popsat. Byl jsem nadmíru spokojen a řekl jsem, že si přeji, velice přeji dosáhnout tohoto svého osvobození co nejdřív a odejít.

Starý láma se zasmál a pravil: „Museli jsme mu říct, že to nepůjde zas tak náramně rychle, že budeš muset přijít ty a sám se podívat, než učiníš konečné rozhodnutí. Koneckonců, pro něj to má být šťastné osvobození, pro tebe strastí.“

Podíval jsem se na oba dva. „Dobrá,“ poznamenal jsem nakonec, „vrátím se za měsíc. Budeš-li do té doby mít vousy a nade vši pochybnost jistotu, že tím vším chceš opravdu projít, osvobodím tě a půjdeš si svojí cestou.“

Spokojeně si povzdychl, a když se pomalu vracel zpátky do hmotného těla, přeběhl mu přes tvář blažený výraz. Starý láma a já jsme se vznesli a vrátili se zas do Tibetu.

Slunce zářilo na modrém bezmračném nebi. Když jsem opět spočinul ve svém fyzickém těle, vedle mě se svezla k zemi prázdná schránka starého lámy. Nalezl klid a mír po dlouhém a poctivém životě, uvažoval jsem. A já — při svatém Buddhově zubu — proč jsem já vůbec zůstal?

Do vysokohorské krajiny se vydali poslové a do Nového domova nesli mé písemné prohlášení, že žádaný úkol uskutečním. Poslové mě pak navštívili a jako štědré gesto přátelství mi přinesli trochu indického cukroví, pro které jsem tak často míval slabost, když jsem žil v Čokpori. Byl jsem po všech stránkách ve svém horském domově vězněm. Moje žádost, aby mi dovolili příkrást se dolů alespoň v přestrojení, abych naposledy navštívil své milované Čokpori, byla zamítnuta. „Mohl by ses stát obětí vetřelců, bratře,“ řekli mi, „neboť mají-li jakékoliv podezření, stisknou spoušť s pozoruhodnou pohotovostí.“

„Jsi nemocen, ctihodný opate,“ dodal druhý. „Kdybys teď sestoupil z horské stěny, zdraví by ti nemuselo stačit, aby ses vrátil. Kdyby se ti stříbrná šňůra přerušila, úkol se nedokončí.“

Úkol! Bylo to pro mě stále tak zarážející, že tu vůbec musí jít o nějaký úkol. Pozorovat lidskou auru bylo pro mě stejně tak přirozené, jako když se člověk s dokonalým zrakem dívá na druhého ze vzdálenosti několika metrů.

Bavilo mě pozorovat rozdíly mezi Východem a Západem a přemýšlel jsem, jak by bylo snadné přesvědčit člověka ze Západu o nějaké nové potravě, která vyžaduje méně práce, a jak lehce by se dal přesvědčit člověk z Východu o něčem novém v duchovní oblasti.

Čas plynul. Vydatně jsem odpočíval, daleko víc než kdy v minulosti. Potom, krátce předtím, než uplynul měsíc, kdy jsem se měl vrátit do Anglie, jsem obdržel naléhavou výzvu, abych znovu navštívil Říši zlatého světla.

Usazen před všemi velkými osobnostmi mě napadla poněkud neuctivá myšlenka, že to vypadá jako briefing — vojenská instruktáž ve válečných dobách. Ostatní moji myšlenku zachytili a jeden z nich se pousmál se slovy: „Vždyť ano, briefing to skutečně je! A nepřítel? Síly zla, které se snaží dovršení tvého poslání zmařit.“

„Setkáš se s velkým protiventstvím a se spoustou pomluv,“ řekl mi jeden. „Tvoje metafyzické síly se ti ale přeměnou těla ani neztratí, ani neoslabí,“ podotkl další.

„Je to tvé poslední vtělení,“ dodal můj milovaný učitel, láma Mingjur Tundrup. „Až skončíš život, který přebíráš, vrátíš se domů — k nám.“ Pomyslel jsem si, jak je tohle pro mého učitele typické - na závěr nechat vždy zaznít šťastnému tónu. Pokračovali, aby mi vysvětlili, co se bude dít dál. Do Anglie mě astrálem doprovodí tři lámové a provedou vlastní operaci tak, že jednoho od stříbrné šňůry oddělí a druhého - mé, k ní připojí. Potíž spočívala v tom, že moje tělo, které se dosud nalézalo v Tibetu, muselo zůstat připojené, protože jsem chtěl, aby postupně došlo k přenosu mých vlastních „tělesných molekul“. Vrátil jsem se tedy znovu do bdělého stavu našeho světa a spolu se třemi společníky se posléze odebral v astrálním stavu do Anglie.

Muž čekal. „Jsem rozhodnutý všechno podstoupit,“ řekl.

Jeden z lámů se k němu otočil a pravil: „Musíš si přivodit prudký pád ze stromu, jako jsi spadl, když jsme s tebou mluvili poprvé. Musíš utrpět těžký otřes, protože tvoje šňůra je připojena velice pevně.“

Později muž vyšplhal několik metrů nad zem, pustil se a s uspokojivým zuchnutím dopadl na zem. Na chvíli se zdálo, jako by se zastavil sám čas. Auto, které uhánělo kolem, se v tom okamžiku zastavilo, pták v plném rozletu náhle znehybněl — a zůstal viset ve vzduchu. Kůň táhnoucí povoz, ve zlomku vteřiny, kdy měl zdvižené obě nohy, se zarazil a neupadl. Pak se do našeho vnímání navrátil pohyb. Auto zas šedesátikilometrovou rychlostí vyrazilo vpřed. Kůň se dal do klusu a pták, vznášející se ve výšce, se bleskem rozletěl. Listí šumělo a kývalo se a tráva se ve vlnkách čeřila, jak přes ni vanul vítr.

Naproti dorazila k místní nemocnici Cottage Hospital sanitka. Vyskočili z ní dva zřízenci, šli dozadu a vytáhli nosítka, na kterých ležela staříčká žena. Nenucené ji zdvihli a vnesli do nemocnice. „Vida!“ řekl muž. „Ona jde do nemocnice a já na svobodu.“ Zahleděl se ulicí vzhůru a zase dolů a potom řekl: „Manželka o tom ví všechno. Vysvětlil jsem jí to a souhlasí.“ Podíval se na dům a ukázal: „Tamhle je její pokoj a tvůj je tamhleten. Už se nemůžu dočkat.“

Jeden láma uchopil mužovo astrální tělo a rukou přejel po stříbrné šňůře. Zdálo se, že ji svazuje, jako se váže pupeční šňůra dítěte po narození. „Hotovo!“ ohlásil jeden z kněží. Muž, osvobozený od spojovací šňůry, odplynul v doprovodu asistujícího kněze. Ucítil jsem nevýslovně mučivou a šířající bolest, kterou bych nechtěl už nikdy zažít, a pak se mě starší láma zeptal: „Lobsangu, dokážeš do toho těla vstoupit? Pomůžeme ti.“

Svět zčernal a do toho se dostavil lepkavý pocit rudé tmy a dušení. Cítil jsem se sevřený a uvězněný v čemsi, co je mi malé. Zkoušel jsem si vnitřní pocit těla jako slepý pilot ve složitém letadle a přemítal, jak ho přimět, aby začalo fungovat. Co když teď selžu? pomyslel jsem si nešťastně. Zoufale jsem v sobě bloudil a tápal. Konečně jsem zahlédl červené záblesky a potom i zelené. Uklidnilo mě to, takže jsem zvýšil úsilí, načež nastalo něco, jako když se vytáhne roleta. Viděl jsem! Zrak jsem měl úplně stejný jako předtím, u lidí na ulici jsem viděl jejich auru. Ale — nemohl jsem se hnout.

Oba lámové stáli vedle mě. Od té chvíle, jak jsem si později uvědomil, jsem získal trvalou schopnost vidět i astrální postavy stejně dobře jako ty hmotné. Dokázal jsem také udržet ještě lepší spojení se svými druhy v Tibetu. „Je to cena útěchy,“ říkával jsem si často, „za přinucení, abych vůbec na Západě zůstal“.

Lámové starostlivě pozorovali, jak jsem ztuhlý a neschopen pohybu. Znovu a znovu jsem se zoufale namáhal a trpce se obviňoval, že jsem se nepokusil objevit a zvládnout všechny rozdíly mezi východním a západním tělem. „Lobsangu, škubou se ti prsty!“ zvolal jeden láma. Usilovně jsem se pustil do nových pokusů a všelijak to zkoušel. Jeden chybný pohyb mi způsobil chvilkové oslepnutí. Za pomoci lámů jsem tělo opustil znovu, prozkoumal ho a zase se do něj opatrně vrátil. Tentokrát to bylo úspěšnější. Zrak se mi vrátil a dokázal jsem rozhybat jednu ruku a nohu. S nesmírným úsilím jsem se posléze zdvihl na kolena, zakolísal a zas padl čelem k zemi. Jako bych zvedal veškerou tíhu světa, jsem se roztřeseně postavil na nohy.

Z domu vyběhla žena a zvolala: „Cos to provedl? Měl bys jít domů a lehnout si.“ Zadívala se na mě, a na tváři se jí objevil natolik polekaný výraz, až jsem měl na okamžik pocit, že začne hystericky křičet. Ovládla se, vzala mě okolo ramen a pomohla mi dostat se přes trávník. Štěrkovou

cestičkou, přes jeden kamenný schod a dřevěným vchodem do malé předsínky. Dál už to začalo být skutečně svízelné, protože se muselo vystoupit nahoru po řadě schodů a já jsem byl ještě velice nejistý a v pohybech neohrabaný.

Dům se ve skutečnosti skládal ze dvou bytů a já jsem měl obývat ten vrchní. Bylo to zvláštní, vstoupit tímto způsobem do anglické domácnosti a šplhat nahoru po dost příkrých schodech a chytat se zábradlí v obavě,

abych snad pozadu nepřepadl. Bylo mi, jako kdybych měl údy z gumy, jako kdybych je neměl úplně pod kontrolou, což bylo v podstatě pravda, protože mi to trvalo několik dní, než jsem se v tom divném těle dokonale zabydlel. Oba lámové prodlévali v mé blízkosti a dávali najevo starostlivost, ale pochopitelně mi nemohli nikterak pomoci. A tak se záhy vzdálili a slíbili vrátit se po půlnoci.

Klopýtavě jak náměsíčník a trhavě jako nějaká mechanická loutka, jsem pomalu vešel do své ložnice. S úlevou jsem se převalil na postel. Aspoň už neupadnu, chlácholil jsem se. Má okna vedla na přední i zadní stranu domu. Když jsem otočil hlavou doprava, viděl jsem přes přední zahrádku k silnici a dál až ke Cottage Hospital, což byl výhled pro můj současný stav ne právě povzbuzující!

Na druhé straně pokoje bylo okno, přes které jsem pootočením hlavy doleva dokázal přehlédnout rozlehlější zahradu. Byla neupravená, porostlá chomáči drsné trávy, jaká roste na loukách. Od sousedního domu oddělovaly zahradu keře. Konec travnaté plochy lemovaly roztroušené stromy a drátěný plot. Za ním bylo vidět obrysy hospodářských stavení a opodál se páslo stádo krav.

Za okny jsem slyšel nějaké hlasy, ale byla to taková „angličtina“, že tomu, co hlasy říkají, bylo téměř nemožné rozumět. Angličtina, kterou jsem předtím slyšel, byla většinou americká a kanadská, a zdejší slabiky s podivným přízvukem obyvatelstva holdujícího kravatám v barvě své střední školy mě mátlly. Zjistil jsem, že mluvím jen s obtížemi. Když jsem se pokusil něco říct, vydával jsem ze sebe pouhé krákoravé zvuky. Jako kdybych měl divné a zbytnělé hlasivky. Učil jsem se mluvit pomalu a nejprve jsem si musel představit, co vlastně chci říct. Měl jsem sklon vyslovovat „čej“ namísto „džej“, takže z Johna jsem udělal „Čona“ a podobné chyby. Někdy jsem sám stěží rozuměl tomu, co říkám!

Té noci se astrální cestou opět vrátili lámové a potěšili mě sdělením, že teď budu do astrálu vstupovat ještě snadněji. Také mi pověděli, že moje opuštěné tibetské tělo je bezpečně uloženo v kamenné rakvi a pečují o něj tři mniši. Řekli, že po prozkoumání prastarých spisů se potvrdilo, že převod mého vlastního těla bude snadný, avšak vyžádá si to určitý čas.

Tři dny jsem zůstal ve svém pokoji, odpočíval, procvičoval pohyby a zvykal si na životní změnu. Třetí den večer jsem pod pláštěm tmy nejistě vyšel do zahrady. Všiml jsem si, že tělo už začínám ovládat, třebaže občas nastávaly nepředvídané reakce, kdy ruka či noha neodpovídaly na moje povely.

Následující ráno pronesla žena, o níž jsem věděl, že od nynějška je moje manželka: „Dneska budeš muset jít na pracovní úřad, jestli by přece jen pro tebe neměli nějakou práci.“ Pracovní úřad? Nějakou chvíli mi to nic neříkalo, dokud nepoužila výraz „ministerstvo práce“. Nikdy jsem v tom místě nebyl a vůbec jsem nevěděl, jak tam mám postupovat nebo co tam mám dělat. Z rozhovoru jsem se dozvěděl, že je to někde u Hampton Courtu a jmenuje se to tam Molesey.

Z jakéhosi důvodu, který jsem tehdy nepochopil, jsem neměl nárok na podporu v nezaměstnanosti. Později jsem zjistil, že je to proto, že když člověk dá svévolně výpověď ze zaměstnání bez ohledu na to, zda bylo nepříjemné či nesmyslné, nemá na podporu právo, a to ani tehdy, když dvacet let platil příspěvky.

Pracovní úřad! Řekl jsem: „Pomoz mi najít kolo a pojedu.“ Sešli jsme po schodech, zabočili vlevo do garáže přečpané starým nábytkem, a tam stálo kolo, ten nástroj utrpení, na kterém jsem dosud jel jen jednou v Cunkingu, když jsem se vrhl z kopce dřív, než se mi podařilo najít brzdy. Opatrně jsem na ten vynález nasedl a vrávoravě se rozjel po silnici k železničnímu mostu a tam zabočil doleva, kde se silnice rozdvojovala. Jakýsi muž mi vesele zamával, a když jsem jeho pozdrav opětoval, málem jsem spadl. „Nevypadáš ani trochu dobře,“ zavolal na mě. „Jed' opatrně!“

Šlapal jsem dál, až jsem v noze najednou ucítil podivnou bolest. Pokračoval jsem a zahrnul doprava, jak mi předtím bylo vysvětleno, až na širokou silnici na Hampton Court. Nohy mě najednou za jízdy přestaly poslouchat. Povedlo se mi pouze naprázdno - bez šlapání přejet silnici a tam jsem se na travnatém pásu sesul i s kolem, které se povalilo na mě. Těžce ořesený jsem chvíli zůstal ležet, až jedna žena, která na zápraží cosi dělala s rohožkami, se vrhla po cestě dolů a pustila se do mě: „Měl byste se stydět, v tuhle dobu a už být namol. Viděla jsem vás. Mám chuť zavolat policii!“ Zaškaredila se na mě, pak se otočila a uháněla zpátky k domu, sebrala rohožky a práskla za sebou dveřmi.

Jak málo toho ví! pomyslel jsem si. Jak málo! Ležel jsem tam snad dvacet minut a vzpomínal se. Lidé vyhlíželi z domovních dveří a vykukovali za záclonami. Dvě ženy se sešly na rozhraní svých zahrádek a chraplavými hlasy se o mně bavily. Uvědomil jsem si, že nikoho ani v nejmenším nenapadlo, že bych mohl být nemocný anebo mohl potřebovat

ošetření.

Konečně jsem se s nesmírným úsilím vyhrabal na nohy, vylezl na kolo a odjel směrem na Hampton Court.

9. KAPITOLA

Úřad byl v zasmušilém domě v postranní ulici. Dojel jsem k němu, slezl z kola a zamířil ke vchodu. „Chcete přijít o kolo?“ otázal se za mnou nějaký hlas. Obrátil jsem se. „Přece si nezaměstnaní nekradou mezi sebou?“ podotkl jsem.

„To tedy musíte být nový. Dejte si přes něj řetěz se zámkem, nebo budete muset jít domů pěšky.“ Nato pokrčil rameny a vešel do budovy. Otočil jsem se a podíval do pouzdra na sedadle. Ano, zámek a řetěz tam byly. Právě jsem ho chtěl omotat okolo kola, jak jsem to viděl u ostatních, když mě napadla nemilá myšlenka - a kde je klíč? Přehraboval jsem se v kapsách, mě zatím neznámých, až jsem objevil svazek klíčů. Zkoušel jsem jeden po druhém, až jsem konečně našel ten pravý.

Vykročil jsem vzhůru k domu. Směr udávaly značky z lepenky s šipkami vyznačenými černým inkoustem. Zabočil jsem doprava a vešel do místnosti, kde stálo množství tvrdých židlí, sražených těsně k sobě.

„Nazdar, prófo!“ pronesl nějaký hlas. „Pojď, sedni si ke mně, než přijdeš na řadu.“

Zamířil jsem k němu a proklestil si cestu k židli vedle něho. „Ty dneska ráno vypadáš nějak jinak,“ pokračoval. „Co se ti stalo?“

Nechal jsem ho povídat a přitom sbíral útržky informací. Úředník vyvolával jména a muži přistupovali k jeho stolu, aby se před ním posadili. Pak vyvolali jméno, které se mi zdálo být povědomé. Že by to byl někdo, koho znám? přemýšlel jsem. Nikdo se nehýbal. Zopakovali ho znovu. „Tak jdi, volají tě!“ pobídl mě můj nový přítel. Vstal jsem, zamířil ke stolu a posadil se, jak jsem to viděl u ostatních.

„Co je to dneska s vámi?“ zeptal se úředník. „Viděl jsem vás vejít dovnitř, pak jsem vás ztratil z očí, a tak jsem si myslel, že už jste odešel. Pozorně se na mě zadíval. Vy dneska vypadáte nějak jinak. No ale účesem to být nemůže, když jste holohlavý...“ Potom se narovnal a prohlásil: „Ne, obávám se, že pro vás tady nic není. Snad že budete mít víc štěstí příště. Další, prosím.“

Vyšel jsem ven, cítil se skleslý a na kole odjel zpátky na Hampton Court. Koupil jsem si noviny a pak pokračoval dál na nábřeží Temže. Bylo to krásné místo, kam o svátcích vyrážejí Londýňané na výlet. Sedl jsem si na travnatý břeh, zády se opřel o strom, a v novinách začal pročitat rubriku volných míst.

„Přes úřad práci v životě neseženeš!“ ozval se nějaký hlas a jakýsi muž sešel z cesty a žuchl sebou do trávy vedle mě. Utrhl dlouhý stonek trávy,

zamyšleně ho žvýkal a převaloval z jednoho koutku úst do druhého. „Neplatěj ti žádnou podporu, vid? A ani ti ji nezaříděj, co? Práci daj těm, kterejm platit musej. Takhle ušetřej, rozumíš? Dyž ti daj práci, na podpoře musej držet někoho jinýho a vláda pak remcá, chápeš?”

Zamyslel jsem se nad tím. Dávalo to smysl, třebaže se mi z mluvy toho člověka skoro točila hlava. „No, a co bys na mém místě udělal ty?” zeptal jsem se ho.

„Já? U sta hromů, já dělat nechci, já tam jen chodim, abysem dostal podporu, ta mě drží na nohou a taky ten drobek, co si vydělám bokem. Dobrá, šéfe. Jesdi práci opravdu chceš, jdi do někerý z těchletěch agentur, tady, podívej.” Natáhl se, sebral mi noviny a nechal mě celého zaraženého přemítat, co by to mohlo znamenat, ta agentura. Kolik je tady toho k učení, pomyslel jsem si. Jak málo toho vím o všem, co se západního světa týče. S nasliněnými prsty a mumláním písmen abecedy procházel stránky. „Tady to máš!” vykřikl triumfálně. „Zaměstnavatelské agentury, tady, koukni se sám.”

Rychle jsem přeletěl sloupec, na kterém zůstaly zřetelné otisky jeho velice špinavých prstů. Zaměstnanecký úřad - Pracovní agentury - Práce. „Ale tohle je pro ženy!” zvolal jsem rozhorleně.

„Nekecej!” odpověděl. „Neumíš číst? Stojí tam muži a ženy. Ted di a promluv si s nima a nenech se vod nich vobalamutit. Á! Budou si s tebou pohrávat a napínat tě, jestli je necháš. Řekni jim, že chceš práci, jinak že.

To odpoledne jsem odchvátal do centra Londýna a vyšplhal se po špinavých schodech do zchátralé kanceláře v postranní ulici v Soho. V místnosti, která byla tak malá, že snad dřív sloužila za almárku, seděla u kovového stolu nějaká zmalovaná žena s odbarvenými blond vlasy a rudými nehty jak drápy.

„Hledám práci,” řekl jsem.

Opřela se a chladně si mě prohlížela. Široce zazívala., až přitom odhalila ústa plná zkažených zubů a povlečený jazyk. „Cosešzač?” řekla. Nechápvavě jsem na ni civěl. „CosešzaP.” opakovala.

„Promiňte” řekl jsem, „ale já nerozumím, co se mě ptáte?” „Achbože!” vzdychla si otráveně. „Anineumípořádněanglicky.

Tádyklevyplňtenformulář.” Hodila po mně dotazník, pobrala pero, hodinky, knihu a kabelku a zmizela v zadní místnosti. Sedl jsem si a bojoval s otázkami. Konečně se znovu objevila a palcem ukázala ve směru, odkud přišla. „Di tam,” přikázala. Vstal jsem a odklopýtal do trochu větší místnosti. Za otřískaným stolem, nevzhledně posetým papíry, seděl nějaký muž. Přežvykoval špičku levného páchnoucího doutníku a v týle mu seděl potřísněný klobouček. Pokynul mi, abych si před něj sedl.

„Máte peníze na zápis?" zeptal se mě. Sáhl jsem do kapsy a odpočítal peníze, uvedené na formuláři. Vzal je ode mě, přepočítal je ještě jednou a strčil si je do kapsy. „Kde čekáte?" zeptal se.

„V sousední kanceláři," odpověděl jsem nevinně. K mému zděšení vybuchl v hlučný smích.

„Ho! Ho! Ho!" řval. „Povídám »kde čekáte« a on řekne, že ve vedlejší kanceláři!" (Pozn. překl.: jde o nedorozumění v češtině nevyjádřitelné, dané slovesem to wait, které znamená čekat, očekávat, ale i obsluhovat u stolu, dělat číšníka. Lobsangovy protějšky navíc hovoří nářečím cockney.) Osušil si slzící oči, s viditelným úsilím se ovládl a řekl: „Podívej, kamarádíčku, s tebou je sranda, to teda jó, ale nesmím ztrácet čas. Jsi pingl, anebo ne?"

„Ne," odpověděl jsem. „Chci práci v některém z těchto oborů," a podal jsem mu celý seznam prací, které jsem byl schopen dělat. „Tak můžete mi pomoci, anebo ne?"

Když si přečetl seznam, zamračil se. „No, to ale nejde," řekl nerozhodně, „mluvíte jako umíněnej... podívejte, uvidíme, co se dá dělat. Přijďte ode dneška za týden." Poté si znovu zapálil vyhaslý doutník, dal si nohy na stůl, popadl dostihové noviny a začal si číst. Zbaven iluzí jsem se obrátil k odchodu, prošel kolem zmalované ženy, která můj odchod doprovodila nadutým pohledem a pokrčením nosu, sešel jsem dolů po vrzajících schodech a vyšel ven do zasmušilé ulice.

Zamířil jsem do další agentury, která byla nedaleko. Při pohledu na její vchod mi srdce usedalo. Postranní dveře, holé dřevěné schody a špinavé zdi s odlupující se omítkou. Nahoře ve druhém poschodí jsem otevřel dveře, označené nápisem VSTUPTE. Uvnitř byla veliká místnost, táhnoucí se přes celou šířku budovy. Kolem stály vratké stoly a u každého z nich seděl muž nebo žena a před sebou měli hromadu kartotékových lístků.

„Prosím! Čím mohu posloužit?" zeptal se hlas po straně. Otočil jsem se a uviděl ženu, které mohlo být sedmdesát, třebaže vypadala starší. Aniž by počkala, až něco řeknu, podala mi dotazník a požádala mě, abych ho vyplnil a předal dívce u stolu. Brzy jsem vyplnil všechny číselné a velmi důvěrné údaje a pak, jak mi bylo řečeno, jsem dívce všechno odevzdal. Aniž na dotazník pohlédla, řekla: „Registrační poplatek můžete složit hned mně." Udělal jsem to a pomyslel si, jak snadný způsob vydělávání peněz mají. Pozorně je spočítala, předala je skrz podávací okénko další ženě, která je přepočítala znovu, načež jsem dostal stvrzenku. Dívka si stoupla a zvolala: „Je někdo volný?" Jeden člověk u vzdáleného stolu nedbale mávl rukou. Dívka se ke mně otočila a řekla: „Támhleten pán se na vás podívá." Zamířil jsem k němu, proplétaje se mezi stoly. Nějakou dobu si mě nevšiml a pokračoval v psaní. Pak zvedl ruku. Uchopil jsem ji a potřásl

mu jí, ale rozzlobeně ucukl a podrážděně vyjel: „Ne ne! Chci vidět vaši stvrzenku, vaši stvrzenku, víte?” Pozorně si ji prohlédl, pak ji obrátil a zkoumal její prázdnou část. Když si znovu přečetl přední stranu, očividně se rozhodl, že bude nakonec přece jen pravá, protože řekl: „Posadíte se?”

K mému úžasu vzal nový formulář a znovu se mě vyptal na všechno, co jsem právě napsal. Můj vyplněný dotazník hodil do odpadkového koše, ten svůj do zásuvky a pravil: „Přijdete ke mně za týden a uvidíme, co se dá dělat.” A dal se znovu do psaní, což byl, jak jsem si všiml, osobní dopis nějaké ženě!

„Hej!” řekl jsem nahlas. „Chci, abyste se mému případu věnoval hned.” „Milý pane!” vytkl mi přátelsky. „My prostě nemůžeme věci uspěchat, musíme mít systém, víte? Systém!”

„Dobrá,” řekl jsem. „Chci práci hned teď, anebo vrátit peníze.”

„Ale ale,” povzdychl si, „vy máte ale škaredou povahu.” Krátce pohlédl na moji rozhodnou tvář, znovu si povzdychl a začal vysouvat jednu zásuvku za druhou, jako by chtěl získat čas, zatímco přemýšlel, co udělat. Jednu zásuvku vytáhl příliš daleko. Ozvala se rána a po podlaze se rozsypala spousta osobních věcí. Vysypala se i krabice, v níž byla asi tisícovka kancelářských svorek. Šmátrali jsme po podlaze, sbírali věci a házeli je na stůl.

Konečně bylo všechno sesbíráno a shrnuto do zásuvky. „Ten prokletý šuplík!” pronesl rezignovaně. „Pokaždé takhle vyklouzne. Ostatní úředníci jsou na to už zvyklí.” Nějakou dobu seděl a procházel lístky v kartotéce, pak začal prohlížet svazky papírů, záporně vrtěl hlavou, když je zas házel nazpátek a bral si další. „Á!” řekl konečně a pak ztichl. Za několik minut pronesl: „Ano, mám pro vás práci!”

Přehraboval se v papírech, vyměnil si brýle a poslepu se natáhl po hromadě lístků. Když svrchu jeden zvedl, položil si ho před sebe a pomalu začal psát. „Kdepak to máme? Á, Clapham. Znáte Clapham?” Aniž by počkal na odpověď, pokračoval: „Je to práce, kde se vyvolávají fotografie. Budete pracovat v noci. Pouliční fotografové z West Endu si v noci přinesou filmy a ráno si vyberou fotky. Hmm, ano, počkejte, já se podívám.” Procházel papíry a přitom pokračoval: „Někdy budete muset pracovat na West Endu s fotoaparátem sám na výpomoc. Tenhle lístek teď doneste adresátovi a seznamte se s ním,” řekl, ukazuje tužkou na jméno, které mi napsal na lístek.

Clapham nebyla londýnská čtvrť s nějakou chvalnou pověstí a adresa, kam jsem šel, byla skutečně ohybné místo, ležící v ubohé zapadlé ulici v chudinské čtvrti, přiléhající k vedlejší železniční koleji. Zaklepal jsem na dveře domu s oprýskanou malbou a jedním oknem, jehož sklo bylo

„opraveno“ nalepeným papírem. Dveře se trochu pootevřely a vyhlédla z nich ucouraná žena s rozčuchanými vlasy, které jí padaly přes tvář.

„Nó, kohopa chcete?“ Pověděl jsem jí to a ona se beze slova otočila a zaječela: „Harry, chce s tebou mluvit nákej chlap!“ Zaklapla dveře a nechala mě stát venku. Za chvíli se zas otevřely a objevil se v nich muž drsného vzezření, neholený a bez límce. Na spodním rtu mu visela cigareta. Skrz velké díry v plstěných trepkách mu čouhaly prsty u nohou.

„Co chceš, kamaráde?“ zeptal se. Podal jsem mu lístek z pracovního úřadu. Vzal ho, prohlédl si ho ze všech stran, potom se znovu podíval na mě a řekl: „Cizinec, co? V Claphamu je jich spousta. Nejste tak vybíraví, jako sme my Britové.“

„Povíte mi něco o té práci?“ zeptal jsem se.

„Eště ne!“ prohlásil. „Nejdřív se na tebe musím podívat. Pod dál, sem tady v satrénu.“

Poté se obrátil a zmizel! Vešel jsem do domu ve značně zmateném stavu myslí. Jak může být v „satrénu“, když teď stál přede mnou, a co je to vůbec ten „satrén“?

V domovní hale bylo temno. Stál jsem tam, nevěda kam jít a skoro jsem povyskočil, když vedle mě, zdánlivě u nohou, zaječel hlas: „Hej,

kamaráde, tak nepudeš dolu?“ Ozvaly se kroky a ve slabě osvětlených dveřích vedoucích do suterénu, kterých jsem si ani nevšiml, se objevila mužova hlava. Následoval jsem ho po vratkých dřevěných schodech a bál se, že se skrze ně co chvíli probořím. „Dílna!“ pronesl pyšně. V mlze cigaretového dýmu tlumeně svítila žlutá žárovka. Vzduch tu byl k zalknutí. Po straně stál stůl s odtokem po celé délce. Na něm byly rozestavěné fotografické vany. Stranou stál na stole potlučený zvětšovač a pak tu byl ještě jeden stůl, pokrytý olovenými deskami, na němž stála i řada velkých lahví.

„Já sem Harry“ řekl muž. „Připrav si roztok, ať vidim, jak děláš.“ A ještě dodal: „Na kontrasty používáme jedině značku Johnson's. Vyvolávají opravdu dobře.“

Harry ustoupil a škrtl sirkou o kalhoty, aby si mohl zapálit cigaretu. Rychle jsem připravil roztoky, vývojku, přerušovací lázeň a ustalovač.

„O.K.“ řekl. „Teď si vem tuhleto cívku a vobtáhni pár vobrázků.“ Chtěl jsem si udělat proužky na zkoušku, ale zarazil mě: „Ne, neplejtvej papírem a dej tam pět vteřin.“

Harry byl s mým výkonem spokojen. „Platíme jednou za měsíc, kamaráde,“ sdělil. „A nedělej žádný nahotinky. Nechci mít potíže s policajtama. Veškerý nahotinky přihraj mně. Chlapci se vobčas zfanfrněj a najedou na extra nahotinky pro zvláštní zákazníky. Ty přihraj všecky mně,

jasný? Ted tady začneš v deset večer a skončíš v sedm ráno. O.K.? Tak sme dohodnutý!"

Tu noc, krátce před desátou jsem šel špinavou ulicí a ve vše prostupující tmě se snažil rozeznat čísla. Dorazil jsem k domu a vylezl po neudržovaných schodech ke zjizveným a oprýskaným dveřím. Zaklepal jsem, ustoupil a čekal. Ale ne dlouho. Se zaskřípěním rezatých veřejí se dveře prudce otevřely. Objevila se v nich stejná žena, která mi předtím na zaklepání otevřela. Stejná, ale jak jiná! Měla nalíčený a napudrovaný obličej, vlasy se jí vlnily a skoro průhledné šaty prosvěcované světlem z haly za jejími zády naprosto zřetelně odhalovaly její buclatou postavu. Vyslala ke mně široký, zubatý úsměv a zašvitořila: „Pod dál, drahoušku. Já sem Marie. Kdopak tě posílá?“ Aniž počkala na moji odpověď, naklonila se ke mně, až se jí hluboký výstřih u šatů nebezpečně prohnul a pokračovala: „Třicet šilinků za půl hodiny, nebo tři libry deset za celou noc. Já se v tom vyznám, drahoušku!"

Jak odstoupila, aby mi umožnila vejít, světlo z haly mi ozářilo tvář. Spatřila moje vousy a zamračila se. „Ach, to seš ty!" řekla mrazivě a z tváře jí zmizel úsměv, jako když se mokrým hadrem setře z tabule křída. Zavrčela: „Takhle mě necháš mrhat čas! To sou mi ale nápady! Ty," zahulákala, „budeš si muset pořídit klíče. V tudle noční dobu mám většinou práci."

Otočil jsem se, zavřel za sebou venkovní dveře a vydal se dolů do ponurého suterénu. Byly tu k vyvolání stohy filmů, až jsem měl pocit, že si je tu odložili všichni fotografové z celého Londýna. Pracoval jsem v úplné tmě, otvíral kazety, na jeden konec připevňoval svorky a ukládal je do tanků. Tik-tak, tik-tak, ubíhaly stopky. Najednou zazvonily, což bylo upozornění, že filmy jsou připravené na přerušovací lázeň. Ten zvuk byl tak nečekaný, že jsem vyskočil na nohy a hlavou se uhodil o nízký trám. Všechny filmy ven a na několik minut do přerušovací lázně. Znovu ven a na čtvrt hodiny do ustalovače. Další máčení, tentokrát ve vylučovací lázni, a filmy byly připravené k vyprání. Když to bylo hotové, rozsvítil jsem žluté světlo a zvětšil několik vzorků.

Za dvě hodiny jsem měl všechny filmy vyvolané, ustálené, vyprané a rychle usušené v metylalkoholu. Uběhly čtyři hodiny a v práci jsem už dost pokročil. Také jsem dostával hlad. Rozhlížel jsem se kolem, ale nemohl jsem najít nic, kam bych mohl dát vařit konvici s vodou. Beztak tu nebyla ani ta, takže jsem se posadil, vytáhl sendviče a pečlivě si vymyl fotografickou odměrku, abych se mohl napít vody. Myslel jsem na tu ženu nahoře v poschodí a uvažoval, zda právě nepije dobrý a horký čaj a přál si, aby mi přinesla šálek.

Dveře nad schodištěm se s rámusem otevřely a vpustily dovnitř záplavu světla. Spěšně jsem vyskočil, abych zakryl otevřený balíček fotografického papíru dřív, nežli ho světlo zničí, když tu zaskřehotal hlas: „Hej, ty tam! Chceš hrnek čaje? Dneska je špatnej kšeft, tak jsem si ho uvařila konvici, než pudu spát. Nemůžu tě vyhnat z hlavy. To musí bejt telepatie.“ Zasmála se vlastnímu vtípu a s klapotem začala sestupovat po schodišti. Položila podnos, sedla si na dřevěné sedadlo a hlasitě oddychovala. „Fuj!“ pronesla. „Sem tady napůl uvařená.“ Rozvázala si pásek na županu, rozevřela ho - a k mojím hrůze pod ním neměla nic! Všimla si mého pohledu a zachechtala se: „Nezkouším to na tebe, neboj, máš dneska v noci na práci jinačí vývojku.“ Postavila se, župan nechala spadnout na zem a natáhla se pro hromadu schnoucích snímků. „Bóže muj,“ zvolala, když se v nich pohrabala. „To sou ale ksichty. Teda já nevim, proč si takový starý paprikové nechávaj dělat vibrázky.“ Znovu se posadila, svůj župan zřejmě nijak nepostrádala. Bylo tu horko, ale mně čím dál tím větší!

„Věříš v telepatii?“ zeptala se mě.

„Samozřejmě že ano!“ odpověděl jsem.

„Víš, v Palladiu jsem viděla jedno takový představení a tam předváděli telepatii. Myslela sem, že je to pravý, ale ten chlapík, co mě tam vzal, povídal, že je to všechno podvod...“

Existuje jedna východní pověst o poutníkovi na širé poušti Gobi, kterému uhynie velbloud a ten muž se vleče dál, polomrtvý žízni. Náhle před sebou uvidí něco, co vypadá jako měch na vodu, jako kozí kůže, naplněná vodou, jaké nosívají poutníci. Zoufale k němu běží, sehne se, aby se napil, když vtom zjistí, že to je jen kůže napěchovaná převzácnými diamanty, které odhodil nějaký jiný žíznivý cestovatel, aby si odlehčil břemeno. Taková je cesta, kterou jde Západ, kde lidé hledají materiální bohatství, technický pokrok, rakety s větší a přesnější úderností, letadla bez pilotů a snaží se o výzkum vesmíru. Skutečné hodnoty, astrální cestování, jasnovidnost a telepatii přijímají s nedůvěrou a myslí si, že jsou to triky nebo komická divadelní čísla.

Když byli Britové v Indii, dobře věděli, že Indové umějí posílat na velkou vzdálenost zprávy, které vypovídaly o vzpourách, ohlašovaly blížký příjezd nebo jakékoliv jiné zajímavé události. Takové zprávy proběhnou celou zemí za pouhých pár hodin. Stejná věc byla pozorována v Africe a je známá jako „stepní telegraf. Kdo projde výcvikem, ten už nepotřebuje žádné telegrafní dráty, žádné řinčící telefony, které nám drásají nervy. Lidé by skutečně mohli posílat zprávy pomocí svých vrozených schopností. Na Dálném východě se tyto záležitosti zkoumají po celá staletí. Východní země jsou takovým věcem „nakloněny“ a nepanují tam záporné postoje,

kteřé by působení darů přírody bránily.

„Marie," řekl jsem. „Ukážu ti malý šprým, který ti předvede telepatii, nebo spíš převahu mysli nad hmotou. Já budu Mysl a ty Hmota."

Podezířavě se na mě podířvala, dokonce na okamžik i sřveřpě, a pak odpověděla: „Tak jo, aspoň bude nějaká legrace."

Soustředil jsem myšlenky na zadní stranu jejího krku a představoval si, jak ji štípe moucha. Přímó jsem si ten kousající hmyz vizualizoval. Marie se najednou pláčla do krku a pronesla jedno velice sprosté slovo, kterým dotěrnou mouchu označila. V duchu jsem si představil, že to kousnutí ještě víc silí, načež se na mě podířvala a rozesmála se. „Bože muj!" vydechla, „kdybysem to tak uměla, to by byla sranda s chlapíkama, co ke mně choděj."

Noc za nocí jsem docházel do toho ucouraného domu v ponuré tmavé ulici. Když Marie nemířvala co na práci, sestupovala za mnou často s hrnkem čaje, aby si popovídala a něco poslechla. Postupně jsem zjistil, že pod drsným zevnějškem a navzdory životu, jaký vedla, byla vůči lidem v nouzi velice laskavou ženou. Vyprávěla mi o člověku, který mě zaměstnal, a varovala mě, abych poslední den v měsíci v domě nezůstával.

Noc za nocí jsem vyvolával fotografie a odcházel teprve, když bylo všechno připraveno pro ranní přebírku. Celý měsíc jsem neviděl nikoho jiného než Marii, a tak třicátého prvního jsem tam zůstal déle. Asi v devět hodin seběhlo s dupotem po schodech jakési úskočně vyhlížějící individuum. Dole se zastavilo a podířvalo se na mě se zjevnou nenávisťí. „Mám pocit, že čekáš, že dostaneš vejplatu, co?" zavrčel chlapík. „Jsi tady na noc, tak koukej vypadnout!"

„Neodejdu dřív, dokud nebudu hotov," odpověděl jsem.

„Ty— !" vyjekl. „Já tě naučím, aby si přestal mlít pantem!"

Popadl láhev, o zed urazil hrdlo a vrhl se na mě s drsným, rozeklaným ostřím, kterým mi mířil přímó do tváře. Byl jsem unavený a docela ve špatné náladě. Bojovat mě učili ti největší mistři Dálného východu. Odzbrojit toho mrzkého tajtrlíka pro mne tudíž bylo snadné. Ohnul jsem si ho přes koleno a dal mu ten největší výprask, jaký kdy dostal. Marie, která zaslechla řev, vyletěla z postele a teď seděla na schodech a vychutnářvala to divadlo. Ten chlapík se doslova rozbřečel, takže jsem mu potopil hlavu do vypířacího tanku, abych mu umyl slzy a zarazil přívál sprostého spílání. Když jsem mu dovolil, aby si stoupl, přikázal jsem mu: „Budeš stát támhle v koutě a ani se nehneš, dokavad ti to nedovolím, jinak to všechno začne znovu!" Ani se nepohnul

„Bože, to byla podířvaná pro potěšení," prohlásila Marie. „Ten malej zakřslík je vůdce jedny bandy ze Soho. Dal si mu co proto, i když to dycky

bejval největší rváč, to teda jo!"

Seděl jsem a čekal. O hodinu později sešel po schodech muž, který mě zaměstnal, a když spatřil mě a toho gangstera, zbledl. „Chci svoje peníze," řekl jsem. „Tohle byl špatnej měsíc, žádný nemám, musel sem zaplatit za ochranu tady tomu," odpověděl a ukázal na gangstera.

Podíval jsem se na něj. „To si myslíš, že tady v té smradlavé díře budu pracovat zadarmo?" zeptal jsem se.

„Dej mi pár dní a uvidim, jestli něco seženu. Von," - ukázal na gangstera -, „mi bere všechno, protože když mu nezaplatim, dělá mejm lidem potíže."

Žádné peníze ani moc naděje, že vůbec nějaké dostanu! Přistoupil jsem na to, že budu pokračovat ještě dva týdny a dám „šéfovi" čas, aby peníze někde sehnal. Smutně jsem odcházel z domu a přemýšlel, jaké je to aspoň štěstí, že do Claphamu jezdím na kole a ušetřím za jízdné. Když jsem se chystal odemknout řetěz u kola, pokradmu se ke mně přitočil ten kriminálník. „Povídám, brachu," chraplavě zašeptal, „chceš dobrou práci? Dělat mi stráž? Dvacet liber tejdne se všim všudy."

„Nech toho, ty úskočnej usmrkánku," odpověděl jsem tvrdě.

„Dvacet pět!"

Když jsem se na něho podrážděně otočil, hbitě uskočil a zadrmlil: „Uděláme to za třicet, nejvyšší nabídka, a k povyrazení všechny ženský, co chceš, a chlastu, co vypiješ!" Když si všiml mého výrazu, přeskočil zábradlí před jedním suterénem a zmizel v jakémsi soukromém bytě. Otočil jsem se, sedl na kolo a odjel.

U té práce jsem zůstal skoro tři měsíce, vyvolával, pak na mě přišla i řada dělat pouličního fotografa, ale ani já, ani ostatní jsme zapláceno nedostali. Nakonec jsme v zoufalství všichni skončili.

Mezitím jsme se přestěhovali na jedno z těch pochybných náměstí v baywaterské čtvrti a ve snaze sehnat práci jsem chodil z jednoho pracovního úřadu na druhý. Nakonec, možná aby se mě zbavil, mi jeden úředník poradil: „Proč nejdete na Správní úřad kvalifikovaného personálu na Tavistockém náměstí? Dám vám lístek." Šel jsem plný naděje na Tavistocké náměstí. Získal jsem báječné přísliby. Tady je jeden z nich:

„Hrome, ano, vás můžeme umístit, jak se sluší a patří. Hledáme člověka do nové stanice pro atomový výzkum v Caithness ve Skotsku. Zajel byste si tam k pohovoru?" Úředník se horlivě přehraboval mezi papíry.

Zeptal jsem se: „A hradí cestovní výdaje?"

„Ach, jemináčku, to ne!" zazněla důrazná odpověď. „Budete muset jet na vlastní náklady."

Při další nabídce jsem se vypravil - na vlastní náklady - do Cardiganu ve

Walesu. Hledali člověka se znalostmi civilního inženýrství. Na vlastní účet jsem jel přes Anglii až do Walesu. Nádraží bylo od místa pohovorů hrozně daleko. Vlekl jsem se ulicemi Cardiganu, až jsem dorazil na jeho konec. „Bože, bože! Je to ale ještě pěkná dálka, vidíte?“ pověděla mi jedna příjemná žena, které jsem se zeptal na cestu. Šel jsem pořád dál, až jsem konečně došel ke vchodu do domu ukrytého ve stromoví. Příjezdová cesta byla velice dobře udržovaná. Stoupala vzhůru a byla pořádně dlouhá. Konečně jsem došel k domu. Přívětivý muž, s nímž jsem mluvil, se podíval do mých dokladů (které jsem si nechal poslat z Šanghaje). Díval se a souhlasně přikyvoval. „S takovými doklady byste se získáním práce neměl mít žádné potíže," pravil. „Naneštěstí v Anglii nemáte žádné zkušenosti s vypracováváním smluv ve stavebním inženýrství, a proto vám žádnou funkci nemohu nabídnout. Řekněte mi ale," zeptal se, „když jste kvalifikovaný lékař, tak proč jste studoval i inženýrství? Vidím, že v něm máte hodnotu bakaláře."

„Jako lékař jsem musel jezdit i do odlehlých oblastí a chtěl jsem mít znalosti k vybudování vlastní nemocnice," odpověděl jsem.

„Hmmm!" zabručel. „Rád bych vám pomohl, ale nejde to."

Vracel jsem se ulicemi Cardiganu zpátky k pustému nádraží. Následovalo dvouhodinové čekání na vlak, a konečně jsem dorazil domů, abych znovu ohlásil žádná práce. Příští den jsem šel zpátky na pracovní úřad. Muž sedící u stolu — vstává od něj vůbec někdy? — přemítal jsem v duchu, mi sdělil: „Povídám, kamaráde, tady si prostě nemůžeme popovídat. Vezmi mě na oběd a já ti snad budu moct něco povědět, co?"

Víc než hodinu jsem se loudal ulicí, díval se do výloh a přál si, kéž by mě tak přestaly bolet nohy. Z protější strany mě ostražitě sledoval jeden londýnský policista, očividně neschopen určit, zda jsem jen neškodné individuum, nebo potenciální bankovní lupič. Třeba i jeho bolely nohy!

Onen muž se konečně odtrhl od svého stolu a s dupotem seběhl po vrzajících schodech. „Sedmdesát devítkou, kamaráde, pojedeme sedmdesát devítkou. Víím o hezkém místěčku, které je docela levné na to, jak je to tam pěkné." Prošli jsme ulicí vzhůru, nastoupili na autobus číslo 79 a brzy dospěli na místo určení k jedné restauraci v postranní ulici mimo hlavní třídu, kde platilo, čím menší dům, tím vyšší ceny. Muž Bez-svého-stolu a já jsme si dali oběd. Ten můj nadmíru chudý a jeho neobyčejně bohatý. Se spokojeným povzdechem pak promluvil: „Víš, kamaráde, vy chlapi čekáte, že dostanete kdoví jak dobrá místa, ale asi vás nikdy nenapadlo, že kdyby byla opravdu dobrá, přednostně bychom si je vybrali my z personálu. Víš, naše práce nám pohodlný život neumožňuje."

„Dobrá," odpověděl jsem, „musí ale přece být nějaký způsob, jak v

tomhle zatraceném městě či někde jinde sehnat práci."

„Tvá potíže je v tom, že vypadáš tak nějak odlišně, že jsi čímsi nápadný. Taky vypadáš, že nejsi zdravý. Snad by ti pomohlo, kdyby sis oholil vousy." Zamyšleně se na mě zadíval a zjevně uvažoval, jak by uhlazeně zmizel. Náhle se podíval na hodinky a poplašeně vyskočil na nohy. „Poslyš, kamaráde, už musím prostě letět, ten náš starý otrokář má oči všude." Poklepal mi na rameno a utrousil: „Díky, díky! A nevyhazuj už peníze chozením k nám, my zkrátka kromě číšníků a podobných branží žádná místa nemáme!" Poté se otočil jako na obrtlíku a zmizel a nechal mě zaplatit svůj značně vysoký účet.

Vyšel jsem ven a bezcílně se loudal ulicí. Protože jsem pocítil potřebu věnovat se něčemu smysluplnějšímu než tomuhle potulování, začal jsem si prohlížet drobnou inzerci v jedné výkladní skříni. „Mladá vdova s dítětem hledá práci... Řemeslník ovládající složité řezbářské práce přijímá zakázky... Masérka poskytuje domácí masérské úkony..." (No na to dám tedy krk, že ano, pomyslel jsem si!). Na odchodu jsem se zahloubal nad tím, že když mi tradiční agentury, úřady, zprostředkovatelny a tak dále pomoci nedokážou, proč se také nepokusit o inzerát ve výloze? „Proč ne?" skandovaly moje ubohé znavené nohy, jak naplno šlapaly po tvrdém a nepoddajném chodníku.

Tu noc jsem si doma lámal hlavu, jak to udělat, abych se uživil a vydělal dost peněz na pokračování ve výzkumu aury. Nakonec jsem na stroji sepsal šest lístků tohoto znění: „Doktor medicíny (v Británii neregistrovaný) nabízí pomoc pro případy z oboru psychologie. Informace zde." Pak jsem si napsal ještě šest dalších, kde stálo: „Profesionál, velice zcestovalý, vědecká kvalifikace, nabízí služby pro všechno neobvyklé. Znamenitá doporučení. Pište na příhrádku —." Další den, kdy byly inzeráty vystaveny ve strategických výlohách určitých londýnských obchodů, jsem se posadil, abych čekal na výsledky. Dostavily se! Podařilo se mi získat práci psychologa, takže jsme začínali s penězi vycházet a skomírající plamínky našich financí se pomalu vracely k životu.

Souběžně jsem se nezávisle zabýval reklamou a jedna z největších farmaceutických firem v Anglii mi poskytla částečný pracovní úvazek. Její nadmíru štědrý a lidský ředitel a lékař, se kterým jsem se seznámil, by mě býval zaměstnal, kdyby neplatil restriktivní systém pojišťovacího úřadu. Byl jsem už příliš starý a nemocný. Vyčerpání z převzetí těla bylo strašné. Námaha, kterou si vyžádala výměna molekul „nového" těla za ty z mého vlastního, byla téměř neúnosná. A přesto jsem v zájmu vědy nepolevil. Často jsem teď v astrálu cestoval do Tibetu, ponejvíc v noci anebo během víkendu, kdy jsem věděl, že mě nikdo nevyruší, protože vyrušení člověka,

který cestuje v astrálu, může pro něj být snadno osudné. Útěchu jsem našel ve společnosti vysokých lámů, s nimiž jsem se v astrálu setkával, a odměnou mi byla jejich chvála mých skutků. Při jedné takové návštěvě jsem truchlil nad odchodem nesmírně milovaného domácího zvířete, kočky, která byla obdařena takovou inteligencí, že by zahanbila mnohého člověka. Starý láma, který se mnou v astrálu rozmlouval, se účastně usmál a pravil: „Bratře, nevzpomínáš si na příběh o hořčičném semínku?“ Hořčičné semínko, ach ano! Jak dobře jsem si vzpomínal na jedno podobenství naší víry...

Ubohá mladá žena přišla o svoje prvorozené dítě. Toulala se ulicemi skoro šílená žalem a úpěnlivě prosila každého, aby jí synáčka přivedl zpátky k životu. Někteří se od ní soucitně odvraceli, jiní se ušklíbali a posmívali se jí a nazývali ji bláznem, když věří, že by se dítě dalo přivést zpět k životu. Nedala se utiшит a nikdo nedokázal najít slova, která by její bolesti ulevila. Konečně si jejího naprostého zoufalství všiml jeden staříčkový kněz. Oslovil ji a pravil: „Na celém světě je pouze jediný člověk, který ti dokáže pomoci. Je to Ten Nejdokonalejší - Buddha, který dlí na vrcholku této hory. Jdi za ním!“

Mladá osiřelá žena, s tělem celým bolavým od tíhy žalu, stoupala strmou horskou stezkou, až konečně zabočila a spatřila Buddhu, jak sedí na skále. Padla před ním k zemi a zvolala: „Ach Buddho! Přiveď mi děťátko zpátky k životu!“ Buddha vstal, jemně se ubohé ženy dotkl a promluvil: „Jdi dolů do města. Choď od jednoho domu k druhému a přines mi hořčičné semínko z domu, kde nikdo nikdy nezemřel.“ Mladá žena s jásotem vyskočila a spěchala dolů. Přiběhla k prvnímu domu a řekla: „Buddha si přeje, abych přinesla hořčičné semínko z domu, který nikdy nepoznal smrt.“

„V tomto domě,“ bylo jí řečeno, „zemřelo mnoho lidí.“

V dalším domě odpověděli takto: „To nejde ani spočítat, kolik jich zemřelo tady, protože to je starý dům.“

A tak choďila od jednoho domu k druhému, z jedné ulice do druhé a pořád dál. Jen občas se zastavila, aby si oddychla nebo se posilnila. Chodila od domu k domu, ale nedokázala najít ani jeden, který smrt nikdy nenavštívila.

Pomaloučku se vracela po svazích nahoru. Buddha seděl pohroužený do meditace tak jako předtím. „Neseš hořčičné semínko?“ zeptal se.

„Ne, a ani ho už nehledám,“ odpověděla. „Hoře mě natolik zaslepilo, že jsem si myslela, že trpím a truchlím jedině já.“

„Proč se tedy ke mně vracíš?“ tázal se Buddha.

„Požádat tě, abys mě naučil pravdě,“ odvětila.

A Buddha jí řekl: „Na celém světě lidí a i na celém světě bohů toto jediné je Zákon: všechno je pomíjivé.“

Ano, všechna ta učení jsem znal, ale ztráta někoho vroucně milovaného je přece jen ztrátou. Starý láma se znovu usmál a pravil: „Přijde k tobě jedna roztomilá osůbka, aby tě ve tvém neobyčejně svízelném a tvrdém životě potěšila. Čekej!“

Po nějaké době, když uběhlo několik měsíců, jsme si vzali domů Lady Ku'ei. Bylo to nevšedně krásné a inteligentní siamské kotě. Vychovávali jsme ho jako člověka a ono nám oplácelo dobrotou, jak by to udělal hodný člověk. Každopádně nám vneslo světlo do našich starostí a ulehčilo břemenu lidské proradnosti.

Práce na částečný úvazek bez legálního postavení byla docela obtížná. Pacienti platili podle zásady: když d'ábel stůně, chce se stát mnichem, když je mu dobře, zůstává d'ablem! Příběhy, které neplatící pacienti vykládali, aby své neplacení zdůvodnili, by vydaly na mnoho románů a literárním kritikům by přinesly množství přesčasové práce. Stále jsem tudíž hledal nějaké trvalé místo.

„Ach!“ napadlo jednoho známého, „můžeš příležitostně psát o »duchařině«. Pomyslel jsi na to? Jeden můj kamarád napsal už řadu knih, představím mu tě.“ Zašel jsem za ním do jednoho z velkých londýnských muzeí. Byl jsem uveden do kanceláře, kde mě v první chvíli napadlo, že jsem v muzejním skladišti! Báł jsem se pohnout, abych tam něco nepřevrhl, a tak jsem jen seděl, až mě to začalo unavovat. Konečně „kamarád“ dorazil. „Knihy?“ zeptal se. „Příležitostně psaní? Spojím vás se svým literárním zástupcem. Možná že po vás dokáže něco zařídít.“ Energicky cosi naškrábal a pak mi podal papír s adresou. Než jsem si stačil uvědomit, co se děje, už jsem byl venku z kanceláře. Nebude to zas další marná honička? pomyslel jsem si.

Pohlédl jsem na kousek papíru, který jsem držel v ruce. Regent Street? No ale který konec ulice to asi bude? Vystoupil jsem z linky na Oxford Circus a při svém obvyklém štěstí jsem zjistil, že jsem na opačném konci! Regent Street byla přelidněná a lidé vypadali, jako když krouží okolo vchodů do velkých obchodních domů. Dolů po Conduit Street s rámusem táhl soubor Boy's Brigade nebo to možná byl soubor Armády spásy. Šel jsem dál, minul Goldsmiths a Silversmiths Company a pomyslel si, jak málo z jejich zboží by mi umožnilo pokračovat ve výzkumu. Tam, kde ulice zatáčí k Piccadilly Circus, jsem přešel na druhou stranu a hledal to zatracené číslo. Cestovní kancelář, obuvnictví, ale žádný zástupce autorských práv. Až pak jsem to číslo uviděl. Bylo vtěsnané mezi oběma obchody. Vešel jsem do malé haly, na jejímž konci stál otevřený výtah.

Všiml jsem si tlačítka zvonku, a tak jsem zazvonil. Nic se nedělo. Čekal jsem asi pět minut a pak jsem ho stiskl znovu.

Ozval se klapot kroků: „Vytrh ste mě z nejlepšního!“ sdělil mi hlas. „Akorát jsem si dával hrnek čaje. Kerý patro že chcete?“

„Pana B.“ řekl jsem. „Ale nevím, v kterém patře to je.“

„Á, to je ve třetím,“ ujistil mě muž. „Je doma, vez sem ho. Tady je to,“ ukázal, když odsunul železné dveře. „Zahněte doprava, do tamtěch dveří.“ Poté pelášil zpátky ke svému chladnoucemu čaji.

Strčil jsem do označených dveří a došel až k malé přepážce. „Pan B.“ zeptal jsem se. „Mám s ním schůzku.“ Tmavovlasá dívka odběhla pro pana B. a já se rozhlížel kolem. Na druhé straně za přepážkou nějaké dívky pily čaj. Jakýsi starší pán dostával instrukce, kam doručit balíky. Za mnou stál stůl a na něm několik časopisů — jako v čekárně u zubaře - pomyslel jsem si, a na zdi visela reklama nějakého nakladatelství. Celá kancelář byla poseta balíky knih a podél vzdálenější zdi ležela úhledná řada čerstvých rukopisů.

„Pan B. přijde za okamžik,“ pronesl nějaký hlas. Otočil jsem se, abych tmavovlasé dívce poděkoval úsměvem. V tom okamžiku se otevřely postranní dveře a vešel pan B. Se zájmem jsem se na něj zadíval, neboť to byl první zástupce autorských práv, jakého jsem kdy viděl nebo jsem o něm slyšel! Měl plnovous a úplně jsem si ho dokázal představit jako starého čínského mandarína. Třebaže to byl Angličan, měl důstojnost a zdvořilost starého vzdělaného Číňana, kterým se na Západě nikdo nevyrovná. ,

Pan B. ke mně zamířil, pozdravil a potřásl mi rukou. Postranními dveřmi mě uvedl do malinkaté místnosti připomínající vězeňskou celu bez mříží. „Nu, co pro vás mohu udělat?“ zeptal se.

„Hledám práci,“ odpověděl jsem.

Položil mi několik otázek týkajících se mé osoby, ale z jeho aury jsem poznal, že k nabídnutí nemá nic a že se pouze laskavě chová kvůli člověku, který mě představil. Ukázal jsem mu svoje čínské doklady a aura se mu zakmitala zájmem. Vzal si je, pečlivě je prozkoumal a pravil: „Měl byste o sobě napsat knihu. Myslím, že jednu pro vás mohu nechat schválit.“ To byl šok, že mě to málem porazilo. Já a mám napsat knihu? Já a o sobě? Pozorně jsem se mu zadíval na auru, abych poznal, jestli to myslí vážně nebo mě jenom tak zdvořile „odbývá“. Z jeho aury jsem vyrozuměl, že to tak skutečně myslí, ale že má pochybnosti o mých spisovatelských schopnostech. Když jsem odcházel, i jeho poslední slova byla: „Opravdu byste měl napsat knihu.“

„Á, netvařte se tak sklíčeně,“ pravil muž, obsluhující výtah. „Dyk venku svítí sluníčko. Von vaši knihu nechtěl?“

„Právě že chtěl, v tom je ta potíž," odpověděl jsem, když jsem vycházel z výtahu.

Šel jsem po Regent Street a měl pocit, že všichni se zbláznili. Já a napsat knihu? To je úplně šílenství! Jediné, co chci, je práce, která by nám poskytla peníze na obživu a aby zbylo trochu na výzkum aury, a jediná nabídka, kterou jsem dostal, je, abych o sobě napsal nějakou přitroublou knihu.

Před nějakou dobou jsem odpověděl na inzerát nakladatelství Technical Writer týkající se instruktážních příruček z oboru letectví. Večerní poštou jsem obdržel dopis, kde mě vyzývali, abych se nazítří dostavil k pohovoru. A, pomyslel jsem si, třeba se mi podaří dostat tuhleto práci v Crawley.

Časně ráno, když jsem před cestou do Crawley snídal, přišel do schránky dopis. Byl od pana B. „Měl byste napsat knihu," stálo v něm. Pečlivě si to promyslete a přijďte mě znovu navštívit.

„Pcha!" řekl jsem si. „Psaní knihy by se mi protivilo!" Odešel jsem na stanici Clapham, abych nastoupil na vlak do Crawley.

Podle mého názoru to byl ten nejpomalejší vlak na světě. Zdálo se, že zahálí na každé zastávce a mezi nimi se lopotí, jako by lokomotiva nebo strojvůdce měli vydechnout naposledy. Konečně jsem dorazil do Crawley. Bylo parno a právě jsem zmeškal autobus. Další měl jet až za dlouho. Plahočil jsem se tedy ulicemi a vícero lidí mě poslalo nesprávným směrem, protože firma, do které jsem se měl dostavit, byla na zastrčeném místě. Po dlouhé době, kdy už jsem byl tak utahaný, že mi začínalo být všechno jedno, jsem konečně dospěl k dlouhé neudržované aleji. Šel jsem podél ní a nakonec dorazil k domu, který byl na spadnutí a vypadal, jako by v něm byl ubytován celý regiment vojáků.

„Napsal jste neobyčejně pěkný dopis," řekl muž, s kterým jsem hovořil.

„Chtěli jsme vědět, jaký člověk takový dopis dokázal napsat."

Při pomýšlení, že mě sem celou tu cestu táhl jen z pouhé plané zvědavosti, jsem zalapal do vzduchu. „Ale inzerovali jste za Technical Writer," pravil jsem, „a jsem ochoten udělat jakoukoliv zkoušku."

„To ano," řekl muž, „ale od té doby, co byl inzerát podaný, jsme měli veliké potíže, provádíme reorganizaci a přinejmenším šest měsíců nebudeme nikoho přijímat. Mysleli jsme si ale, že byste rád přijel a naši společnost navštívil."

„Mám za to, že byste mi měli zaplatit jízdné, když jste mě poštváli až sem jenom pro vaši kratochvíli."

„Ak to nemůžeme," řekl. „Vy jste se nabídl, že si přijdete popovídat. My jsme na to pouze přistoupili."

Byl jsem tak sklíčený, že se mi zpáteční cesta k nádraží zdála ještě delší.

Nevyhnutelné čekání na vlak a zdlouhavá cesta zpátky do Claphamu... Zdálo se mi, že kola pode mnou odříkávají: „Měl bys napsat knihu, měl bys napsat knihu, měl bys napsat knihu.“ Ve Francii žije v Paříži další tibetský láma, který přišel na Západ se zvláštním posláním. Okolnosti rozhodly, že na rozdíl ode mě se musí vyhnout veškeré publicitě. Dělá svou práci a jenom málokdo ví, že kdysi býval lámou v tibetské lámaserii na úpatí Potaly. Napsal jsem mu, zeptal se na jeho názor a - teď trochu předběhnu — výsledkem bylo, že by ode mě nebylo moudré, kdybych psal.

Stanice Clapham působila při mém nešťastném rozpoložení ještě špinavějším a neutěšenějším dojmem než dřív. Sešel jsem z nástupiště dolů na ulici a zamířil domů. Manželka se na mě podívala jen jednou a na nic už se mě neptala. Když jsme se najedli, aniž bych jídlo vnímal, ozvala se: „Ráno jsem telefonicky mluvila s panem B. Vzkazuje ti, abys napsal ukázkou a odevzdal mu ji.“ Ukázkou! Z pouhého pomyšlení se mi dělalo zle. Pak jsem si přečetl došlou poštu. Dva dopisy mi sdělovaly, že „Místo je obsazené a děkujeme za projevený zájem,“ a dopis od mého přítele lámy z Francie.

Zasedl jsem ke starému otlučenému psacímu stroji, který jsem „zdedil“ po svém předchůdci, a začal psát. Psaní je pro mě nepřijemné a pracné. Nemám žádnou „inspiraci“ ani žádný dar, na tématu pouze pracuji usilovněji než druzí, a čím větší k tomu mám nechuť, tím pilněji a rychleji pracuji, aby to bylo co nejdřív hotovo.

Den se nachýlil k ospalému konci, ulice zaplavily stíny soumraku, ale znovu se rozptýlily, jakmile se rozsvítily pouliční lampy a po domech a lidech rozlily pronikavou zář. Manželka rozsvítla a zatáhla závěs. Psal jsem dál. Nakonec, když už jsem měl prsty ztuhlé a bolavé, nechal jsem toho. Před sebou jsem měl hromádku listů, bylo jich asi třicet a všechny hustě popsané. „Tak!“ zvolal jsem. „Jestli mu to nebude vyhovovat, na celou tu věc se vykašlu. Doufám, že to tak bude!“

Příští den odpoledne jsem znovu navštívil pana B. Ještě jednou se podíval na moje doklady, pak si vzal ukázkou a uvelebil se ke čtení. Často souhlasně kýval, a když skončil, velice opatrně pronesl: „Myslím, že to dokážeme prosadit. Nechte mi to tady. Zatím napište první kapitolu.“

Když jsem šel dolů po Regent Street k Piccadilly Circus, nevěděl jsem, zda mám mít radost nebo být nešťastný. Finance poklesly na nebezpečně nízkou úroveň a přesto se mi představa, že bych měl napsat knihu, protivila.

O dva dny později jsem dostal dopis od pana B., kde mě žádal, abych ho navštívil, že pro mě má dobrou zprávu. Při pomyšlení, že tu knihu budu muset přece jen napsat, mi usedalo srdce! Pan B. se na mě laskavě usmíval. „Mám pro vás smlouvu,“ řekl, „ale nejdřív bych s vámi rád navštívil

nakladatele." Odjeli jsme spolu do jiné části Londýna a octli se v ulici, která dřív bývala módní čtvrtí s vysokými domy. Teď sloužily za úřady a lidé, kteří tam původně měli bydlet, žili ve vzdálených čtvrtích. Prošli jsme ulicí a zastavili před nenápadným domem. „Tady je to," řekl pan B. Vešli jsme do tmavého průjezdu a vyšplhali se po točitém schodišti do prvního patra. Konečně nás uvedli k panu nakladateli, který se zpočátku zdál být poněkud cynický a jenom pozvolna roztával. Rozhovor trval krátce a brzy jsme byli zpátky na ulici.

„Pojďte, vrátíme se do mé kanceláře, bože, kam jsem si dal brýle?" lamentoval pan B. a horečně pátral po kapsách. Když je našel, vydechl úlevou a pokračoval: „Pojďte se mnou zpátky do kanceláře, smlouva je připravena k podpisu."

Konečně tady bylo něco určitého — smlouva o napsání knihy. Rozhodl jsem se, že svému závazku dostojím, a doufal jsem, že totéž udělá i vydavatel. Třetí oko panu vydavateli zajisté umožnilo, aby si trochu přivydělal.

Kniha narůstala, dokončil jsem vždy kapitolu a včas ji odnesl panu B. Manžele B. jsem navštívil při mnoha příležitostech v jejich kouzelném domě a rád bych tu vyjádřil úctu obzvláště paní B. Přijala mě tak hezky, jak učinilo jen málo Angličanů. Povzbuzovala mě a byla to první Angličanka vůbec, která něco takového vůči mně udělala. Srdečně mě vítala při každé příležitosti, a proto děkuji vám, paní B.!

V londýnském podnebí se mi zdraví o překot zhoršovalo. Bojoval jsem sám se sebou, aby se mi podařilo knihu dokončit, a používal jsem veškerého výcviku, abych na chvíli nemoc oddálil. Po dokončení knihy mě postihl první záchvat srdeční trombozy a málem jsem zemřel. Lékařský tým z jedné velice známé londýnské nemocnice byl zmatený z mnoha skutečností, které se mě týkaly, ale neobjasnil jsem je. Možná to učiní tato kniha! „Musíte z Londýna pryč," prohlásil specialista. „Váš život je tady ohrožen. Odstěhujte se do jiného podnebí."

Odejít z Londýna? pomyslel jsem si. „Kam ale půjdeme?" Doma jsme měli debatu, probírali způsoby, prostředky a místa, kde žít. Za několik dní jsem se musel vrátit do nemocnice na poslední vyšetření. „Kam tedy odcházíte?" zeptal se odborný lékař. „Váš stav se tady nezlepší."

„Ještě nevím," odpověděl jsem. „Je třeba zvážit mnoho věcí."

„Zvážit se musí jen jediná," ozval se netrpělivě. „Zůstaňte si tady a zemřete. Pokud se odstěhujete, můžete žít o něco déle. Nechápete, že váš stav je vážný?"

Znovu se v mém životě objevil obtížný problém, který jsem musel řešit.

10. KAPITOLA

„LOBSANGU! Lobsangu!" Ve spánku jsem se neklidně obracel. V prsou jsem cítil prudkou bolest způsobenou vmetkem. S lapáním po dechu jsem se probral k vědomí. Probudil jsem se a znovu zaslechl: „Lobsangu!"

Bože! pomyslel jsem si. Mně je tak strašně!

„Lobsangu," pokračoval hlas. „Poslouchej mě, lehni si a poslouchej."

Zemdeně jsem se položil. Srdce mi pumpovalo a hrud' se mi ve stejném rytmu chvěla. Z temnoty pustého pokoje se zvolna vynořila postava. Nejdřív jako modravá záře, která se změnila ve žlutou a potom se zhmotnila v postavu člověka mého věku. „Dneska v noci nemůžu astrálně cestovat," řekl jsem, „jinak by se mi srdce určitě zastavilo, a moje poslání ještě neskončilo."

„Bratře! Tvůj stav dobře známe, proto jsme tady. Nemusíš mluvit, jen poslouchej."

Opřel jsem se o pelest a přerývaně dýchal. Bolelo mě i obyčejné dýchání, ale dýchat jsem musel, abych dál žil.

„Společně jsme rozebírali tvůj problém," pravil zhmotnělý láma. „U anglických břehů leží jeden ostrov, který kdysi tvořil část zmizelého světadílu Atlantidy. Jed tam, jak nejrychleji můžeš. V té přátelské zemi si nějaký čas odpočiň, aby ses mohl vydat do Severní Ameriky. Nejezdí k západnímu pobřeží, které omývá divoký oceán. Jed ještě dál, až za zelené město."

Irsko? Ano! Ideální místo. S Iry jsem vždycky vycházel dobře. Zelené město? Pak mě napadla odpověď. Zeleně vypadá z velké výšky Dublin pro svůj Phoenix Park a řeku Liffey, která plyne z hor dolů k moři.

Láma se souhlasně usmál. „Musíš se alespoň trochu zotavit, neboť se dostaví další záchvat. Musíme tě nechat žít, aby úkol mohl pokročit a věda o auře se přiblížila ke svému uplatnění. Teď půjdu, ale až se malounko zotavíš, bylo by žádoucí, abys znovu navštívil Říši zlatého světla."

Zjevení zmizelo, pokoj ztmavl a zdál se ještě opuštěnější. Měl jsem veliké bolesti, utrpení už přesahovalo tu nejzazší hranici snesitelnosti. Opřel jsem se a nepřítomně zíral oknem ven. Co mně to řekli při nedávné astrální návštěvě Lhasy? Ach, ano! „Nemůžeš sehnat práci? Samozřejmě, že ne, neboť ty nejsi součástí západního světa a žiješ ve vypůjčeném čase. Člověk, jehož životní prostor jsi převzal, by býval každopádně zemřel. Tvoje potřeba, abys dočasně vlastnil jeho tělo a trvaleji přebral jeho životní prostor, mu umožnilo opustit Zemi se ctí a získat tím. Toto není karma, bratře, ale úkol, který vykonáváš ve svém posledním životě na Zemi." A

také nadmíru tvrdém — řekl jsem si sám pro sebe.

Nazítří jsem svým oznámením, že „budeme žít v Irsku, nejprve v Dublinu a potom na venkově“, způsobil zděšení nebo přinejmenším úžas.

Při balení věcí jsem nebyl moc nápomocný, byl jsem skutečně nemocný, a ze strachu, abych si nepřivodil další srdeční záchvat, jsem se bál pohnout. Zavazadla byla připravena, obdrželi jsme letenky a konečně vyrazili. Byl jsem rád, že jsem zas ve vzduchu, a zjistil jsem, že se mi dýchá podstatně lépe. Letadlo se „srdcařem“ na palubě, nechtělo nijak riskovat. Na poliče nad hlavou jsem měl kyslíkovou bombu.

Letadlo ubralo výšku a kroužilo nad zemí svěže lemovanou mléčně bělavým příbojem. Stále níž, až bylo slyšet, jak se vysouvá podvozek, a krátce nato se ozvalo zakvílení pneumatik, jak se dotkly přistávací plochy.

V myšlenkách jsem se vrátil k dobám, kdy jsem poprvé přijel do Anglie a jak se mnou celní úředníci zacházeli. „Jaké to bude tentokrát?“ uvažoval jsem. Rolovali jsme k letištním budovám a značně mě dojalo zjištění, že mě očekává pojízdné křeslo. Na celnici se na nás celníci přísně podívali a zeptali se: „Jak dlouho zůstanete?“

„Přijeli jsme sem s úmyslem tady žít,“ odpověděl jsem.

Nedělali žádné potíže a ani nám nekontrolovali věci. Lady Ku'ei je všechny ohromila, jak vyrovnaně a důstojně stála na stráži na našich zavazadlech. Když jsou siamské kočky správně vychovávané a jedná-li se s nimi jako s bytostmi, a ne jako s pouhými zvířaty, získají vynikající inteligenci.

Každopádně dávám přednost přátelství a oddanosti Lady Ku'ei před lidmi. V noci u mě sedí, a když je mi zle, probudí manželku!

Zavazadla naložili do taxíku a zavezli nás do Dublinu. Bylo tu nápadně přátelské ovzduší. Nic se nezdálo být příliš obtížné. Ležel jsem na lůžku v pokoji, který vyhlížel na pozemky Trinity College. Na silnici pod mým oknem ubíhal provoz v pokojném rytmu.

Nějakou dobu mi trvalo, než jsem se zotavil z cesty. Jakmile jsem se však dokázal postavit na nohy, laskaví zaměstnanci z Trinity College mi předali legitimaci, která mi umožňovala volný vstup na jejich pozemky a do jejich nesmírné knihovny. Dublin bylo město překvapení. Člověk tu mohl sehnat téměř všechno. Byl tady daleko větší výběr zboží než ve Windsoru v Kanadě nebo v Detroitu v USA. Po několika měsících, když jsem psal Lékaře ze Lhasy, jsme se rozhodli, že se přestěhujeme do jedné velice malebné rybářské vesnice, vzdálené asi tak dvacet kilometrů. Měli jsme štěstí, že jsme našli dům, z něhož byl skutečně úžasný výhled na Balscaddenský záliv.

Musel jsem hodně odpočívat. Zjistil jsem, že se dalekohledem nedá

dívat skrz okna kvůli jejich zkreslujícímu účinku. Místní stavitel Campbell, s kterým jsem se velmi spřátelil, navrhl dát vsadit nové tabulové sklo. Když bylo okno znovu zaskleno, mohl jsem ležet v posteli a pozorovat rybářské lodě v zálivu. Měl jsem výhled na celou rozlohu přístavu, na jachetní klub, úřad velitele přístavu a maják, které byly jeho dominantami. Za jasného dne bylo vidět vzdálené pohoří Mourne v Irsku okupovaném Brity, kdežto z Howth Head jsem v dálce za Irským mořem viděl pohoří Walesu.

Koupili jsme si ojeté auto a často vyjížděli nahoru do Dublinských hor, kde jsme se těšili z čistého vzduchu a krásné krajiny. Během jednoho takového výletu jsme se dozvěděli o starší siamské kočce, která umírá na obrovský vnitřní nádor. Po velkém naléhání se nám ji podařilo dostat k nám domů. Vyšetřil ji nejlepší veterinář z celého Irska, ale byl toho názoru, že jí zbývá už jen pár hodin života. Přiměl jsem ho k operaci, aby odstranil nádor, který byl zapříčiněn zanedbaností a přílišným počtem koťat. Zotavila se, a ukázalo se, že má tu nejmilejší povahu, s jakou jsem se u lidí nebo zvířat kdy setkal. Právě teď, kdy píšu tyhle řádky, se kolem prochází jako jemná stará dáma. Její úplně slepé oči vyzařují inteligenci a dobrotu. Lady Ku'ei chodí vedle ní nebo ji telepaticky vede, aby nevrážela do věcí nebo aby se nezranila. Říkáme jí Babička Šedovousek, protože se tolik podobá staré paní, která se prochází a raduje z podzimu života, poté co přivedla na svět množství potomků.

Howth mi přineslo takové štěstí, jaké jsem dosud nezažil. Pal Loftus, policista, či spíše „strážník“, jak jim v Irsku říkají, se často stavěl na kus řeči. Býval vždycky vítaným návštěvníkem. Byl to urostlý a pěkný člověk, jako bývají stráže z Buckinghamského paláce, a byl pověstný naprostou slušností a nebojácností. Chodíval k nám, když míval po službě, popovídat si o dalekých zemích. Bylo potěšením poslouchat jeho „Bože můj, doktore, kam jste dal rozum!“ V řadě zemí se mnou policie zacházela zle, ale strážník Loftus z Howthu v Irsku mi ukázal, že slušní policisté existují stejně tak jako ti špatní, které jsem poznal.

Srdce mi opět začínalo signalizovat nebezpečí, a tak nám manželka chtěla dát zavést telefon. Naneštěstí byly veškeré linky na „Kopci“ obsazené, takže jsme ho nemohli dostat. Jednoho dne se ozvalo zaklepání na dveře a sousedka, paní O'Gradyová, řekla: „Slyšela jsem, že chcete telefon, a nemůžete ho dostat. Používejte tedy ten náš, kdykoliv chcete — tady máte klíč od domu!“ Irové se k nám chovali dobře. Manželé O'Gradyovi pro nás neustále chtěli něco dělat a snažili se nám pobyt v Irsku co nejvíc zpříjemnit. Bylo nám potěšením a poctou, že jsme za to všechno měli později možnost pozvat paní O'Gradyovou k nám do Kanady alespoň na krátkou návštěvu.

Náhle mě zachvátila nemoc s neobyčejnou prudkostí. Léta v zajateckých táborech, nesmírné strádání, které jsem prodělal, i nevšední zážitky přivedly mé srdce do velmi vážného stavu. Manželka chvátala do domu O'Gradyových zatelefonovat pro lékaře. V překvapivě krátké době vstoupil do ložnice dr. Chapman a s obratností, která se dá získat jenom po dlouhých letech praxe, mi rychle píchl injekci. Dr. Chapman byl doktor „ze staré školy“, takový „rodinný lékař“, který měl v jediném maličku víc vědomostí nežli půl tuctu „na běžícím pásu“ tvořených a státem podporovaných lékařských figurek, kterými se to dnes všude hemží. S dr. Chapmanem jsme byli případ „přátelství na první pohled“. Pod jeho péčí jsem se pozvolna natolik zotavil, že jsem mohl vstát z postele. Pak následovala řada návštěv u specialistů v Dublinu. V Anglii mi kdosi řekl, abych se irským lékařům do rukou nikdy nesvěřoval. Já se jim přesto svěřil a oni mi poskytli léčbu lepší než ve kterékoliv jiné zemi na světě. Měli osobní, lidský přístup a ten je lepší než veškerá mechanická chladnost mladých lékařů.

Bruce Campbell postavil okolo našeho pozemku pevnou kamennou zeď namísto té, která byla už pobořená, protože nás těžce sužovali výletníci z Anglie. Lidé sem jezdili z Liverpoolu na výlety, lezli obyvatelům Howthu do zahrad a tábořili tam! Jeden takový „výletník“ nás však svým způsobem pobavil. Jednoho rána se ozvalo hlasité zaklepání na dveře. Manželka šla otevřít a před ní stanula jakási Němka. Pokoušela se dostat dovnitř, ale nevyšlo jí to. Nato oznámila, že zůstane na zápraží, dokud jí nebude umožněno „usednout u nohou Lobsanga Rampy“. Jelikož jsem byl zrovna v posteli a vůbec si nepřál, aby se mi někdo usadil v nohách, byla požádána, aby odešla. Ještě odpoledne tam byla. Dostavil se pan Loftus a tvářil se tak rozezleně a rezolutně, až ženu nakonec přesvědčil, aby zas sešla z kopce dolů, nasedla na autobus do Dublinu a nevracela se zpátky!

Nastaly dny plné práce, i když jsem se snažil nepřepínat síly. Lékař ze Lhasy už byl hotov, ale z celého světa stále přicházely dopisy. Se supěním se u dveří po dlouhém šplhání do kopce vždycky objevil listonoš Pat. „A! Dobrý ráno,“ říkával každému, kdo otevřel dveře. „A jak se dnes, vašnosti, vede? Á, ty dopisy mě ztrhají!“

Jedné noci, když jsem ležel v posteli a sledoval mihotavá světla Portmarnocku a lodí daleko na moři, jsem si náhle uvědomil přítomnost starce, který seděl a díval se na mě. Usmál se, když jsem se k němu obrátil. „Jsem tady,“ promluvil, „abych se podíval, jak se lepšíš, neboť je žádoucí, aby ses znovu ukázal v Říši zlatého světla. Jak se cítíš?“

„Myslím, že s trochou úsilí to dokážu,“ odpověděl jsem. „Půjdeš se mnou?“

„Ne," odvětil, „protože tvoje tělo je teď mnohem cennější než kdy předtím a mám tady zůstat a bdít nad ním."

Během posledních měsíců jsem hodně vytrpěl. Jednou z příčin mého trápení byla skutečnost, před kterou se západní člověk pochybovačně stáhne. Dokončila se totiž úplná přeměna mého přijatého těla. To druhé bylo přemístěno jinam a nechalo se rozpadnout v prach. Pro ty, kteří mají upřímný zájem, povím, že to je prastaré umění Dálného východu a v jistých knihách se lze o něm dočíst.

Nějakou chvíli jsem ležel a sbíral síly. Za oknem proplula opožděná rybářská loď a bafala kouřem. Hvězdy jasně zářily a Ireland's Eye se koupal v měsíčním světle. Stařec se usmál a promluvil: „Máš odsud hezký výhled!" Tiše jsem přikývl, narovnal si páteř, položil nohy pod sebe a odplul jako obláček dýmu. Chvíli jsem se vznášel nad mysem a díval se dolů na krajinu zalitou měsícem, na ostrov Ireland's Eye přímo u pobřeží a na vzdálenější ostrov Lambay. Vzadu zářila jasná světla moderního a bohatě osvětleného Dublinu. Jak jsem pomalu stoupal výš, viděl jsem nádherné zakřivení zálivu Killenye, tolik připomínajícího Neapol, a za ním Greystones a Wicklow. Odplul jsem mimo tento svět, prostor a čas. Dál, do oblasti bytí, kterou jazykem trojrozměrného světa popsat nelze.

Bylo to, jako kd'yz se přejde z temnoty do slunečního světla. Můj učitel, láma Mingjur Tundrup mě očekával. „Vedl sis dobře, Lobsangu, a hodně jsi strádal," řekl. „Za čas se sem vrátíš natrvalo. Ten boj za to stojí." Šli jsme nádhernou krajinou k Síni paměti, kde toho byla ještě spousta k ponaučení. Nějakou dobu jsme seděli a povídali si - můj učitel, vznešené shromáždění a já. „Brzy," řekl mi jeden z nich, „se odstěhuješ do země rudých Indiánů a tam pro tebe máme další úkol. Odpočiň si tu alespoň těch několik krátkých hodin, protože nedávné útrapy tě pořádně vyčerpaly." „Ano," dodal druhý, „a netrap se, až tě někteří budou kritizovat, neboť pro zaslepenost, kterou si na Západě sami přivodili, nevědí, o čem mluví. Až jim smrt zavře oči a narodí se do vyššího života, pak trpce zalitují, že zbytečně působili utrpení a žal."

Když jsem se vrátil do Irska, kraj dosud ležel v tmách a ranní oblohou prokmitávalo prvních pár slabounkých záblesků. Do písečného břehu v Clontarf u sténavě narážel příboj. V ranním šeru se temně rýsovala špička Howthu. Jak jsem se snažil dolů, pohlédl jsem na vršek naší střechy. Bože! pomyslel jsem si. Rackové mi ohnuli dráty od antény. Budu muset zavolat Bruda Campbella, aby je narovnal. Stařec dosud seděl u mého lůžka. V nohou seděla paní Fifi Šedovousková jakoby na stráž. Jakmile jsem vstoupil zpátky do svého těla a oživil ho, zamířila ke mně. Třela se o mě a předla. Tiše zavolala a vešla Lady Ku'ei, vyskočila na postel a zaujala místo

na mém klíně. Stařec na mě shora pohlédl ve značném pohnutí a poznamenal: „Jsou to opravdu bytosti vyššího řádu. Musím jít, bratře.“

Ranní poštou přišel krutý výměr irského daňového úřadu. Z Irů nemám rád jedině ty, kteří mají cokoliv společného s daňovým úřadem. Zdají se být neprospěšní a zbytečně komisní. Pro spisovatele jsou daně v Irsku hotovým trestem, což je tragédie, protože Irsko by mohlo vycházet dobře s lidmi, kteří se vydávají z peněz. Ale daně nedané, kromě Tibetu bych ze všech zemí na světě žil nejraději v Irsku.

„Odstěhujeme se do Kanady," řekl jsem. Moje prohlášení se setkalo se zasmušilými pohledy. „Jak odvezeme kočky?" zazněla otázka.

„Samozřejmě že letecky, poletí s námi," odpověděl jsem. Nastalo zdoluhavé vyřizování spousty formalit. Irské úřady byly velice nápomocné, kanadské vůbec. Americký konzulát nabídl mnohem větší pomoc než kanadský. Odebrali nám otisky prstů, podrobili nás pohovoru a pak jsme šli na lékařskou prohlídku. Neprošel jsem. „Příliš mnoho jizev," řekl lékař. „Budete muset jít na rentgen." Irský lékař, který mě snímkoval, se na mě soucitně podíval. „Musel jste mít strašný život," poznamenal. „Takové jizvy...! Budu muset své nálezy ohlásit kanadskému ministerstvu zdravotnictví. S ohledem na váš věk předpokládám, že vás do Kanady pustí jenom za určitých podmínek.“

Veterinář prohlédl Lady Ku'ei a paní Fifi Šedovouskovou a vyjádřil se, že obě jsou způsobilé. Mezitím co jsme čekali na rozhodnutí mého případu, začali jsme si zjišťovat, jestli nás do letadla pustí i s kočkami. Souhlasily jedině švýcarské aerolinie, takže jsme si zamluvili letenky u nich.

Za několik dní mě povolali na kanadské velvyslanectví. Úředník se na mě trpce podíval. „Jste nemocný," prohlásil. „Musím mít jistotu, že pro stát nebudete přítěží." Chvilí jenom tak lelkoval a pak, jakoby s nesmírným úsilím, řekl: „Montreal vám povolí vstup za předpokladu, že se po příjezdu budete okamžitě hlásit na ministerstvu zdravotnictví a podrobíte se jakékoliv léčbě, kterou podle nich budete potřebovat. Jestli s tím nesouhlasíte, nemůžete jet," dodal s nadějí. Připadalo mi velmi zvláštní, že na zastupitelstvih cizích zemí je tolik zbytečně agresivních úředníků. Jsou to koneckonců pouze najatí zaměstnanci ale ne vždycky je lze nazvat „zdvořilými úředníky"!

Naše záměry jsme drželi v tajnosti. O odjezdu a místě, kam se stěhujeme, věděli jenom nejbližší přátelé. Jak jsme se na vlastní útraty přesvědčili, z každého našeho kýchnutí se hned udělal „případ" a dalo se čekat, že se jako na koni objeví nějaký novinář a začne dorážet na dveře, aby se zeptal na důvod. Naposled jsme se projeli po okolí Dublinu a po krásných místech Howthu. Pouhé pomyšlení na odjezd nám působilo

bolest, ale žádný z nás tady není pro potěšení. Jedna velice šikovná firma z Dublinu souhlasila, že nás s kočkami a zavazadly odveze do Shannonu.

Několik dní před vánocemi jsme byli připraveni k odjezdu. Náš starý přítel pan Loftus se přišel rozloučit a doprovodit nás. Jestliže v očích neměl slzy, pak se hluboce mýlím. Bylo jisté, že se loučím se skutečným přítelem. Vyprovodit nás přišli i manželé O'Gradyovi, a pan O'Grady si kvůli tomu vzal den volna. Paní Ve. O'G. rozrušení ani netajila, zatímco Paddy se snažil skrýt pohnutí předváděním žoviálností, které však nikoho nepřesvědčily. Zamkl jsem dveře, odevzdal klíč panu O'Gradymu, aby ho poslal právnímu zástupci, nastoupil do autobusu, a odjeli jsme z nešťastnějšího období mého života od chvíle, kdy jsem odešel z Tibetu. Odjeli jsme i od těch nejlepších lidí, jaké jsem za dlouhá léta života potkal.

Autobus ujížděl po hladké dálnici k Dublinu, kde se proplétal ohleduplným provozem, načež zamířil dál do otevřené krajiny lemované horami. Jeli jsme celé hodiny. Přívětivý řidič, který svůj úkol výborně zvládal, nám ukazoval významná místa a úzkostlivě se staral o naše blaho a pohodlí.

V půli cesty jsme zastavili na čaj. Lady Ku'ei ráda sedává po výškách, sleduje provoz a povzbudivě volá na každého, kdo ji veze. Paní Fifi Šedovousková zas dává přednost tichému posezení a přemýšlení. Když autobus zastavil na čaj, náramně ji to vyděsilo. Proč jsme zastavili? Je všechno v pořádku?

Pokračovali jsme dál, protože cesta byla dlouhá a Shannon ještě daleko. Snesla se tma a to nás trochu zdrželo. Pozdě večer jsme dorazili na shannonské letiště, nechali tam velká zavazadla, a pak nás řidič zavezl do hotelu, kde jsme měli zajištěno ubytování na noc a přes další den. Kvůli mému zdraví a kočkám jsme v Shannonu zůstali do druhého dne a letěli až nočním letem. Měli jsme dva pokoje, které mezi sebou byly naštěstí propojené dveřmi, protože kočky nevěděly, kde chtějí zůstat. Nějaký čas se potulovaly kolem, čichaly jako vysavač a „četly“ si všechno o lidech, kteří předtím pokoje obývali. Pak ztichly a brzy usnuly.

Následující den jsem odpočíval a rozhlížel se po letišti. Zajímala mě „bezcelní prodejna“, ale její smysl jsem nechápal. Když si člověk něco koupil, musel to stejně předložit k proclení a zaplatit poplatek, tak jaká v tom byla výhoda?

Švýcarské aerolinie měly ochotný a zdatný personál. Formality byly brzy vyřízené a jediné, na co jsme čekali, bylo letadlo. Nastala půlnoc a pak jedna hodina. V půl druhé nás s kočkami vzali na palubu velkého letadla. Svou sebekázní a vyrovnaností kočky zapůsobily na lidi tím nejlepším dojmem. Nevyplašil je ani hluk motorů. Brzy už jsme na ranveji nabírali

rychlost. Země se propadla dolů, pod křídlem rychle proběhla řeka Shannon a pak zmizela. Před námi se vzdouval nezměrný Atlantik a při pobřeží Irska nechával bílý příboj. Zvuk motorů se změnil, z planoucích výfukových trysek vyšlehly dlouhé plameny. Hluk trochu polevil a obě kočky ke mně tiše vzhledly. Uvažovaly, jestli se děje něco, čeho by se měly bát. Byla to moje sedmá cesta před Atlantik, takže jsem se na ně konejšivě usmál. Brzy se stočily do klubíčka a usnuly.

Dlouhá noc se vlekla. Cestovali jsme tmou, která pro nás měla trvat asi dvanáct hodin. Světla v kabině pohasla a nechala nás v modravém svitu a s jakousi nadějí, že si budeme moci zdřímnout. Hučící motory nás ve výšce deset tisíc metrů unášely dál nad šedým neklidným mořem. Poloha hvězd se pomalu měnila. Na vzdáleném obzoru, lemujícím zakřivení země, pozvolna svítalo. V kuchyni začal ruch, zacinkalo nádobí a pak se pozvolna, jako když narůstá rostlina, rozsvítla světla. Kolem nás procházel přivětivý stevard a pozorně se staral o pohodlí pasažérů. Objevil se pohotovový personál se snídaní. V kvalitě služeb letecké dopravy, v přístupu k potřebám cestujících i v podávání opravdu znamenitých jídel není žádný jiný národ tak na úrovni jako Švýcaři. Kočky se posadily a myšlenky na další jídlo plně zaujaly jejich pozornost.

Po pravé straně se v dálce objevila šedivá čára a rychle se zvětšovala. New York! Mimoděk jsem si vzpomněl na svůj první příjezd do Ameriky, kdy jsem si cestu odpracoval jako lodní strojník. Tehdy se mrakodrapy Manhattanu tyčily k nebesům a ohromovaly svojí velikostí. Kde jsou teď? Snad to nejsou ty malé tečky? Veliké letadlo zakroužilo a křídla se sklonila dolů. Motory změnily obrátky. Postupně jsme klesali stále níž. Budovy na zemi pomalu nabývaly obrysy, a to, co vypadalo jako bezútěšná pustina, se změnilo v Idlewildské mezinárodní letiště. Zkušený švýcarský pilot dosedl s letadlem jen s jemným zakvílením pneumatik. Zvolna jsme rolovali po přistávací dráze k letištní budově. „Zůstaňte na místech, prosím!“ ozval se stevard. Jemně to drclo, jak k trupu letadla přirazilo pojízdné schodiště, zaskřípěl kov a dveře kabiny se otevřely. „Na shledanou,“ rozloučila se posádka, která se rozestavěla podél východu. „Těšíme se na vás opět při příštím letu našimi linkami!“ Idlewild působilo dojemem, jako když se na železničním nádraží všechno zblázní. Lidé se řtili do všech stran a vráželi do každého, kdo jim stál v cestě. Vykročil k nám zřízenec: „Tudy, prosím, nejdřív k celnímu odbavení.“ Seřadili jsme se podél pohyblivé plošiny. Náhle se na ní objevila spousta zavazadel, která se sunula od vchodu až k celnímu stanovišti. Tam se pohybovali úředníci a prohrabovali se v otevřených zavazadlech. „Odkud letíte, lidi?“ zeptal se jeden z nich.

„Z Dublinu, z Irska,“ odpověděl jsem.

„A kam máte namířeno?“

„Do Windsoru v Kanadě," řekl jsem.

„O.K. Nevezete nějakou pornografii?“ zeptal se náhle.

Když jsme byli hotoví u něj, museli jsme předložit pasy a víza. Způsob, jakým tu byli lidé odbavováni, mi připomínal balící linku chicagského masokombinátu.

Ještě před odletem z Irska jsme si zamluvili letenky na americké letadlo, které nás mělo dopravit do Detroitu. Souhlasili, abychom si s sebou do letadla vzali kočky. Ale teď úředníci této linky lístky neuznali a obě kočky, které bez problémů a rozruchu už přeletěly Atlantik, odmítli vzít. Nějakou dobu se zdálo, že v New Yorku uvízneme, protože letecká společnost nejevila ten nejmenší zájem najít řešení. Všiml jsem si inzerátu „S aerotaxi kamkoliv!" z letiště La Guardia. Vzali jsme si tedy na letišti taxík a odjeli do několik kilometrů vzdáleného motelu, který stál přímo

před tímto letištěm. „Můžeme vzít dovnitř naše dvě kočky?“ zeptali jsme se recepčního u přepážky. Podíval se na ně - na ty dvě zdrženlivé dámičky - a řekl: „Jistěže, jen pojd'te, jsou vítány!" Lady Ku'e i a paní Fifi Šedovousková měly náramnou radost, že se mohou projít a prozkoumat další dvě místnosti.

Už na mě začínala doléhat únava z cesty. Šel jsem si lehnout. Manželka vyrazila naproti na letiště La Guardia, aby zjistila, kolik aerotaxi stojí a kdy by se dalo vyletět. Nakonec se vrátila s ustaraným výrazem. „Bude to ale stát horu peněz!" povzdechla.

„Dobrá, ale zůstat tu nemůžeme, musíme se hnout z místa," odpověděl jsem.

Zvedla telefon a náš odlet do Kanady aerotaxíkem rychle zařídila na další den.

Tu noc jsme spali dobře. Kočky nám nedělaly vůbec žádné starosti, dokonce se zdálo, že je to pro ně zábava. Ráno po snídani nás odvezli na letiště. La Guardia je obrovské, letadla tady startují a přistávají každou minutu. Konečně jsme našli místo, odkud jsme měli odletět, a kočky i se zavazadly nám naložili na palubu malého dvoumotorového letadla. Pilot, kterým byl mužiček s úplně vyholenou hlavou, nám zdvořile pokývl, a odrolovali jsme k rozjezdové dráze. Asi po třech kilometrech jsme vjeli na odpočívadlo, abychom počkali, až na nás přijde řada odstartovat. Zamával na nás pilot jednoho obřího transkontinentálního letadla a něco chvatně ohlásil do mikrofonu. Náš pilot utrousil několik slov, které nemohu opakovat a nám sdělil: „Píchlí jsme -."

Vzduch prořízl jakot policejní sirény. Po servisní silnici zběsile uháněl hlídkový policejní vůz a s šíleným zakvilením pneumatik k nám přirazil.

„Policie? Co jsme zas tentokrát provedli?“ ptal jsem se sám sebe. Ozvaly se další sirény a přijela požární jednotka. Jakmile auto zpomalilo, muži se vyrojili ven. Zamířili k nám policisté a začali mluvit s pilotem. Pak se vrátili k hasicímu vozu a nakonec i s hasiči odjeli. Přijelo servisní auto a heverem zvedli letadlo, v kterém jsme seděli. Odmontovali porouchané kolo a uháněli pryč. Seděli jsme tam dvě hodiny a čekali, až nám to kolo vrátí. Konečně bylo zas na svém místě, pilot znovu nastartoval a vyletěli jsme. Pryč, přes pohoří Alleghany, nejprve směrem na Pittsburg. Zrovna nad horami poklesl ukazatel paliva - měl jsem ho přímo před sebou - nulu a začal signalizovat stop. Zdálo se, že pilota to nijak neznepekohojuje. Ukázal jsem na něj a pilot utrousil: „Ó, jistě, vždycky můžeme přistát!“ Za několik minut jsme doletěli k rovné planině v horách, kde parkovala spousta lehkých letadel. Pilot opsal kruh, přistál a doroloval k benzínovým čerpadlům. Zastavili jsme jen na doplnění paliva a pak jsme znovu odstartovali po sněhem pokryté zamrzlé startovací dráze. Po stranách ji lemovaly hluboké závěje sněhu, kterého byly v údolích naváté vysoké závěje. Po dalším krátkém letu jsme byli nad Pittsburgem. Měli jsme toho cestování už plné zuby, byli jsme ztuhlí a unavení. Jedině Lady Ku'ei byla svěží. Seděla, dívala se z okna a vypadala, že ji to všechno baví.

Při přeletu Clevelandu jsme přímo před sebou spatřili jezero Erie. Byly na něm navršené obrovské masy ledu a probíhaly přes něj fantastické praskliny a rýhy. Pilot, který nechtěl riskovat, stanovil kurs na ostrov Pelee, ležící uprostřed jezera. Odtud letěl dál na Amherstburg a pak na letiště ve Windsoru. Jevilo se nám podivně tiché. Nebyl tu žádný ruch. Předjeli jsme k celní budově, vystoupili z letadla a vešli dovnitř. Osamělý celník právě končil službu — bylo po šesté večer. Zasmušile pozoroval naše zavazadla. „Zrovna tu není žádný úředník pro přistěhovalce,“ řekl. „Budete muset počkat, dokud nějaký nepřijde.“ Seděli jsme a čekali. Minuty se zvolna ploužily. Půl hodina. Zdálo se, že čas se zastavil, od osmi ráno jsme neměli žádné jídlo ani pití. Hodiny odbily sedm. Vešel službu konající celník a lelkoval kolem. „Nemohu dělat nic, dokud vás nevyřídí úředník pro přistěhovalce,“ vysvětlil. Zdálo se, že běh času se ještě zpomalil. Půl osmé. Objevil se urostlý muž a vešel do kanceláře pro přistěhovalce. Se znepokojeným výrazem zamířil k celníkovi a trochu se přitom červenal. „Nejde mi odemknout stůl,“ svěřil se. Nějakou dobu si spolu cosi šuškali, zkoušeli různé klíče a s šuplíkem cloumali a bouchali do něj. Nakonec v zoufalství popadli šroubovák a vypáčili ho. Vybrali si ten nesprávný, protože byl úplně prázdný.

Konečně se tiskopisy našly. Otráveně jsme je vyplnili a tu a tam podepsali. Úředník pro přistěhovalce nám dal do pasů razítko „Landed

Immigrant", tedy přistěhovalecký vstup leteckou cestou.

„Teď jděte k celníkovi," vybídl nás. Otevřít kufry, odemknout bedny, předložit formuláře, udat podrobnosti o našem majetku coby „osadníků". Další razítka a konečně jsme byli volní, abychom mohli přes Windsor v Ontariu vstoupit do Kanady. Když se celník dozvěděl, že přijíždíme z Irska, značně roztál. Jelikož odtamtud pocházel a jeho rodiče tam dosud žili, kladl nám spoustu otázek a - světe div se - pomohl nám odnést zavazadla až k čekajícímu autu.

Venku před letištěm mrzlo, až praštělo, a na zemi ležela vysoká vrstva sněhu. Přímo za řekou Detroit se v záplavě světel do výšky tyčily mrakodrapy, jejichž kanceláře a místnosti zůstávaly osvětlené, protože vánoce byly za dveřmi.

Jeli jsme dolů širokou Quелlette Avenue, která je hlavní windsorskou třídou. Řeku nebylo vidět, takže to vypadalo, jako kdybychom měli vjet až přímo do Ameriky. Zdálo se, že chlapík, který nás veze, si vůbec není jistý směrem. Propásl hlavní křižovátku, načež provedl tak pozoruhodný manévř, že se nám až zježily vlasy. Konečně jsme dorazili k domu, který jsme si pronajali, a s radostí jsme do něj vstoupili.

Brzy jsem dostal sdělení z ministerstva zdravotnictví, kde mě žádali, abych se dostavil, a hrozili strašnými opatřeními — včetně deportace, pokud je nenavštívím. Zdá se, že vyhrožování je bohužel hlavním koníčkem ontarijských úředníků, a proto se teď znovu chystáme přestěhovat do nějaké vlídnější provincie.

Na ministerstvu zdravotnictví mě zrentgenovali, zjistili další podrobnosti a konečně mi dovolili jít domů. Windsor má hrozné podnebí, což spolu s postojem úřadů rozhodlo, že se přestěhujeme, jenom co tuhle knihu dokončím.

Příběh Lobsanga Rampy je dopsán. Pravda byla vyřčena, stejně jako v obou mých předešlých knihách. Je toho mnoho, co bych mohl západnímu světu povědět, neboť např. u astrálního cestování jsem se dotkl pouze okraje všech možností. Proč třeba vysílat špionážní letadla a nechat posádku riskovat, když člověk může cestovat astrálem a do poradních síní nahlédnout? Vidí a dokáže si to zapamatovat. Člověk je za určitých okolností schopen přemístovat věci pomocí psychokinetických sil, je-li to výlučně za účelem dobra. Ale západní lidé se věcem jim nepochopitelným vysmívají a lidem, kteří mají schopnosti, jež jim samotným chybí, nadávají do „podvodníků" a uchylují se k zuřivým útokům proti těm, kteří si dovoří být nějakým způsobem „odlišní".

Šťastně jsem odložil psací stroj a uvelebil se, abych zabavil Lady Ku'ei a paní Fifi Šedovouskovou, které tak trpělivě čekaly.

Té noci přišla další telepatická zpráva. „Lobsangu, tu knihu jsi ještě nedopsal!“ Srdce se mi sevřelo, psaní jsem nenáviděl, protože vím, jak málo lidí je schopno Pravdu vnímat. Píšu o věcech, které lidská mysl dokáže obsáhnout, a přesto budou zpochybňována dokonce i základní témata této knihy. Kdyby však někdo prohlásil, že Rusové vyslali člověka na Mars, tomu by se věřilo! Člověk se bojí své vlastní mysli a je schopen rozjímat jen nad bezcennými věcmi, jako jsou rakety a vesmírné satelity, zatímco prostřednictvím mentálních procesů by se dalo dosáhnout výsledků o mnoho lepších.

„Lobsangu! Pravda? Vzpomínáš si na hebrejský příběh? Napiš ho, Lobsangu, a také o tom, co by se mohlo v Tibetu stát!“

Jednoho rabína věhlasného svojí učeností a důvtipem se zeptali, proč tak často zobrazuje vznešenou pravdu pomocí prostých příběhů. „Ona se totiž v podobenstvích nejlíp ukáže,“ vysvětlil moudrý rabín. Podobenství o podobenství. „Pravda kdysi chodila mezi lidmi, nepřikrášlená, prostě nahá, jak Pravda je. A lidé se odvraceli strachem či studem, protože ji nemohli vystát. Nevítaná, zavrhaná a nežádoucí Pravda se potulovala mezi lidmi. Jednoho dne, opuštěná a bez přátel, potkala Podobenství, jak si v krásných pestrobarevných šatech spokojeně vykračuje. »Pravdo, proč jsi tak smutná a ubohá?« zeptalo se s veselým úsměvem Podobenství.

»Protože jsem tak stará a ošklivá, až se mi lidé vyhýbají,“ s těžkým srdcem se svěřila Pravda. »Nesmysl!« zasmálo se Podobenství. »Kvůli tomu se ti lidé nevyhýbají. Půjč si některé z mých šatů, jdi mezi lidi a uvidíš, co se bude dít.« Tak si Pravda oblékla jedny z krásných šatů Podobenství a kamkoliv přišla, byla vítána.“ Moudrý rabín se usmál a pravil: „Lidé nejsou nahé Pravdě schopni hledět do očí, mnohem raději ji mají přestrojenou do šatů Podobenství.“

„Ano, ano, Lobsangu, to je dobrý výklad našich myšlenek a teď ještě ten příběh.“

Kočky se zvedly a šly se natáhnout na svoje postýlky, aby počkaly, dokud neskončím doopravdy. Znovu jsem si vzal psací stroj, vsunul papír a pokračoval...

Z dálky se blížil Pozorovatel, zářil modrou barvou duchů a letěl jako blesk přes světadily a oceány, jak opouštěl osvětlenou stranu Země a přecházel do tmy. V astrálním stavu ho mohli zahlédnout jen jasnovidci, on sám však viděl vše a po návratu do těla si to pamatoval. Chráněný před chladem, aniž by ho sužoval řídký vzduch, spustil se dolů do úkrytu ve výšinách horského vrcholu a čekal

Na nejvyšších špičkách skal se krátce zatřpytily první paprsky ranního slunce, pozlatily je a odrazily myriády barev ze sněhu ve štěrbinách.

Oblohou, zvolna se jasnící, zahořely nesmělé proužky světla, jak slunce pomalu nahlíželo přes vzdálený obzor.

Dole v údolí se děly divné věci. Kolem se pohybovala pečlivě zastíněná světla, která jako by patřila nákladním tahačům. Stříbrná nit Šťastné řeky mdle zářila a odrážela spršku lesku. Vládl tu silný ruch, jakási podivná utajovaná činnost. Právoplatní obyvatelé Lhasy se ukrývali ve svých domovech nebo leželi pod dohledem stráží v táboře nucených prací.

Slunce se postupně vydalo na svoji pouť. První pátrající paprsky se brzy zaleskly dole na podivném útvaru, který se tyčil v dálce na druhé straně údolí. Když sluneční světlo zesílilo, Pozorovatel spatřil rozměrný předmět jasněji. Byl to obrovský válec a na špičatém konci, vypínajícím se k nebi, měl namalované oči a ústa plná vyčnívajících zubů. Čínští námořníci mívali na lodích namalované oči po celé věky. Z očí této obludy ale vyzařovala nenávist.

Slunce postupovalo dál a brzy se ve světle koupalo celé údolí. Od obludy odtahovali zvláštní kovové konstrukce, takže spočívala, už jen částečně zahalená, na svém podstavci. Obrovská raketa, tyčící se na směrových křídlech, působila hrozivým a vražedným dojmem. Kolem její základny pobíhali technici s nasazenými sluchátky jako houf podrážděných mravenců. Pronikavě zazněla siréna a ozvěny odrážející se od jedné skály ke druhé, od jedné horské stěny ke druhé, se mísily do strašné kakofonie zvuků, která mohutněla a sílila. Vojáci, stráže i dělníci se okamžitě otočili a jak nejrychleji mohli, utíkali do úkrytu vzdálených skal.

V polovině horského svahu světlo zalilo skupinku mužů, shromážděných kolem rádiového zařízení. Jeden z nich zvedl mikrofon a promluvil k obyvatelům železobetonového krytu, který vyčníval ze země asi půldruhého kilometru od rakety. Drnčivý hlas odpočítával vteřiny a pak zmlkl.

Nepatrný okamžik se nic nedělo, bylo ticho. Jediné, co se pohybovalo, byly líné proužky páry, unikající zpod rakety. Potom se pára vyvalila a ozvalo se burácení, které o překot sílilo, až začaly padat drobné laviny kamení. Zdálo se, jako by se chvěla a sténala samotná zem. Hluk stále sílil, až z toho málem praskaly ušní bubínky. Od paty rakety vyšlehl mohutný plamen a objevila se pára, která všechno pod sebou zahalila. Pomalu, jakoby s nesmírným úsilím, se raketa zdvihla. Jednu chvíli to vypadalo, jako když nehnutě stojí na ohnivém chvostu, pak ale nabrala rychlost a dunivě, téměř vyzývavě řvala na lidstvo, stoupala vzhůru do chvějících se nebes. Stoupala stále výš a nechávala za sebou dlouhou vlečku kouře a páry. Jekot se chvěl mezi vrcholky skal ještě dlouho poté, co zmizela z dohledu.

Skupinka techniků na svahu horečně sledovala radarové pole, žvanila do mikrofonů nebo silnými dalekohledy pátrala po obloze. Daleko, daleko nahoře se zablesklo, jak se mohutná raketa natočila a nabrala kurs.

Zpoza skal vykoukly ustrašené tváře. Shromáždily se skupiny lidí a na chvíli se zapomnělo na rozdíly mezi strážemi a zotročenými dělníky. Minuty

ubíhaly. Technici vypnuli radary, neboť raketa se už nacházela mimo jejich dosah. Minuty ubíhaly.

Technici náhle vyskočili, začali zběsile gestikulovat a v rozčilení zapomněli zapnout mikrofony. Raketa s jadernou hlavicí dopadla na vzdálenou mírumilovnou zem. Ta se změnila v jatka se zničenými městy, kde se lidé vypařovali v podobě žhoucího plynu. Čínští komunisté rozjásaně křičeli do tlampačů puštěných naplno, a z radosti nad strašlivým dovršením svého díla zapomněli na veškerou rezervovanost. První dějství války skončilo, druhé se chystalo. Jásající technici vyrazili připravit druhou raketu.

Je to jen fantazie? Mohla by se ovšem stát skutečností! Čím vyšší poloha pro vypuštění rakety, tím méně ji brzdí atmosféra, takže spotřebuje mnohem, mnohem méně paliva. Raketa vypuštěná z tibetské náhorní plošiny, ležící ve výšce přes 5 000 metrů nad mořem, by byla výkonnější, než kdyby ji vypustili z nížiny. Pro čínské komunisty je to vůči světu nedocenitelná výhoda, mají ta nejvyšší a nejvýhodnější místa k vystřelování raket, a to jak do vesmíru, tak i proti jiné zemi.

Čína přepadla Tibet.— ne že by ho dobyla, čímž získala před západními mocnostmi velikou výhodu. Zaútočila na Tibet, aby, až bude připravena, měla přístup do Indie a přes Indii případně mohla prorazit do Evropy. Mohlo by se stát, že Čína a Rusko se spojí, aby vytvořily kleště k výpadu, kterým by rozdrtily svobodný život ve všech zemích, jež jim stojí v cestě. Mohlo by se to stát, jestliže se brzy proti tomu něco nepodnikne. Polsko? Pearl Harbour? Tibet? „Odborníci“ by bývali řekli, že taková zvěrstva se nemůžou stát. A přece se stala! Zmýlí se znovu?